

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTERAAD VAN GEMEENTE DORDRECHT D.D. 5 NOVEMBER 2024

Raadzaal

Voorzitter: De heer Van der Velden

Raadsgriffier: Mevrouw Wepster

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Boom-Vos (VVD)

Dhr. Burakçin (GroenLinks)

Dhr. Van Dam Timmers (CDA)

Mevr. Van Engelen (GroenLinks)

Dhr. De Feijter (CU/SGP)

Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)

Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)

Dhr. Hartmeijer (SP) - **Aanwezig tot 18:00 uur**

Dhr. Den Hartog (GroenLinks)

Dhr. De Heer (CU/SGP)

Dhr. Den Heijer (VVD)

Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)

Dhr. Klerk (CDA) - **Aanwezig vanaf 21:30 uur**

Mevr. Koene (Gewoon Dordt)

Mevr. Kruger (GroenLinks)

Dhr. Kuhlmann (VVD)

Dhr. Van Leeuwen (Fractie van Leeuwen) - **Aanwezig tot 18:00 uur**

Dhr. Van der Meer (GroenLinks)

Dhr. Van der Net (VVD)

Mevr. Nieuwland-van den Bosse (CU/SGP)

Dhr. Noldus (VVD)

Dhr. Oostenrijk (CDA)

Mevr. Pichel (Forum voor Democratie)

Dhr. Safranti (DENK)

Dhr. Schalken-den Hartog (Beter voor Dordt)

Mevr. Schnabel (PvdA) - **Aanwezig tot 18:00 uur**

Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)

Dhr. Stolk (VSP)

Mevr. Stolk (VSP)

Mevr. Striebeck (VSP)

Dhr. Struijk (CU/SGP)

Mevr. Van den Tol (VVD)

Dhr. Uysal (GroenLinks)

Dhr. In 't Veld (VSP)

Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)

Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)

Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouders: wethouder M. Burggraaf, wethouder C. van Benschop, wethouder R. van der Linden, wethouder. W. van der Kruijff, wethouder T. de Jonge, wethouder M. Merx

OPENING

1. Opening en vaststellen agenda, mededelingen

De voorzitter: Ik open de vergadering van de gemeenteraad van vandaag, dinsdag 5 november 2024. En ik wil graag beginnen om iedereen van harte welkom te heten. Uiteraard iedereen hier in de zaal, ook de mensen op de publieke tribune en de mensen die elders meekijken of eventueel later terugkijken. Ik heb een afmelding ontvangen van de leden van uw raad, de heer Klerk, CDA. Mogelijk dat hij tracht halverwege de avond aan te sluiten. Daarnaast een afmelding van de heer Van der Spoel van Fractie van der Spoel en mevrouw Van Waardhuizen van Fractie van Waardhuizen. Verder heb ik geen afmeldingen ontvangen. Wat betekent dat we met 36 raadsleden zijn. Ik ga over tot het vaststellen van de agenda. Zoals u heeft gezien, staan de hamerstukken dit keer na de stukken ter bespreking op de agenda. Normaal doen we dat andersom, maar dat komt omdat er hamerstukken zijn die afhankelijk zijn van de begroting. Die kunnen pas vastgesteld worden als de begroting is vastgesteld. Kunt u instemmen met de agenda, zoals u die ontvangen heeft? Ik stel dat vast.

2. Vaststellen van de notulen van de gemeenteraad van 15 oktober 2024 en de Dordtse Dinsdag van 8 oktober 2024, Vergaderzalen, 1, 3, 5

De voorzitter: En dan stel ik voor dat we doorgaan naar agendapunt 2. Het vaststellen van de notulen van uw raad van 15 oktober 2024 en de Dordtse Dinsdag van 8 oktober 2024, vergaderzalen 1, 3 en 5. Kunt u instemmen met de notulen? Waarvoor akte en dank.

BENOEMINGEN / AANWIJZINGEN

De voorzitter: Dan de benoemingen, aanwijzingen.

3. Benoeming van mevrouw J.A. Dijkstra tot commissielid - Raadsvoorstel

De voorzitter: Benoeming van mevrouw J.A. Dijkstra tot commissielid. Zij wordt het nieuwe commissielid voor Gewoon Dordt. Gewoon Dordt heeft mevrouw Dijkstra hiervoor voorgedragen. Kunt u instemmen met de voorgestelde benoeming van mevrouw Dijkstra als commissielid? Dat is het geval. Waarvoor ook dank. En dan vraag ik graag mevrouw Dijkstra naar voren voor het afleggen van de belofte. En verzoek u allen, indien mogelijk, te gaan staan. U heeft gekozen voor de belofte. En ik vraag u als einde van mijn vraagstelling te antwoorden met, dat verklaar en belof ik. Ik verklaar dat ik, om tot commissielid benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en belof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik belof

dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw Dijkstra: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Dank u wel. En proficiat. Met mevrouw Dijkstra is afgestemd dat er niet geschorst hoeft te worden. Maar uiteraard wil ik haar namens u allen van harte proficiat wensen en veel succes met uw mooie werk. Dank u wel.

STUKKEN TER KENNISNAME

De voorzitter: Dan zijn we aangekomen bij de stukken ter kennisname. Kunt u kennisnemen van de stukken bij de agendapunten 4 en 5?

4. Raadsinformatiebrief over Stand van zaken Zuidbuitenpoldersekade 3 - Raadsinformatiebrief

De voorzitter: 4, raadsinformatiebrief over de Stand van zaken Zuidbuitenpoldersekade 3.

5. Raadsinformatiebrief over Hoger Onderwijs Drechtsteden (Dordrecht Academy) - Raadsinformatiebrief

De voorzitter: 5, Raadsinformatiebrief over Hoger Onderwijs Drechtsteden, Dordrecht Academy. Wie?

STUKKEN TER BESPREKING

De voorzitter: Dan stukken ter bespreking.

6. Beschikbaar stellen van kredieten voor de realisatie van flexwoningen op 5 locaties voor de huisvesting van Oekraïense ontheemden - Raadsvoorstel

De voorzitter: 6, beschikbaar stellen van de kredieten voor de realisatie van flexwoningen op vijf locaties voor de huisvesting van Oekraïense ontheemden. Dit voorstel is eind september naar de gemeenteraad gestuurd. En daarover is op 8 en 22 oktober door u in commissieverband zeer uitgebreid bij stilgestaan. Op beide avonden hebben betrokken inwoners ingesproken. Er is een technische toelichting geweest. U heeft er oordeelsvormend over gesproken. Er zijn ook nog aanvullende vragen schriftelijk gesteld en beantwoord. De commissie heeft besloten hier in de raad nog over te spreken, waarbij alleen nog gesproken wordt over de in te dienen moties en amendementen. En daarvoor geldt een spreektijd van twee minuten. Ik stel voor dat we eerst de moties en amendementen kort indienen. En dan in de gebruikelijke volgorde hierop tijdens de woordvoeringen in eerste termijn kunnen reageren. Kunt u daarmee instemmen? Dan start ik bij het indienen en kort toelichten van de moties en amendementen.

Ik heb moties en amendementen gezien van Partij voor de Dieren, GroenLinks, VVD, DENK, Forum voor Democratie, Fractie van Leeuwen en VSP. Mag ik dan het woord

geven aan de heer Groenewege, namens de Partij voor de Dieren. Gaat uw gang, mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel, voorzitter. Langs de snelweg wonen is stikongezond. Ook anno 2024 nog. Onderzoek toont aan dat als je langs de snelweg woont je een groter risico loopt op hart- en vaatziekten, luchtwegaandoeningen, diabetes, dementie en vroegtijdig overlijden. De GGD adviseert dan ook om geen woningen te bouwen binnen 150 meter van een snelweg. Maar in Wielwijk wil het college tientallen flexwoningen bouwen, niet op 150 meter afstand tot de snelweg, maar slechts op 50 meter afstand. Er vlak naast. In tegenstelling tot sommige andere partijen in deze raad, hebben we bij de Partij voor de Dieren niet het woord menselijk in onze slogan. U snapt vast wel waarom. Maar dat is ook niet nodig, want als wij iets onmenselijk vinden, dan verzetten wij ons daartegen. En het wegstoppen van oorlogsvluchtelingen en starters in hokjes langs de A16, waar ze door de slechte lucht langzaam weg zullen kwijnen, vinden wij onmenselijk. We gunnen iedereen een gezonde woonomgeving. En zeker groepen die toch al kwetsbaar zijn. Vandaar ons amendement, samen met de SP, tegen de flexwoningen aan de Cornelis Evertsenstraat. Dan is nog zo'n plek in Wielwijk, waar nu een plantsoen met bomen ligt aan de Cornelis Trompweg. Daar ziet het college kansen om het plantsoen vol te bouwen. Meer verstening, meer hittestress en een blinde muur van 10 meter hoog, waar de bewoners van de Piet Heinflat tegenaan mogen gaan kijken. En als compensatie gaat het college niet meer groen aanleggen. Juist het omgekeerde. Er komen nog meer parkeerplaatsen, zodat de hittestress nog een tandje erger wordt en het Admiraalsplein weer een stapje terug in de tijd zet, in de richting van de onleefbare woonomgeving die het ooit was. Voorzitter, met excuses richting mevrouw Koene, no way dat de Partij voor de Dieren daarmee in gaat stemmen. Vandaar ons amendement om ook geen flexwoningen aan de Cornelis Trompweg neer te zetten, samen met de SP. Dank u wel.

De voorzitter: Ik dank u zeer, mijnheer Groenewege. Dit wordt dan amendement A1 en A2. Dan geef ik nu graag het woord aan GroenLinks. Wie? De heer Uysal, GroenLinks, gaat uw gang.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. We hebben twee moties, voorzitter. We hebben de afgelopen weken heel goed geluisterd naar de inwoners. Die zijn bij twee commissievergaderingen komen inspreken. We hebben de zorgen en de aandachtspunten van de inwoners gehoord. We zijn vervolgens ook nog, samen met een aantal andere partijen, op bezoek geweest bij de inwoners. En vandaaruit hebben we een motie opgesteld, omdat we daarmee vinden zoveel als mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en de verlangens van de inwoners. Wij vinden dat dit voorstel aangenomen moet worden, dat we de Oekraïners moeten huisvesten, maar we willen ook goed luisteren naar onze inwoners. En we vinden ook dat we daar rekening mee dienen te houden. Dat is motie één. De tweede motie gaat over ontmoeting mogelijk maken.

Tot nu toe hebben we Oekraïense vluchtelingen opgevangen op de locatie Crownpoint. En daar zijn vrijwilligers actief geweest. Zijn ze nog steeds. Ook andere maatschappelijke organisaties.

Maar die waren vooral gericht op de Oekraïners zelf, zoals taallessen en dagbesteding. En nu de Oekraïners gehuisvest worden midden in de stad, midden in woonwijken, willen wij ook dat de Oekraïense vluchtelingen kennismaken met onze inwoners, om zo bij te dragen aan de sociale cohesie, dat over en weer meer begrip wordt gecreëerd voor elkaar. En dat is onze tweede motie die wij, samen met de ChristenUnie/SGP, indienen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer. Even inleveren nu. Kan dat? Dat wordt dan motie 1 en motie 2. En dan ga ik door naar de VVD. Wie mag ik het woord geven namens de VVD?

De heer Van der Net: Mij, voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Net, gaat uw gang.

De heer Van der Net: Dank u wel, voorzitter. Naast de motie die wij, gezamenlijk met GroenLinks, ChristenUnie/SGP en het CDA, indienen, hebben wij nog 3 eigen moties. De eerste motie is dat wij willen dat het profiel van de mensen voor de flexwoningen aansluit op de woonwijken. En dat houdt in dat wij het liefste in de flexwoningen alleen maar gezinnen en kinderen willen hebben. En geen alleenstaande mannen. En wij hebben als optie aangegeven dat die alleenstaande mannen het beste kunnen worden opgevangen op de locatie Schippersinternaat, Amstelwijck en Singel. Gewoon puur omdat wij vinden dat in de omgeving van Wielwijk en ook in de Stadspolders, vlak bij de scholen, dat dat daar een keurige omgeving is om daar ook de Oekraïense kinderen naar school te laten gaan. Dan heb ik nog een motie, voorzitter, met betrekking tot het toewijzen van de flexwoningen. Wij willen, zodra de opvang eindigt van de Oekraïners, dat de flexwoningen in de wijken worden toegewezen aan Dordtse stelletjes. En daarvoor hebben wij dan ook nog een motie opgesteld. Ik zal er dadelijk nog verder op ingaan. En ik heb nog een derde motie, afbouw tot 650. We hebben nu 2 jaar, dadelijk bijna 3 jaar, 2 keer zoveel Oekraïners opgevangen dan we eigenlijk zouden moeten. Wij vinden dat het tijd wordt dat de regio ook zijn verantwoordelijkheid gaat nemen. En wij willen op dit moment gewoon een harde deadline stellen, dat we uiterlijk 31 december 2026 de maximale opvang van 650 mensen hebben. En dat we dat in ieder geval elk half jaar ook willen monitoren. Dat was hem, voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer, mijnheer Van der Net. Dat worden motie 3, 4 en 5. En u kunt ze indienen. Ik ga naar de fractie van DENK. Gaat uw gang, de heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wij willen duidelijk maken dat het voor ons belangrijk is dat wij met zorgvuldigheid kijken naar de gevolgen voor de leefbaarheid in onze wijken. En dan met name in de kwetsbare wijk Wielwijk. Zeventig procent van de flexwoningen komen namelijk in Wielwijk. Een wijk die al geruime tijd kampt met grote sociale uitdagingen. Hoge werkloosheid, een aanzienlijke mate van armoede en bewoners die moeite hebben om rond te komen.

Daarbij horen we dat de professionele betrokkenen aangeven dat de wijk niet gebaat is bij extra druk voor de komst van nieuwe bewoners in flexwoningen. Ook de aanwezigheid van fijnstof op de locatie baart ons zorgen, omdat dit de leefbaarheid verder onder druk kan zetten. Voorzitter, ik begrijp de noodzaak van de huisvesting van vluchtelingen. En wij steunen deze inspanningen van harte. Maar deze huisvesting moet

van goede kwaliteit zijn en passend worden gespreid, zoals het beleid voorschrijft. Wij constateren dat een van de uitgangspunten van het beleid, namelijk de spreiding over de stad, hier losgelaten is ten behoeve van snelheid. Dat vinden wij een gemiste kans. Wij dienen daarom deze motie in, waarin wij het college verzoeken om het aantal te realiseren woningen in Wielwijk te halveren. Op deze manier kunnen we de druk verlichten en tegelijkertijd zorgen voor een evenwichtige spreiding door de stad. Wij roepen de raad op om de kwetsbaarheid van Wielwijk in acht te nemen en de motie te steunen in het belang van de leefbaarheid en sociale cohesie in onze stad. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer. Motie 6. U kunt hem indienen. En dan geef ik het woord aan mevrouw Pichel, Forum voor Democratie. Gaat uw gang, mevrouw.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wij hebben gezien bij dit raadsvoorstel het college haar uiterste best heeft gedaan om binnen beperkte tijd en met beperkte middelen een voorstel aan te dragen voor lange termijn opvang voor Oekraïense ontheemden. Wat we zien, is dat deze haastige klus veel onrust heeft opgeleverd onder de Dordtse inwoners en ook bij de Oekraïners, die niet weten wat ze kunnen verwachten. En dat terwijl hun situatie al zo onzeker is. En daarom dienen we de motie in, Helderheid Oekraïense lange termijn huisvesting en verder. Waarbij we het college oproepen om deze gang van zaken onder de aandacht te brengen bij het Rijk en de internationale afspraken beter in kaart te brengen, zodat de gemeente niet in het duister hoeft te tasten. Het is van belang duidelijk te maken dat de inwoners en de vluchtelingen onder enorme druk staan. En dan, ondanks onzekere toekomst, transparantie het allerbelangrijkste is in deze moeilijke tijden. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dat is motie 7. En dan de Fractie van Leeuwen. Gaat uw gang, mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Onze motie heet, Betrek de bewoners bij je plannen voordat je beslist. Het college wil op vijf plekken flexwoningen realiseren voor Oekraïense vluchtelingen. En het college is ook van plan om een van die plekken te plaatsen op het grasveldje aan het Kipling-erf, hier in Stadspolders. Wij zien dat er geen participatie heeft plaatsgevonden met de bewoners van de wijk. Dat de bewoners krachtig hebben aangegeven dit wel te willen. Dat veel mensen een petitie hebben ondertekend in de wijk, waarin ongenoegen wordt geuit. En de inwoners van de wijk gewoon geen bouw op het grasveldje willen. Dat grasveldje heeft een groot nut voor de bewoners en hun gehandicapte kinderen. We zijn van mening dat participatie essentieel is om draagvlak voor de opvang van Oekraïense ontheemden te behouden. We zijn ook van mening dat participatie een normaal instrument is in een democratie, wat niet zomaar opzij geschoven kan worden.

We verzoeken het college om te overleggen met de inwoners van de wijk en pas daarna een gemotiveerde beslissing te nemen over de inrichting van het grasveldje aan het Kipling-erf. En we verzoeken het college om de rapportage over dit participatietraject en de gemotiveerde beslissing, mede reflecterend op de wensen van de inwoners, binnen één maand toe te sturen aan bewoners en de raad. En we verzoeken, als het college zou beslissen dat er te weinig tijd zou zijn, om een participatietraject te starten. Dit

deelproject, namelijk het grasveldje voor vier huizen, te schrappen en het grasveldje onaangeroerd te laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer. Dat wordt motie 8. Dan moeten we alleen nog even motie 2 ontvangen. Die komt eraan. Dan start ik met de eerste termijn. En dan start ik bij de VVD. Wie mag ik het woord geven namens de VVD? De heer Van der Net.

De heer Van der Net: Dat doe ik. Voorzitter, dank. De Dordtse VVD vond en vindt het opvangen van Oekraïners nog steeds belangrijk. Maar we merken op dat Dordrecht al 2 jaar, en dadelijk al 3 jaar, meer Oekraïners opvangt dan we volgens een evenredige verdeling zouden moeten. In ieder geval ook meer dan we feitelijk op de korte termijn kunnen dragen als stad, met het wegvallen van Crownpoint als locatie. Op deze locatie moeten we de hoognodige woningen gaan bouwen voor Dordtenaren. Ik kreeg net nog gesouffleerd, 170. Daarom is het volstrekt noodzakelijk dat we in de opvang van 1.100 naar 650 mensen gaan. De rek is eruit in Dordrecht. En we kunnen niet met goed fatsoen allerlei verschillende groepen blijven opvangen, zonder dat dit ten koste van Dordtenaren. Ook de rest van onze regio moet gaan zorgen voor meer opvang. Dat vinden we ook wel een keer tijd. We hebben dan ook een motie ingediend om te monitoren en te borgen dat we naar die 650 gaan. We begrijpen de onrust in de wijken, waar we nu flexwoningen gaan zetten. Maar we zien op dit moment geen alternatieven. De flexwoningen zijn van goede kwaliteit en voegen extra woonruimte toe, voor nu en in de toekomst, voor Dordtse stelletjes. Die zitten te springen om woonruimte. Vandaar onze motie. We willen ook dat de Oekraïners die in de flexwoningen komen te wonen...

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, gaat uw gang, VSP.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, even over de motie over Dordtse stelletjes. Waarom niet gewoon ook alleenstaanden? En misschien spreekt u andere mensen dan die wij spreken, dat zou kunnen. Maar wat wij veel horen, is bijvoorbeeld mensen die uit elkaar gaan of jongeren die bij hun ouders op een zolderkamertje zitten en die ook graag eventueel in zo'n flexwoning willen. En waarvoor richt u zich specifiek op die stelletjes?

De voorzitter: Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Voorzitter, een simpele vraag en een simpel antwoord. Dit zijn grotere woningen, waar vier tot zes mensen in kunnen wonen. Die zijn niet geschikt voor alleenstaanden. Dat zou zonde zijn van de ruimte. En vandaar dat we een motie hebben opgesteld om dit aan Dordtse stelletjes te gaan toewijzen.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Van der Net: Even kijken, waar waren we? De Dordtse stelletjes. De Oekraïners die in de flexwoningen komen te wonen, moeten, vinden wij, passen in het profiel van de wijken. Vandaar onze motie om alleenstaande mannen niet op te vangen in de flexwoningen. In de buurt van een school, daar vestig je geen opvang voor mannen, maar gezinnen met kinderen, vinden wij.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege, Partij voor de Dieren.

De heer Groenewege: Dank u wel. Weer de alleenstaanden haat vanuit de VVD. Deze is wel wat gekker, vind ik. Want waarom zouden alle Oekraïense alleenstaande mannen ongeschikt zijn om naast een school te wonen? Wat is dat voor discriminatoir wereldbeeld wat de VVD hier tentoonspreidt?

De voorzitter: Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Ik had deze opmerking wel zien komen natuurlijk. En ik begrijp ook wel de wereldvreemdheid van de Partij voor de Dieren op dat punt. Maar ik kan u verzekeren dat als wij die flexwoningen op het Kipling-erf gaan bouwen, dat die mensen dan daar het liefste toch inderdaad gewoon Oekraïense gezinnen willen hebben, ook met kinderen. En dat die dan niet zitten te wachten op een groep alleenstaande mannen, omdat dat nu eenmaal een bepaald effect heeft als alleenstaande mannen bij elkaar gaan zitten. En nogmaals, in mijn wereld is dat zeer begrijpelijk. In de wereld van de Partij voor de Dieren niet. Maar dat mag. We wonen in een vrij land.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Gezien de coalitie die in Den Haag is gevormd, is het misschien niet gek dat de VVD het volledig begrijpelijk vindt om mensen te beoordelen op persoonskenmerken, waar ze helemaal niks aan kunnen doen, zoals het geslacht waarin ze geboren zijn. Maar dat kan toch nooit een basis vormen voor overheidsbeleid? Dat kan toch nooit de manier zijn waarop we als onafhankelijke overheid naar mensen kijken? Je beoordeelt mensen toch op hun persoon, op wie ze zijn en niet op toevallig welk geslacht ze hebben, wat hun afkomst is. Waarom laat de VVD het college mensen niet gewoon op hun persoon beoordelen in plaats van kenmerken die de VVD van tevoren heeft bedacht als ongewenst?

De voorzitter: Mijnheer Van der Net, VVD.

De heer Van der Net: Ik hoor natuurlijk wat de heer Groenewege zegt. En dan denk ik toch ook wel weer, het zijn grote woorden, maar er zit ook wel een naïviteit natuurlijk in die woorden.

We weten met zijn allen ook bij Crownpoint, dat daar best wel groepen mannen, alleenstaande mannen ook, vanuit de opvang daar bij elkaar klitten en niet allemaal, maar wel groep en die dan wat drinken en wat roken. En dat heeft toch wel een bepaalde uitstraling, ook naar de buurt. En wij willen gewoon op dit moment dat die verdeling er is. Dat die niet in die flexwoningen komen. Maar ze kunnen opgevangen worden inderdaad in de locaties die wij hebben genoemd in de motie, voorzitter. Dat lijkt ons vrij fair.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege, tot slot.

De heer Groenewege: De laatste keer. De heer Van der Net zegt het zelf heel mooi, niet allemaal. Ze veroorzaken niet allemaal overlast misschien. En misschien is het maar een heel klein deel wat overlast veroorzaakt. Maar de motie van de heer Van der Net gaat wel over allemaal. Gaat over alle alleenstaande mannen. Waarom maakt de heer Van der Net daar dan niet datzelfde onderscheid?

De heer Van der Net: Dat is een politieke keuze natuurlijk, voorzitter. Want dat heeft waarschijnlijk te maken met hoe wij tegen de wereld aankijken. Wij zijn wat realistischer. Ik hoorde de heer Groenewege net al over haat tegen alleenstaande mannen. Ik kan in ieder geval zeggen dat daar geen haat is. Maar wij zijn wel realistisch. En we willen gewoon ook de buurt waar die flexwoningen komen op die manier tegemoetkomen. En ik kan u garanderen, als u in die wijken gewoon gaat vragen wat ze dan liever willen hebben, dat ze hetzelfde antwoord gaan geven als dat ik net heb gegeven, voorzitter.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer De Heer: Voorzitter.

De voorzitter: U heeft nog kort de tijd.

De heer De Heer: Voorzitter.

De voorzitter: Ik zie ook de heer Gündogdu. Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, een vraag aan mijnheer Van der Net. Hij had het zojuist over Dordtse stelletjes, die op enig moment, nadat de Oekraïners zijn vertrokken, die woningen kunnen bemensen. Nu is mijnheer Van der Net, net zoals ik, gekozen om de belangen van de Dordtenaren te dienen. En we weten dat wonen, woonruimte een urgent probleem is. Dat is niet nieuw. Dat is al jaren gaande. En ook vanuit deze raad is menigmaal geroepen richting het college, beste college, is het alternatief van flexwoningen voor onze jongeren, voor onze starters een mogelijkheid? Zou u daar eens naar willen kijken? Het college heeft daarop geantwoord, wij hebben die ruimte niet. En nu komen we met stoom en kokend water op een aantal locaties, die blijkbaar wel mogelijkheden biedt voor flexwoningen. Nou ben ik wel benieuwd, wat is uw standpunt in deze, dat het college eerst aangeeft dat die mogelijkheden er niet zijn en nu wel met deze locaties komt?

De heer Van der Net: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Vanuit het verleden hebben wij inderdaad ook wel aangegeven dat wij geen voorstanders waren van flexwoningen. Maar dat betrof een heel ander type flexwoningen dan we op dit moment proberen uit te rollen met betrekking tot de Oekraïners. En ik mag de heer Gündogdu erop wijzen dat wij als Dordtse VVD ook wel hebben gezien dat dit onrust veroorzaakt. En wij hebben ook het college gevraagd, geef nu nog eens even aan of er nog meer plekken zijn waar eventueel die flexwoningen toch kunnen worden geplaatst. Met andere woorden, volgens mij doen we precies wat de heer Gündogdu nu eigenlijk ook wenst.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer De Heer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer De Heer, gaat uw gang.

De heer De Heer: Voorzitter, twee vragen aan de heer Van der Net. In eerste instantie over de Dordtse stelletjes. Dan zou je ook nog vragen kunnen stellen over, wat is dan precies een Dordts stelletje of wat is precies jong? Maar tegelijkertijd ook hebben we het vandaag over een raadsvoorstel waar onder andere voor Stadspolders wordt gesproken over vier grote eengezinswoningen. Ik kan me voorstellen dat de heer Van der Net niet bedoelt dat we daar dan in zo'n grote eengezinswoning, als die t.z.t. vrijkomt, een Dordts stelletje in gaan stoppen. Ik zie die uitzondering niet in uw motie. Hoe ziet hij dat? De tweede vraag is over de alleenstaande mannen. We willen echt als fractie waken dat we niet gaan stigmatiseren. Ik zou toch de heer Van der Net willen vragen, zou hij iets meer kunnen zeggen over waar hij dit op baseert? Zijn er bijvoorbeeld vanuit Crownpoint, waar we juist ook heel veel positieve berichten hebben gehoord en waar heel veel alleenstaande mannen ook zitten, dat hij daar heel veel zorgen over heeft? Of is het toch vooral gewoon onderbuik?

De voorzitter: Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: De onderbuik. Met betrekking tot die stelletjes is, in ieder geval richting de heer De Heer, de mogelijkheid dat als die stelletjes inderdaad in een huis gaan zitten dat daar uiteindelijk ook weer kinderen komen. En dat ze dan een keurige woning ook hebben. Met andere woorden, wij vinden uiteindelijk dat als die ruimte er is, vinden wij gewoon dat een keer ook die Dordtse stelletjes aan de beurt zijn om een keer een mooie starterswoning te betrekken. En met betrekking tot de alleenstaande mannen, ik kan wel weer gaan herhalen wat ik tegen de heer Groeneweg heb gezegd.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Van der Net: Wij vinden, voorzitter, dat een groep alleenstaande mannen, vier tot zes in een woning, een andere uitstraling heeft dan als er gezinnen met kinderen in een woning komen. En zeker in de buurten waar we nu die flexwoningen neerzetten. En we willen ze op dat punt tegemoetkomen. En er zijn nog drie andere locaties waar die alleenstaande mannen wel kunnen worden opgevangen. En volgens mij is dat een prima alternatief.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, nog eventjes over de opvang van de Oekraïners, richting de heer Van der Net, via u. Want de heer Van der Net geeft aan, wij zijn van de realiteit. Dat zijn wij ook, van de realiteit. Maar in welke realiteit leeft de heer Van der Net als je het hebt over Oekraïners die gevlucht zijn uit hun land, die hiernaartoe komen? Heeft u dan enig idee dat die mensen ooit nog teruggaan of dat zij altijd gewoon in die flexwoningen blijven zitten? Hoe kijkt u daar tegenaan?

De voorzitter: Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Voorzitter, als de materie goed is doorgedrongen door de rest van de raad, is dat die huizen worden gehuurd door een organisatie. Dat is opvang. Die mensen, die Oekraïners in die huizen, zijn geen huurders. Die zitten daar in de opvang. En dat houdt in uiteindelijk dat als, op wat voor manier dan ook, en ik hoop sneller dan drie jaar, dat de oorlog is opgehouden, dat dan de opvang ophoudt. En dat houdt in inderdaad dat die mensen een keuze hebben om terug te gaan naar het land van herkomst of hier een bestaan op te gaan bouwen. Maar dan moeten ze op zoek naar een eigen woning.

De heer Uysal: Voorzitter.

De voorzitter: Eerst de heer Uysal en dan de heer Stam.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Even weer terug naar de motie, afbouw tot 650 mensen. De VVD is volgens mij altijd wel een voorstander geweest van groei in de stad. En ook zien zij dat wel zitten met 140.000 inwoners. En laat het net de Oekraïners zijn die de afgelopen jaren het hardst hebben bijgedragen aan de inwonersgroei van onze stad. En mijn vraag aan de VVD is, is deze motie dan een rem op de inwonersgroei van onze stad of voldoen de Oekraïners niet aan het profiel waar de VVD op had gehoopt?

De voorzitter: Mijnheer Van der Net, VVD.

De heer Van der Net: Ik ben op zoek naar het gevoel voor humor van de heer Uysal met deze vergelijking. Dit is opvang. En dit staat los van de groei van de stad. Er is wel een koppeling, omdat we meer woningen uiteindelijk hebben, zeker als de oorlog is afgelopen. En dat betekent dat we nog verder kunnen groeien. Maar die groei is met name bedoeld voor de Dordtenaren, die op dit moment inderdaad hard zitten te wachten op een woning.

De heer Uysal: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Stam.

De heer Uysal: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Uysal nog. Gaat uw gang.

De heer Uysal: Het is volgens mij helemaal niet uit te sluiten dat deze Oekraïners, die al nu langer dan tweeënhalf jaar in onze stad verblijven, op een gegeven moment ook Dordtenaar worden. En daarmee kom ik tot de volgende vraag, wie is dan dat Dordtse stelletje? Kan de heer Van der Net daar een omschrijving van geven? Want het kan ook heel goed zijn dat Oekraïners dadelijk een liefdesrelatie krijgen met onze Dordtse inwoners. Wat gaan we daarmee dan doen? Gaan we dan deze mensen uit hun huis trappen of accepteren we of accepteert de VVD dan dit ook als een Dordts stelletje?

De voorzitter: Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Je moet het natuurlijk in zijn volgorde zien. Ik heb net al gezegd, ze hebben een status, de Oekraïners. En dat betekent dat ze in de opvang zitten. En als die opvang ophoudt, dan komen die huizen vrij. En dan hebben we gezegd dat dat voor Dordtse stelletjes zijn. En dan vinden we gewoon dat daar weer een juiste volgorde ook bij hoort van degenen die het langst zitten te wachten, dat die als eerste in aanmerking komen. En ik sluit helemaal niet uit, richting de heer Uysal, dat daar inderdaad relaties onderling ontstaan. En die komen dan ook gewoon op de lijst. En die moeten dan keurig wachten tot er een woning vrij is.

De voorzitter: Mijnheer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Ik heb geprobeerd aandachtig te luisteren naar mijnheer Van der Net. En die gaf net ook aan, het zijn mooie plekken. En als je dat aan de bewoners vraagt, zijn ze dat vooral met ons eens. Dat is een beetje grofweg een vertaling van de woorden die mijnheer Van der Net gebruikte. Nou zijn wij ook bij die bewoners geweest. En die wisten ons te vertellen dat mijnheer Van der Net bij zijn aankomst bij het grasveld aan het Rudyard Kipling-erf zei, moet dat hier komen? Dat kan toch niet? Ergens is mijnheer Van der Net onderweg van mening veranderd of teruggefloten. En als ik dan kijk naar zijn motie van 1.100 naar 650, betekent dat dan dat hij Oekraïne veilig genoeg vindt dat mensen terug kunnen of waar laat hij ze dan ergens anders? En als ik dan kijk naar de motie rondom, na verloop van opvang kunnen Dordtse stelletjes erin. Of het Dordtse stelletjes zijn of andere stelletjes, het ligt er maar net aan hoe je die motie interpreteert. Maar toen ik hem las, dacht ik bij mezelf, dit is echt een driedubbele dikke middelvinger naar de Dordtse bewoners met alle nationaliteiten die hier wonen, die langdurig op zoek zijn naar een woning. Maar ik neem aan dat mijnheer Van der Net daar op een andere manier naar kijkt.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Ik weet niet in welke alternatieve waarheid de heer Stam leeft. In die van ons is het gewoon zo dat ik inderdaad overal ga praten en aangeef dat ik luister en mijn best ga doen. En dat heb ik ook gedaan. En als u ook gewoon goed leest in de moties die wij zelf indienen, maar ook met GroenLinks, CDA, ChristenUnie/SGP, hebben wij ons uiterste best gedaan om in ieder geval de bewoners tegemoet te komen. Behalve op het punt dat wij op dit moment geen alternatieven zien om op bepaalde plekken geen flexwoningen neer te zetten. Met andere woorden, eigenlijk nodig ik de heer Stam uit om de moties die wij hebben ingediend ook te ondertekenen. En op die manier inderdaad de burgers die daar een probleem mee hebben zoveel mogelijk te helpen. Politiek is het het mogelijke proberen te veroorzaken uiteindelijk, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat het goed is dat u verder gaat. Gaat u verder.

De heer Van der Net: Dan automatisch ook even weer over het Kipling-erf. Nogmaals, ik ben daar trouwens in het reces nog langs geweest, samen met mijn collega Boom. En wij hebben niks gehoord van die mensen dat ik valse beloftes heb gedaan. Met andere woorden, ik weet niet waar u dat vandaan heeft. We hebben in ieder geval heel goed geluisterd naar die mensen. We hebben gekeken wat de mogelijkheden zijn. In moties hebben we dat verwerkt. Met name in de motie die we gezamenlijk indienen. En ik nodig

dan ook iedereen uit om in ieder geval die motie te steunen. Om de mensen in ieder geval zoveel mogelijk te helpen. Dat was hem, voorzitter.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer. Uw tijd was afgerond.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter.

De heer Safranti: Voorzitter.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter.

De voorzitter: Ik kijk even.

De heer Van Leeuwen: Aan de rechterkant.

De voorzitter: Mijnheer Van Leeuwen. En dan zie ik nog de heer Safranti. Mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een vraag aan de VVD. Het gaat om 4 woningen in Stadspolders. 20 tot 24 opvangplaatsen. Ik ben er geweest. Ik heb het gezien waar die huizen moeten komen te staan, op een, ik noem het een grasveldje. Dat grasveldje heeft een enorm goede functie voor de buurt. Mensen laten hun kinderen er spelen. Het heeft ook een functie voor gehandicapte kinderen. Het is een rustpunt voor de inwoners van de wijk. U weet dat Stadspolders toch al enorm volgebouwd is. En nu vraag ik me af waarom de VVD kiest voor 4 huizen voor Oekraïners in plaats van voor 200 tot 1.000 inwoners, die er vlakbij wonen.

Ik vraag me af waarom de VVD die keuze maakt. En de tweede vraag is, sorry, voorzitter, vindt u het ook niet belangrijk dat als je zo'n project in gaat, met zo'n beladen onderwerp voor die inwoners, dat je dan op zijn minst een degelijk participatietraject doet in plaats van het gewoon op te leggen als college? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Voorzitter, ik kan de heer Van Leeuwen er alleen maar op wijzen dat het college gekeken heeft naar waar er een woonbestemming was en wat ook eigendom was van de gemeente. En die woonbestemming zat al lang op dat veldje. En ik ben er ook geweest. En ik begrijp ook heel goed dat die mensen daar inderdaad uiteindelijk na al die jaren verknocht zijn geraakt aan dat veldje. Maar aan de andere kant, we willen met zijn allen hier volgens mij ook in deze raad dat er meer woningen komen. En binnen de kaders, die we hebben gesteld, moet elk postzegeltje groen waar uiteindelijk een woonbestemming op zit, daar moeten ook woningen komen, want anders hebben we geen woningen voor onze bewoners. En ik wil ook nog richting de heer Van Leeuwen zeggen, waarom dan alleen het Kipling-erf? Want dan kan je ook zeggen, waarom dan in Wielwijk een grasveldje? En dan kan je op die manier natuurlijk wel weer doorgaan. En uiteindelijk kom je tot de conclusie, we hebben geen opvang. En hoe gaat

het dan met Crownpoint? Moet dat dan open blijven of zetten we de Oekraïners op straat? Zeg het maar, voorzitter.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, u moet trouwens nog een vraag over de participatie beantwoorden. Maar ik wilde er wel even op reageren. Het gaat om vier huizen. Er zit ook geen principebeslissing in van, zijn we voor of tegen de opvang van Oekraïners? Mijn partij is daar niet op tegen, laat ik het even zo stellen. Maar het gaat om vier huizen, terwijl de bewoners... Er wordt ontzettend veel van afgepakt. En dan denk ik, u bent er als partij niet alleen om het college aan te hangen, maar ook om het college te controleren. En ik denk, wat zijn de principes en de waardes van de VVD waard als u zo makkelijk dit soort zaken overboord gooit?

De heer Van der Net: Dat makkelijke werp ik verre van me. Ik bedoel, wij hebben daar echt heel lang over gepraat, zeker ook in de fractie. En dit zijn geen makkelijke beslissingen. Maar ik gooi dan ook wel er weer in, we hebben nu eenmaal kaders, voorzitter. En we moeten woningen bouwen. En elk stukje groen waar we een woning kunnen neerzetten, is weer extra plek. Met andere woorden, we zien op dit moment geen alternatieven of we moeten echt gaan uitruilen. En dan zeggen we ook, een deel in Wielwijk doen we een stukje grond geen opvang. Maar dan komen we uiteindelijk met het probleem dat we niet voldoende opvang hebben voor deze mensen. En met betrekking tot de participatie, het is ook al uitgelegd keurig in de stukken van het college. En daar sta ik ook achter. Die woonbestemming is daar. En met andere woorden, toen dit plan natuurlijk in de raad is gekomen, heeft iedereen daar wat van kunnen vinden. En niemand heeft daar wat over geroepen van, dat kan niet. We hebben als raad besloten dat daar huizen kunnen komen. De participatie is ook beloofd door het college, om dat toch de komende tijd zoveel mogelijk vorm te gaan geven. Maar de participatie is niet meer van, we willen het niet, het gebeurt niet.

Op dit moment is het zo, we kunnen niet anders. We gaan het daar neerzetten. Maar met de volledige medewerking van alle buurtbewoners, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van Leeuwen: De laatste...

De voorzitter: De laatste.

De heer Van Leeuwen: Een laatste opmerking. Ik constateer dat de VVD vindt dat de stad leefbaar blijft als je op elk stukje groen een woning neerzet. Ik ben het er op zich niet mee eens, maar ik begrijp het standpunt van de VVD. Dank u wel.

De heer Van der Net: Voorzitter, als de heer Van Leeuwen andere briljante ideeën heeft waar we meer woningen kunnen neerzetten, dan hoor ik dat graag van hem.

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, even een vraag richting mijnheer Van der Net van de VVD. Wij zijn ook daar geweest. En ik vind het wel jammer dat de grootste partij van Dordrecht heel laat daar is geweest qua participatie. Maar dat is even

wat anders. Wat ik eigenlijk richting mijnheer Van der Net wil vragen. De bewoners waren heel duidelijk daar ter plekke, maar ook in de commissies waren ze heel erg duidelijk. Zij wilden gewoon daar geen woningen. En nu komt u met een motie. Ik zie het als een excuus motie. U kan daar anders iets van vinden. Ik zie het niet meer als mensen blij maken met een dode mus. Toen ik die motie zag, dacht ik, dan weer dit, dan weer. Die mensen zijn heel duidelijk daarin. Mijn vraag is, u bent daar geweest. Dat heeft u een paar keer herhaald. Wat hebben ze tegen u gezegd daar?

De heer Van der Net: Voorzitter, als de heer Safranti de motie nog een keer goed leest, dan staat daar precies in wat die mensen ons hebben medegedeeld. Mijn collega Karin Boom zit naast me. Die is daar ook bij geweest. En wij hebben eigenlijk niet meer opgeschreven dan dat die mensen zelf tegen ons verteld hebben van, als het er toch moet komen, dan hebben we nog een paar opmerkingen en vragen. En die staan nu in de motie. Ik nodig u gewoon uit, als u denkt inderdaad, ik luister naar de Dordtse burger, tekent u dan dadelijk mee met deze motie.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk. En dan stel ik echt voor dat we naar de volgende fractie gaan.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Safranti en dan mevrouw Stolk. De heer Safranti had de interruptie. En dan krijgt u het woord.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ik luister graag naar onze burgers. En dat heb ik tot op heden in de afgelopen periode zeker laten zien. En dat we laten zien direct na de informatieavond, de volgende dag daar ook naartoe te gaan. Maar waar ik eigenlijk naartoe wil, is het hele participatieproces hoor ik u helemaal niet over. Want u zegt alleen, dat hebben ze gezegd. Dan hebben we er maar een motie van gemaakt. Zij hadden hele andere dingen gezegd. Ik had eerlijk gezegd van de VVD willen horen of willen verwachten dat ze een heel andere optiek, heel andere beslissing hadden genomen.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net. En dan mevrouw Stolk. Die heeft ook de ruimte voor de interruptie. Gaat uw gang.

De heer Van der Net: Ik hoor van de heer Safranti niet echt een vraag. Ik geef gewoon weer wat wij op hebben gehaald bij die burgers daar in de buurt. En dat staat in de motie. En wat dat betreft, de participatie heb ik net al op gereflecteerd. Daar worden die mensen, ook in Wielwijk, gewoon nauw bij betrokken. En wat dat betreft kunnen we daar op dit moment ook niet meer voor betekenen, denk ik. Ik heb het volste vertrouwen dat het college die participatie gewoon goed vormgeeft.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, even over die participatie. De VSP heeft dat volste vertrouwen niet, want die mensen hebben een brief op de mat gekregen met de mededeling, u krijgt

hier flexwoningen. Die participatie is er helemaal niet geweest. En als we kijken naar de Omgevingswet, schrijft de Omgevingswet voor dat we een traject ingaan waarin we eerst de bewoners betrekken in het kader van de participatie. Maar nu wordt er een begeleidingscommissie samengesteld en gaan we achteraf... Wat u doet, is het paard achter de wagen spannen. En nu de bewoners een beetje tegemoet komen om te zeggen, als het er dan toch moet komen, dan doen we het zo maar. Want dat is de insteek van die motie.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net, tot slot.

De heer Van der Net: Voorzitter, mevrouw Stolk geeft gewoon een verkeerde weergave van de participatie op dat punt. Vandaar ook dat het college gekeken heeft naar plekken waar al een woonbestemming was. Daar kan gewoon gebouwd worden. En wat dat betreft is daar al participatie geweest. Iedereen kon inspreken. En dan is er gewoon een ruimtelijk plan. En die geeft aan, dit is een woonbestemming. En op dit moment zeggen we, gaan we daar bouwen. En dan is de volgende vraag wel... De uitvoering en dergelijke, daar worden de burgers bij betrokken en daar zullen wij als Dordtse VVD natuurlijk ook nauw bij betrokken blijven om te kijken dat dat goed gaat, voorzitter.

De voorzitter: Ik denk dat dit voldoende gewisseld is. U kunt elkaar daar niet verder in ontmoeten, heb ik het gevoel. Ik stel voor dat we naar de nieuwe fractie gaan, Beter voor Dordt. GroenLinks nog? Excuus. GroenLinks. De heer Uysal, gaat uw gang. De heer Uysal.

De heer Uysal: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de gemeenteraad heeft als hoogste orgaan ook een bestuurlijke verantwoordelijkheid. Dat betekent dat wij ons alleen niet buigen over lokale uitdagingen, maar ook als medeoverheid over landelijke vraagstukken. En de opvang van Oekraïense ontheemden is daar één van. Sinds het begin van de oorlog zijn miljoenen Oekraïners op de vlucht geslagen. Momenteel verblijven meer dan 100.000 Oekraïners in ons land. En die worden allemaal verdeeld over de gemeenten. En naast dat het onze verantwoordelijkheid is als gemeente, is de voornaamste reden van GroenLinks om in te stemmen met dit voorstel de overtuiging dat we mensen in nood helpen. We hebben het hier namelijk over mensen die van huis en haard zijn verdreven en alles wat vertrouwd was, hebben moeten achterlaten. En daarom dienen wij samen, met de ChristenUnie/SGP, een motie in om ontmoeting tussen vluchtelingen en de buurtbewoners mogelijk te maken. Zo leren we elkaar beter kennen en ontstaat er over en weer meer begrip. Tegelijkertijd willen we zoveel als mogelijk rekening houden met onze inwoners. Wij hebben ons oor te luisteren gelegd bij de omwonenden van het Rudyard Kipling-erf. En dienen samen met een aantal andere partijen een motie in om tegemoet te komen aan hun wensen. De moties en amendementen die gericht zijn op het schrappen van locaties, zullen wij niet steunen. Wij hebben een overzicht gekregen van locaties die onderzocht zijn. En de vijf locaties zijn de enigen die voldoen aan de gestelde eisen. De moties van de VVD zullen wij ook niet steunen, omdat de menselijkheid achter deze moties ver te zoeken is. Motie afbouw tot 650 mensen reduceert vluchtelingen tot cijfers. Motie Dordtse stelletje jaagt vluchtelingen per direct de stad uit als de oorlog voorbij is. En motie profiel van de mensen stigmatiseert mannelijke vluchtelingen als notoire overlastgevers. Dank u wel.

De heer Van der Net: Voorzitter.

De voorzitter: Ik dank u zeer.

De heer Van der Net: Voorzitter, mag ik nog even kort reageren?

De voorzitter: Mijnheer Van der Net, VVD. Gaat uw gang.

De heer Van der Net: Ik krijg natuurlijk allerlei verwijten. En dat begrijp ik ook wel. De politieke tegenstelling moet ook wel gehoord worden, vind ik. Maar onbekend maakt onbemind. Ik heb heel veel gehoord en geluisterd naar ook de mensen die flexwoningen voor de deur krijgen. Maar niemand heeft gezegd, wij willen geen Oekraïners. Waar haalt dan GroenLinks het vandaan dat die Oekraïners onbemind zijn?

De voorzitter: De heer Uysal, gaat uw gang.

De heer Uysal: Dat halen we niet alleen van de bewoners. Dat halen we ook uit de moties die de VVD indient. En weet u, voorzitter, tot nu toe hebben we vluchtelingen opgevangen op de Crownpoint-locatie. En dat was een locatie waar heel veel vluchtelingen in een gebouw zaten. En er zijn allerlei activiteiten georganiseerd, gericht op de Oekraïners. En nu worden Oekraïners verdeeld over de stad. Komen ze midden in woonwijken te wonen.

En het lijkt ons een goed idee om de activiteiten die nu verricht worden niet alleen te richten op de Oekraïners, maar ook op de buurtbewoners, om juist de landing, zoals dat zo heet, allemaal in goede banen te leiden. En als de VVD hier last van heeft, kennelijk is dat zo, dan vernemen wij dat, maar nemen wij daar ook tegelijkertijd weer afstand van.

De voorzitter: De heer Gündogdu, gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Een vraag richting mijnheer Uysal rondom deze motie. Nu komen in Wielwijk de wat grotere flexwoning plekken. Althans, dat is het voorstel. En u zegt eigenlijk, we moeten voor cohesie zorgen in die wijken. Die enclaves die wij creëren voor Oekraïners, er moet interactie zijn met de bewoners in de wijken zelf. Maar wat denkt u überhaupt van de gedachte dat wij jarenlang, met name in Dordt-West heel veel financiële middelen steken om juist die cohesie te bewerkstelligen, om onderwijsachterstanden, het hele sociaal programma, als het gaat om werkgelegenheid, inkomens, et cetera... Daar doen we heel veel. En nu is er vanuit het college een bewuste keuze gemaakt voor die locaties. En vervolgens zegt u, we moeten daar een draai aan geven. Onbekend maakt onbemind. We moeten meer die interactie gaan zoeken. En een van de leringen uit het verleden met migranten, is dat we niet grote groepen mensen in een bepaalde wijk moeten willen stoppen. Daar hebben we heel veel pijn van moeten ondervinden, helaas. Maar wat denkt u dan over deze twee locaties in Wielwijk? Zijn dat überhaupt wel de juiste locaties vanuit dit perspectief?

De voorzitter: De heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, Op Ons Eiland heeft het over bewuste locaties die het college heeft gekozen. Het gaat hier niet om bewuste locaties in die zin. Er zijn geen alternatieven. Heeft u een alternatieve locatie? Als gemeenteraad hebben wij een overzicht gekregen van locaties die onderzocht zijn. Ik hoor een aantal partijen hier dan

zeggen dat deze locaties niet geschikt zijn. Maar ik hoor ook niet dan meteen het alternatieve scenario, welke locaties dan wel geschikt zijn. Wij gaan ervan uit dat deze locatie geschikt is, om welke reden dan ook. En wij geloven juist in de kracht van verschillende culturen. Wij gaan er op voorhand niet vanuit dat deze mensen niet bij elkaar pas en dat ze niet vredig naast elkaar kunnen leven.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ik vond het een leuk stuk, het laatste stuk van mijnheer Uysal, waar ik veel begrip voor heb. Het enige, en dan is het echt een aanvulling op wat mijnheer Gündogdu net aangaf, ik zie dat ook als een kleine wijk in een andere wijk komen. En in het verleden hebben we daar heel veel problemen gehad. En dat heeft mijnheer Gündogdu net ook proberen aan te geven. Motie op zich vind ik prima trouwens hoor, dat je die cohesie in de wijken gaat vergroten.

Alleen ben ik bang, en dan ben ik benieuwd wat mijnheer Uysal daarvan vindt, dat dat in praktijk niet gaat werken. En dat hebben we in diverse wijken al mee moeten maken, met allerlei financiële, maar ook andere middelen, waar we uiteindelijk grote inzet in hebben moeten plegen. Mijn vraag is eigenlijk aan mijnheer Uysal, hoe kijkt mijnheer Uysal naar een kleine wijk in een andere wijk, die we uiteindelijk straks gaan realiseren?

De voorzitter: De heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, wij geloven niet in die angst. Wij geloven niet dat je bepaalde groepen niet naast elkaar kunt neerzetten. Wat we vaak zien bij de opening van opvanglocaties, is dat er in het begin heel veel weerstand is. En tegelijkertijd zie in de loop van de tijd, naarmate de bewoners ook meer kennismaken met asielzoekers of met vluchtelingen, dat er een verbroedering ontstaat. Dat er een bepaalde kracht ontstaat, warmte. En dat is waar wij in geloven. En dat is ook de reden waarom wij deze motie indienen.

De voorzitter: De heer Groenewege, Partij voor de Dieren, en de heer Hartmeijer, SP. Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. Ik wil twee locaties naast elkaar leggen. Eerst het Rudyard Kipling-erf. Daarvan heeft de heer Uysal gezegd, en ik citeer half, ik heb de bewoners gehoord. Ik ben op bezoek geweest. Ik heb goed geluisterd. En GroenLinks houdt rekening met die bewoners. En GroenLinks komt ook met een voorstel om de landing wat zachter te maken. Een heel slap voorstel, maar wel een voorstel. Bij de Cornelis Trompweg heeft GroenLinks dat niet gedaan. Geen voorstel om de landing zachter te maken, terwijl die landing eigenlijk harder is, want daar verdwijnt een heel plantsoen. Daar is niet zoveel groen in de buurt. Daar worden alle bomen in het plantsoen gekapt om die flexwoningen neer te zetten. Daar gaan mensen tegen blinde muren aankijken. En een slogan van GroenLinks is, menselijk, eerlijk, duurzaam. En ik

ben benieuwd of de heer Uysal het zelf eerlijk vindt om op te komen voor de bewoners van Stadspolders en de bewoners van Wielwijk de rug toe te keren?

De voorzitter: De heer Uysal, GroenLinks.

De heer Uysal: Voorzitter, wat wij hebben gedaan, is gewoon luisteren naar de inwoners. We hebben tijdens de inspraakcommissie geluisterd. We zijn uitgenodigd door de inwoners van Stadspolders. Hebben we geluisterd. We hebben constructieve gesprekken gevoerd. En wij komen met een voorstel. En wat doet de Partij voor de Dieren dan? De Partij voor de Dieren vindt het oké om vluchtelingen, om mensen in nood te laten riskeren om dakloos te raken. Dat is wat de Partij voor de Dieren doet. Ze komen alleen maar met voorstellen die het hele proces traineren, die het hele proces tegenhouden. En daarmee laten ze kwetsbare mensen juist in de steek. Dat is niet waar wij voor staan. Wij komen met een voorstel waar we enigszins tegemoet kunnen komen, willen komen aan de bewoners. We hebben geluisterd. Wij komen met een voorstel dat zowel de huisvesting van Oekraïners mogelijk maakt, maar ook de inpassing in de omgeving op de juiste manier mogelijk maakt.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Hartmeijer.

De heer Groenewege: Voorzitter, mag ik een tweede...

De voorzitter: Mijnheer Groenewege, sorry, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Altijd als de ander het onderwerp heel ver weg legt van waar jij het probeert neer te leggen, dan weet je dat je beet hebt. Dat is wel leuk om te merken hier. We hadden het over de locatie in Wielwijk en de landing daar. Daar komen meer parkeerplekken op een plek die al erg versteend is. Daar verdwijnt het hele plantsoen. Alle bomen worden gekapt. Mensen moeten tegen een blinde muur aan gaan kijken. Er heeft een inwoner ingesproken, maar er wonen natuurlijk veel meer inwoners daar die daar bezwaar tegen hebben. Alleen die mensen in Wielwijk weten gewoon de weg naar de gemeente niet zo goed als de inwoners in Stadspolders. En dan zegt GroenLinks, dan hoeven we er ook niks mee te doen. Zet die flat daar maar neer. Pech. Dat is toch niet eerlijk, volgens uw slogan, menselijk, eerlijk, duurzaam?

De voorzitter: Mijnheer Uysal, GroenLinks.

De heer Uysal: Dat is zeker niet wat wij doen, voorzitter. Wij zetten ons keihard in om de stad meer te vergroenen. Dat geldt voor alle wijken. En wat wij hier doen, je moet een afweging maken. Politiek is altijd keuzes maken in schaarste. En je moet bepaalde belangen tegen elkaar afwegen. En daar hoort inderdaad in dit geval bij dat je een stuk groen moet gaan opofferen. En dat de Partij voor de Dieren niet bereid is om dat te doen, dat vinden wij heel erg kwalijk. Dat nemen wij de Partij voor de Dieren heel erg kwalijk. En zij komen ook niet met alternatieve voorstellen. Dan had u zelf net zo goed ook met voorstellen kunnen komen om dit dan te herstellen, als u dat zo heel erg vindt. Dat doet u niet. Wat u wel doet, is de vluchtelingen, mensen in nood die vluchten, die huis en haard zijn ontvlucht, om die keihard te laten vallen.

De voorzitter: Ik stel voor, eerst mijnheer Hartmeijer, SP.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. Even een vraag aan de heer Uysal over de motie, onbekend maakt onbemind. Hij vraagt om een actieve rol van het college om een ontmoetingsmoment te organiseren. Hoe ziet die rol eruit. Heeft de heer Uysal daar al een beeld bij?

De voorzitter: Mijnheer Uysal. En dan een interruptie van mijnheer Van Leeuwen en de heer Stam. Mijnheer Uysal.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Ook in de motie staat dat de gemeente hier een voorwaardenscheppende rol heeft. Dat betekent vooral een faciliterende rol. Er zijn, zoals ik zojuist ook heb genoemd, al heel veel initiatieven aan de gang in het Crownpoint gebouw en heel veel vrijwilligers zijn actief, maatschappelijke organisaties. Het enige wat de gemeente eigenlijk zou moeten doen, is faciliteren van deze ontmoeting.

Dat kan zijn door middel van het beschikbaar stellen van gebouwen. Dat kan zijn door gesprekken aan te gaan en ideeën opwerpen, kennis delen, netwerken in staat stellen om te gebruiken. Dat soort ideeën.

De voorzitter: Dan kijk ik. Mijnheer Stam en dan de heer Van Leeuwen. Mijnheer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Mijn vraag is net al gesteld door de heer Gündogdu richting mijnheer Van der Net. Maar ik ga hem nu aan mijnheer Uysal stellen. Een aantal jaren geleden is er drifstig gezocht naar flexplekken in Dordrecht voor jongeren. Daar zaten ongeveer dezelfde locaties bij als nu en was onmogelijk om dat te doen, want er lag woningbouwprogrammering en andere locaties waren gewoon niet voorhanden. Dan geeft u nu het antwoord, er zijn nu locaties. Ben ik met u eens. Die zijn er. En dan is het antwoord op de volgende vraag, zijn er dan geen andere locaties? Nee, die zijn er niet. En dan denk ik bij mezelf, meent u dat echt of wie hou je hier voor de gek? En mijn tweede vraag was eigenlijk, zit u hier wel op uw plek? Vertegenwoordigt u de Dordtse bevolking of breder? Ik maak dit even een beetje duidelijk met een voorbeeld. Vorige week zat ik in een rampgebied in Spanje. Dat ziet er niet uit. Hebben we even contact over. En uw allereerste vraag was, is dat de plek waar de vluchtelingen aan land komen? Die vond ik zo typerend. Dan denk ik bij mezelf, hoort u in de Dordtse gemeenteraad of kunt u niet beter bij VluchtelingenWerk gaan werken?

De voorzitter: Mijnheer Uysal.

De heer Uysal: Ik hou graag onze persoonlijke appgesprekken ook tussen ons, voorzitter. Maar dat was natuurlijk wel om aan te geven dat een schrijnende situatie voor vluchtelingen, wat altijd al zo is geweest, om dat aan de kaak te stellen. Ik zie dat niet zitten. We moeten dat verbeteren. We laten mensen op gammele bootjes een heel gebied over gaan. Ze riskeren hun leven. En dan komen ze hier aan. En dan krijgen ze ook met bepaalde aantijgingen te maken. Maar dat even daargelaten. Er wordt steeds het beeld geschetst alsof dit college niets voor de Dordtenaren doet. En alsof we nu ineens allerlei flexwoningen uit de grond stampen voor vluchtelingen. Deze collegeperiode zijn er 333, maar liefst, flatwoningen op het Leerpark gerealiseerd, voor jongeren, voor starters. Onlangs hebben we het kantoorpand van Yulius omgebouwd tot

tijdelijke woningen voor starters en voor gescheiden mensen. Overal in de stad vinden allerlei initiatieven plaats, al dan niet tijdelijk, om juist tegemoet te komen aan de behoefte voor de Dordtenaren. En die tegenstelling elke creëren, dat vind ik niet juist. Het is niet dat wij hier mensen voor de gek houden, maar ik denk dat ook sommige mensen hier het eerlijke verhaal moeten gaan vertellen.

De voorzitter: De heer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, ik heb nog een vraag aan GroenLinks. Even over het Kipling-erf. Er worden op een grasveldje, het ziet er heel klein uit, 4 redelijk grote woningen gebouwd. De hele buurt staat op stelten, petitie ondertekend, enzovoort. Het gaat om 20 opvangplekken van de 670. Waarom die plekken niet verdeeld over die andere 4 locaties? Dan is er voor die mensen dat probleem opgelost. En voor die andere locaties scheelt het misschien maar 2 of 3 procent meer opvangplekken.

De voorzitter: Mijnheer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, we vallen in herhaling. Maar die locaties zijn er simpelweg niet. En wij zijn ook als partij voor meer spreiding in de stad. Het heeft geen zin om vluchtelingen op een grote locatie op te vangen. Dat hebben we gezien in Crownpoint. Crownpoint was tijdelijk. Dat moesten we doen. Maar dat ziet er niet uit. Dat is niet goed voor de bewoners van de opvangplek zelf. Ook niet voor de omgeving. Het is alleen maar beter als we dat kleinschalig organiseren. En dat is wat het huidige voorstel voorlegt.

De heer Van Leeuwen: Toch nog even een vervolgvraag stellen. Want GroenLinks beantwoordt mijn vraag niet. Ik stel niet dat alles op een grote opvanglocatie moet worden opgevangen. Ik stel voor om enkele plekken, vijftien of twintig, die nu gepland staan voor het Kipling-erf, om die te verspreiden over de stad, over die vier andere locaties. Even afgezien van hoe je over die andere locaties denkt. Dat is ook een hele andere discussie. Hoe denkt u erover? Zou dat niet heel mooi zijn?

De voorzitter: Mijnheer Uysal. En ik denk dat het goed is dat we via de voorzitter spreken. Dat is een goed gebruik in dit huis en in de andere huizen. Mijnheer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, een heel kort antwoord. Die locaties zijn er niet. We hebben het daar meerdere keren over gehad. Alle locaties zijn in beeld gebracht. En dit zijn de enige vijf locaties, met de huidige aantallen, die zijn voorgelegd, die voldoen aan de gestelde eisen.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Pichel, Forum voor Democratie.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Even een korte vraag aan de heer Uysal over de motie. Want ik kan hem volgen en ik snap ook de gedachtegang in dit proces en die motie. Alleen mijn vraag over de motie, is dit niet iets wat het college ook al van plan was om te doen of is er iets toch nog aanvullends aan de motie waardoor deze motie ook is opgesteld? Met andere woorden, wat is een reden dat ik voor zou moeten stemmen?

Want het leek mij eigenlijk meer een sigaar uit eigen doos, omdat het college het al van plan was. Of heb ik iets gemist en staat er iets extra's in deze motie?

De voorzitter: De heer Uysal.

De heer Uysal: Voorzitter, ik denk dat mevrouw Pichel doelt op de begeleidingscommissie. Dat is iets anders dan ontmoeting creëren. In die zin vinden wij dat deze motie aanvullend is op wat het college allemaal van plan was om te doen.

Mevrouw Pichel: Helder.

De voorzitter: Dan denk ik dat het goed is dat ik nu de woordvoerder van Beter voor Dordt het woord geef. Gaat uw gang, de heer Katif.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Ik zal even wat rust proberen te creëren in deze zaal, want het gaat er wel heel heftig aan toe. Natuurlijk dragen wij, voorzitter, de verantwoordelijkheid om mensen te helpen die door oorlog hun thuis hebben verloren. Maar deze verantwoordelijkheid mag niet betekenen dat de zorgen en belangen van onze eigen inwoners worden genegeerd. 2 jaar geleden, en ik hoorde de heer Stam dat ook even zeggen, vroeg de gemeenteraad aan het college of er flexwoningen voor jongeren konden worden gebouwd. Dit verzoek werd afgewezen. Maar nu wordt er in 1 keer 34 miljoen vrijgemaakt voor de tijdelijke woningen. Dit roept bij veel Dordtenaren terecht vragen op. Waarom wordt er voor...

De heer Van der Net: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net, VVD.

De heer Van der Net: Ik zal het de heer Katif nog een keer uitleggen. Dat geld komt van het Rijk. Daarom kunnen wij die woningen daar neerzetten. En het zou Beter voor Dordt ook wel sieren om dat op die manier uit te leggen. De mogelijkheid komt door het geld van het Rijk, waardoor wij de opvang kunnen regelen. Dat klopt toch, voorzitter?

De voorzitter: U krijgt straks ook nog een beantwoording van de wethouders. Gaat u verder, mijnheer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, ik ga over mijn eigen woorden of onze eigen woorden van Beter voor Dordt. Daar heeft de VVD zo.. Volgens u klopt dat niet, maar voor ons wel. Het is 34 miljoen euro die uitgegeven wordt om flexwoningen gewoon uit de grond te stampen. Zo simpel is dat, zoals u dat vaak zegt. Maar ik ga even met mijn woordvoering verder, voorzitter.

De heer Van der Net: Voorzitter, ik vind dit wel even cruciaal.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Ik bedoel, die 34 miljoen komen niet magisch tot stand. Dat is geld van het Rijk wat wij krijgen voor de opvang. En het zou wat dat betreft Beter voor Dordt sieren om dat ook gewoon toe te geven, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Katif, ga verder.

De heer Katif: Voorzitter, dat geld zou ook gewoon gebruikt kunnen worden voor andere Dordtenaren. Maar voorzitter, dit roept in ieder geval bij veel Dordtenaren terecht vragen op. Waarom wordt voor de Oekraïners wel direct aan een creatieve oplossing gewerkt, terwijl deze voortvarendheid voor jongeren, starters, ouderen ontbreekt. Wij zien dit als een soort gemiste kans van de college om aan onze jongeren, starters en ouderen te laten zien dat hun woonprobleem serieus wordt genomen. Het geld zou immers deels ook uit het budget van de opvang van ontheemden kunnen worden vrijgemaakt om voor hen woonruimte te realiseren.

Voorzitter, neem Wielwijk, waar eerder geen woningen mochten worden gebouwd, vanwege de luchtkwaliteit, geluidsoverlast van de A16. Waarom kan dat nu wel? Ik heb weleens het antwoord gekregen, daar zijn flexwoningen. Maar er wordt gesproken over flexwoningen. En die kunnen tussen de vijftien en vijftig jaar ook blijven staan. Zijn dat flexwoningen? Voorzitter, ook in Stadspolders zijn er zorgen. Bijvoorbeeld over het wegvallen van het weinige groen in de wijk. De verkeersveiligheid, om de plannen om fietspaden voor auto's toegankelijk te maken. Veel bewoners vragen zich af of hun wijken de extra druk aan kunnen. Voorzitter, daarnaast zien wij gebrek aan echte inspraak. En dat is voor ons een heel belangrijk punt. Informatieavonden zijn georganiseerd. Maar dat is geen vervanging voor de daadwerkelijke participatie, waarin inwoners een stem krijgen in besluiten die hun omgeving raken. Bij Beter voor Dordt staan participatie en communicatie met onze inwoners hoog in het vaandel. Onze inwoners hebben recht op heldere communicatie en invloed op de belangrijke besluiten die hun leefomgeving betreffen. Daarbij willen we benadrukken...

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk. En uw tijd is op zich om. Maar mevrouw Stolk, interruptie.

De heer Katif: Ik zal zo meteen afronden, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, even een vraag aan de heer Katif. Vindt de heer Katif dat er voldoende participatie en communicatie is geweest met deze inwoners.

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Nee. Met hoofdletters nee. Voorzitter, ik concludeer, voor Beter voor is dit voorstel dan ook niet aanvaardbaar. Het gebrek aan inspraak, de onzekerheden over de financiële haalbaarheden. Maar niemand had het over de risico's voor onze gemeente. En het uitblijven van gelijke kansen voor onze jongeren, starters en ouderen, maken dit voor ons onacceptabel. Wij roepen het college op om dit plan te heroverwegen en onze inwoners echt te betrekken bij de besluitvorming. Alleen op die manier doen wij recht aan de verantwoordelijkheid naar de Oekraïense ontheemden en de zorgen van onze inwoners. En ten aanzien van een reactie op de moties en amendementen, daar zal ik na de beantwoording van het college op terugkomen. Dank u wel, voorzitter.

De heer Van der Net: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Net, VVD, wil nog een interruptie stellen. Gaat uw gang.

De heer Van der Net: Er wordt gewoon heel snel gesteld door de heer Katif, namens Beter voor Dordt, wij gaan hier tegenstemmen. En dan is natuurlijk de volgende vraag, wat doen we dan met die Oekraïners die uit Crownpoint dadelijk weg moeten? Ik bedoel, waar is dan de verantwoordelijkheid van Beter voor Dordt voor die mensen?

Ik wil graag inderdaad weten hoe Beter voor Dordt dit probleem dan denkt op te lossen of ontkennen ze gewoon het probleem en nemen ze geen enkele verantwoordelijkheid voor het gebeuren hier in Dordrecht?

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, ik snap mijnheer John van der Net. Die probeert iets wat eigenlijk van mij ver staat. Ik ben niet tegen opvang van de Oekraïners. Wij vinden het heel belangrijk, de gastvrijheid waar heel veel mensen het hier over hebben. Wij staan ervoor, op een of andere manier. Er is geen twijfel over. En ik vind als u dat zegt dan geeft u mij het gevoel van, wij willen ze niet hebben. Ze zijn van harte welkom. En het is niet aan mij, alleen als leek, maar ook aan de bestuurder om te zoeken namelijk naar de juiste plekken. En de juiste plekken zijn er. Want men zegt van niet. Als je goed kijkt naar de lijst, die zijn er. Alleen er is een keuze gemaakt, mijnheer John van der Net of mijnheer Van der Net, om op bepaalde plekken de woningen daar neer te zetten. En dat is niet onze keus.

De heer Van der Net: Voorzitter, de heer Katif heeft het over dat er andere plekken zijn. En dan is de volgende vraag natuurlijk... De beantwoording was vrij uitgebreid. De keuze van het college is keurig weergegeven, welke plekken er allemaal zijn overwogen en waarom deze keuze is gemaakt. En dan daag ik de heer Katif uit, via u, voorzitter, om nu inderdaad met plekken te komen waar wel die woningen kunnen worden neergezet voor de Oekraïners.

De voorzitter: Mijnheer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, heel simpele vraag. Wij doen dat samen met de bewoners.

De voorzitter: Ik denk dat dat de beantwoording is.

De heer Uysal: Voorzitter, deze kant.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk, CDA. En de heer Uysal. Gaat uw gang, mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, toch een vraag aan de heer Katif. Hij stelt, die woningen komen er wel, maar dat kan alleen met steun van de bewoners. Wanneer komen die woningen er dan wel?

De voorzitter: Mijnheer Katif.

De heer Katif: Op het moment dat er een participatieproces heeft plaatsgevonden waarbij je echt werkelijk het draagvlak hebt gecreëerd, namelijk voor het zogenaamd komen van die woningen, dan komen die der wel. Maar u kunt niet, en daar is namelijk die discussie over geweest, bestemmingsplannen die zijn er, wij bouwen. Bestemmingen zijn er, maar dat betekent niet dat je zomaar kan gaan bouwen. Je moet toch een bepaald draagvlak ervoor creëren.

Wel of geen Omgevingswet, zo werkt het ook in een gewone democratie. Of je het wil of niet. Er moeten eerst mensen bereid zijn om in hun omgeving...

De heer Oostenrijk: Voorzitter, graag een reactie. Ik hoor geen antwoord van de heer Katif wanneer die woningen er dan wel komen. In ieder geval niet binnen de gestelde termijn die relatie heeft met de 34 miljoen van de heer Van der Net.

De heer Katif: Ik zal er heel kort over zijn. Na een goed participatieproces. Dat is een antwoord op de vraag.

De voorzitter: De heer Uysal, GroenLinks.

De heer Uysal: Voorzitter, een beetje in het verlengde van de vraag van de heer Oostenrijk. Ik constateer overigens dat de heer Katif 180 graden gedraaid is. In de commissie had hij een heel andere mening hierover. Maar hij overweegt, voorzitter, dat het college dit voorstel gaat heroverwegen. Maar we weten allemaal dat er een strakke deadline op zit. We willen ook vooruit met onze stad. We willen dat de Spuiboulevard verder ontwikkeld wordt. En dat betekent dat volgend jaar Crownpoint echt gesloopt moet worden, zodat we met de ontwikkeling van de Spuiboulevard kunnen beginnen. En tegelijkertijd geeft de heer Katif zelf ook aan dat hij best wel voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen is. Maar dat rijmt niet met elkaar. Hoezo dan niet nu voorstemmen en dan vooral juist inzetten op het vervolgtraject van participatie?

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, dit voorstel is zo onzorgvuldig geformuleerd/tot stand gekomen, dat wij als Beter voor Dordt ook tegen gaan stemmen. Of je het wil of niet. En overigens, ik heb niks anders gezegd nu dan wat ik in de commissie... Als u dat zegt, dan moet u maar de band even terugluisteren. Dan weet u wat ik gezegd heb. Maar wat u net zei, was niet waar.

De voorzitter: Ik denk dat dit gewisseld is. Ik geef het woord aan de VSP. Mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Er is al het een en ander natuurlijk gewisseld. Voorzitter, laat ik beginnen. Het huidige college besteedt veel aandacht aan de niet Dordtenaren. Zowel dure woningen voor niet Dordtenaren, een azc en het opvangen van grote aantallen Oekraïners dan is verplicht.

De heer Van der Net: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Net. Mag ik u allemaal vragen om ook even elkaar de gelegenheid gewoon te geven het verhaal te vertellen. Wat mij opvalt, als men twee, drie zinnen gesproken heeft, wordt er al geïnterrupteerd. Het is ook wel een zekere bestuurlijke usance om in een eerste termijn de spreker het woord te geven. Ik zou u dat willen meegeven. Dat is beter voor de diepgang van het debat.

En u krijgt nog alle tijd dan ook voor de interrupties. En er is ook nog een tweede termijn. Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Voorzitter, ik sloeg gelijk aan, omdat het gewoon niet waar is wat mevrouw...

De voorzitter: Dat merkte ik.

De heer Van der Net: Mevrouw Stolk stelt dat er alleen maar inderdaad voor rijke mensen van buiten Dordrecht wordt gebouwd. De huidige cijfers bijvoorbeeld van Amstelveen, daar komt uit dat zeventig procent van die woningen naar Dordtenaren gaan. Dat betekent dat er woonbewegingen zijn in Dordrecht. Mevrouw Stolk kan dit blijven herhalen, tot misschien mensen het ooit gaan geloven. Maar het klopt niet. Er wordt gebouwd, voornamelijk, voor zeventig procent, voor Dordtenaren.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Ik hoor geen vraag. Ik hoor gewoon een betoog.

De heer Van der Net: Klopt dat, voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Nee, dat weet u ook, de heer Van der Net. U weet dat wij daar heel anders tegenaan kijken. En gelukkig zitten er in dit college nog wat sociale partijen die ervoor zorgen dat er sociale woningbouw gebouwd wordt. Want anders was dat gewoon misschien wel op vijftien procent neergezet door de Dordtse VVD. Maar als ik even verder mag gaan, voorzitter? Oekraïne, we hebben meer aantallen opgenomen, dat heeft de heer Van der Net ook al gezegd, dan verplicht. Op zich is dat niet verkeerd. Als de huidige Dordtse inwoners ook voldoende worden geholpen en aandacht krijgen en niet benadeeld worden door het collegebeleid. De VSP is van mening dat de nadruk van dit collegebeleid veel te weinig gericht is op de bestaande Dordtenaren. Er is woningnood in Dordrecht. En de VSP vindt dat er in eerste plaats gebouwd moet worden voor woningzoekenden in Dordrecht. Met voorrang bouwen van flexwoningen voor Oekraïners is daar wederom een voorbeeld van. Flexwoningen in wijken die aandacht verdienen, bouwen waar het Rijk subsidies voor geeft om achterstanden in te lopen, is voor de VSP onbegrijpelijk en onaanvaardbaar. De VSP is dan ook tegen het bouwen van flexwoningen in Wielwijk. Ook het bouwen op het Kipling-erf heeft veel te veel nadelige consequenties voor de bewoners. Ook daar is de VSP op tegen. Op deze wijze jaagt het college de Dordtenaren tegen zich in het harnas. Het vertrouwen in de politiek is al niet hoog en dat wordt er door deze wijze van handelen zeer zeker niet beter op. Het advies van de VSP, bouw meer flexwoningen op overige locaties. En als dat niet mogelijk is, dan moet Crownpoint maar beschikbaar blijven voor de Oekraïense opvang. Dat kost

misschien wel vijf miljoen, maar dat is dan de prijs van het voortdurend te krap en slecht plannen van dit college. Wij vinden dit voorstel dan ook niet besluitrijp. En wat ons betreft terug naar de tekentafel.

De heer Uysal: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, de heer Uysal, GroenLinks.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Ik heb met aandacht geluisterd naar het betoog van mevrouw Stolk. We zijn het op een aantal punten met elkaar eens. Namelijk dat we inzetten op meer sociale woningbouw in Dordrecht. Alleen ik heb wel moeite met het volgen van het verhaal van de VSP, voorzitter, omdat de VSP aangeeft aan de ene kant wel te willen bouwen in onze stad. Vooruit met de stad. En meer sociale huurwoningen, meer woningbouwplannen. En tegelijkertijd waar de Spuiboulevard, die gebiedsontwikkeling, daar eigenlijk voor in het teken staat dat we dan daarmee maar moeten gaan vertragen, of dat we dat dan niet moeten door laten gaan. Ik snap dat niet zo heel goed, voorzitter. En ik vraag mevrouw Stolk of ze dat verder kan toelichten.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik denk wel dat ik weet wat de heer Uysal bedoelt. Wij willen het bouwen niet tegenhouden. Alleen als je zoveel mensen in je stad met dit soort problematiek opzadelt, terwijl je totaal geen participatietraject hebt doorlopen, gewoon een brief op de mat hebt gegooid en gezegd, hebben de beslissing genomen en er komen daar flexwoningen. Aan de andere kant, als die mensen dat niet willen en je loopt geen gedegen traject, dan moet je ze maar voorlopig in Crownpoint laten zitten, want daar komen net de woningen die zo tussen de 380.000 euro komen te zitten. Dan bouwen we nog niet voor Jan met de pet. En daar gaat het ons om, dat we bouwen voor betaalbare woningen voor onze Dordtenaren.

De voorzitter: Ik dank u wel.

De heer Uysal: Voorzitter, nog een vervolgvraag.

De voorzitter: De heer Uysal.

De heer Uysal: Mevrouw Stolk van de VSP had het ook over dat het namelijk schuurde en ten koste ging van de Dordtenaar. Ook dat verhaal volgde ik niet helemaal. In welk opzicht heeft het dan nadelen voor de Dordtenaren dat wij hier in onze stad mensen in nood opvangen?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dat heeft in die zin geen nadelen. Ze hebben voorlopig nog de vluchtelingenstatus. En daar moet nog een andere status achteraan komen, dat je statushouder. Wordt alleen waar wij heel erg mee zitten, is dat de flexwoningen die nu gebouwd worden, daar geven wij eigenlijk aan, die mensen, als ze teruggaan naar hun land van herkomst... Wij zien het voorlopig niet zitten dat die mensen teruggaan naar

hun land van herkomst. Ik weet niet wie dat vandaag aangaf, misschien krijgen ze wel een relatie, gaan ze naar school.

Met andere woorden, die woningen komen nooit vrij voor onze Dordtenaren. En daar zit het hem in. En we moeten ook veel meer de regio erbij gaan betrekken. Laat die ook hun verantwoordelijkheid eens nemen.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De heer Uysal: Voorzitter, nog een laatste interruptie graag. We hadden het vooral bij de motie van de VVD over die Dordtse stelletjes, wie dat dan waren. En u gaf terecht ook aan bij een andere motie, die woningen moeten eventueel later ook beschikbaar gesteld kunnen worden voor oudere mensen. Maar dan hoor ik van de VSP toch wel weer een soortgelijk verhaal, dat sentiment van de Dordtenaar. Maar wie is dan de Dordtenaar? Want het kan net zo goed zijn dat die mensen die we nu opvangen, dat zij op termijn ook Dordtenaar worden, vanwege die status die u net benoemde. En wat moeten we dan doen? Moeten we die mensen hun huis uitjagen, omdat ze dan toevallig uit een ander land komen?

Mevrouw Stolk: Voorzitter, we moeten het niet al te sentimenteel nu gaan maken. De mensen worden nu opgevangen in Crownpoint. En laten we eerst gewoon eens met elkaar een normaal proces doorlopen. En niet een brief op de mat gooien bij iemand waar die flexwoningen komen. Ga eerst eens een gedegen proces doorlopen. De heer Katif gaf dat ook aan. En dan gaan we eens kijken met elkaar waar we die flexwoningen gaan neerzetten. Dat is participatie. En ook in het kader van de Omgevingswet. Die eist dat ook gewoon.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net, VVD.

De heer Van der Net: Ik hoor de laatste zin eventjes van mevrouw Stolk, voorzitter. Dan denk ik, grijp dat aan inderdaad om daartegenin te gaan. En ook richting de bewoners. Maar ik probeer altijd eventjes goed te luisteren naar de hele raad.

De voorzitter: Graag uw vraag stellen.

De heer Van der Net: Dat begrijp ik. Ik wil toch nog een keer de vraag stellen aan mevrouw Stolk, wij als Dordtse VVD nemen de verantwoordelijkheid voor de Dordtse burger, maar ook voor de Oekraïners. En ik hoor op dit moment van mevrouw Stolk dat ze alleen maar verantwoordelijk is voor de Dordtse burger. En ik bedoel, ik vraag aan haar, zie ik dat nu goed? Want wat zij nu voorstelt, samen met Beter voor Dordt en de Partij voor de Dieren, betekent gewoon dat we geen Oekraïners dadelijk kunnen opvangen of we moeten Crownpoint sluiten of nog openhouden en 170 nieuwe woningen voor Dordtenaren ook nog een keer schrappen. Dat is de keuze natuurlijk voor de VSP. Maar mijn vraag is, denkt zij alleen aan de Dordtenaren of ook aan de Oekraïners?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, als ik daarop mag reageren? Als mijnheer Van der Net goed luistert, dan heb ik dat ook, in bijzinnen misschien, niet goed gezegd. Maar dan herhaal ik het nog een keer. Ook wij zijn voor de opvang van Oekraïners.

Hebben we totaal geen problemen mee. Mensen die uit een oorlogsgebied komen, moet je opvangen. Tegelijkertijd zeggen wij ook, en de heer Stam gaf dat aan, twee jaar geleden konden er geen flexwoningen komen. Ik heb de wethouder, die nu burgemeester in Leiden is, toen uitgedaagd. Hugo de Jonge heeft er nog een zootje in de opslag staan. Die kan je zo plaatsen in Dordrecht. Dat kon allemaal niet. Maar nu met stoom en kokend water, omdat er inderdaad geld uit het Rijk komt. En als het woord geld bij de Dordtse VVD tussen de oren komt, dan kan ineens alles. Want wat had u gedaan als er geen geld was gekomen? Wat had u dan met die Oekraïners gedaan?

De heer Van der Net: ik bedoel, ik ken daar nog wel een wijsje op van, als dan. Maar ik bedoel, ik leef in deze huidige wereld in de realiteit. En nogmaals, de verantwoordelijkheid is bij het Rijk. Het Rijk heeft die verantwoordelijkheid genomen en heeft een zak met geld gegeven. En daar profiteren we van, omdat we inderdaad nu woningen kunnen neerzetten van goede kwaliteit. Want twee jaar geleden was dat nog heel anders. Als iedereen even de ontwikkelingen heeft gevolgd met betrekking tot flexwoningen, voorzitter, dan is die kwaliteit vele malen beter dan twee jaar geleden. En nogmaals, die kunnen we op dit moment neerzetten. En wij hebben ook vragen gesteld van, misschien zijn er nog mogelijkheden om meer flexwoningen ergens neer te zetten. Zijn wij altijd benieuwd naar.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik hoor geen vraag.

De voorzitter: Ik stel voor dat we dit afronden. Tot slot, mevrouw Stolk, nog een korte reactie. En dan wil ik doorgaan naar de volgende spreker van de ChristenUnie/SGP.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik hoor geen vraag. Maar ik begrijp wel uit de woorden van de heer Van der Net, of van de VVD, laat ik het dan maar zo zeggen richting u, dat alleen als er geld vanuit het Rijk komt, dan is de Dordtse VVD bereid om mooie, dure flexwoningen te bouwen voor de opvang van Oekraïners. Waarvan de Dordtse VVD denkt dat daar dadelijk stelletjes in komen en die Oekraïners waarschijnlijk nooit meer weggaan. Dat is de Dordtse VVD. Dank, voorzitter.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Ik ga naar de volgende spreker. De ChristenUnie/SGP.

De heer Groenewege: Zou ik nog mogen interrumperen?

De voorzitter: Mijnheer Groenewege, ja.

De heer Groenewege: Dank u wel. Dit is eigenlijk een heel andere vraag over motie M8. Die dient de VSP mede in met Fractie van Leeuwen. En zojuist heeft de Partij voor de Dieren aan GroenLinks gevraagd, waarom alleen opkomen voor de omwonenden van het Rudyard Kipling-erf? Want er zijn nog meer locaties waar flexwoningen komen. En in

deze motie lezen we ook alleen een participatieproces bij het Rudyard Kipling-erf en niet bij de andere locaties. Waarom kiest de VSP daarvoor.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, volgens mij heb ik dat ook in de commissievergadering al aangegeven. Wij steunen dit voorstel in zijn totaal niet. En wij zullen alleen maar, die hebben we mede ingediend over het Kipling-erf... Die zullen we ondersteunen. En het amendement van de Partij voor de Dieren over Wielwijk. En voor de rest, als die aangenomen wordt, dat zou mooi zijn. Maar wij ondersteunen het voorstel niet.

De voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan de ChristenUnie/SGP. Wie mag ik het woord geven? Mijnheer De Heer, gaat uw gang.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Ondanks de snelheid waarmee dit raadsvoorstel door de raad moet, is er toch in korte tijd veel gesproken over dit onderwerp. En ook hebben we kunnen luisteren naar omwonenden. En daar zijn we, ondanks de beperkte participatie aan de voorkant, blij mee. En doet ook meer recht aan het onderwerp. Voorzitter, ik zal direct ingaan op de moties en amendementen. De motie onbekend maakt onbemind, we dienen deze mede in. Het is een stevige aanmoediging om, ook nu deze vluchtelingen over de wijken worden verspreid, te zorgen dat de cohesie met de stad wordt gefaciliteerd. Motie over de woningen in Stadspolders dienen we ook mede in. Er zijn echt veel emoties geweest in de stad over de plannen voor de vier woningen hier. En uiteindelijk zijn we ook tot het goede gesprek met de omwonenden gekomen. En de motie stelt een heel aantal redelijke wensen uit de wijk voor die we aan het begin van dit proces aan het college mee willen geven. Het geeft het college de ruimte om het proces voor de ontwikkeling te starten en de omwonenden een stukje meer comfort. Dan amendementen van de Partij voor de Dieren. Stemmen we niet mee in. En we begrijpen dat er binnen de wet- en regelgeving wel degelijk ruimte is om hier te bouwen en te wonen. Daarnaast wordt er ook geen alternatief aangedragen. En we hebben echt te maken met een deadline. En we vinden dat het onze verantwoordelijkheid is om ook binnen de regelgeving te zorgen voor een plek om te wonen voor deze doelgroep. De motie afbouw tot 650. Zover wij weten, is het college ook precies dat van plan. Maar niemand van ons kan in de toekomst kijken. Vastleggen nu lijkt ons onverstandig. En een toezegging dat dit de inzet en het plan is namens het college zou voor ons dan ook voldoende zijn. De motie over de Dordtse stelletjes zijn al veel vragen over gesteld. Wij hebben daar ook onze opmerkingen over gegeven. Erg onduidelijk en niet wenselijk. Wat ons betreft geen steun. Motie profiel aansluiten op woonwijken, ook geen steun. Op deze manier is er een groot risico tot stigmatisering. En dat willen we ons als fractie echt ver van houden. De motie van DENK en PVV, ook geen steun. Ook weer nu door gebrek aan redelijke alternatieven. Wat betreft de overige moties wachten we de reactie van de wethouder af. Tot zover.

De voorzitter: U bent keurig binnen de tijd.

De heer Gündogdu: Voorzitter.

De voorzitter: En u heeft wel, vind ik, op een hele mooie wijze de moties becommentarieerd en van een opvatting voorzien. Mijnheer Gündogdu had nog een interruptie op de valreep. En ik zie daarbij ook de heer Safranti. Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Mijnheer De Heer, ik ken u als iemand van principes. En dat geldt natuurlijk ook voor uw partij. En politiek is ook van de principes. U heeft niet zo lang geleden een initiatiefvoorstel ingediend over hoe participatie in deze stad vormgegeven zou moeten worden. Want de manier waarop we dat nu hebben georganiseerd, voldeed niet aan uw verwachting. U had aan mij uw medestander, want het was een mooi voorstel. Ook richting publiek moet ik helaas aangeven dat deze raad dat voorstel niet heeft aangenomen. Maar om terug te komen op uw principes, u geeft ook in uw woordvoering zojuist aan dat de participatie nu rondom dit onderwerp is gevolgd geen schoonheidsprijs verdient. Maar hoe moet ik dat laten rijmen of hoe rijmt dat bij u, dat u enerzijds zegt, dit klopt niet. En anderzijds ook zelfs een voorstel heeft ingediend om het anders te organiseren, als het gaat om participatie en inspraak. En dan nog wil instemmen met dit voorstel. Kunt je me dat wat nader duiden.

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, de heer Gündogdu vindt mij wat dat betreft aan zijn zijde, als het gaat over de participatie, dat dat heel veel aandacht verdient en zeker ook in dit proces niet de schoonheidsprijs verdient. Daar hebben we ons als fractie ook duidelijk over uitgesproken. Daar hebben we onze mening over gegeven. Die steken we ook zeker niet onder stoelen en banken. En tegelijkertijd zijn we inderdaad ook een hele praktische fractie, in dit geval. Dat we denken, we moeten het doen met de omstandigheden zoals ze zijn. En er is ook wat ons betreft een voorstel gekomen op een laat moment. We hebben daar wel uitleg over gekregen waarom dat dat zo is. Maar het is laat. En inderdaad onder stoom en kokend water moeten we dan tot besluiten komen. Dan zeggen wij in dit geval, we willen wel dat de woningen worden gerealiseerd, zodat we binnen de deadline blijven. Maar geven we daarmee ook heel duidelijk mee, net als dat de heer Gündogdu dat ook aangeeft, dat dit participatieproces geen schoonheidsprijs verdient.

De voorzitter: Dan de heer Safranti van partij DENK. Gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vraag richting mijn collega, mijnheer De Heer. Ik hoor van de coalitiepartijen dat ze op het laatste moment, misschien nog net in het reces, even nog naar Stadspolders zijn geweest om de mensen aan te horen. Eén, geldt dat ook voor u? En twee, waarom alleen Stadspolders? Want we hebben vijf locaties. En ik heb tot op heden in dit huis niemand gehoord die buiten Stadspolders is geweest. Misschien dat er nog andere partijen aan de beurt komen die het wel... Maar met name de coalitiepartijen, daar gaat het mij om, zijn op het laatste moment... Zeker om aan te komen met een excuusmotie. Die heb ik nu al een tweede keer herhaald. De vraag is, bent u ook in Stadspolders geweest en ook in andere wijken geweest?

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, ook weer een beetje hetzelfde punt wat ik zojuist aangaf, wij hadden ook graag meer tijd gewild. Maar we moeten het doen met het tijdspad wat nu voorligt, ook met deze deadline.

En binnen dat tijdspad hebben we, ook weer onder stoom en kokend water, toch nog wat participatie met elkaar kunnen organiseren. Inspraak. In meerdere commissievergaderingen hebben we naar de geluiden uit de verschillende wijken willen luisteren. En inderdaad, het geluid uit Stadspolders was luider. Daar volgde ook een uitnodiging om in de wijk, die ons niet onbekend was, ons oor te luister te leggen. Dat hebben we gedaan. En daar is dit het resultaat van. Ik hoop dat dat in ieder geval een antwoord geeft op de vragen van de heer Safranti. Waarbij ik ook wel zou willen aangeven dat inderdaad, als er ook uitnodigingen hadden geweest vanuit andere wijken, hadden we die graag opgevolgd. We hebben het nu moeten doen met wat er op ons afkwam en binnen de tijd die ons was gegeven.

De voorzitter: Ik geef het woord aan het CDA. Wie mag ik het woord geven? De heer Oostenrijk, gaat uw gang.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, dank. De CDA-fractie is van mening dat het college al met al gedegen en zorgvuldig heeft gehandeld, als het gaat om het zoeken naar locaties geschikt om daar op korte termijn flexwoningen te realiseren. De memo van 29 oktober geeft ons daar voldoende inzicht in. Wel delen wij de geuite zorg dat in de wijk Wielwijk, in verhouding tot andere wijken veel flexwoningen gaan worden gebouwd. Dat betekent extra aandacht voor een goede sociale begeleiding bij dit proces, bij voorkeur gedragen door initiatieven vanuit wijkbewoners. We vertrouwen erop dat het college zich dit ter harte neemt. Als het gaat om de amendementen, wij steunen de twee amendementen van de Partij voor de Dieren niet. Wij vinden ze onevenwichtig en geven ook geen alternatief voor het bereiken van de doelen. Als het gaat om de ingediende moties...

De heer Groenewege: Voorzitter, een vraag aan het CDA. In 2022 is het CDA met een motie gekomen tegen roken op terrassen en voor rookvrije terrassen, voor gezonde longen voor alle Dordtenaren. Een zeer terechte motie, die de Partij voor de Dieren ook heeft gesteund. Naast de snelweg wonen staat gelijk aan tien sigaretten per dag meerroken. Maar daar hoorde ik het CDA geen bezwaren tegen uiten. Hoe kan het dat gezonde longen voor het CDA zo snel in belang zijn gedaald?

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter.

De voorzitter: Ik had de neiging om te zeggen, het woord is aan de dokter, maar het is aan de heer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: De heer Groenewege weet voortreffelijk te chargeren. Net zo goed als dat hij schept het beeld als dat je daar wonende volstrekt ten dode ben opgeschreven. Die mening delen wij niet. Het is een charging van de feiten. De gezondheidsaspecten zijn anders dan dat de heer Groenewege zich doet voorkomen. Wij nemen er afstand van.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: De GGD adviseert om binnen 150 meter van de snelweg geen woningen te bouwen. De afstand van de gevel tot de snelweg van de woningen aan de Cornelis Evertsenstraat is 50 meter. Dat is toch niet een mening van de Partij voor de Dieren. Dat is gewoon een beleidsadvies van een overheidsinstelling die gespecialiseerd is in publieke gezondheid, die het CDA naast zich neerlegt. Hoe motiveert het CDA dat?

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Het CDA motiveert dat, en dat is geen dooddooener, doordat we zien dat in de realiteit langs de A16 honderden woningen staan, waarbij mensen in gezondheid wonen en geen enkel symptoom laten zien dat ze daar, wat dat betreft, binnen de kortste tijd gaan overlijden. U chargeert de situatie. Onze informatie is dat het, wat dat betreft, fatsoenlijk onderbouwd is dat je daar in gezondheid kunt wonen.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u. Als het waar is wat de heer Oostenrijk zegt, dan moeten we allemaal maar naast de A16 gaan wonen, want kennelijk heb je daar geen enkel teken dat je ooit gaat overlijden. Dat zou wel fantastisch zijn. Ik zou ervoor tekenen. Is het niet zo dat de heer Oostenrijk in dit geval chargeert? En dat de heer Oostenrijk helemaal niet weet hoe het gesteld is met de gezondheid van mensen die naast de A16 wonen? Kan dat niet het geval zijn? En kan het niet ook het geval zijn dat het feit dat de gemeente Dordrecht dit beleidsadvies van de GGD in het verleden genegeerd heeft geen reden mag zijn om het in de toekomst te blijven negeren?

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, we kunnen dit heel lang volhouden, maar wij baseren ons op de WAO gegevens die aangeven dat je hier op een gezonde manier kunt wonen. En daar wil ik het bij houden.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, vraag richting CDA. Ik vind het trouwens heel fijn dat eindelijk een coalitiepartij ook voor Wielwijk opkomt, in dit geval naast Stadspolders. Alleen de vraag is, wij hebben van de ouders van de kinderen die op de school van Albatros zaten, zitten de vraag gekregen of de opmerking gekregen dat de school leeg moet. En vervolgens komen daar de kinderen van de vluchtelingen of van de Oekraïners voor twee jaar op school. Die worden daar geplaatst om eerst een schakeljaar of schakeljaar te krijgen en vervolgens door te stromen naar een normale basisschool. Hoe kijkt het CDA daarnaar? Geloven jullie dat die school niet voor de vluchtelingen is...

De voorzitter: Ik stel voor dat we ons vooral met interrupties te beperken tot de ingediende moties, want nu gaat dat toch weer verbreed worden. Ik wil u toch even aan de hand van uw eigen Reglement van Orde herinneren. En nogmaals, ik snap misschien de behoefte aan de vraagstelling, maar nu is aan de orde de moties. En daar spreekt u over.

De heer Safranti: Voorzitter, sorry hoor, maar volgens mij heeft iedereen alles uit de kast gehaald, ook over jaren terug. En mijn vraag is heel actueel. Op dit moment speelt dit in Wielwijk. En dit heeft direct te maken met het onderwerp. Vandaar dat ik het vraag.

De voorzitter: Ik snap dat, maar het gaat niet over de motie. En aan de orde is de appreciëring van de moties. Maar ik geef het woord aan mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, ik wilde beginnen met wat commentaar te geven op de ingediende moties. De motie groene en kindvriendelijke inrichting van flexwoningen bij het Rudyard Kipling-erf vindt onze fractie sympathiek. We hebben deze motie dan ook mede ingediend. Als het gaat om de motie twee, dat is de motie onbekend maakt onbemind, die heeft onze fractie wel verwonderd. Misschien onbedoeld draagt deze motie uit dat de Oekraïense medeburgers mensen zijn die nog moeten leren om in harmonie met ons als Dordtenaren samen te wonen. Wij zien uit naar de reactie van de wethouder. Dan gaan we naar 3. De motie profiel van de mensen voor flexwoningen aan te laten sluiten op de woonwijken wordt door onze fractie als licht stigmatiserend ervaren. Wij gaan ervan uit dat ten tijde van de woningtoewijzing zorgvuldig wordt gekeken naar een evenwichtige samenstelling van op deze locaties te plaatsen woningzoekenden. Wij zien met belangstelling uit naar de reactie van de wethouder. De motie toewijzen flexwoningen aan Dordtse stelletjes zullen wij niet gaan steunen, ook omdat dit beperkend criterium andere categorieën van woningzoekenden uitsluit. Stel je voor dat je geen stelletje bent, dan kun je het, als het aan VVD ligt, wel schudden. De motie 5. De motie afbouw tot 650 mensen zullen wij niet steunen. Het wijzen naar de regio ontslaat ons niet van de morele verplichting om ons als gemeente ook voor onze Oekraïense medeburgers in te spannen. Solidariteit stopt niet bij onze gemeentegrens. Dan gaan we naar onderzoek alternatieve locaties voor de bouw van flexwoningen in Wielwijk zullen wij niet steunen. Dat geldt ook voor de motie helderheid van Oekraïense lange termijn huisvesting, want die geeft in feite geen antwoord op het voorstel van het college.

De voorzitter: Uw tijd is op.

De heer Oostenrijk: Prima.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan mevrouw Schnabel, Partij van de Arbeid. Gaat uw gang, mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Wij vinden het onze taak ervoor te zorgen mensen op te vangen die gevaar lopen in eigen land. Nou zijn er meerdere fracties geweest die dat ook hebben aangegeven.

En wij vinden het ook onze taak ervoor te zorgen dat we bestaanszekerheid van de huidige inwoners beschermen. En daarom lijkt het ons ook een goed idee om een

begeleidingscommissie in te stellen, zodat vroegtijdige onrust weggenomen wordt. En om die reden steunen we de motie waarbij GroenLinks het voortouw heeft genomen voor groene, kindvriendelijke inrichting van flexwoningen, om de bewoners tegemoet te komen. En de motie onbekend maakt onbemind steunen we ook, om een actieve rol te spelen in het faciliteren en organiseren van ontmoetingsmomenten. Dit alles neemt voor ons overigens niet weg dat er ook gebouwd moet worden voor mensen die nu op een woning wachten. En dan overgaand naar de moties en amendementen. Het amendement voor Partij voor de Dieren steunen we niet, want er wordt geen alternatief aangeboden. Er wordt geen alternatief aangeboden bij beide amendementen. Om die reden zullen we ook beide amendementen niet steunen. Dan hebben we de motie van DENK en de PVV. Ook daarin wordt geen voorstel gedaan. En die zullen we om die reden ook niet steunen. En dan de moties van de VVD. Er is al heel veel over gesproken. We vinden ze criminaliserend. Maar ik denk ook niet dat de VVD anders had gedacht, dat wij dat zouden vinden. En om die reden steunen we alle drie de moties niet.

De heer Van der Net: Voorzitter, mag ik heel even reageren hierop.

De voorzitter: Interruptie.

De heer Van der Net: Ik bedoel, in hoeverre criminaliseert deze motie dan iets? We hebben aangegeven, dan richting u ook, voorzitter, dat we gewoon de bewoners willen laten aansluiten op de woonwijken. En dat is het hem. En dan vraag ik ook aan mevrouw Schnabel, waar zit dan het criminaliserende effect?

De voorzitter: Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Wat wij heel criminaliserend vinden, dat is met name de motie die gaat over alleenstaande mannen. En ik kan me niet voorstellen dat de VVD niet begrijpt waarom dat wij dat zouden vinden. Er wordt heel erg vanuit een profiel gedacht over alleenstaande mannen, die zouden een bedreiging kunnen vormen als het gaat over woonwijken. Wij staan daar totaal niet achter. Daar is al genoeg over gezegd. En dat vinden wij criminaliserend.

De voorzitter: Ik denk dat dit gewisseld is. Ik geef dan het woord aan de Partij voor de Dieren. Mijnheer Groenewege, gaat uw gang.

De heer Groenewege: Dank u wel. Voorzitter, er is een mooie Latijnse leus in de medische ethiek, primum non nocere. Oftewel in het Nederlands, ten eerste doe geen kwaad. En wat betekent dat? Dat betekent dat als je een probleem op moet lossen, je er als eerste voor moet zorgen dat je niet nog meer problemen veroorzaakt. De flexwoningen in Wielwijk zijn een oplossing voor de problemen van Oekraïense vluchtelingen. Dat beseft de Partij voor de Dieren. Maar deze flexwoningen veroorzaken, zo verwacht de Partij voor de Dieren, op zichzelf ook problemen. Te veel problemen wat ons betreft. Problemen voor de Oekraïners en problemen voor omwonenden.

Naast de snelweg wonen, veroorzaakt problemen voor de Oekraïners en voor de starters die er na hen zullen wonen. Naast de snelweg wonen, is als het meeroken van tien sigaretten per dag. Dat is gewoon geen geschikte plek voor woningbouw. Voor Dordtse starters zou het een zeer ongezonde start van hun wooncarrière zijn. De Partij voor de

Dieren volgt hier het advies van de GGD om hier geen woningen te bouwen. In de omgeving van het Admiraalsplein, een klein stukje verderop in Wielwijk, moet de komende jaren veel geïnvesteerd worden.

De heer Uysal: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Uysal, GroenLinks.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. De Partij voor de Dieren, de heer Groenewege, haalt continu het rapport aan van de GGD. Maar ik vraag me ook af of de heer Groenewege op de hoogte is van allerlei andere rapporten en normen die worden gesteld voor het wonen langs de snelweg? Zoals de norm die de Wereldgezondheidsorganisatie heeft geformuleerd, maar ook de Europese normen die gelden, waar wij als land ons aan hebben te houden. Is de heer Groenewege ook op de hoogte van deze normen?

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Zeker ben ik daarvan op de hoogte. Ik constateer ook dat er geen meetpunten zijn voor bijvoorbeeld fijnstof en stikstofdioxide langs de snelweg. Dat we eigenlijk niet weten of de claim van het college, dat de lucht daar aan de normen voldoet, wel klopt. Want die waarden die daar staan ingetekend, die zijn berekend, niet gemeten. En ik denk dat daar ook het verschil zit tussen het advies van een GGD en de normen.

De heer Uysal: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Uysal.

De heer Uysal: Ik vraag me ook heel erg af, voorzitter, of de Partij voor de Dieren zich wel realiseert dat als we ons aan het GGD advies moeten houden, dat we alle bouwplannen die er nu in de pijplijn zitten dan beter kunnen schrappen. Dat we Amstelveen en heel veel andere wijken in Nederland, ook in onze stad, gewoon beter kunnen opdoeken. Ik vraag me heel erg af hoe de Partij voor de Dieren daartegenaan kijkt.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Voorzitter, het betekent dat je moet herschikken in je stad. Sommige locaties zijn bijvoorbeeld geschikt voor bedrijvigheid. En dat zijn locaties naast de snelweg. En andere locaties zijn meer geschikt voor woningbouw. En dat zijn locaties die wat verder van de snelweg afgelegen zijn. Zo kijkt de Partij voor de Dieren ernaar.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Groenewege: Dank u wel. In de omgeving van het Admiraalsplein, een klein stukje verderop in Wielwijk, moet de komende jaren veel geïnvesteerd worden om de leefbaarheid op te krikken. Met landelijke subsidies zelfs. Het is een omgeving waar kwetsbare groepen wonen, waar het erg verstandig is, met als gevolg veel hittestress. En met de flexwoningen erbij wordt dat alleen maar erger. De Partij voor de Dieren trekt

hier een streep. Er worden te veel kwetsbare belangen geschaad door deze plannen op deze twee locaties. Dat doen we in het volle besef dat we daarmee een opdracht terugleggen bij het college om een andere oplossing te vinden voor een deel van de vluchtelingen. Niet optimaal, maar de optimale keuze bestaat helaas niet. En ten eerste doe geen kwaad. Dank u wel.

De voorzitter: Ik dank u zeer.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Schnabel. Mevrouw Pichel, sorry.

Mevrouw Pichel: Geeft niet. Dank u wel. Een vraag aan de heer Groenewege. Want in feite, ik snap zijn motie en ik snap het betoog. Volkomen terecht ook, in die zin, met betrekking tot de metingen die zijn gedaan. Ik wilde toch even een vraag stellen vanuit een ander perspectief. En dan stel ik toch de vraag van, denkt u dat de kinderen en medewerkers van bijvoorbeeld gebombardeerde ziekenhuizen in Kiev zich zorgen maken over een beetje fijnstof of zorgen maken over dat een woning iets te dicht bij een snelweg staat? Neemt niet weg dat u gelijk heeft in de punten. Maar als we naar dat perspectief gaan kijken, dan vraag ik me toch af waar we eerder voor zouden moeten kiezen?

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik snap dat het een moeilijke afweging is. En die moeilijke afweging hebben wij als Partij voor de Dieren ook gemaakt. Die flexwoningen, als de oorlog voorbij is, is het idee dat die worden ingevuld door Dordtse starters. Die zullen daar ook in de rook van de snelweg moeten leven. En hun kinderen moeten laten opgroeien, als ze die krijgen. Dat vinden we als Partij voor de Dieren gewoon niet goed, dat we dat soort woonomgevingen inrichten voor onze eigen Dordtse inwoners, of dat tijdelijke Dordtse inwoners zijn of permanente. We kunnen niet alle problemen tegelijk oplossen, maar we willen voorkomen dat we meer problemen creëren. En daarom maakt de Partij voor de Dieren deze keuze.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De voorzitter: Helder. Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Ik ben wel benieuwd wat de Partij voor de Dieren dan aandraagt als alternatief voor de flexwoningen? Hebben ze daarover nagedacht? En zo ja, waar dan?

De heer Groenewege: Daar hebben we over nagedacht, maar dat is heel moeilijk als partij die niet honderden ambtenaren tot haar dienst heeft om allerlei locaties uit te zoeken om zomaar met alternatieven te komen. Daarom heb ik in mijn bijdrage ook gezegd, het is een opdracht waarvan wij beseffen, als onze amendementen worden aangenomen, dat is een opdracht die we terugleggen bij het college. Daar moet voor die groepen Oekraïners een andere oplossing worden gezocht. En wij als fractie hebben niet

de capaciteit om die oplossing te zoeken. Ook dat is niet optimaal. Ook dat beseffen we. En toch kiezen we ervoor om die kwetsbare belangen in Wielwijk te beschermen.

Mevrouw Schnabel: Voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Een kleine vervolginterruptie.

Mevrouw Schnabel: Een kleine interruptie. Op het moment dat die opdracht teruggelegd zou worden, dan worden er nieuwe locaties aangedragen. En ook daar zullen mensen waarschijnlijk zeggen, daar zijn we niet blij mee, om bepaalde redenen. Dan blijft het een voortdurend heen en weer geschuif naar waar de Oekraïense vluchtelingen dan gehuisvest kunnen worden. Op een gegeven moment moet er toch een keuze gemaakt worden. Bent u het daar niet mee eens of bent u het daarmee eens?

De heer Groenewege: Dat klopt. Er moet op een gegeven moment een keuze gemaakt worden. Wij zijn het niet eens met de keuze die gemaakt wordt. Maar als je bijvoorbeeld kijkt naar het asielzoekerscentrum, die komt niet midden in een woonwijk. Die komt niet op een perceel met een woonbestemming. Die komt op een bedrijventerrein. Daar is de bestemming van de grond geen beperking geweest om een oplossing te vinden voor oorlogsvluchtelingen. En op diezelfde manier zou je de zoekopdracht uit kunnen breiden om locaties te vinden voor Oekraïense vluchtelingen. En wij beseffen dat er dan een tijdelijke oplossing gevonden moet worden, omdat het langer duurt om een bestemmingswijziging te realiseren. Maar dat is dan de prijs die je betaalt om de kwetsbare belangen in Wielwijk te beschermen. En daar kiest de Partij voor de Dieren voor.

De voorzitter: Ik denk dat dit gewisseld is. En ga ik naar de fractievoorzitter van DENK, de heer Safranti. Gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het participatieproces in het geheel is zeer slecht verlopen. De bewoners van alle wijken voelen zich niet gehoord, niet serieus genomen en soms zelfs geïntimideerd. Hoewel het college steeds benadrukt hoe belangrijk participatie is, zien we telkens dat het in de praktijk weer tekortschiet. Ondanks de herhaalde beloftes van de gemeente over de inspraak, blijkt dat de bewoners onvoldoende betrokken worden bij de besluitvorming. Dit moet echt een keer anders. Het probleem van de verspreiding door de stad is een ander voorbeeld van hoe het fout gaat. In plaats van een eerlijke verdeling worden kwetsbare wijken extra belast, wat de bestaande sociale, financiële en andere problemen alleen maar vergroot. De druk op Wielwijk, een wijk die al op de lijst staat van het Nationaal Programma, neemt hierdoor steeds verder toe. We hebben meegelopen met de wijkteams.

Zij maken zich nu al zorgen om de sociale, financiële en andere problemen op diverse leefgebieden en trekt aan de bel over de huidige situatie. Dit kan en mag niet de bedoeling zijn. Tot slot, voorzitter, wil ik nog zeggen dat mensen hun eigen VvE-gronden hebben moeten inleveren en nu juridische stappen overwegen. Dat is hun goed recht. En het is jammer dat het zover heeft moeten komen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer, mijnheer Safranti.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Ik kijk naar de heer Groenewege, Partij voor de Dieren.

De heer Groenewege: Dank u wel. Een vraag over de motie van de heer Safranti. Die heet Wielwijk maximaal ontzien. Maar dat doet die motie niet. Die motie stelt voor om het aantal flexwoningen wat gerealiseerd wordt te halveren. Waarom, als de heer Safranti zo bezorgd is over de kwetsbaarheid van Wielwijk, zegt hij niet gewoon, ik trek een streep. Geen flexwoning op deze voorgestelde locaties, vanwege de luchtkwaliteit en de leefbaarheid.

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Groenewege heeft een heel goed punt aangekaart. En dat is dat wij eigenlijk helemaal wilden ontzien. Dat wel. Alleen we hebben tot op heden ook alle andere partijen gehoord dat er geen alternatieven zijn. En dat maakt ons ook als partij kwetsbaar in de zin van, dat we dan toch gaan kijken en denken over het maximale wat we er dan wel kunnen uithalen.

De voorzitter: Dank u zeer. Ik geef dan nu het woord aan mevrouw Koene van de fractie Gewoon Dordt. Gaat uw gang, mevrouw.

Mevrouw Koene: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, het raadsvoorstel dat voorligt, dat is eigenlijk vooral een vraag om geld. Het is financieel. Het is een kredietaanvraag. En dat is om de bouw van flexwoningen mogelijk te maken. En natuurlijk waren wij ook in eerste instantie, toen dit zomaar naar boven kwam, best wel een beetje verbaasd dat eerdere oproepen vanuit onder andere onze partij tot geen enkele flexwoning hebben geleid in een eerder stadium, omdat daar geen plek voor was en nu ineens wel. Het lijkt net politiek. Er zijn veel moties en amendementen ingediend om allerlei dingen voor elkaar te krijgen, of juist niet. Terwijl wij ervan uitgaan dat de wethouder, en dan ga ik hem ook aankijken, gaat doen wat hij moet doen, want dat is zijn werk, ook zonder deze motie. En dat betekent dat hij moet gaan luisteren naar de omwonenden. En ik denk dat er in een heleboel gevallen, ik heb dat ook allemaal gehoord, er sprake is van een zeer constructieve houding over het algemeen. Dat er goed wordt meegedacht voor mogelijke alternatieven of om het anders te doen. En gewoon Dordt wil daarom van de wethouder daar tekst op krijgen wat zijn voornemen is om het op te gaan pakken en hoe hij denkt die omwonenden tegemoet te komen. Hoe hij denkt te gaan luisteren naar ze. En ook wat hij daarvoor nodig heeft van de raad.

Bijvoorbeeld, ik heb allerlei dingen gehoord, laten vervallen van parkeerplekken, zodat er geen auto's over een fietspad hoeven. Aanpassen van een parkeernorm heb ik al ergens gehoord. Of mogelijkheid om alsnog misschien die 4 flexwoningen op andere locaties te verdelen of met als streven 650 naar 630 te gaan. Dan heb je dat misschien ook opgelost. Wij willen van de wethouder vooral daar tekst op hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer, mevrouw. Dan wil ik het woord geven aan de fractievoorzitter van Op Ons Eiland. De heer Gündogdu, gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, de gemeenteraad heeft bij heel veel onderwerpen steeds aangegeven dat men waarde hecht of dat wij waarde hechten aan participatie. En dat is al door menigeen aangegeven, voorzitter, de manier waarop nu de participatie en inspraak plaatsvindt, kan echt niet. Sterker nog, wij zijn van mening dat dit een motie van treurnis waard is. Het is een signaal richting het college, omdat dit al de zoveelste keer is dat we wederom ter sprake komen over participatie en inspraak. Voorzitter, we zijn lokale volksvertegenwoordigers en komen op voor de belangen van Dordtenaren. Het college weet al inmiddels twee jaar dat deze Oekraïners die wij opvangen, van harte opvangen zelfs, moeten verhuizen. Waarom wacht het college tot het laatste moment en komt met een voorstel richting deze raad? Wij willen onze rol goed kunnen oppakken. En nu moeten wij met stoom en kokend water beslissingen nemen. En dat gaan wij niet doen. Voorzitter, vervolgens Dordt-West is een kansarm deel van Dordrecht. En de problematieken zijn daar groot. Vandaar dat we ook vanuit de landelijke overheid miljoenen krijgen om te investeren in de sociale cohesie in dit stadsdeel. Voorzitter, wij willen niet, en dat wil ik echt onderstreep hebben, dat we wederom enclaves van migranten gaan creëren in deze stad. Daar hebben we heel veel pijn van moeten ondervinden in de afgelopen decennia. Dat moet echt anders. En we hebben inderdaad voorstellen hoe dat anders kan, maar er is helaas geen gelegenheid geboden om daar heel uitvoerig met elkaar te spreken. Voorzitter, tot slot, waar is de win-winsituatie voor onze Dordtse bewoners? En wanneer leert het college dat wij als gemeenteraad waarde hechten aan participatie van onze inwoners, waarvoor wij als gemeenteraad ook in het leven zijn geroepen? Wat doet dit college met de kritiek op het participatieproces? Helaas, voorzitter, moeten wij op basis van de afgelopen dagen, weken dat dit proces is doorlopen en de informatievoorziening die wij hebben gekregen niet anders dan concluderen dat wij tegen deze plannen moeten stemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer. Het woord is aan mijnheer Hartmeijer, SP.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. De twee amendementen van Partij voor de Dieren... Sorry voorzitter, ik ben een beetje ziek. Ik sla mezelf er doorheen.

De voorzitter: Maar deze Raadzaal is wel heel gezond.

De heer Hartmeijer: Dat hoop ik dan maar.

De voorzitter: Maar als het niet gaat, moet u goed voor uzelf zorgen. Dat meen ik echt.

De heer Hartmeijer: Dank u, voorzitter. De heer Groenewege heeft al toegelicht over de fijnstof. Maar ook omdat we het niet eens zijn met het percentage woningen in deze kwetsbare wijk, die al veel op hun bord krijgt. En daarnaast ontbrak het aan participatie. Zoals de heer Gündogdu zei, de gemeente had al vanaf het moment dat mensen Crownpoint in gingen al kunnen starten met zoek naar gronden. Had je wellicht een betere spreiding kunnen hebben. De motie van GroenLinks over het Rudyard Kipling-erf vinden we echt een excuusmotie van, sorry, we pakken jullie grasveldje af, maar we kleden het nog een beetje aan. De motie van de VVD over de stelletjes, we weten niet hoelang die oorlog nog gaat duren. Dat kan decennia zijn. We weten ook niet of de Oekraïners terug zullen gaan. Wellicht worden ze onderdeel van onze samenleving. Ik vind het wat erg voorsorteren. En je kunt er ook andere woonvormen van maken. Dat hoeft niet per se voor stellen. Over het profiel, er zullen mensen zijn die overlast

veroorzaken. Dat moet aangepakt worden. Maar om op voorhand dan een groep uit te sluiten puur omdat ze alleenstaand zijn, dat lijkt ons niet zo'n goed plan. Dan de motie afbouw tot 650. Dat is al de bedoeling om tot dat cijfer te komen. Voor ons is het niet zo interessant of daar een harde einddatum bij hoort. De motie van DENK, zeventig procent in een al kwetsbare wijk, dat vonden wij inderdaad erg veel. En deze motie vraagt om een tandje minder. Wij zijn meerdere keren in Wielwijk geweest, ook zonder uitnodiging. Want mensen hebben gewoon een deurbel. En bewoners maken zich echt grote zorgen over hun wijk. Dan is er nog een motie van collega Van Leeuwen. Die zie ik niet in mijn bestand, maar die gaat inderdaad ook over het Kipling-erf. Dat grasveldje heeft een belangrijke functie in die wijk. Ook wij zijn van mening dat die woningen hier niet passen. Het grondje had allang een woonbestemming, maar die is er tussendoor ook wel eens weer afgegaan. Maar na dertig jaar zonder bouw is dit echt uitgegroeid tot een belangrijke groene plek in de wijk. En dan is mijn tijd om. Ik doe misschien nog een stemverklaring zo meteen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik dank u zeer. En dan geef ik het woord aan Forum voor Democratie. Mevrouw Pichel, gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Een mens heeft vaak de neiging om dingen meteen op te willen lossen. En vaak wil men het dan simpel houden. En nog niet zo lang geleden is voor de raadsleden een training verzorgd. En dat ging over moeilijk versus complexe situaties. En waarbij je bij een moeilijke situatie kunt denken aan het in elkaar zetten van een auto. En een complexe situatie is een proces wat bestaat uit meerdere lagen en afhankelijk is van verschillende factoren. Een beetje vergelijkbaar, zoals de natuur functioneert. En wat deze trainer aangaf, was dat men in de politiek vaak te maken heeft met complexe situaties, maar dit aanpakt volgens de moeilijke benadering. Dat gaat niet echt samen. We kunnen niet zomaar gaan kaderen en het simpel houden, want dat is simpelweg wat een complexe situatie niet van ons vraagt. En dan hoor ik ook vaak de opmerking, daar gaan wij niet over. Maar ondanks dat wij er niet over gaan, dan zouden we het wel verder mogen bekijken en het gesprek erover mogen voeren. Alleen omdat je er niet over gaat, wil niet zeggen dat je er niets aan hoeft te doen. En, voorzitter, als ik heel eerlijk ben, dan vind ik dat ik vandaag niet echt in staat ben om voor dit voorstel te stemmen, met welk amendement dan ook. De gehaaste aanpak. Het overvallen van de bewoners.

Geen overleg met de raad voor het oprekken van de kaders. Er zijn vragen gesteld door insprekers waarvan de antwoorden nog open staan, er is een raadsinformatiebrief over welke locaties onderzocht zijn, zonder inhoudelijke toelichting waarom een locatie niet geschikt is. Er wordt in de stukken duidelijk aangegeven dat er veel onzekerheid is over de duur van de opvang. Echter wordt er wel gerekend met een periode van drie jaar, terwijl we daar niks zinnigs over kunnen zeggen. Er zijn een aantal processen die we met elkaar zorgvuldiger mogen doorlopen. En tijd mag geen reden zijn om dit niet te doen. De benadering van de Partij voor de Dieren om een opdracht mee te geven met de amendementen, die snap ik. En dat stuk steun ik ook. Al gaat het voor ons niet per se om die locatie, maar de totaalaanpak. Ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder op dit geheel. Dank u wel, voorzitter.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer, mevrouw.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Een verhelderende vraag over de motie van mevrouw Pichel. Want er staat niet per se iets in waar we het als Partij voor de Dieren mee oneens zijn, maar we snappen nog niet helemaal wat de specifieke opdracht aan het college is. Vandaar dat ik het nu even vraag. Want mevrouw Pichel geeft in haar motie aan, het Rijk schept geen duidelijk langetermijnperspectief voor de opvang van Oekraïners. Moeten wij dan uw motie zo, of de motie van mevrouw Pichel zo opvatten dat de gemeente in gesprek gaat met het Rijk, omdat langetermijnperspectief wel te krijgen? Is dat het doel van uw motie?

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Dat is het inderdaad. Wat we merken, is dat er een afwachtende houding is. Er wordt ook vrij weinig informatie gegeven. Dat is niet fijn voor het college. Dat is niet fijn voor de Oekraïners. Maar dat is ook niet fijn aan verdere gevolgen voor de stad. Wat ik al zei, die drie jaar is een periode waar we eigenlijk niks over kunnen zeggen, dat staat ook in de stukken, maar er wordt wel mee gerekend. Dit is allemaal niet heel erg transparant. En eerder is er ook al genoemd over, mogelijk na zoveel jaar gaan ze terug. Dat weten we natuurlijk helemaal niet. Ze kunnen misschien nog niet eens terug of er zijn andere redenen waarom deze mensen niet teruggaan. En dat is heel fijn als we daar gewoon meer transparantie over krijgen. En we zijn ons er zeker van bewust dat je echt niet altijd alles kunt voorspellen en niet alle informatie voorhanden hebt, maar daarom juist wel dat gesprek blijven aangaan en constant om terugkoppeling vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan de Fractie van Waardhuizen, de heer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat ik kort kan zijn. Ik volg de woordvoering van de VSP, van Op Ons Eiland, mevrouw Koene en mevrouw Pichel. Ik wil eraan toevoegen dat ik best wel geschrokken ben van een opmerking dat we zeggen, hier moeten we het maar mee doen, we moeten maar instemmen. Als dat een tendens wordt in deze gemeenteraad, dan zitten we hier eigenlijk voor Jan met de korte achternaam. Ik ben wel vooral benieuwd naar de reactie van de wethouder. De meeste moties zullen wij niet ondersteunen. En voordat we gaan stemmen, zou ik graag ook even een korte schorsing willen, om ook met de bewoners even te overleggen, hoe zien zij nu verder hun rol in het proces? Om daar ook richting wethouder nog wat over mee te geven.

De voorzitter: Ik wil even voor de zorgvuldigheid... Schorsing wordt aangevraagd als een fractie behoefte heeft aan overleg of aan overleg met andere parlementariërs. Ik geef dat even aan u mee. Het kan zijn dat u behoefte heeft aan een schorsing voor overleg met uzelf. Ik zou wel willen proberen dat we zorgvuldig met elkaar, in de geest van het Reglement van Orde, omgaan. En ik acht u, gezien uw staat van dienst als volksvertegenwoordiger, toch in staat om dat ook op zorgvuldige wijze inhoud te geven.

De heer Stam: Voorzitter, het is ook niet gebruikelijk. Dat ben ik helemaal met u eens. Maar we zitten hier als volksvertegenwoordiger. En er zitten wat mensen op de tribune die best wel hele grote emoties en problemen hebben. Laat ik dan met een aantal andere partijen even in overleg treden, waar die bewoners ook bij aansluiten.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, ik heb even een aanvulling.

De voorzitter: Even geen enkel misverstand... Om te beginnen, is het heel goed dat er zoveel mensen deelnemen, kennisnemen van het debat. En dat vind ik ook waardevol. En ik vind ook de inbreng van de samenleving op lastige dossiers heel belangrijk. Dat hoort er ook bij. Maar ik hoop dat u begrijpt dat ik in mijn rol als voorzitter van uw raad ook probeer de hoeder te zijn van het systeem en de waarden en de normatiek, zoals we die met elkaar hebben gedaan, als ik spreek over zonder last en ruggenspraak. En dat is heel zwaar. En zo bedoelt u dat niet. Maar ik geef het toch even mee in een wat breder perspectief van de wijze waarop we als lokale vertegenwoordigers ons werk trachten te verrichten. Ik geef het woord aan de Fractie van Leeuwe. Mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Dank u wel, voorzitter. Als je alles hebt gehad en je denkt dat het niet erger kan, dan weet het college je soms te verrassen. Mijn partij begrijpt ook dat het opvangen van Oekraïense mensen, mits tijdelijk, passend is. Er is oorlog en we zien daarom deze mensen als oorlogsvluchtelingen. Mijn kritiek richt zich voornamelijk op het voornemen van het college voor het bouwen van 4 woningen, parkeerplaatsen en een weg op een grasveldje achter het Kipling-erf in de wijk Stadspolders. Ik ben er wezen kijken en ik was geschokt. Op het kleine grasveldjes spelen nu jonge kinderen. En er is geen goede vervanging. Ook heeft het grasveldje een functie voor gehandicapte kinderen, die op het grasveldje in een veilige ruimte kunnen vertoeven. En ook is het veldje een rustpunt in de buurt, in de toch al veel te dichtbebouwde wijk. Wat doen we deze mensen aan?

De inwoners hebben een petitie ingediend met bijna 300 handtekeningen. De bewoners klagen dat er geen participatie is geweest. Het is al een paar keer genoemd, en terecht. Het college overvalt de bewoners op korte termijn. Er is toch een Omgevingswet die eist dat er altijd inspraak moet zijn, en dan voordat de beslissing wordt genomen? Te weinig tijd, college? Was eerder begonnen. College, laat dit deelproject vallen. In die 4 huizen worden maximaal 20 tot 24 mensen opgevangen. Vang dan maar wat minder mensen op. Dordrecht heeft de afgelopen jaren al veel meer Oekraïners opgevangen dan er was gevraagd. Denk nu eens aan de huidige bewoners van dit deel van de Stadspolders. We hebben een motie ingediend waar dit wordt vastgelegd, samen met de VSP. Heel goed. Dank u wel, mevrouw Stolk. Heel goed. Even kijken. Ons voorstel is, begin een participatietraject of trek gewoon het voorstel in voor het Kipling-erf. Wees menselijk. Ga staan voor de bewoners. Dan over de andere moties en amendementen, in de laatste 15 seconden. Dan moet eens even heel snel kijken naar mijn lijstje. Geen flexwoningen langs de A16, zijn we het mee eens. We vinden het onmenselijk om die woningen op een paar meter afstand, 40, 50 meter afstand van een rijksweg te bouwen. Dan zijn we het verder nog niet eens met motie M2, onbekend maakt onbemind. Het is geen taak van de overheid om bevolkingsgroepen bij elkaar te brengen. Als dat gebeurt vanuit beide groepen vinden we dat op zich prima.

De voorzitter: Uw tijd zit erop.

De heer Van Leeuwen: Profiel van de mensen om flexwoningen aan te laten sluiten op de woonwijken, daar zijn we het niet mee eens. Alleen M6 gaan we nog wel ondersteunen. De rest zijn we tegen. Dank u wel.

De voorzitter: Ik dank u wel. Ik geef het woord aan het college voor een spreektijd van tien minuten. En wethouder Van der Kruijff en wethouder Burggraaf zullen voor de beantwoording zorgdragen. Het woord is aan wethouder Burggraaf.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Allereerst dank aan Gewoon Dordt voor het kladblokje. Ik heb hem al gebruikt. Ik hoop niet dat later nog al die blaadjes voor wat anders gebruikt moest worden, want dan heb ik een probleem. En inderdaad, dit onderwerp doen wij in de beantwoording met zijn tweeën. Ik ben verantwoordelijk in het college voor het bouwen en de realisatie. Mijn collega, de heer Van der Kruijff, gaat over doelgroepenhuusvesting en de toewijzing van woningen. Ik zal de reflectie geven op amendementen 1 en 2, motie M1, M3 en M6. En de heer Van der Kruijff op de andere moties die er zijn. En ik zal het even behandelen langs twee blokjes. De eerste is het vraagstuk met betrekking tot de locatie. En de andere is de participatie en de realisatie. Allereerst de locaties. En daar wil ik toch wel beginnen met een aantal partijen die een tegenstelling hier inbrachten van, u kijkt nu alleen naar de Oekraïneopvang en niet naar de huisvesting voor Dordtenaren. Dat is waar het college juist de afgelopen jaren al heel druk mee bezig is en dagelijks mee bezig blijft. Zo hebben we ook op het Leerpark als eerste flexwoningen gerealiseerd, 333, voor juist de jongerendoelgroep, waar zo hard woningen voor nodig waren. Hebben we inmiddels in onze planvoorraad enorm veel sociale huurwoningen zitten. En trekken we nu alles uit de kast om op tijd het Crownpoint te kunnen gaan ontwikkelen, zodat we daar ruim 175 woningen kunnen gaan realiseren...

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

De heer Burggraaf: Die ook in het betaalbare segment zitten, voor een groot deel.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, nou wil ik toch wel even een kanttekening maken. Dat we zo hard werken voor de Dordtenaren en dat we zoveel sociale woningbouw hebben gebouwd, dat wordt altijd mooi uitgemeten in de pers. Er is de laatste jaren meer afgebroken dan bijgebouwd. Volgens mij zitten we nu 93 woningen in de plus. Dat is maar heel karig. Ik wil daar even een opmerking over maken, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, u heeft ons de opdracht gegeven om voor 2.000 sociale woningen planvoorraad te creëren. En daar zitten we al bijna aan. Ik wil maar zeggen, we zijn echt hard bezig om de doelstellingen, die u ons mee heeft gegeven, ook in de praktijk waar te maken. Dan voor wat betreft de locatiezoektocht, die hebben we ook met de gemeenteraad al in 2022 2 keer besproken. De lijst die u heeft gezien aan mogelijke locaties hebben we ook toen met elkaar besproken. We hebben toen ook gevraagd aan de raad, zijn er nog locaties waar u bereid bent om het bestemmingsplan aan te passen of tijdelijk af te wijken? Daarvan heeft u toen niet gezegd van, doe dat

maar om daar flexwoningen realiseren. Ik wil ook het beeld toch wel even rechtzetten als zou het college daar onwelwillend in zijn geweest. En er zijn inderdaad een paar locaties daarin ook voorbijgekomen waarvan werd gezegd, die gaan we nu niet doen, omdat we verwachten dat er binnen 10 jaar een permanent ontwikkeling plaats zou vinden. Daar zat ook onder andere de locatie van het Kipling-erf bij. Er is aangetoond dat dat niet direct financieel haalbaar was, ook van een aantal andere locaties. En daar is de situatie nu veranderd. En dat is waarom deze locaties nu ook bij u voorliggen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Burggraaf: En u kunt profiteren en de Dordtenaren kunnen profiteren van het feit dat in de toekomst er ook weer woningen voor hen beschikbaar komen op die plekken.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik wilde de wethouder even de gelegenheid geven om uit te praten, maar ook hier geeft de wethouder weer een verkeerde voorstelling van zaken. Wij hebben wel degelijk twee jaar geleden aangegeven, ga kijken voor locaties van flexwoningen. En dat kon toen niet. En nu, omdat er geld vanuit het Rijk komt, kan het ineens wel.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, het klopt, de raad heeft in 2021 moties aangenomen waarin het college werd opgedragen om een inventarisatie te doen waar flexwoningen mogelijk zouden zijn. Dat is begin 2022 ook aan uw raad gepresenteerd, die locatie. En een aantal randvoorwaarden daaraan meegegeven. Vervolgens hebben we daar met elkaar geconstateerd dat er geen locaties waren, om diverse redenen. Ik zou zeggen, pak die presentatie van destijds dan nog een keertje terug. En er zijn nu veranderende omstandigheden, waardoor op een aantal plekken nu er wel tot realisatie overgegaan kan worden. Dan, voorzitter, de locaties.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank. Ik denk dat de wethouder, ik was er destijds niet bij in 2022, maar een terecht punt aansnijdt van, dit waren de kaders van de raad. En vandaar dat we binnen die kaders moeten zoeken. En ik besef me dat de tijd nu heel erg beperkt is. Maar toch wil ik de vraag wel stellen aan de wethouder, wat de mogelijkheden of onmogelijkheden zijn om toch nog met de raad in gesprek te gaan over het uitbreiden van die kaders?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, u kunt altijd met ons daar het gesprek over voeren. De lijst heeft u gezien. Wanneer u dat wilt, kunt u daar altijd tijd voor maken in uw eigen Agendacommissie om daar nog eens een keer een verdiepend gesprek over te hebben, over die verkenning die er is. We zijn er transparant over geweest. Die lijst hebben we met u gedeeld. En ook daarin aangegeven welke aspecten voor andere locaties het voor deze opgave niet mogelijk maakten. Dan, voorzitter, de locaties. Allereerst de twee amendementen op de Wielwijk van de Partij voor de Dieren en SP. In het eerste amendement wordt wel heel stellig beweerd door de Partij voor de Dieren dat de GGD een richtlijn heeft gegeven waarin 150 meter niet gebouwd zou mogen worden. Ze geven zelf ook aan dat dat per geval verschillend is en dat je dat niet zo absoluut als een afstand kan nemen als richtinggevend voor je woningbouwlocaties. Ik wil u er ook aan herinneren dat we in onze stad niet zozeer alleen snelwegen hebben waar de uitstoot een invloed heeft. U kunt feitelijk stellen dat de rivieren die langs ons eiland varen een dusdanig aantal schepen kent dat die ook wel grotendeels vergelijkbaar is met snelwegen, als het gaat om uitstoot. Gelukkig zijn daar ook rijksbreed, Europees allerlei programma's lopend om continu de luchtkwaliteit te verbeteren, door eisen te stellen aan het gemotoriseerd vervoer. En houden wij ons in Dordrecht aan de WHO-normen. Dat is overigens ook waar het RIVM naar verwijst, de basis waarop de GGD die algemene bepaling van afstand heeft aangegeven. En we voldoen binnen die WHO-normen op de plek in Wielwijk waar we gaan bouwen. En echt de afgelopen jaren is die luchtkwaliteit verbeterd. Anders dan zouden we het ook niet verantwoord vinden om deze locatie aan u voor te stellen. Dit amendement ontraden we derhalve.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Er is één luchtkwaliteit meetpunt in Dordrecht, aan de Bamendaweg, naast de TuinWereld. Eén meetpunt. In de rest van de stad worden de luchtkwaliteitswaarden berekend, op basis van de waarde van dat ene meetpunt. En op basis van die berekening beweert de wethouder nu dat de luchtkwaliteit in Wielwijk goed genoeg is, recht naast de snelweg, om daar huizen te bouwen. Hoe kan het dat de wethouder zoveel vertrouwen heeft in die berekening, als de GGD naar zijn eigen woorden zegt, je zou per locatie een afweging moeten maken? En de A16 is gewoon een hele drukke, brede snelweg.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, wij varen op de kaders waarin we gebruikelijk zijn om te toetsen. Dat doen we als het gaat om stikstofdepositiemetingen. Dat gaat om geluidsmetingen die ook vaak op een afgeleid model zijn gebaseerd. En ook op de luchtkwaliteit. En als u daar een keer een andere discussie over wil voeren, dan stel ik voor dat u dat vooral rondom die beleidskaders dan met elkaar voert. In deze hanteren we de toetsingskaders, zoals die gebruikelijk zijn met elkaar vastgesteld. En dan stel ik vast dat op deze plek er binnen de WHO-normen voldaan wordt, als het gaat om de luchtkwaliteit. Dan is er amendement 2. Ook dat amendement ontraden wij.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Safranti, gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Even een vraag richting de wethouder. De wethouder geeft aan over de locaties en dat het zeer moeilijk is om plekken te vinden. Als wij nu al problemen hebben om 4 woningen ergens te plaatsen, hoe is de ambitie dan van het college om 4.000 woningen straks te gaan bouwen? Dat is eigenlijk mijn vraag.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Dat zit in de planvoorraad die er al voor een groot deel vastgelegd ligt. Dat ziet u ook in het overzicht, dat er een aantal plekken zijn waar gewoon al ontwikkellocaties zijn. Daar worden binnen de komende jaren nieuwe woningen ontwikkeld. Daar kan je geen flexwoning neerzetten, want dan zit je die permanente ontwikkelingen in de weg. Daar worden die duizenden woningen gerealiseerd. Voorzitter, amendement 2 van Partij voor de Dieren en SP, waarin wordt aangegeven, ga daar nu niet bouwen, want die woningen zitten op 18 meter afstand van de bestaande flat. Ik wil ook dit amendement ontraden. Om hem even in perspectief te zetten, zoals ik dat bij de commissie ook gedaan heb, een vergelijkbare situatie is ook al aan de Jacob van Heemskerkstraat rond 2010 ontwikkeld. En daar staat een appartementencomplex op 12 meter afstand. Nog korter dan deze. En daar zijn in de praktijk positieve ervaringen mee. Wij hebben geen redenen om aan te nemen dat deze ontwikkeling hier ook niet met de acceptabele kwaliteit gerealiseerd zou kunnen worden. En als je het hier niet doet, dan moet je inderdaad gaan beslissen om bijvoorbeeld voor minder Oekraïners opvang te organiseren. Daarvan heeft het college in ieder geval gezegd, wij vinden dat we daar een naar rato eerlijk deel moeten opvangen. En dat hebben we gedaan op basis van een norm. Maar dat kan ik beter aan de heer Van der Kruijff, mijn collega, overlaten, want dat is eigenlijk meer de beleidsafweging die je daar maakt in het aantal plekken.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: De afstand tot de andere flat was niet het enige argument natuurlijk tegen die flexwoningen aldaar. De verstening is ook een groot punt, want het is daar al behoorlijk versteend. Het enige plantsoen, waar die bewoners nog op kijken, verdwijnt. Gaat dat nog gecompenseerd worden voor ze of gaat de wethouder enkel, zoals in de commissie is toegezegd, juist extra verstening toepassen door meer parkeerplaatsen aan te leggen?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, dat even in het algemeen, een aantal zorgen in de raad die werden uitgesproken over Wielwijk. Ik hoorde ze ook tijdens de insprekavond van de commissie. Inwoners zeggen, we zien de enorme positieve verandering in onze wijk. Het wordt steeds beter hier. De kwaliteit wordt steeds beter. En we maken ons zorgen of dat wel door blijft gaan. Laat dat helder zijn, dat is onze eerste prioriteit nog steeds in de wijken, om te zorgen dat die opgaande lijn, dat we die blijven vasthouden. Daar investeren we enorm in. Daarom zitten we ook in het Nationaal Programma, zijn er

onlangs weer nieuwe middelen voor toegekend. En die zitten ook op het investeren, in het verder verbeteren van de kwaliteit van de openbare ruimte, waar ook vergroening bij zit. En in het participatietraject, waar ik zo nog even op terug zal komen, en dan sluit ik af, voorzitter, zullen we ook zeker aandacht besteden aan als er wensen zijn in de omgeving voor nog verdere vergroening. Dan zullen we die zeker meenemen in de afweging.

De voorzitter: Interruptie, mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank, voorzitter. De wethouder zegt, 2021, '22 zijn de gronden al aangewezen voor flexwoningen. In 2022 zijn de Oekraïners hier in Crownpoint gehuisvest. Waarom is er niet toen al een participatietraject met de omwonenden gestart? Waarom is toen niet de link tussen de ontheemden en de woningen gemaakt? Want met de komst van het azc voelen mensen zich nu overvallen. Daar zit de pijn in voor Wielwijk. Dat is dan toch een ommissie in het traject?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, in de commissie hebben we hier ook al even discussie over gehad. De opvang van Oekraïne was in eerste instantie vanuit het Rijk op basis van een eenjarige regeling. Er was geen langetermijnperspectief. Vervolgens eerst natuurlijk in Crownpoint konden we goed opvangen. Daarna hebben we met u in 2022, meen ik, of '23 gesproken over een alternatief om te kijken of het niet in het Stads Kantoor zou kunnen. Dat kon toen niet. Daar hebben we veel tijd in zitten. Toen hebben we in 2024, dat staat in de beantwoording van de artikel 39-vragen, in het college gezegd, laten we met elkaar toch alvast vooruitkijken naar een langere termijn oplossing. En dat heeft pas in april tot de analyse geleid van, dat moeten we op vijf locaties verspreid over de stad doen, april dit jaar, met flexwoningen. En daarover hebben we u ook toen geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. En het jaartal wat u net noemde 2022, 2021, dat ging vooral over de zoektocht, los van de Oekraïneopvang, die u toen aan ons had gesteld, kijk eens, waar zouden er plekken voor flexwoningen kunnen zijn? Dat zijn de twee discussies die nu langs elkaar heen lopen, denk ik.

De heer Hartmeijer: Voorzitter.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Hartmeijer, dan de heer Safranti. Mijnheer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dat loopt niet langs elkaar. Ik vraag juist waarom dat toen niet aan elkaar gekoppeld is? Want de wethouder zegt, we hebben gezocht naar het Stads Kantoor. Dat kon niet. Maar met zoveel Oekraïners ga je toch veel breder kijken? Dan ga je toch veel eerder starten met je mogelijkheden? Dat blijft nu hangen bij ons.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, omdat er in eerste instantie op korte termijn een oplossing gevonden is in een grote aantal in Crownpoint. Omdat aan het begin van de oorlog en de één, twee jaren daarna continu het perspectief was dat het allemaal voor korte termijn zou zijn. Dat er vanuit het Rijk daar ook elke keer die aanwijzing maar voor een jaar was. De financiering daarvoor maar voor een jaar was. Je kwam op hetzelfde punt uit als destijds rondom flexwoningen besproken is. Een aantal locaties kan je niet ontwikkelen, omdat je binnen de korte tijd dat het er staat je het niet gefinancierd krijgt, omdat er een flinke, onrendabele top op zit. En dat is nu veranderd met de financiering van het Rijk, met een aanwijzing voor drie jaar en een aantal andere punten.

De voorzitter: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, even een vraag rondom ook Wielwijk weer. Want de wethouder begon erover. De wethouder gaf ook aan dat het een kwetsbaar wijk is en dat daar alle aandacht naartoe gaat.

Mijn vraag is in dit geval, is er ook nu al gekeken, los van het Nationaal Programma, naar de voorzieningen die straks getroffen moeten worden? Want als je honderden mensen daar gaat plaatsen, ook met kinderen, is er bijvoorbeeld ook naar voorzieningen als scholen gekeken? En in hoeverre klopt het verhaal dat ik net probeerde uit te leggen met de school Albatros in Wielwijk? Zijn deze bij u bekend en hoe zijn de voorzieningen verder geregeld?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, deze vraag laat ik graag even beantwoorden door mijn collega, de heer Van der Kruijff, zo meteen. Ook vandaag in het college hebben we daar beantwoording van schriftelijke vragen, die daar ook over gesteld zijn, vastgesteld. Dat zit onder zijn portefeuille. Hij zal dat zo even aan u toelichten.

De heer Gündogdu: Mag ik dan een vraag stellen?

De voorzitter: Ja. Ik ga nu naar de heer Gündogdu. Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, de wethouder blijft maar in herhaling vallen als het gaat om die zoektocht naar flexwoningen in 2021, '22. Nu is die zoektocht er inderdaad geweest. Maar ik kan me absoluut niet voorstellen dat wij als raad vervolgens hebben gezegd, best college, bedankt voor deze inventarisatie. U hoeft er vervolgens niks mee te doen. Volgens mij klopt deze informatie niet. Maar ik laat me graag overtuigen door de wethouder.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, dat is destijds de open vraag geweest. Ziet u nog plekken waarvan u zegt, daar willen we de kaders oprekken of anderszins, om toch te kijken naar een flexwonen invulling? Dat heeft u wel gedaan voor de locatie die ik al noemde op het Leerpark, waarin u ook heeft gekozen om daar wel te investeren en voor 333 jongeren in

onze stad en regio een plek te zorgen. Daar hebben we ook op de troepen vooruitgelopen. Voorzitter, dan hebben we nog 2 andere locatie moties. Dat was M3 en M6 van DENK. Met deze moties kunnen we niet anders dan constateren als je die zou aannemen dat je het niet in de planning gaat halen. Dat je dan vervolgens ook moet accepteren dat je Crownpoint niet tijdig leeg krijgt en daar tijdig kan beginnen met de sloop en dan de woningbouw, met het gevolg dat ook de WBI-subsidie daar in gevaar komt.

De heer Oostenrijk: Voorzitter.

De heer Burggraaf: En laat de lijst niet...

De voorzitter: De heer Oostenrijk, CDA.

De heer Oostenrijk: De heer Burggraaf heeft het over motie 3. En dan koppelt hij hem aan DENK. Maar volgens mij is motie M3 de VVD-motie.

De heer Burggraaf: Excuus, ik bedoelde de motie, onderzoek naar alternatieve locaties voor de bouw van flexwoningen in Wielwijk. En ik heb zelf een nummer erop gezet, maar dan heb ik waarschijnlijk niet goed geluisterd bij de nummering. Heeft u een beeld? Kunt u zeggen welk nummer dat is? Is dit niet de motie... Want deze is een oude motie dan of die hebben alleen 1 motie, motie M6? Ja. Excuus. Dan is mijn administratie nog... Dat was een concept motie, excuus. Dan hebben we Wielwijk maximaal ontzien, excuus voor de verwarring, M6. Goed dat u me daar even aan helpt herinneren. Die vraagt om te kijken of je de aantallen kan halveren. Daar kunt u voor kiezen als raad, maar dan kiest u er ook voor om niet aan de 650 plekken te kunnen voldoen of niet tijdig eraan te kunnen voldoen, omdat je geen alternatieven daarvoor gaat vinden. Tegelijkertijd wil ik nog wel erbij benoemen dat, nogmaals, die sociale cohesie en de leefbaarheid in de wijk echt onze volle aandacht heeft. En dat ook juist in het verdere proces, dat hebben we ook benoemd in dit raadsvoorstel, in de begeleiding en in de middelen die u beschikbaar stelt we echt kijken als daar extra maatregelen voor nodig zijn dat we die ook gewoon kunnen nemen in de wijk. Dan, voorzitter, tot slot nog de participatie met 2 moties, M1 en M8. Daar stelde Gewoon Dordt de vraag, hoe gaat u de participatie doen en wat heeft u daar nog nodig in de raad? We vinden de participatie erg belangrijk, heb ik in de commissie ook al toegelicht. En we vinden het ook heel belangrijk dat we duidelijkheid aan de omgeving geven. Participatie heeft allereerst plaatsgevonden daar waar je de bestemming wonen op locaties geeft. En daarnaast heb je dan het verhaal dat je kiest voor 5 locaties. En dat je dan vanaf dat moment gaat informeren dat het gebeurt. En daarna, zo hebben we het ook in de beantwoording van de artikel 39-vragen toegelicht, een goed participatieproces opzet. En dat gaan we zeker doen. Zodra het besluit van de raad genomen is vandaag, zullen we de volgende stappen zetten om de participatie vorm te geven, via het inrichten van een begeleidingscommissie per locatie, het gesprek met de directe omgeving en omwonenden om naar een definitief ontwerp te gaan.

De voorzitter: Denkt u aan de tijd, want uw collega wil ook nog spreken.

De heer Burggraaf: Ik dacht dat we allebei tien minuten hadden.

De voorzitter: Nee.

De heer Burggraaf: Excuus, voorzitter. Dan ga ik heel snel. Excuus.

De voorzitter: Ik heb het opgemerkt, maar in de hitte van het gesprek, en ik moet zeggen de temperatuur is goed hier, enig begrip, maar probeer tot een afhandeling te komen.

De heer Burggraaf: Excuus, voorzitter. Ik ga dan kort zijn. Wat ons betreft gaat die participatie... In de vervolgstap gaan we die goed inrichten. En nogmaals, met begeleidingscommissies. Wel in een snel tempo. Dat is ook duidelijk. Daar hebben we in principe motie M1 niet voor nodig. Het zijn een aantal aandachtspunten die wij wel herkennen, ook van de informatieavond.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Burggraaf: En zaken die we verder nader zullen onderzoeken. En tegelijkertijd, zijn er dingen waarvan u denkt, misschien kom je daar wel met elkaar uit. Andere dingen waarvan u zegt, flexwoningen draaien, schuine daken, dat botst wel met ook het bouwvlak wat je daar hebt en de ruimte die je nodig hebt.

De voorzitter: Interruptie, mevrouw Stolk. Mevrouw Stolk, gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik wil toch nog een opmerking maken. Want via u heeft de wethouder het steeds over het participatietraject, maar dat is echt het paard achter de wagen spannen. Een participatietraject doe je vooraf en niet achteraf. En die opmerking wil ik toch nog een keer duidelijk maken. Je doet dat vooraf met de bewoners en niet achteraf.

De heer Burggraaf: Voorzitter, dat ben ik het geheel met mevrouw Stolk eens. Dat is ook gebeurd bij het vaststellen van een bestemming op de locaties met een bouwbestemming. Daar vindt een standaard participatietraject op plaats.

De heer Katif: Voorzitter.

De heer Burggraaf: En nu doen we dat over de wijze van vormgeven van de woningen op die plek. Daarmee heeft het college een motie...

De voorzitter: De heer Katif.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Want ik hoor namelijk de wethouder, participatie. Ik weet niet of de wethouder ooit gehoord heeft, via uw voorzitter, van draagvlak. Een draagvlak creëer je niet namelijk als je beslist en pas daarna even gaat participeren. Dat doe je andersom. En de vraag aan u, hoe had u dat draagvlak kunnen creëren, vooraf?

De heer Burggraaf: Voorzitter, draagvlak is belangrijk dat je duidelijk bent. Waar heb je het met elkaar wel over en waar niet? Nogmaals als het gaat over bestemmingen op die plekken, dat hoofdstuk is al gepasseerd. En het volgende is dat je in de verdere inrichting daarvan op een goede manier vorm geeft om daar de geluiden uit de omgeving op te halen en te kijken, wat kan je daarin nog toepassen in het ontwerp wat je maakt? En de belangen goed in beeld brengen en die goed afwegen. En dan ook

transparant terugkoppelen hoe je daar vervolgens invulling aan hebt gegeven. Dat is waar we aan gaan werken. Het zou mooi zijn als je daar nog veel meer tijd voor had gehad. Hadden wij liever ook gehad. Maar de situatie is nou eenmaal dat we die tijd niet hebben. Daar hebben we het mee te doen.

De voorzitter: Mijnheer Katif, tot slot.

De heer Katif: Is sta eigenlijk echt serieus, voorzitter, met verbazing te luisteren. Ik bedoel, er zijn in de wijk Stadspolders, in dit geval, waar vier woningen zouden komen te staan, mensen die zeggen, er is nooit met me overlegd in welke vorm hoe dan ook. Een bestemmingsplan, ik ben het helemaal met u eens hoor, ik bedoel er is natuurlijk over geparticipeerd.

Maar op het moment dat je uiteindelijk beslist dat je daar gaat bouwen, dan moet er toch enige, ik zou zeggen, humaniteit zijn naar de mensen die daar wonen. Dat je niet als een soort bureaucraat, luister eens, het bestemmingsplan is goedgekeurd, ik ga bouwen. Punt. En daarna ga ik de participatie aan de orde stellen. En dat irriteert, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, nogmaals, wij hebben dit traject uiterst zorgvuldig willen doorlopen. Dat is waarom we ook in april eerder een raadsinformatiebrief hebben gestuurd, om aan te geven dat we naar vijf locaties voor flexwoningen aan het kijken waren. En het tweede, dat we een informatiebijeenkomst hebben belegd om daar iedereen in mee te nemen. En met die zorgvuldigheid en met hetgeen wat we nu aan zorgen uit de buurt hebben opgehaald, zullen we ook het verdere traject op aanpassen om te zorgen dat we zo goed mogelijk in gesprek met de omgeving blijven.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: Interruptie, de heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, de wethouder geeft aan dat er informatieavonden zijn geweest, met de bedoeling dat er geparticipeerd zou worden. Maar ik heb nog nooit een informatieavond gezien waar politieagenten en boa's buiten stonden, waar ik dan als burger zijnde moest gaan participeren. Was de wethouder daarvan op de hoogte? En hoe denkt de wethouder dit in toekomst op te lossen?

De voorzitter: Ik geef de wethouder nog, tot slot, het woord, maar nogmaals, u maakt het mij ook moeilijk. Het gaat over moties, amendementen. Daar zouden we het gesprek over hebben. Nu gaan we naar een ander vraagstuk, waarvan ik denk dat dat zeker op enig moment gewisseld kan worden, maar dan zou het op een andere wijze en op een ander moment in een andere commissie...

De heer Safranti: Voorzitter, ik vind dit nu echt kwalijk, want u heeft het zojuist ook gedaan. Ik refereer en wil alleen aangeven wat de wethouder net aangaf. En mijnheer de wethouder geeft aan over de informatieavond en over het participatieproces. En daar reageer ik op.

De voorzitter: Ik stel voor dat de wethouder antwoord geeft. Maar ik probeer aan te geven wat ongeveer de afspraak is en datgene waar we het gesprek met elkaar over hebben. Ik geef het woord aan de wethouder. En daarna geef ik het woord aan collega-wethouder Van der Kruijff.

De heer Burggraaf: Voorzitter, de aanwezigheid van politie, wijkagent is ook al even een commissie geweest. Dat was puur en alleen om ook de informatie over de sociale veiligheid in de wijk en alle andere dingen die er speelden, die daar aan de orde zijn gekomen, om die kennis daar aanwezig te hebben.

Dat dat daar de indruk heeft gewekt, als het voor mensen de indruk heeft gewekt van, ik voel me daardoor niet vrij, dat is een aandachtspunt die we in het vervolg mee zullen nemen. Maar dat was niet onze intentie of het verzoek vooraf aan die informatieavond, omdat er beelden zouden zijn dat het geen veilige informatiebijeenkomst zou kunnen zijn. Dat was niet de achtergrond van de aanwezigheid.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank u wel, voorzitter. Even voor de duidelijkheid, want ik heb daarnet de wethouder horen zeggen dat na het besluit van de raad de overleggen en dergelijke allemaal gaan beginnen. Maar even nog voor de zekerheid met betrekking tot die plekken, die gaan over motie 1, volgens mij, bij het Rudyard Kipling-erf, die 4. Daarvan hoorde ik de wethouder eigenlijk een beetje zeggen, maar dat weet ik allemaal nog niet. Is daar de enige factor dat we haast hebben, de factor tijd, dat het daar per se nu zo gerealiseerd moet worden? Of is dat het geld dat van de overheid komt? Of eigenlijk meer om erop aan te sturen van, is er een andere mogelijkheid in die hele lijst die we hebben, met al die plekken... Zit daar dan niks bij waarvan we de bestemming zouden kunnen veranderen om daar die 4 huizen te plaatsen?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Burggraaf: Voorzitter, niet binnen de uitgangspunten, zoals we die vooraf hebben meegegeven, om te realiseren dat je spreiding in de stad hebt en op een plek waar je in eerste instantie een woonlocatie hebt en je niet een andere ontwikkeling in de weg zit waar je een permanente bouwontwikkeling voor ogen hebt. En verder zit daar ook een deel een tijdsaspect aan vast.

De heer Gündogdu: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Gündogdu, gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, heel fijn dat de heer Burggraaf antwoord geeft over participatie, want er is heel wat kritisch geluid uit deze raad. Maar ik ben ook vooral benieuwd, wij hebben ook een portefeuillehouder participatie. Dat is mevrouw De Jonge. En ze heeft vrij recent nog een voorstel ingediend bij de raad over het voorstel tot participatie. Dat was het startdocument. Het college spreekt weliswaar uit één mond, maar ik ben vooral ook benieuwd wat zij vindt van dit participatieproces van de afgelopen weken?

De voorzitter: Ik denk dat het goed is dat ik tracht hier de vergadering voor te zitten. Wethouder spreekt namens het college, met alle thematieken. Er is ook integraliteit van beleid. Dat betekent dat natuurlijk ook in het college gesproken is over alle vraagstukken. Wij hebben natuurlijk ook over deze voorstellen de gesprekken... Alles wat ertoe heeft geleid ook over gesproken. Dat is de reden dat de wethouder reageert op het onderwerp participatie, zoals hij gereageerd heeft. En het college wordt geacht met één woord te spreken. Ik geef nu graag het woord aan wethouder Van der Kruijff.

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Stam.

De heer Stam: Mag ik nog een vraag aan de heer Burggraaf stellen?

De voorzitter: Dat mag.

De heer Stam: Ga ik even met zevenmijlslaarzen een stap vooruit. Als je nu kijkt naar... Het lijkt op een meerderheid af te stevenen. En je kijkt naar de toekomst. Komt er misschien wel een begeleidingscommissie die die plekken gaat invullen. Bent u daar bereid om ook bewoners in plaats te laten nemen, om juist dan die participatie op een andere manier achteraf alsnog vorm te geven?

De heer Burggraaf: Voorzitter, zo hebben we het ook toegelicht in onze beantwoording. Nadrukkelijk bewoners en andere belanghebbenden in de directe omgeving. Maar dit is ook aan de mensen zelf om te bepalen wie daar wil zitten. Zoals we het hebben omschreven, moet het uiteindelijk een vertegenwoordiging zijn van die directe omgeving. Het is ook niet ter vervanging van die directe omgeving. Daar moet je ook weer de terugkoppeling aan geven. Maar we hopen daar juist een representatieve vertegenwoordiging te hebben van de directe omgeving waar het plaatsvinden, zodat zij vanuit die belangen van een bewoner of misschien een organisatie die daar zit, als het gaat over een school, dat je al die verschillende belangen in die begeleidingscommissie aan tafel hebt. Zodat je vanuit al die verschillende invalshoeken daar ook de gezichtspunten in mee kan nemen en mee kan wegen bij je definitief ontwerp.

De voorzitter: Dank u zeer. Het woord is aan wethouder Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, voor alle duidelijkheid, collega Burggraaf zei het al, sta ik hier vanuit de portefeuille namens het college, Oekraïners opvang en volkshuisvesting. En vanuit dat oogpunt ben ik wel blij te horen dat er helemaal niemand in de raad is die zegt, we moeten de Oekraïners niet meer opvangen of geen ruimte geven in deze stad. Toen in februari 2022 de oorlog in Oekraïne uitbrak, ruim tweeënhalf jaar geleden alweer, toonde Dordrecht zich van haar beste kant door al die ruimte te bieden. Dat hebben we echt heel ruimschoots gedaan. Zoals u wel gelezen heeft, gaan we dat blijven doen, maar met lagere aantallen. En waar het gaat over het... Laat ik even als inleidende opmerking zeggen, als je kijkt vanuit huisvestingsoogpunt ben ik heel blij dat we hier een manier hebben gevonden dat we de Oekraïners op een verantwoorde, humanitaire manier kunnen blijven opvangen. Ook op een manier die inderdaad nog gefinancierd wordt vanuit rijks gelden voor de Oekraïneopvang. Wat inderdaad jaar tot jaar toegekend wordt. Een langetermijnbeleid is daarin wel ingewikkeld, zo niet

onmogelijk. Daar gaat ook de motie van Forum voor Democratie over. Hoe kun je sturen als je geen langetermijnvisie hebt? Dat was ingewikkeld in deze. Maar nu we een visie hebben voor drie jaar vooruit, en ook wat zekerheid voor drie jaar vooruit, kunnen we een heel aantal woningen snel realiseren die op termijn ook in de sociale huurcategorie vallen, die ook in een behoefte gaan voorzien in deze stad.

Het duurt nog even, maar het zit wel in het vat. En door dat te doen, komt er ook op Crownpoint de ruimte vrij waar nieuwe woningbouw kan plaatsvinden. Vanuit volkshuisvesting ben ik heel blij met de beweging die we maken met de nieuwe woningen die we kunnen gaan creëren. Even los van wat net allemaal gewisseld is hoe dat dan gegaan is. Voorzitter, ik wil de moties gewoon maar even op volgorde afhandelen. Dat zijn de moties 2 tot en met 5 en motie 7. Motie 2 is de motie van GroenLinks en ChristenUnie, onbekend maakt onbemind. Die titel is misschien niet helemaal van toepassing op Oekraïners. Toen ik eind september een rondje maakte langs alle opvanglocaties voor Oekraïners, waren daar heel weinig Oekraïners. Ik ging namelijk overdag, 's middags, kijken. En het bleek dat bijna alle Oekraïners aan het werk waren in Dordrecht dan wel op school zaten. De Oekraïners participeren al volop in Dordrecht. En die zijn al redelijk bekend. En we hebben ook niet de indruk dat ze in grote getale onbemind zijn. Als je kijkt naar alle overwegingen en meningen, ik denk, dat is misschien juist voor de Oekraïners nog niet eens het sterkst van toepassing. Neemt niet weg dat als je naar het dictum kijkt, waar het college wordt gevraagd een actieve rol te spelen in ontmoetingsmomenten tussen vluchtelingen en wijkbewoners, dat is heel breed gezien. Maar ik neem aan dat het gaat over de Oekraïners op hun nieuwe locatie in hun omgeving. Ik maak het maar even klein. Dan zou ik haast zeggen, vanzelfsprekend gaan we dat doen. In die zin nemen we die graag in behandeling. Het is ook zo dat we een begeleidingscommissie hebben, dat weet u, waar ook de omgeving een rol in speelt. En we willen ook graag samen, met de begeleidingscommissie en de omgeving, met elkaar kijken wat nodig is en hoe dat te doen. Maar dat je elkaar leert kennen als burens en dat je streeft naar sociale cohesie, zoals we dat zo mooi noemen, uiteraard. De strekking van deze motie, met die uitleg, omarmen we en nemen we in behandeling. De volgende motie, motie 3, gaat over het profiel van de bewoners laten aansluiten op de woonwijken. Het is het plan, en dat doen we ook, om bij de huisvesting van de Oekraïners te kijken naar wat past bij de wijk en in de omgeving. En is het logisch dat gezinnen met kinderen worden gehuisvest in de omgeving waar ook een school bijvoorbeeld is. En dat andere locaties, die wat kleinere kamers hebben, dat je daar meer alleenstaanden bijvoorbeeld huisvest. Dat gaat gebeuren. Maar dat betekent dat kinderen liever niet op de locatie Singel in Amstelveen worden gehuisvest, want daar kunnen ze niet makkelijker naar school, om eens wat te noemen. Ligt het ook voor de hand dat daar meer alleenstaanden komen, mannen, maar waarschijnlijk ook alleenstaande vrouwen. Maar misschien ook wel stelletjes, die daar prima kunnen verblijven. Wij vinden de motie wel erg eenrichting in zijn formulering. Voor alle locaties geldt sowieso dat er waarschijnlijk ook wel alleenstaanden gehuisvest zullen worden. Maar vertrouw erop, de huidige locatiemanagers en hun medewerkers kennen de huidige Oekraïners, de toekomstige bewoners, echt goed. En die zullen heus verstandig en passende besluiten nemen qua huisvesting van de Oekraïners die ze kennen, dat dat goed gaat in de omgeving. Dat is in ieders belang, zowel voor de Oekraïners als voor de omgeving. En ze zullen daar ook naar handelen.

De heer Oostenrijk: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Oostenrijk, CDA.

De heer Oostenrijk: Kan de wethouder wat nader specificeren wat hij nu precies van het dictum vindt?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Daar was ik nog niet aan toegekomen, maar dat ga ik doen, zeg ik tegen de heer Oostenrijk van het CDA. Ik ging even door de overwegingen heen wat we wel gaan doen en hoe we wel gaan handelen. Als je dan naar de motie kijkt, vinden we hem wel wat prematuur, want het gaat alleen over alleenstaande mannen. Zoals u naar mijn verhaal luisterde, we zullen in brede zin kijken waar mensen het best op hun plek zijn. Zowel vanuit de ruimte die er is, de vorm, de vierkante meters in de woning, et cetera. En ik kan ook niet toezeggen dat er geen alleenstaande mannen in de woonwijken komen. Dat zou misschien ook wel heel stigmatiserend zijn. Want laten we wel zijn, er zijn ook een heel aantal alleenstaande Oekraïense mannen en alleenstaande Oekraïense dames die zich heel fatsoenlijk weten te gedragen, die je overal kan huisvesten, zonder dat er ook maar enig probleem ontstaat. Zoals de motie is geformuleerd qua dictum, ontraden we hem. Maar we gaan wel doen wat ik net zei. Voorzitter, dan de motie M3, toewijzing van de woningen aan Dordtse stelletjes na afloop van de Oekraïne huisvesting. Het is goed, sowieso, om onderscheid te maken tussen de verschillende soorten flexwoningen die we hebben. Er zitten ruime eengezinswoningen tussen, bijvoorbeeld aan het Kipling-erf en de Vlijkade, zoals dit voorgesteld wordt. En er zijn ook kleinere woningen, die meer geschikt zijn voor een- of tweepersoonshuishoudens. Als in de toekomst deze woningen aan anderen dan de Oekraïners toegewezen moeten worden, ik zei al, het worden sociale huurwoningen, dan gaat dat via het verdeelsysteem werken, zoals dat voor alle sociale huurwoningen werkt, via Woonkeus. En bij Woonkeus kun je aan woningen wel een aantal categorieën koppelen. Dat zouden we kunnen doen. Bijvoorbeeld leeftijdscategorieën, inkomenscategorieën, huishoudenscategorieën. Dat is allemaal mogelijk. Maar dat wil niet zeggen dat je één, twee, drie gaat zeggen dat het stelletjes moet zijn. Je kunt al helemaal niet gaan zeggen dat het Dordtse stelletjes moeten zijn.

De heer Van der Net: Voorzitter.

De heer Van der Kruijff: Ben ik bij de verkeerde?

De voorzitter: Motie 4.

De heer Van der Net: Even de vraag, weer hypothetisch, het zou gewoon kunnen betekenen, ook met de huidige regelingen die we hier in Dordrecht hebben, dat die woningen uiteindelijk ook voor statushouders hier vrijkomen, toch? Dat is even de vraag richting u, aan de wethouder, voorzitter.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik was blijkbaar al bij motie 4. Maar ik zeg, als de woningen ooit beschikbaar komen, komen ze als sociale huurwoningen in het verdeelsysteem van Woonkeus. En dan worden ze gewoon toegekend, zoals dat volgens het verdeelsysteem van sociale huurwoningen gaat.

De heer Van der Net: Voorzitter, zou het ook zo kunnen zijn dat via die huidige verdeling, die we hebben in de Huisvestingsverordening, dat daar ook dan weer statushouders in terechtkomen? Gewoon een simpele vraag, voorzitter.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik zei al, we kunnen een aantal categorieën toekennen. We hebben ook urgentieverklaringen. Sowieso gaan we nog een nieuwe, is de bedoeling in ieder geval, huisvestingsverordening vaststellen voordat het zover is, naar verwachting. Want die komt ergens de komende maanden ook uw kant op. Dan kunnen we die hele discussie nog eens over voeren voor wie die woningen bestemd worden. Maar ook nu hebben we al woningen waar jongeren toegekend worden, waar stelletjes toegekend worden. Je kunt inderdaad aan woningen wel categorieën koppelen. Maar ik sluit niet uit dat er ook een keer een statushouder komt te wonen, als u dat wil horen. Als je naar de praktijk kijkt van de huidige toewijzing via Woonkeus van sociale huurwoningen, is het zo dat 70 procent, dezelfde 70 procent weer, van de woningen aan Dordtenaren wordt toegewezen. Moest ik nog naar een motie 3 terug? Even zoeken hoor. Dit was motie 4. Ik zei motie 3. Het was motie 4. Wij ontraden motie M4. Laat ik daarmee heel duidelijk zijn, omdat we het niet aan Dordtse stelletjes kunnen gaan toewijzen. Als je kijkt naar motie 5, de motie afbouw naar 650 mensen, dat is precies wat het college voorstelt om te gaan doen. We zijn begonnen ooit met veel meer, ruim 1.150 opvangplekken. Dat gaat terug naar 715 opvangplekken, om heel precies te zijn. Maar vanwege snijverlies en misschien ook wel de toekomstige inrichting kan het getal nog wel ietsje veranderen. Maar we verwachten dat we met zoveel opvangplekken ongeveer 650 Oekraïners kunnen gaan huisvesten. En we gaan ons uiterste best doen om dat inderdaad eind 2026 gerealiseerd te hebben. En dat zal ook wel moeten, gezien de aflopende contracten aan de Singel en wanneer Crownpoint herontwikkeld gaat worden. Dan moeten de Oekraïners daar ook uit zijn. En we doen erg ons best om ze uit te plaatsen naar de regio. Dat gebeurt ook. Naar Gorinchem zijn er onlangs een aantal gegaan. De regio kan hier en daar zijn best doen. Er is ook natuurlijk verloop, waardoor het naar beneden gaat. Op het moment liggen we gewoon op koers. Tegelijkertijd weten we ook allemaal dat de toekomst onzeker is. Je weet nooit wat er in Oekraïne gebeurt, hoe het toekomstig rijksbeleid eruitziet. Als het daar verergert, kunnen er ook zomaar weer nieuwe Oekraïne vluchtelingen komen. Dan ligt het niet in de bedoeling dat wij die gaan opnemen. Wij zeggen gewoon, 650 is voor ons de grens waar we op sturen.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net, VVD.

De heer Van der Net: Voorzitter, nog misschien een toezegging van de wethouder. In het dictum staat in ieder geval ook om de raad elk half jaar eventjes te informeren met betrekking tot de voortgang. Kan de wethouder in ieder geval ook wel toezeggen dat dat gewoon gebeurt?

De heer Van der Kruijff: Dat kan ik u toezeggen.

De voorzitter: Wethouder, gaat u verder.

De heer Van der Kruijff: Hebben we nog een motie te gaan. Dat is motie 7 van Forum voor Democratie. Het college, en ik denk ook de raad, wij allemaal, ook de Oekraïners zelf hebben behoefte aan meer lange termijn vooruitzichten hoe het allemaal geregeld is. En wij willen ook als college dat graag onder de aandacht brengen, noem het maar even in Den Haag, landelijk. Wij zien wel iets een andere route voor ons. Niet om dat als Dordrecht zelfstandig op ons eentje richting de Veiligheidsregio of richting de Tweede Kamer te gaan doen, maar via onze belangenvertegenwoordiger bij de VNG. En op die manier ook samen op te trekken met andere gemeenten om ons heen, of wat verder weg, die die behoefte wellicht ook hebben. En wellicht kunnen we gezamenlijk vanuit de juiste rol en de verantwoordelijkheid op die manier ook meer bereiken als het in Den Haag op de agenda wordt geplaatst. Die inspanning doen we graag.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Van der Kruijff: Dat is iets anders dan gevraagd.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik heb toch nog een vraag aan de wethouder. Volkshuisvesting, heb ik begrepen toch, Oekraïners. Hoe kijkt u er dan tegenaan dat een wijk als Wielwijk, een kwetsbare wijk, zoveel flexwoningen gaat bouwen voor Oekraïners? In wat voor perspectief ziet u dat?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, om te beginnen is Wielwijk intussen al een wat minder kwetsbare wijk dan het ooit geweest is. Als u kijkt naar de herontwikkeling van de afgelopen jaren die daar gebeurt, ziet u dat er niet alleen maar sociale huurwoningen bijvoorbeeld herontwikkeld worden of dat daar allerlei probleemgroepen zich verzamelen. Er worden hele mooie nieuwe straten met mooie woonwijken op het moment ontwikkeld, waardoor Wielwijk ook sterker wordt. En wij denken dat met deze flexwoningen in Wielwijk de draagkracht, ook op sociaal niveau, er echt goed genoeg is om dit te kunnen hanteren. En laten we ook niet doen alsof we met Oekraïners huisvesten in Wielwijk we daar een hele grote probleemgroep gaan huisvesten. Het college ervaart de Oekraïners op het moment niet als een hele grote probleemgroep in Dordrecht. Dat wil niet zeggen dat er nooit een Oekraïner overlast veroorzaakt, en dat geldt ook voor andere nationaliteiten overigens, maar in zijn volle breedte kun je dat zo niet zeggen.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Safranti gaat uw gang.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Los van de nationaliteit van de burgers van ons, zeker ook rondom het verhaal van de wethouder in dit geval, dat het juist op dit moment goed gaat, wij horen en zien juist qua cijfers, maar ook qua verhalen van de ambtenaren dat dat nog niet zo is, wethouder. Klopt uw verhaal wel in dit geval?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, als u mij mijn eigen vraag gaat laten recenseren, is een beetje een ingewikkelde vraag. Wat ik vertelde, is dat we zien dat Wielwijk sterker aan het worden is. En dat we denken dat de draagkracht in Wielwijk groot genoeg is om dit te kunnen doen. Dat wil niet zeggen dat Wielwijk er overal is. En we hebben een programma Dordt-West lopen en ook een Nationaal Programma daar lopen, wat erop doorgaat. Waar ook dit in ingepast zal gaan worden, in zijn sociale samenhang. Maar wij denken niet dat we de wijk hiermee overbelasten. Anders hadden we het ook aan u gezegd, heel eerlijk als risico.

De voorzitter: Ik denk dat we...

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk, gaat uw gang. Mevrouw Pichel, zie ik. Dan de heer Gündogdu. De heer Uysal en Van der Net. Ik begin bij mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Ik wilde de wethouder even bedanken voor zijn reactie op motie M7. En hij gaf aan, het is misschien een net wat andere route. Maar in die zin zou ik hem eigenlijk wel op willen vatten dat het eigenlijk een wat breder draagvlak mogelijk zou creëren. Als ik hem op die manier inderdaad ook zou mogen opnemen, dan is het voor mij akkoord. En dan zou het prima zijn.

De voorzitter: Waarvan akte. De heer Gündogdu, gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, een algemene vraag aan de wethouder. Er staat momenteel een Oekraïnedorp in Vlaardingen, de Maria. Die gaat binnenkort weg. En die flexwoningen worden binnenkort te koop aangeboden. Kunnen we ervan uitgaan dat het college dat wellicht als een alternatief ziet, in plaats van nieuw te kopen?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, de flexwoningen die we gaan realiseren, worden eigendom van de gemeente. We gaan er zelf over wat we ermee doen. Het huidige inzicht is om ze te gaan verhuren in de sociale huurcategorie, zoals ik net met u deelde. En mochten we ze al gaan verkopen, dan zult u daar ook een raadsbesluit over moeten gaan nemen. Dan komt dat ooit aan de orde, maar het is niet het huidige voornemen.

De heer Gündogdu: Voorzitter, als het nog even mag? Er staan om en nabij 387 flexwoningen straks te koop in Vlaardingen. En mijn vraag is concreet, in plaats van heel veel geld uit te geven voor nieuwe flexwoningen, om eens een keertje te bellen met de gemeente Vlaardingen.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, daar heb ik niet één, twee, drie het antwoord op. In zijn algemeenheid weet ik dat er heel goed gekeken is ambtelijk hoe we tegen zo'n scherp mogelijke prijs binnen het budget aan deze woningen kunnen komen, die ook voldoen aan de verwachtingen die de raad allemaal heeft over duurzaamheid en continuïteit en soliditeit en vierkante meters en passendheid op de plek, et cetera. Als

dat allemaal zou kloppen, kan ik altijd ambtelijk vragen, kijk er nog een keer naar. Maar laat ik ook geen gouden bergen beloven. U weet allemaal dat we ergens nu in een tempo zitten waarbij we heel hard moeten rennen om de eindstreep te halen op tijd. Alles wat we aan afleidende actie gaan doen, is een risico. Ik verwacht niet dat dat tot iets gaat leiden.

De voorzitter: De heer Uysal.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Even terug tot de motie van de VVD. Want de wethouder zegt die motie eigenlijk toe door af te bouwen naar 650 op termijn. En op zich snappen wij die lijn van het college wel om van meer dan 1.100 vluchtelingen naar 650 te gaan, om ook de regio te stimuleren haar verantwoordelijkheid te pakken. Dat is duidelijk. Maar we weten ook dat die verdeelsleutel een momentopname is. En we weten ook dat de instroom van Oekraïense vluchtelingen nu heel hoog is. En die blijft al jarenlang hoog. Met de huidige ontwikkelingen is het ook totaal niet uitgesloten dat die instroom nog hoger wordt, komende tijd. Wij hebben het geluk gehad met het Crownpoint gebouw, dat we daar heel veel vluchtelingen in kwijt konden. Maar het kan zo zijn, we ontwikkelen veel gebiedsontwikkelingen, dat er alsnog panden leeg komen te staan. Gaan wij dan in de toekomst, als het Rijk een beroep doet op ons, en als er helemaal geen beschikbare plekken meer in de regio zijn, dat wij dan gaan zeggen, we hebben met elkaar afgesproken, maximaal 650, dat doen we niet? Terwijl er beschikbare locaties dan zullen zijn in onze stad.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, op het moment heeft Dordrecht meer dan zijn verantwoordelijkheid genomen qua aantallen. Zeker als je dat afzet tegen wat je rondom ons heen in de regio ziet gebeuren. Als er nu nieuwe aanmeldingen komen, zeggen wij, Crownpoint en de Singel zijn dicht. Er kunnen geen nieuwe bij. En dan verwijzen we door naar de regio. En dan is het aan de regio om het op te lossen. Dat is een harde lijn, maar wel een hele duidelijke lijn. En vooralsnog is dat ook de lijn die we voortzetten. Als in heel Nederland en omgeving alles vol zit en er komt een nieuwe vloedgolf aan vanwege een verergerende situatie, dan hebben we hier met elkaar een nieuwe discussie. Maar dat is niet het huidige beleid om het anders te doen.

De heer Uysal: Voorzitter, ik vind het ook heel vervelend, maar ik krijg geen antwoord op mijn vraag. Misschien dan een concreter voorbeeld. Wij zijn nu bezig met de ontwikkeling van Spuiboulevard. En daarvoor kwam het Yulius pand ook aan bod. Daar is een aanbod gekomen vanuit een ontwikkelaar om dat gebouw om te bouwen, want het hoeft dan niet leeg te staan de komende zes, zeven jaar. Dit is een heel concreet voorbeeld. En het kan zomaar zijn dat ook in andere gebiedsontwikkelingen dat zulke panden leeg komen te staan.

In plaats van ze dat leegstaan, kunnen we ze ook benutten. Mijn vraag is, als dan de vraag komt vanuit het Rijk om dan mensen op te vangen hier in Dordrecht, in deze regio, gaan wij dat dan weigeren?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, het huidige beleid is inderdaad om dat dan te weigeren, omdat we als college aan uw voorstellen het maximum te stellen op 650.

De voorzitter: Dat betekent dat dat het antwoord is van de wethouder. De heer Van der Net, VVD.

De heer Van der Net: Dank u wel. Ik had even ook nog een keer de vraag... Want in de stukken staat ook nog 715. Maar u geeft nu aan, namens het college, dat 650 inderdaad gewoon het streven is. En nogmaals, de deadline van ons is duidelijk. Ik had nog een vraag met betrekking tot de Dordtse stelletjes. U geeft aan, we hebben natuurlijk regels met elkaar afgesproken. Als ik een voorbeeld geef, voorzitter, mensen tot 30 jaar en huishoudens van 2 tot 4, bij voorkeur Dordtenaar, zou dat een mogelijkheid zijn om dan op die manier dat in te bouwen en dan die flexwoningen daaraan toe te wijzen?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik denk dat het beter is die discussie niet nu te gaan voeren. We gaan ooit een nieuwe Huisvestingsverordening vaststellen, wat een verdeelsysteem is voor onze sociale huurwoningen en welke regels we daarop van toepassing verklaren. En als u daar allemaal creatieve vondsten heeft, kunnen we ze daar ook nog met elkaar bespreken. Het is ook nog prematuur om dat nu al te gaan doen. De komende paar jaar gaan daar... Eerst moeten ze nog gerealiseerd worden. Vervolgens gaan er nog Oekraïners in opgevangen worden. We zijn echt bij lange na zover nog niet.

De voorzitter: We hebben gesproken. Dadelijk is de tweede termijn. Ik wil nu de fracties de gelegenheid geven voor de tweede termijn.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: U wil schorsen? Hoelang, mevrouw Stolk? Zullen we dan afspreken, het is vijf uur, dan schors ik tot vijf over vijf even, voordat u... Want dat vind ik ook voor de aanwezigen op de tribune netjes. Ik wil proberen het debat af te ronden voor de dinerpauze, zodat de mensen op de tribune niet vanavond hoeven terug te komen voor een kort moment. Tot vijf over vijf de vergadering geschort. Mag ik vragen de plaatsen in te nemen. Ik heropen de beraadslagingen. Aan de orde is de tweede termijn. Het woord is aan de heer Van der Net, VVD. Mag ik vragen aan de fracties om de plaatsen in te nemen. Beraadslagingen zijn geopend. Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Voorzitter, eventjes kijken met betrekking tot de motie voor het profiel voor de mensen, om dat aan te laten sluiten op de woonwijken.

We hebben de wethouder goed gehoord. En ik heb nu eventjes een motie wat gewijzigd. Ik heb in het dictum nu opgenomen om alleenstaande mannen voornamelijk op te vangen op de locaties Schippersinternaat, Amstelwijck en Singel. En die ga ik nu op die manier indienen. En dan hoor ik wel wat de wethouder daarvan vindt. Dank u wel, voorzitter. Dat was hem.

De voorzitter: Welk nummer is dat van... Welke motie, mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Mijn computer weigert op dit moment dienst, voorzitter.

Mevrouw Wepster: Gaat die over profiel van de mensen?

De heer Van der Net: Ja.

Mevrouw Wepster: Dat is motie 3. Dan betekent het dat u motie 3 intrekt. En dat wordt motie 3A.

De heer Van der Net: En zodra mijn automatisering het doet, dan komt hij gelijk naar u toe, voorzitter.

De voorzitter: Als die dan deze kant uit komt, motie 3A. Dat was het, mijnheer Van der Net?

De heer Van der Net: Dat was hem, voorzitter.

De voorzitter: De fractie van GroenLinks. De heer Uysal, gaat uw gang.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Voorzitter, we hebben het debat geluisterd. We hebben het debat met elkaar gevoerd. Dat hebben we ook in de commissie met elkaar gedaan. Wij zijn nog steeds van mening dat we de Oekraïense vluchtelingen moeten opvangen, moeten huisvesten, verdeeld over de stad. We blijven onze beide moties handhaven, zodat dat allemaal in goede banen wordt geleid, samen met de omwonenden. En met name door Partij voor de Dieren wordt gesuggereerd alsof het een ontoelaatbare situatie is in Wielwijk. Daar zijn wij het niet mee eens. We voldoen aan bepaalde normen. En we realiseren ons ook dat als we ons gaan houden aan de GGD-normen dat we eigenlijk nergens iets kunnen in deze stad. Tot zover hou ik het hierbij. En we zijn het alsnog oneens met de moties van de VVD, ook in gewijzigde vorm. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de fractie Beter voor Dordt. De heer Katif.

De heer Katif: Voorzitter, dank u wel. Heel kort. Uiteraard wij zijn nog steeds en we zullen altijd zijn voor de opvang van Oekraïners in onze stad. Daar is geen twijfel over mogelijk. Maar het proces waarlangs de gehele beslissing uiteindelijk tot stand gekomen is, dat vinden wij gewoon van belabberde kwaliteit. Excusez le mot, maar ik kan er niet anders van maken.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Stolk, VSP-fractie.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik denk dat wij alles gezegd hebben wat we hebben moeten zeggen. En wij zullen onze standpunten gestaagd voortzetten. Wij zullen het amendement van de Partij voor de Dieren steunen. En ook onze motie, die we samen met de heer Van Leeuwen... En wij zullen tegen het voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u zeer, mevrouw. Fractie ChristenUnie/SGP.

De heer De Heer: Voorzitter, namens is ons geen behoefte aan een tweede termijn. Dank u.

De voorzitter: Dank u zeer. Fractie CDA, mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Voorzitter, als het gaat over motie 2. Gelet op de uitleg van de wethouder kunnen we deze motie alsnog steunen.

De voorzitter: Dan ga ik door naar de fractie Partij van de Arbeid. Mevrouw Schnabel.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons aan bij hetgeen gezegd is door GroenLinks.

De voorzitter: Dank u wel. Partij voor de Dieren, mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Wij hebben onze punten gemaakt, voorzitter.

De voorzitter: Dan kom ik bij de heer Safranti, fractie DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ook wij hebben onze punten gemaakt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer. Gewoon Dordt, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Ik ben nog wel even aan het nadenken over hoe dan de omwonenden van bepaalde locaties toch wat meer comfort kunnen krijgen. Maar ik weet nog niet hoe ik daar dan binnen nu en een paar minuten uit ga komen. Maar dat zien we zo wel.

De voorzitter: Dank u wel. De fractie Op Ons Eiland, de heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Wij hebben het idee dat het roepen is in de woestijn. Geen gehoor van de coalitiepartners dan wel het college. We laten het hierbij.

De voorzitter: Dank u zeer. De SP, mijnheer Hartmeijer. Dan Forum voor Democratie, mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Ik ben eigenwijs. Ik ga toch nog maar eens even een oproep doen naar de partijen die van plan zijn voor te gaan stemmen. Ik zou heel graag het college een go willen geven. Echt heel graag.

Het college komt met dit plan, omdat ze eigenlijk ook niet de beste kaders hebben gekregen om binnen te zoeken. En als je niet de beste kaders hebt gekregen, dan kun je ook niet met het beste plan komen. En aangezien wij liever kijken in mogelijkheden dan in beperkingen, zou ons voorstel zijn om toch die kaders op te rekken en te kijken of er een bredere zoeklocatie zou kunnen zijn. En ergens neig ik ook, als we kijken naar de amendementen van Partij voor de Dieren... Want daar zit iets in van, ga naar andere dingen kijken. Een andere motivatie die eronder zit. Maar daar raakt wel iets. Mijn vraag is eigenlijk, in hoeverre is daar draagvlak en is daar bewegingsruimte? En zo niet, zullen wij tegen het voorstel stemmen.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan ga ik naar de Fractie van Waardhuizen.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Wij volgen de lijn van de woordvoering van Beter voor Dordt. De antwoorden van het college hebben ons eigenlijk nog meer in verwarring gebracht als dat we al eerder waren. Wij zijn van mening dat niet alle mogelijkheden van de Omgevingswet met betrekking tot afwijking van locaties voldoende zijn uitgenut. Wij blijven tegen het voorstel.

De voorzitter: De Fractie van Leeuwen, mijnheer Van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, dank u wel. We gaan tegen het voorstel stemmen. Ik heb nog wel een paar vragen aan de wethouder. In 2015 is er een woonbestemming opgelegd, op het stukje grasveld op het Kipling-erf. Nou krijg ik net informatie, ik heb dat niet kunnen nagaan, niet kunnen checken, dat de raad toen besloten heeft om geen participatie toe te laten. Ik zou graag een reactie van de wethouder hierop hebben. Als het zo is, dan zitten we in een heel andere situatie. En ten tweede over de begeleidingscommissie. Het is jammer dat er geen participatie is geweest. Dan komt er een begeleidingscommissie. Er gaan allerlei mensen in zitten. Ook de bewoners gaan erin zitten. Ik neem aan ook een aantal specialisten van de gemeente. De wethouder is dan wel eindverantwoordelijk. En mijn vraag is, hoe gaat de wethouder de raad inlichten over hoe de begeleidingscommissie met de wensen en eisen van de bewoners is omgegaan? Dat is mijn vraag. Dank u wel.

De voorzitter: Ik Dank u zeer. Dan geef ik het woord aan wethouder Burggraaf.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Met betrekking tot het bestemmingsplan wil ik dat zo wel even doen. Maar ik wil even zeker weten dat ik het heel precies en goed zeg. Daar kan ik nu nog niet een reactie op geven. Dat verwacht ik over een minuut of twee wel te kunnen doen. En de andere vraag was of we de raad informeren met betrekking tot wat de begeleidingscommissies... En dat kan ik u vanzelfsprekend toezeggen. Kom ik, voorzitter, nog... Toch nog even tijd nodig om die eerste vraag ook echt heel zorgvuldig te kunnen beantwoorden.

De heer Van Leeuwen: Mag ik nog even een aanvullende vraag stellen, voorzitter? Een korte aanvullende vraag. U gaat de raad informeren. Hartstikke goed, zou ik zeggen. Gaat u dat periodiek doen of eenmalig? Wat zijn uw plannen?

De heer Burggraaf: Voorzitter, in dit traject zullen we zeker nog vaker u een tussenstand geven van de ontwikkeling.

De voorzitter: Wethouder Van der Kruijff nog tot een reactie?

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, een korte op de aangepaste motie van de VVD over de Dordtse stelletjes. Motie M3 is dat. Ik had al eerder aangegeven dat het verstandiger is de discussie te voeren bij het vaststellen van de Huisvestingsverordening. En dat vind ik nog steeds. Laten we eerst maar eens nader onderzoek doen hoe dit allemaal past in onze woningmarkt en ook de regionale woningmarkt en hoe we de juiste doelgroep op de juiste plekken daarin gaan huisvesten. Dan hebben we daar de integrale afweging in plaats van nu een uitspraak te doen over stelletjes.

De voorzitter: Wethouder Burggraaf werkt snel. Hij kan u...

De heer Burggraaf: Ik zal niet de credits willen nemen, want die is door onze medewerkers gedaan.

De heer Van der Net: Voorzitter, is wethouder Van der Kruijff nu klaar, want misschien nog een reactie op de aangepaste motie eventjes, met betrekking tot het profiel van mensen.

De voorzitter: Dat heeft hij volgens mij zojuist gedaan.

De heer Van der Net: Dat ging over de Dordtse stelletjes. En de motie profiel van de mensen voor de flexwoningen aan te laten sluiten op de woonwijken heb ik gewijzigd. En ik heb het dictum veranderd, om alleenstaande mannen voornamelijk op te vangen op de locaties Schippersinternaat, Amstelwijck en Singel. En volgens mij heb ik dat eigenlijk ook al net gehoord van de wethouder, maar graag toch nog eventjes een reflectie.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik heb in mijn toelichting op uw motie aangegeven hoe we het doen. En daar heb ik niet gezegd dat we voornamelijk alleenstaande mannen gaan toewijzen. Dat is misschien wel uw wens en conclusie. Maar ik hou het graag bij het uitgebalanceerde beeld dat we gewoon de juiste mensen op de juiste plek gaan doen, gezien de kennis die we ook van hen allemaal hebben. Ik blijf de motie toch ontraden.

De voorzitter: Dan hebben we nog het antwoord van wethouder Burggraaf.

De heer Burggraaf: Dat is met betrekking tot het bestemmingsplan Stadspolders. Dat betrof in 2015 een actualisatie. En daar is toen geen voorontwerp met inspraakreacties op geweest. Dat is toen door de raad besloten dat dat niet nodig was. Vervolgens is in 2018 een bestemmingsplan voor Stadspolders vastgesteld, waar wel een zienswijzeprocedure en dergelijke op heeft plaatsgevonden.

De voorzitter: Waarvan akte. Dan hebben we in twee termijnen gesproken en gaan we over tot de stemmingen.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Katif.

De heer Katif: Is er ook ruimte voor een stemverklaring?

De voorzitter: Jazeker. We gaan over tot de stemmingen. Ik begin met amendement 1. We krijgen de amendementen, dan het voorstel, dan de moties. Amendement 1 van de SP, geen flexwoningen langs de A16. Partij voor de Dieren en SP. Excuus, ik werd geïmponeerd door de onderste naam. Maar ik had beter moeten weten, want hij is prachtig groen ingekleurd en ik mis de rode tomaat. Maar beiden wel verbonden met het landschap. Partij voor de Dieren, SP. Wij gaan over tot de stemming. Wil iemand een stemverklaring afleggen? Mevrouw Pichel, Forum voor Democratie.

Mevrouw Pichel: Dank, voorzitter. Wij gaan tegen dit amendement stemmen. Ik heb al eerder aangegeven dat ik de onderliggende gedachte om een andere opdracht mee te geven juist wel goed vind. Alleen het heeft een woonbestemming. Als we dat niet oké

vinden, dan zouden we als raad daar de woonbestemming af moeten halen. En dat lijkt mij eerder de route dan hem op deze manier in te vliegen. Dat is een reden waarom ik tegenstem.

De voorzitter: Voor het amendement hebben gestemd 13. Tegen 23. Voor BvD, Beter voor Dordt, DENK, dan Op Ons Eiland, de Partij voor de Dieren, SP, Fractie van Leeuwen en de VSP. Daarmee is het amendement verworpen. Aan de orde, geen flexwoningen tegenover de Piet Heinflat. Ingediend door Partij voor de Dieren en SP. Afleggen van een stemverklaring? U kunt stemmen nu. Voor het amendement hebben gestemd 14. Tegen het amendement 22. Het amendement wordt geacht te zijn verworpen. Tegen waren CDA, ChristenUnie/SGP, GroenLinks, Gewoon Dordt, VVD, Fractie van Waardhuizen, Partij van de Arbeid en VVD. Aan de orde is het voorstel. Nu eerst het voorstel. Aan de orde is het voorstel. Behoeftte aan het afleggen van een stemverklaring? De heer Katif, Beter voor Dordt.

De heer Katif: Voorzitter, dank u wel. Beter voor Dordt had graag ingestemd met dit raadsvoorstel, maar omdat het onzorgvuldig is aangevlogen qua participatie, er niet voor gekozen is met net zoveel creativiteit te komen, met extra woningen voor onder andere starters, jongeren en ouderen, wij zullen hier niet mee instemmen.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan ga ik naar mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Wij zullen wel instemmen met het voorstel. Best een lastige, maar wij willen graag de wethouder het vertrouwen geven dat hij ook doet wat hij heeft gezegd dat hij zal gaan doen.

De voorzitter: Dank u zeer, mevrouw. Mijnheer Safranti, namens de fractie DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Katif is mij voor. Ik sluit aan bij de woordvoering van mijnheer Katif.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan ga ik naar mijnheer Groenewege, Partij voor de Dieren.

De heer Groenewege: Dank u wel. Onze twee amendementen zijn net verworpen. Dat betekent dat we tegen het voorstel stemmen.

De voorzitter: Waarvan akte. Mijnheer Stam, Fractie van Waardhuizen.

De heer Stam: Voorzitter, wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de heer Katif.

De voorzitter: Ik ga verder.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter.

De voorzitter: Ik maak gewoon het rondje af. De heer Van der Net, VVD.

De heer Van der Net: Dat is mooi. Ik zit recht tegenover u. Wij zullen inderdaad dit voorstel steunen, omdat wij wel de verantwoordelijkheid nemen om zowel de Oekraïners

als voor de Dordtenaren weer een mooie toekomst te geven. En dat wil betekenen dat we inderdaad wel andere partijen onverantwoordelijk vinden in hun gedrag op dit moment. Dat was hem, voorzitter.

De voorzitter: Waarvan akte. De heer Uysal, GroenLinks.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Ook GroenLinks zal voor dit voorstel stemmen. En wij kijken uit naar het inpassen van het hele traject en hebben daar ook het vertrouwen in het college, maar in de buurtbewoners. Dank u wel.

De voorzitter: Ik ga verder. De heer Gündogdu, Op Ons Eiland.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Wij hechten echt heel veel waarde aan participatie. En zoals dat zojuist is verteld door het college, kunnen wij niet instemmen met datgene wat het college voorstelt.

De voorzitter: Dank u zeer, mijnheer. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van Beter voor Dordt en van de heer Gündogdu van Op Ons Eiland.

De voorzitter: De heer Van Leeuwen, Fractie van Leeuwen.

De heer Van Leeuwen: Voorzitter, dank u wel. We gaan tegenstemmen. Er is onvoldoende rekening gehouden met de belangen van de huidige inwoners en er ontbreekt een participatietraject. En dat is, vind ik persoonlijk, politiek onwaardig. Dank u wel.

De voorzitter: Andere leden nog? Mevrouw Pichel, gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, wij zouden heel graag samen met deze raad de kaders wat willen oprekken voor meerdere zoeklocaties. En zullen dan tegen dit voorstel stemmen.

De voorzitter: U kunt stemmen. Voor het voorstel hebben 21 leden van uw raad gestemd. Tegen het voorstel 15 leden van uw raad. Tegen hebben gestemd de fracties Beter voor Dordt, de fractie DENK, de fractie Forum voor Democratie, fractie Op Ons Eiland, de fractie Partij voor de Dieren, de fractie SP, de Fractie van Leeuwen, de Fractie van Waardhuizen en de fractie VSP. Daarmee is het voorstel aangenomen. Dan is aan de orde de motie groene en kindvriendelijke inrichtingen van flexwoningen bij het Rudyard Kipling-erf, ingediend door GroenLinks, de Dordtse VVD, ChristenUnie/SGP, CDA. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Mevrouw Koene, mijnheer Groenewege. Ik begin bij mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Voorzitter, wij zullen voor deze motie stemmen, omdat hij eigenlijk ook ondersteunt wat de wethouder zegt te gaan doen.

De voorzitter: De heer Groenewege.

De heer Groenewege: Dank u wel. De Partij voor de Dieren vindt deze motie eigenlijk de bewoners van Stadswerven blij maken met een dode mus. Maar zoals we altijd bij de

Partij voor de Dieren zeggen, liever één dode mus in de hand dan tien in de lucht. We stemmen voor.

De voorzitter: Dan ga ik naar de heer Safranti, fractie DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik wil mijnheer Groenewege bedanken voor de dode mus. Die had ik al eerder genoemd. Maar ik ga tegenstemmen, omdat ik dit, nogmaals, een excuusmotie vind.

De voorzitter: Dan ga ik naar die kant. Dan ga ik naar Op Ons Eiland.

De heer Gündogdu: Voorzitter, wij zullen voor deze motie stemmen. Eenvoudigweg omdat het voorstel het heeft gehaald. Dan kunnen we allermist dit als een soort tegemoetkoming richting de bewoners aanbieden.

Mevrouw Pichel: Voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij de woordvoering van mevrouw Koene en de heer Gündogdu.

De voorzitter: Dan gaan we over tot stemming. Voor de motie hebben gestemd 33 leden van raad. Tegen 3 leden van uw raad. Tegen waren DENK, Fractie van Leeuwen, SP. En daarmee is de motie aangenomen. Aan de orde is de motie onbekend maakt onbemind, ingediend door GroenLinks, ChristenUnie/SGP. Wie wil een stemverklaring afleggen? Dan kunt u nu stemmen.

De heer Van der Net: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: U was wel heel snel natuurlijk, voorzitter.

De voorzitter: U bent anders ook een snelle.

De heer Van der Net: Dank u.

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Van der Net.

De heer Van der Net: Wij zitten recht tegenover elkaar. Dat scheelt.

De voorzitter: Maar hier zit de voorzitter. Gaat uw gang.

De heer Van der Net: Ik kan daar niks tegen inbrengen. Wij zullen hier tegenstemmen. Wij vinden de toezegging vanuit het college meer dan voldoende. Vandaar dat wij tegen deze motie stemmen.

De voorzitter: Dank u zeer. U kunt stemmen.

De heer Katif: Voorzitter.

De voorzitter: Excuus. De heer Katif.

De heer Katif: Geen enkel probleem. Heel snel. We sluiten aan bij de VVD.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Katif. Nog andere leden van uw raad? Dan kunt u nu echt stemmen. Voor hebben gestemd 19 leden van uw raad. Tegen 17. Tegen waren Beter voor Dordt, DENK, Gewoon Dordt, Fractie van Leeuwen, Fractie van Waardhuizen, de VSP, VVD. En daarmee is de motie aangenomen. Ik kom bij de motie, ingediend door de VVD, profiel van de mensen voor de flexwoningen aan te laten sluiten op de woonwijken. Is er behoefte aan het afleggen van een stemverklaring? Dan kunt u stemmen. Voor hebben gestemd 6. Tegen 30 leden. Tegen waren de fracties van de VVD. Voor. De overige leden tegen. Voor de fractie van de VVD. En dat betekent dat de motie daarmee is verworpen. Dan kom ik nu bij de ingediende motie door de VVD, toewijzen flexwoningen aan Dordtse stelletjes. Wenst iemand daar nog een stemverklaring over af te leggen? Mevrouw Koene, Gewoon Dordt.

Mevrouw Koene: Even heel snel, voorzitter. Want echt het eerste waar ik aan moest denken was van, hallo, jaren 50, daar zijn we weer. Tegenstem.

De voorzitter: U kunt stemmen. Voor de motie hebben gestemd 6 leden. Tegen 60. Voor de fractie van de VVD. De motie wordt geacht te zijn verworpen. Dan kom ik bij de motie afbouw tot 650 mensen, ingediend door de VVD. Wie wil daar een stemverklaring over? Mevrouw Koene, Gewoon Dordt, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Voorzitter, volgens mij kunnen we het college erop vertrouwen, want het staat al in de stukken dat ze dit gewoon nastreven. Punt.

De voorzitter: Andere leden van uw raad? De heer Uysal, GroenLinks.

De heer Uysal: Voorzitter, ook deze motie zullen wij tegenstemmen. Maar wij zijn meer van geen hogere muren bouwen, maar juist langere tafels. Dank u wel.

De voorzitter: U kunt stemmen. Voor de motie hebben gestemd 11. Tegen 25. Voor hebben gestemd Beter voor Dordt, Op Ons Eiland, Fractie van Leeuwen, VVD. De motie wordt geacht te zijn verworpen. Dan kom ik bij de motie van de fractie DENK, Wielwijk maximaal ontzien. Wenst iemand een stemverklaring? U kunt stemmen. Voor hebben gestemd 9. Tegen 27. Voor de fractie DENK, de fractie Op Ons Eiland, de SP, Van Leeuwen, de Fractie van Waardhuizen en de fractie VSP. De motie wordt geacht te zijn verworpen. Dan de motie van Forum voor Democratie, helderheid Oekraïense lange termijn huisvesting en verder. Wenst iemand een stemverklaring? Mijnheer Groenewege, Partij voor de Dieren, gaat uw gang.

De heer Groenewege: De toelichting van mevrouw Pichel in eerste termijn heeft ons overtuigd om voor deze motie te stemmen. We stemmen voor.

De voorzitter: Dank u zeer. Andere leden? U kunt stemmen. Voor hebben gestemd 14 leden. Tegen 22. Dat betekent dat de motie geacht wordt te zijn verworpen. Voor waren Beter voor Dordt, de fractie van DENK, Forum voor Democratie, Gewoon Dordt, Partij voor de Dieren, Op Ons Eiland, fractie van Waardhuizen en de fractie VSP. Dan de motie 8, betrek de bewoners bij je plannen voordat je beslist, ingediend door de VSP. Wenst iemand een stemverklaring? De heer Katif, Beter voor Dordt.

De heer Katif: Dank u wel, voorzitter. Wij zouden graag zien dat het betrekken van de bewoners voor het besluit alle locaties betreft. En niet de ene locatie waar de heer Van Leeuwen het over heeft, of de Fractie van Leeuwen. Sorry.

De voorzitter: Uiteraard ook mede ingediend door de Fractie van Leeuwen, voor de volledigheid. Nog anderen voor een stemverklaring? Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Wij sluiten ons aan bij de heer Katif. En dat betekent dat we tegenstemmen.

De voorzitter: Andere leden van uw raad? U kunt stemmen. Voor hebben gestemd 12 leden van uw raad. Tegen hebben gestemd 24 leden van uw raad. Daarmee wordt de motie geacht te zijn verworpen. Voor waren de fracties van Beter voor Dordt, DENK, fractie Forum voor Democratie, de SP, Fractie van Leeuwen, Fractie van Waardhuizen en de VSP. Daarmee is dit agendapunt afgehandeld.

7. Vaststellen Begroting 2025 - Raadsvoorstel

De voorzitter: En gaan we door naar de hamerstukken. Aan de orde... Wacht even. Ik had hem verkeerd staan. Dan zijn we nu aangekomen bij de vaststelling van de begroting. En ik zou toch met u goedvinden door willen gaan tot zes uur. Dan kunnen we dat ook effectief benutten. U heeft in twee rondes technische...

Mevrouw Kruger: Voorzitter, we kunnen toch... Gewoon misschien een heel raar voorstel, maar nu stoppen en dan gewoon half acht beginnen? Dan kunnen we even verversen, even mindset naar een ander onderwerp. En dan kunnen we dat in één keer doen.

De voorzitter: Ik moet zeggen even, ik vind het heel goed voorstel, maar ik krijg alleen dat de publicatie is om acht uur. Ik laat het even bij u. Ik vind het geen verkeerd voorstel persoonlijk. Maar als u zegt...

Mevrouw Kruger: En anders kunnen we ook om acht uur beginnen, wat mij betreft. Ik bedoel, ik heb liever nu even een mindset. Dat we gewoon even omschakelen in plaats van dat we nu op een hol en een draf doorgaan met die begroting. Ik denk dat de meesten toch wel vol zitten met het vorige onderwerp.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

Mevrouw Kruger: Hoeven we niet te lang over te hebben hoor. Als het niet kan, dan kan het niet.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dan misschien toch eerst de hamerstukken? Dan komt die andere mindset daarna ook. Dat kan niet? Nee, die hangen vast aan de begroting. Is ook zo.

De voorzitter: Dan stel ik toch voor dat we proberen tot zes uur dit te doen, mensen. Ik vind het een praktische, en dit is een leermoment als er volgend jaar een begroting is

dat u zegt, we zorgen dat we de convocatie door laten gaan. Ik vind het ook, eerlijk gezegd, dat we het ons moeilijk maken om acht uur zo te preciseren, maar dat is een ervaring. Ook een kleine suggestie om dat mogelijk te verbeteren.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Want het wordt een lange dag, die begroting. Ik wil ook proberen u rond twaalf uur, als dat kan... Mevrouw Koene nog. En dan stel ik...

Mevrouw Koene: Voorzitter, die 25 minuten gaan we dan ook wel redden. En we hebben nou eenmaal de nare gewoonte hier om de begroting te combineren met andere stukken. Dat moeten we gewoon niet meer willen doen. Laten we dat dan in ieder geval met elkaar afspreken. En laten we dan nu gaan schorsen, om acht uur doorgaan en zorgen dat iedereen de discipline opbrengt om gewoon efficiënt en compact te vergaderen.

De voorzitter: Ik denk dat het goed is, acht uur vanavond. Maar ik zou u allemaal mee willen geven om dan ook in ieder geval zo effectief mogelijk als het kan te beraadslagen.

De heer De Heer: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer De Heer: Voorzitter, ik heb niet het idee dat daar echt een meerderheid per se voor is. Misschien is het ook aardig om daar even voor te stemmen. Wij zouden wel graag gewoon die 25 minuten ook benutten, nu of straks om half acht, in plaats van dat we nog een extra half uur nemen die niet nodig is.

De voorzitter: Half acht. Uw voorstel is nu doorgaan?

De heer De Heer: Wat ons betreft...

De voorzitter: Formeel moet ik om acht uur. Dat is afgekondigd. Dan gaan we even voorstel van orde. Wie is voor doorgaan? Ik kijk even goed. De VVD-fractie? Verdeeld. De stem van de voorzitter geeft de doorslag. Ik stel voor dat we beginnen. Klaar. Dan zijn we aangekomen bij de behandeling van de begroting. Er zijn in twee ronden technische vragen gesteld over de begroting. Er zijn antwoorden gekomen, technische sessie. We doen het in twee termijnen. En voor de eerste termijn geldt dat van achter het kathedraal wordt gesproken. Dat is zo in het verleden afgesproken, ook in het reglement. De spreektijd is in eerste termijn zeven minuten, exclusief eventuele interrupties, waarbij u eventuele moties en amendementen bij uw eerste termijn indient. Na de eerste termijn van de raad krijgt iedere portefeuillehouder vijf minuten spreektijd om te reageren op hetgeen gezegd is. Alleen de portefeuillehouder financiën krijgt tien minuten. En conform artikel 12 lid 4 Reglement van Orde is de spreekvolgorde bij de begroting om en om, oppositie- en coalitiepartij, waarbij de grootste oppositiepartij start. Dat gezegd hebbende, verzoek ik de heer Den Heijer naar voren te komen. Nee, Beter voor Dordt als eerste het woord te geven. Gaat uw gang, de heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel. Dat is even omschakelen. Collega's en iedereen die meeluistert, allereerst met betrekking tot de begroting dank aan de ambtelijke organisatie voor het opstellen van deze begroting. En vanuit mijn kant persoonlijk dank aan mijn fractie en de fractieondersteuners voor alle voorbereiding richting de bespreking van vandaag. Laten we beginnen met te constateren dat we het als stad niet slecht doen. En daar zetten we ons als raad al vele jaren stevig voor in. Ik begon al met dank richting de ambtelijke organisatie voor de uitwerking van die voorliggende begroting, want het is altijd weer een hele klus. Maar Beter voor Dordt denkt en hoopt dat alle inzetten en de energie nog beter tot zijn recht komt wanneer de stukken nog makkelijker leesbaar en nog begrijpelijker worden aangeboden, voor de gemiddelde lezer. We hebben hier een motie op dit punt. Voorzitter, er worden veel middelen verstrekt aan uiteenlopende programma's en activiteiten. En soms liggen die ook wel erg in het verlengde van elkaar. Beter voor Dordt zou graag verkennen of efficiëntere inzet van middelen te realiseren is. Denk bijvoorbeeld aan, zoals dat in de gemeente Den Haag wordt gedaan, in een samenwerkingsproject tussen voorschoolse en naschoolse opvang om efficiëntie te verhogen en dubbele uitgaven te voorkomen. Hierdoor kunnen beide programma's elkaars faciliteiten en personeel gebruiken, wat tot een aanzienlijke kostenbesparing leidt. Wellicht zijn dit soort samenwerkingen in Dordrecht ook nog meer te maken. En denk daarbij bijvoorbeeld aan de culturele sector of musea.

Voorzitter, als ik dan kijk naar het begrotingsprogramma en begin met bouwend en bereikbaar, zien we de urgentie om die opvang van die Oekraïners en de vluchtelingen goed te regelen. Maar missen wij als Beter voor Dordt, en dat is net ook al uitgebreid aan de orde gekomen, diezelfde urgentie voor onze jongeren en starters en ouderen die graag betaalbaar en passend willen doorstromen. Beter voor Dordt benadrukt hier nogmaals dat we echt alles op alles moeten zetten dat we die jonge Dordtenaren vasthouden voor onze stad, want zij zijn de toekomst van onze stad. En het zijn ook vaak die jongeren die al veel uitdagingen kennen, zoals ik en waarschijnlijk veel van u die vroeger niet hadden, als we kijken naar sociale druk en de wereldproblematiek, de studiedruk. En je bent vanaf je 18^e nu ineens gewoon wel echt helemaal volwassen. En er wordt veel meer van die jongeren gevraagd dan vroeger. Voorzitter, aanvullend op dit onderwerp komen wij met een motie van het omzetten...

De heer Uysal: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Uysal, GroenLinks, gaat uw gang.

De heer Uysal: Voorzitter, toch een vraag over woningbouw. Want ik snap het pleidooi van Beter voor Dordt om nog meer woningen te gaan bouwen. Maar onlangs las ik in de krant dat het een kantelpunt was dit jaar. Voor het eerst in jaren hebben we meer sociale huurwoningen gebouwd dan gesloopt. En het bouwtempo ligt in Dordrecht al bijna rond de 1.000 woningen per jaar. Volgens mij doen we hier echt heel veel. Ik ben benieuwd hoe Beter voor Dordt tegen deze ontwikkeling kijkt. Is dit dan ook positief? Wordt dit dan ook gewaardeerd door Beter voor Dordt? Of is het alleen maar slecht en alleen maar negatief en doen we helemaal niks qua woningbouw voor onze Dordtenaren?

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel. Ik ga zeker niet zeggen dat we hier niks doen in Dordrecht. Maar als ik nu zie dat we heel erg creatief denken om die oplossing te vinden voor die lange termijn opvang van die Oekraïners, hadden wij ook gehoopt dat diezelfde creativiteit zou worden gevonden voor het meer realiseren van woningen voor jongeren en starters. Als ik nu even een voorbeeld noem. Afgelopen zomer is de locatie van de hbo-opleiding bij het Achterom gesloten. Als we heel creatief denken, had ik eigenlijk al gehoopt dat er een plan zou liggen om ook voor die levendigheid van de binnenstad in stand te houden, om daar bijvoorbeeld iets een transformatie naar huisvesting voor jongeren te organiseren. Diezelfde creativiteit, die we nu voor die lange termijn opvang van de Oekraïners hebben gevonden, hadden we ook gehoopt op dit punt. En daar zien we nog een uitdaging. En daar denken we zeker dat er ook nog een tandje bij gedaan kan worden.

De voorzitter: De heer Den Heijer, VVD, gaat uw gang.

De heer Uysal: Voorzitter.

De heer Den Heijer: Excuus, voorzitter, volgens mij nog een vervolgintrruptie van GroenLinks op de vraag die GroenLinks zojuist gesteld heeft.

De heer Uysal: Kleine opmerking, voorzitter. Van harte steun voor het creatief denken, voor omdenken, om te kijken hoe we dan toch in deze moeilijke tijden door kunnen bouwen of woningen kunnen ombouwen. En een punt van opmerking was dat we onlangs ook het kantoorpand van Yulius hebben omgebouwd om jongeren en gescheiden mensen te kunnen voorzien van tijdelijke woningen. Dat punt wilde ik even maken, laten we ook dingen in perspectief plaatsen graag.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, ik hoor geen nieuwe vraag. Maar ik zag wel dat daar niet de eerste gedachte die creatieve oplossing was, met betrekking tot die locatie.

De heer Den Heijer: Ik denk dat Beter voor Dordt gewoon een uitstekend betoog heeft, waar het gaat om creativiteit. 4.500 woningen harde planvoorraad is creatief. 6.500 op de lange termijn is creatief. 11.000 woningen binnenstedelijk bouwen waar Beter voor Dordt denk ik de Dordtse vlag voor zal hijsen, is heel creatief. Waar het gaat om de locaties die nu bijvoorbeeld voor flexwoningen voorzien zijn, zijn er dan geen taboes voor Beter voor Dordt?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, als mijnheer Den Heijer goed heeft geluisterd, heeft het feit dat wij bij het vorige punt niet hebben meegestemd niet te maken met het feit dat we niet willen dat die flexwoningen worden gerealiseerd, maar dat het gewoon op een andere manier had moeten gaan. Waarbij de bewoners en de omwonenden meer aan de voorkant werden betrokken, voordat de besluitvorming plaatsvond. En volgens mij moeten we deze discussie nu niet weer opnieuw gaan voren. En ga ik denk ik verder.

De voorzitter: Wat mij betreft gaat u verder.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, ik kondigde volgens mij al aan, ik weet het niet meer zeker of ik het al heb gedaan, maar een motie voor het omzetten van woonruimte bij bestaande bouw te stimuleren. De motie hangt straks in de lucht. Kunnen mensen er

kennis van nemen. Voorzitter, bereikbaar Dordrecht gekoppeld aan groen, duurzaam en ruimtelijk Dordrecht. Wat Beter voor Dordt betreft, slaat dat op sommige punten een beetje door. Waarom deelfietsen en deelauto's in bijvoorbeeld De Blije Hoek? We horen nu vooral mensen die gigantisch klagen en balen van het feit dat ze weer parkeerplekken hebben moeten opofferen. En zit deze buurt wel echt te wachten op deze dienstverlening? We hebben een motie met betrekking tot het opofferen van parkeerplaatsen. Voorzitter, ge genieten ook allemaal van de vergroening van onze openbare ruimte.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter.

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De heer Schalken-den Hartog: Maar ik hoorde...

De voorzitter: Even kijken, ik zie heer Venderbos-Lambinon.

De heer Schalken-den Hartog: Van der Meer, volgens mij.

De voorzitter: En de heer Van der Meer. Maar eerst fractie Partij voor de Dieren, mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank. Voorzitter, uit meerdere onderzoeken blijkt dat goed parkeren nauwelijks een beslissende factor is. En de centra door bezoekers dit meer waarderen en een positievere omzet hebben. Veertig tot vijftig procent van de mensen kiest voor de binnenstad, vanwege de aard en de omvang van het winkelaanbod, horeca en niet voor parkeerplekken. Kent de fractie Beter voor Dordt deze onderzoeken?

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Ik ken deze onderzoeken niet, maar ik hoor wel van de mensen die bijvoorbeeld in De Blije Hoek wonen en ook op andere locaties, waar parkeerplekken zomaar verdwijnen en worden opgeofferd voor het plaatsen van deelfietsen en leenauto's, dat dat alleen maar meer frustratie levert bij de omwonenden dan dat ze blij zijn met die voorzieningen. We moeten volgens mij vooral kijken waar we die faciliteiten gaan organiseren. En dat is wat ons betreft in ieder geval niet nu op dit moment nog meer parkeerplekken zomaar opofferen in de binnenstad.

De heer Venderbos: Voorzitter, een tweede vraag. De oplossing van Beter voor Dordt is niet in lijn met wat we willen met een duurzamere stad, een mooiere stad en een stad zonder grote luchtverontreiniging. Die houdt je als je de parkeerplekken blijft behouden op de plaatsen waar Beter voor Dordt het over heeft.

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, volgens mij heeft Beter voor Dordt eerder aangegeven dat we ons best wel kunnen vinden in het op termijn opofferen van parkeerplaatsen op het moment dat er een andere oplossing is gevonden voor die

auto's. Maar niet eerst parkeerplekken weghalen en dan kijken waar we de auto's laten. Dat is wat ons betreft de omgekeerde wereld.

De voorzitter: De heer Van der Meer, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Dank u wel, voorzitter. Een vraag aan de heer Schalken-den Hartog. Het opheffen van parkeerplaatsen volgens een bepaald stramien, maakt onderdeel uit van het beleid wat wij eerder hebben vastgesteld, onder andere in het kader van de Mobiliteitsnota. Wat is de reden om dat nu te willen veranderen, terwijl wij in afwachting zijn van de discussie over de schuifoperatie, waarbij het college gaat aangeven hoe de parkeerproblemen goed ingevangen kunnen worden? Het lijkt mij op zijn minst prematuur.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, volgens mij heeft Beter voor Dordt eerder ook al aangegeven dat wij niet het idee hebben dat er parkeerplaatsen pas verdwijnen op het moment dat er een andere oplossing is gevonden. En wij hebben ook nog niet de bevestiging gekregen dat dat in dat gelijke stramien is. Eerder hebben wij als Beter voor Dordt ook aangegeven dat je best op een gegeven moment parkeerplekken kunt laten vervallen, maar dan moet er wel voor de huidige parkeerdruk een alternatief zijn gevonden. En niet parkeerplekken weghalen op het moment dat er nog geen alternatieve locatie of een alternatieve oplossing is.

De heer Van der Meer: Maar u vraagt nu om het onmiddellijk stoppen met het weghalen, op een aantal plekken waar dat al besloten is, om dat wel te doen. Toen hebben we daar ook over gesproken. Er zijn maatregelen aangekondigd en al genomen. Het lijkt mij nog steeds prematuur. Bent u dat niet met me eens?

De heer Schalken-den Hartog: Nee, voorzitter, daar ben ik het niet met de heer Van der Meer eens. Ik ga, volgens mij, voorzitter...

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Kuhlmann, VVD.

De heer Kuhlmann: Dank u. Ik hoorde zojuist de heer Schalken zeggen, voorzitter, dat Beter voor Dordt zich zorgen maakt over de bereikbaarheid van de stad. Wat ik me dan afvraag, waarom vindt Beter voor Dordt het dan een goed idee om juist die Krispijntunnel af te sluiten voor autoverkeer?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, volgens mij is dat niet de discussie die we hier nu vandaag gaan voeren over de Krispijntunnel. Dan gaan we nu wel weer heel ver af van het onderwerp en het punt wat wij vanuit Beter voor Dordt wilden maken met betrekking tot het op dit moment stoppen van het opheffen van parkeerplekken. En als ik de VVD goed ken, dan is het ook de VVD die kritisch is op het zomaar laten vervallen van parkeerplaatsen. Ik denk dat ik het daarbij wil laten.

De voorzitter: En dan denk ik dat het goed is dat u verdergaat.

De heer Schalken-den Hartog: Dank u wel. Ik was bij het stukje met betrekking tot de vergroening van de openbare ruimte. En dat in relatie tot dat we soms een beetje doorslaan. Want wij genieten zeker ook allemaal van de vergroening van de openbare ruimte, maar we maken ons wel zorgen om die extra exploitatielasten. Want we horen weinig terug dat dit groen wordt onderhouden door bijvoorbeeld de betrokken bewoners. En wij willen ervoor waken dat straks de Dordtse belastingbetaler de extra rekening krijgt. Of horen we dadelijk toch dat het budgetneutraal verloopt, het vergroenen van onze stad? Graag een reactie daarop. Naar ons idee is het ook gewoon echt een gemiste kans wanneer dat extra groen, wat overal wordt gerealiseerd, niet in goede participatie met de omgeving wordt gerealiseerd. En zover we nu weten, is dat op heel veel plekken niet echt heel actief zo gerealiseerd.

Voorzitter, als laatste met betrekking tot de bereikbare stad is wat Beter voor Dordt betreft echt dat het STOMP-principe niet altijd centraal moet staan. Zeker niet als we zien dat tegelijkertijd het ov-netwerk steeds magerder wordt in Dordrecht. Voorzitter, Beter voor Dordt heeft met grote onvrede en teleurstelling kennisgenomen van het benoemen van de invoering van het recycletarief in 2026, zo staat het in de begroting. En wij begrepen dat daar later door andere fracties ook nog aandacht voor wordt gevraagd en wellicht een motie op wordt ingediend. En die zullen wij daar dan ook zeker in steunen. Beter voor Dordt is en blijft een voorstander van nascheiden. Maar volgens mij moeten we hier nu ook die discussie niet te ver voeren op dit punt.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter.

De heer Schalken-den Hartog: Met betrekking tot handhaven...

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Niet eens om discussie te openen, maar toch een vraagje aan Beter voor Dordt. In 2021 heeft de vorige raad het Grondstoffenplan vastgesteld. En er zijn tussentijdse evaluaties van gekomen. En die slaan allemaal zeer positief uit, omdat de Dordtenaren zich allemaal heel goed inzetten voor het scheiden, waardoor we er allemaal financieel op vooruitgaan, ook de Dordtenaren zelf. Mijn vraag aan Beter voor Dordt is, zijn jullie bewust van die evaluatie? Hebben jullie die evaluatie gelezen? En hoe is het als de cijfers toch zo positief zijn, dat Beter voor Dordt terug wil naar het oude systeem waar de Dordtenaar er financieel op achteruit gaat?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, wij hebben zeker ook kennisgenomen van die evaluatie. Maar ik denk dat ook mevrouw Van Engelen regelmatig ziet dat we overal in de stad nog heel veel afvaldumpingen en verkeerd aangeboden afval zien. En dat dat ook heel vaak echt de leefbaarheid in de wijken onder druk zet. En dat gaan we niet verbeteren door nu al dadelijk te gaan starten met zo'n recycletarief, wat ons betreft.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, dan nog een korte vervolgvraag aan Beter voor Dordt, als het mag? Het probleem is inderdaad afvaldumping. En dat is een probleem in deze stad. En dat erkent GroenLinks Dordrecht ook. Is het dan de juiste aanpak om ons nieuwe Grondstoffenplan, wat kennelijk voor een hele grote groep Dordtenaren heel goed werkt, nu met losse moties dwars te gaan doorkruisen, omdat een kleine groep mensen weigert mee te werken? Of gaan we dan kijken naar alternatieven? Hoe pakken we die kleine groep aan, zodat we niet een heel Grondstoffenplan, wat voor iedereen

werkt, op moeten doeken, omdat een kleine groep het voor de rest verpest? Wat heeft Beter voor Dordt liever?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, ik denk dat wij wellicht vanuit Beter voor Dordt ook die evaluaties, en wat we ook zien in de stad, wat minder door de roze bril bekijken dan GroenLinks dat doet. Want het is echt niet zo dat iedereen nu heel erg blij wordt van de manier waarop we nu onze grondstoffen scheiden. En volgens mij voert het ook te ver om die discussie hier nu verder helemaal door te voeren. En ga ik verder naar het volgende punt. En dat heeft betrekking op de handhavers. Want we kunnen natuurlijk ook lezen in de begroting dat we steeds meer handhavers in de wijk inzetten. Maar wat Beter voor Dordt betreft, moet er nog wel echt gewerkt worden aan het feit dat die handhavers ook echt meer zichtbaar zijn in de wijk. En volgens mij heeft ook de wethouder dat al aangegeven. En hopen we dat ook echt de komende periode die handhavers zichtbaarder in de wijken aanwezig zijn.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, een punt...

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ik denk dat het inderdaad verstandig is dat mensen af en toe gewoon eens blauw op straat zien. Dat horen wij ook terug. Volgens mij vinden het allebei fijn dat het aantal handhavers fors verhoogd is. Maar wat zou voor uw partij een ideaal aantal handhavers zijn, waarmee we uiteindelijk echt al die wijken dan ook kunnen voorzien? Want uiteindelijk is dat best moeilijk als je te weinig handhavers hebt om ze in elke wijk te kunnen laten handhaven, wat uw en mijn partij heel graag zouden willen.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, volgens mij moeten we niet te veel vooruitlopen op een motie. Nu de heer Hartmeijer van de SP weg is, zal die motie niet worden ingediend. Dat is wel heel erg jammer, want hij had een motie die het ook over de verdeling van de handhavers over de wijken had. En dat zou iets zijn wat Beter voor Dordt ook graag meer zou willen zien.

De heer Den Heijer: Maar voorzitter, toch ter interruptie, net weigerde de fractievoorzitter van Beter voor Dordt het woord polder in de mond te nemen. En zojuist geeft de fractievoorzitter een aantal keer aan wel een aantal punten aan te willen stippen, maar niet de discussie aan te willen gaan. En nu geeft de fractievoorzitter van Beter voor Dordt wederom geen antwoord. Mijn vraag is, welk aantal vindt Beter voor Dordt dan een succesvol aantal? Want dan kunnen we het vervolgens gaan hebben over de spreiding en de prioritering die we dan belangrijk zouden vinden. En ik denk dat onze twee partijen daar elkaar gewoon op kunnen vinden. Ik zou dat gewoon graag van u willen horen.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, als ik daarop mag reageren. Het feit dat wij aandacht vragen voor dit punt, is niet zozeer dat we vinden dat de extra uitgetrokken middelen voor meer handhaving wat ons betreft onvoldoende zijn. Maar we moeten er gewoon voor zorgen dat de handhavers meer zichtbaar zijn in de wijken. En dat zou dan

betekenen dat er wellicht in bepaalde wijken iets minder handhavers nodig zijn dan in andere wijken. Maar wat ons betreft hoeft er nu niet extra geld bij voor handhavers, want we weten ook niet waar we dat vandaan moeten halen. Maar moeten we wel kijken hoe we ervoor kunnen zorgen dat de gemiddelde Dordtenaar die handhavers ook gewoon vaker op straat ziet. En dat ligt misschien aan hoe de tijd van de handhavers... Hoe zij hun prioriteiten moeten leggen. Of ze meer op straat zitten of meer achter hun bureau zitten.

De heer Den Heijer: Die kwalificering laat ik graag bij Beter voor Dordt, dat de handhavers veel achter hun bureau zitten. Die indruk hebben wij niet. Maar daar stipt Beter voor Dordt volgens mij het interessantste punt aan, dat handhavers wel naar de ene wijk mogen en dan de andere wijk maar achterwege moeten laten. Kies maar. Is dat dan Wielwijk, het centrum, Stadspolders, Crabbehof? Welke wijk moeten de boa's dan wat minder bezoeken ten faveure van de andere wijk?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, volgens mij hoef ik hier die oplossing daarvoor niet te noemen. En volgens mij is er duidelijk in beeld in welke wijken er wat vaker wat aan de hand is en wat vaker wat handhaving nodig zou zijn. En dan is het vooral belangrijk om die handhavers in te zetten op de momenten in de wijken dat het daar het hardst nodig is. En ik kan me niet voorstellen dat dat niet in beeld is en dat daar geen cijfers over zijn of er meer 's ochtends handhaving in een wijk moet zijn of juist meer 's avonds.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

De heer Schalken-den Hartog: Ik kan me ook voorstellen dat het in een periode 's zomers, als het warm weer is, dat er 's avonds wat meer handhaving zou moeten zijn in bepaalde wijken en wat minder dan in de ochtend.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

De heer Schalken-den Hartog: Ik denk dat je daarnaar zou kunnen kijken.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, ik verbaas me een klein beetje. Daarom ook deze interruptie. Ik vraag aan de heer Den Hartog, wat zeg ik, Schalken... Waar het om gaat, volgens mij, als het gaat om handhaving, is dat je eerst helder hebt wat dan het probleem zou zijn. En als ik die motie lees, die jullie ook steunen, dan wordt mij dat daaruit niet duidelijk. Waaruit heeft u nu gehaald, heeft u artikel 40-vragen gesteld, heeft u informatie die onze fractie niet heeft, dat het nu niet goed zou gaan met de verdeling van handhaving over de stad? Ik begrijp het echt niet.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, het belangrijkste punt dat wij vanuit Beter voor Dordt wilden maken, is dat, we gaven al aan, we zijn blij met de extra handhavers die er nu zijn, maar het zou nog mooier zijn wanneer ook al onze Dordtenaren ervaren dat ze meer die handhavers op straat zien. En dat horen we nu op dit moment nog niet vaak genoeg terug als we in de stad zijn.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, het gaat eigenlijk om een gevoel op dit moment. Niet op basis van cijfers of een rapport wat we hebben, als ik het zo begrijp.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, ik denk dat dat een combinatie is, ook met wat wij terugkrijgen vanuit de stad. En dat is het belangrijkste punt wat wij hier wilden maken.

Wanneer u zelf als CDA de stad in gaat, dan hoort u waarschijnlijk ook vaak genoeg van, die handhavers, je ziet ze nooit. Ze zijn er alleen maar op het moment dat ze niet nodig zijn. En dat is heel jammer. En dat is waarschijnlijk ook het beeld wat niet klopt. Maar dat is wel het beeld wat je vanuit veel Dordtenaren hoort. En wij zouden graag zien dat de gemiddelde Dordtenaar het gevoel heeft dat die extra handhavers die er nu zijn, dat die ook zo op die manier worden gewaardeerd door de gemiddelde Dordtenaar.

De voorzitter: Even een punt van orde, want het is zes uur. Het reglement, hoor ik net, schrijft voor om zes uur te schorsen, wil men doorgaan om acht uur. Het is wat u bepaald heeft. Ik stel voor dat de heer Schalken het laatste deel om acht uur doet. Kan dat?

De heer Schalken-den Hartog: Het is niet anders.

De voorzitter: En dan schorsen we de beraadslagingen tot acht uur. Ik heropen de beraadslagingen. Bericht van leden die vanavond niet aanwezig zullen zijn, om diversiteit aan omstandigheden, mevrouw Schnabel en de heer Hartmeijer en de heer Den Hartog. Ik stel voor dat de heer Schalken, namens Beter voor Dordt, zijn eerste termijn verder vervolgt. Gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel. Ik pak de draad op bij het stukje leefbare en veilige stad. En ook in relatie tot de binnenstad en de coffeeshops. Voorzitter, Beter voor Dordt heeft daar al eerder aandacht voor gevraagd. Samen met DENK, het CDA en de VVD hebben we een motie om te gaan onderzoeken, om te kijken, samen met de uitbaters van de coffeeshop, of er wellicht mogelijkheden zijn om een van de coffeeshops naar de rand van de stad te verhuizen. En dat heeft dan te maken met het feit dat ook heel veel gebruikers van buiten Dordt komen, die nu allemaal de stad in gaan, snel parkeren en weer weggaan. En ook dat heel veel Dordtenaren van buiten het centrum dan wellicht niet het centrum in hoeven om hun boodschappen te doen. Daar hebben wij nog een motie voor. En die zal ik ook zo indienen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik hoor de heer Schalken vertellen over de coffeeshop. Om een coffeeshop buiten de stad te plaatsen. Dat is ons uit het hart gegrepen. Maar waarvoor zullen we er niet eens over nadenken om bijvoorbeeld, en dat is in andere steden ook, een coffeeshop to go te doen op een ander terrein, bijvoorbeeld op het industrieterrein?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, de motie vraagt eigenlijk om in kaart te brengen, om in beeld te brengen, samen met de uitbaters ook van de huidige coffeeshops, om te kijken naar de mogelijkheden om inderdaad een coffeeshop naar buiten het centrum te verplaatsen. We doen verder niets aan het aantal coffeeshops. Maar wellicht kunnen we in goede afstemming met de huidige uitbaters kijken of een van hen het wellicht ziet zitten om hetzelfde buiten het centrum te doen. Waarbij we

tegemoetkomen aan de leefbaarheid van het centrum en minder verkeersbewegingen richting het centrum hebben, voor mensen die eigenlijk alleen maar voor die boodschap richting het centrum gaan.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De heer Schalken-den Hartog: Hartstikke mooi. Fijn ook dat u daarin mee wil gaan. Ik hoorde nog een interruptie. En volgens mij was het mevrouw Kruger.

De voorzitter: Mevrouw Kruger, gaat uw gang.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, dank u wel. Ik vraag me af wat er veranderd is ten opzichte van een paar jaar geleden, voorzitter. Of een paar jaar geleden? Is echt alweer heel lang geleden. Toen hebben we het er ook over gehad. En toen zijn er ook onderzoeken geweest om te kijken of we niet in een buitengebied die coffeeshops moesten plaatsen. Waarop toen uitgekomen is op dat het gewoon voor in ieder geval de mensen die het gaan halen veel gevaarlijker wordt, als dat je toch een bepaald soort sociale controle hebt in het centrum. En zoals het er nu uit ziet, en ik vraag me af of de heer Schalken daar het met mij eens is, is er heel veel aan gedaan om overlast te voorkomen. En we zitten inderdaad met het parkeren. Maar dat is niet alleen de coffeeshops, dat is gewoon een heel groot probleem van de binnenstad. En als we dat gaan aanpakken, dan hebben we er bij de coffeeshops ook geen last meer van, denk ik.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

Mevrouw Kruger: Wat vindt u ervan om het gewoon bij het parkeren te laten?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, mevrouw Kruger geeft aan dat er in het verleden ook al naar is gekeken. Er zijn inmiddels ook nieuwe ervaringen. Ik begreep van een collega dat er in Utrecht hele goede ervaringen zijn met een coffeshop buiten het centrum. En met die ervaring lijkt het ons prima om nu samen met die huidige uitbaters te kijken of zo'n mogelijkheid voor Dordrecht wellicht ook een geschikte manier zou zijn om een shop te verplaatsen.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, dank. Voorzitter, vanuit de CDA-fractie hebben we altijd veel zorgen gehad over sowieso middelengebruik, maar ook de overlast van coffeeshops in het centrum. Is veel al over gesproken, ook in het verleden denk ik. In die zin een goed idee, denk ik. Heeft de heer Schalken ook al gedachten van waar hij dat dan voor ogen zou hebben?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, volgens mij moet dat uit goed nader onderzoek duidelijk worden en moeten we dat niet zelf van tevoren willen invullen. En het lijkt mij juist goed om daar nu niet vooraf al uitspraken over te doen, want dan ga je ook het onderzoek beperken. Wat ons betreft is die motie ook vooral bedoeld om echt te onderzoeken waar nu wellicht er goede mogelijkheden zijn om dat in te vullen. En er zou ook uit kunnen komen dat er te weinig draagvlak voor is. Maar dan hebben we het in ieder geval weer nu, met de goede ervaringen, ook van bijvoorbeeld Utrecht, waar het is, goed in beeld gekregen. Ik ben benieuwd naar een reactie vanuit het college op dit voorstel. Ik zie dat ik moet gaan afronden. En het laatste stukje, voorzitter, is op het

gebied van bestuurlijk en ondersteunend Dordrecht. Ik had nog wel iets met betrekking tot eenzaamheid, maar dat laat ik voor een ander moment.

Een laatste punt waar we ook in het verleden al aandacht voor hebben gevraagd, participatie is heel belangrijk voor Beter voor Dordt en ook voor dit college. Want er is sprake van een nieuw kennis- en expertisecentrum voor participatie. En wat Beter voor Dordt betreft, zou het mooi zijn als een van de eerste acties een meterkastkaart wordt waar alle belangrijke contactmethodes opstaan voor overlastmeldingen, vuilnisdumpingen, financiële moeilijkheden, subsidies, algemeen contact, gaslek, handhaving en meer. En dat we deze kaart verspreiden onder alle Dordtenaren, en het liefst in verschillende talen, zodat mensen ook echt kunnen zien waar ze moeten zijn als ze een vraag hebben of ergens mee zitten. Daar wil ik het mee afsluiten. Dank u wel.

De voorzitter: Ik Dank u zeer.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Den Heijer, gaat uw gang.

De heer Den Heijer: In welke talen dacht de heer Schalken dan te gaan communiceren? Ook in het kader van integratie van mensen en het belang wat Beter voor Dordt daar hopelijk aan hecht.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, het lijkt ons belangrijk dat die in ieder geval in de belangrijkste talen beschikbaar komt, maar dat je er ook voor kunt kiezen om online kaarten in allerlei andere talen beschikbaar te hebben, die mensen bijvoorbeeld kunnen downloaden en dan in hun meterkast kunnen hangen.

De heer Den Heijer: Ik heb toch nog niet gehoord welke talen dat dan precies zijn. De belangrijkste talen, dat is maar net welk belang je aan welke taal hecht.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, voor de meeste Dordtenaren wordt hij in ieder geval gewoon in het Nederlands verstrekt. En ik kan me zo voorstellen dat je hem in het Engels, in het Duits en in het Frans hebt. En dat andere talen wellicht gewoon via de website te downloaden zijn, zodat mensen die in hun meterkast kunnen hangen.

De voorzitter: Ik weet uit ervaring, als ik dat even mag zeggen, dat andere steden, die ook multicultureel samengesteld zijn dat er expertise is om te kijken, wat is nu in die stad precies nodig qua talen? Ik zou zeggen, beschouw dat ook een beetje als de uitvoeringsbenadering.

De heer Safranti: Voorzitter.

De voorzitter: Nog een interruptie. Gaat uw gang.

De heer Safranti: Het was meer een vraag richting mijnheer Schalken. Hebben we het dan echt over een productenboek? Wat moet ik daaronder verstaan, waar u het net over had, los van de talen?

De heer Schalken-den Hartog: Als iedereen stil is, dan kan ik goed antwoord geven. Dank u wel. Op de vraag van de heer Safranti, het gaat om een makkelijke, overzichtelijke kaart die je in je meterkast kunt ophangen. Ik denk aan een A4'tje, waar al die belangrijke adressen, telefoonnummers en verwijzingen staan, zodat mensen dat heel makkelijk kunnen zien.

De voorzitter: Ik meld nog even dat de Fractie van Leeuwen, de vertegenwoordiger, de heer Van Leeuwen, vanavond ook verhinderd is. Dat betekent dat de inbreng door vier fracties niet geleverd zal worden. Dat meld ik. Ik geef nu het woord aan de VVD. Even de moties van Beter voor Dordt. De motie meer vereenvoudiging en toegankelijkheid van de begroting, die is genummerd met motie 9. Motie stimulering van woningbouw boven winkels is genummerd met motie 10. Motie behoud parkeerplaatsen in de binnenstad, motie 11. Motie verplaatsen coffeeshop van de binnenstad naar de rand van de stad, Beter voor Dordt, VVD, CDA en DENK, motie 12. Ik geef het woord aan de heer Den Heijer. Gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Dank u, voorzitter. Allereerst een woord van dank aan het college, hoe de keuzes van de Perspectiefnota zijn verwerkt in deze begroting. Het komende jaar gaan we weer vrijmoedig aan de slag met het uitrollen van het nieuwe horeca- en evenementenbeleid, verkenning van extra veiligheidscamera's, het binnenhalen van meer topsportevenementen en realisatie van een extra hotel in de binnenstad, het bouwen van 4.500 huizen, waarvan 3.000 tot en met 2026. Gemiddeld meer dan in de 40 grootste gemeenten van Nederland. En inmiddels is duidelijk dat 70 procent verkocht wordt aan onze eigen Dordtenaren, aan onze eigen mensen. Dordrecht is inmiddels ook Sportgemeente van het jaar. Een trotse stad. En dat laten we ook graag zien. En daarom dienen we ook een motie in om de Dordtse vlag weer te hijsen. En dat weer mogelijk te maken, ook op het nieuwe Dordthuis. In een tijd van verdeling moeten we koesteren wat ons bindt. En als kleine inspiratiebron bieden we deze aan bij de burgemeester. Voorzitter, we gaan richting het laatste kwart van deze periode. Waar staan we met deze begroting? De aangenomen motie van extra lastenverlichting, is in ieder geval de extra lastenverzwaring van tafel. En er worden voorzichtige stappen gezet richting het universitaire onderwijs. En door een ingreep worden er meer bouwplannen gemaakt voor de doorsnee Dordtenaar. De betaalbare koophuizen mogen niet uit de plannen weggeduwd worden. En voorzitter, ik stip namens onze fractie behoorlijk wat punten aan. Dat komt namelijk omdat we tot op het bot gemotiveerd zijn om ook in het laatste kwart, samen met uw raad, er alles van te maken. Bijvoorbeeld op het plan van het Energiehuis, het nakomen van de afspraken met de buurtbewoners bij het azc en ook de uiterlijke realisatie eind 2025, prijsopdrijvende gemeentelijke regels bij woningbouw, financiële bezuinigingsvoorstellen van de gemeenschappelijke regelingen. Al deze onderwerpen zullen we de komende tijd nauwlettend in de gaten houden. En we zullen ook ingrijpen en voorstellen doen als dit niet goed of volgens afspraak verloopt. En voorzitter, we zien ook kansen.

Kansen waar het gaat om bijvoorbeeld kleinschalige kernenergie om de energierekening betaalbaar te maken. Het is mogelijk om kleine modulaire reactoren te plaatsen. Ze zijn

compact en veiliger dan traditionele en passen goed in onze regio. En zo voorkomen we dat het eiland straks ook vol staat met windturbines. De provincie doet daar nu onderzoek naar. Kan het college bevestigen dat het meewerkt als de provincie begin 2025 met een onderzoeksvraag komt? En ziet het college mogelijkheden om de provincie daar ook proactief op te benaderen? Ook zien we kans om met de bouw van meer parkeerplaatsen in de parkeergarages Dordthuis, Spuihaven en Maaspark die parkeerfiles eindelijk eens een halt toe te roepen. Het college zegt in 2025 een beeld te hebben. Maar de wethouder, komt u volgend jaar dan ook met voorstellen? En denk bijvoorbeeld aan de Steegoversloot, Grote Markt. En neemt het college nieuwe technieken mee die onderwater parkeren mogelijk maken? En nogmaals, jammer dit te lezen in de beantwoording van de technische vragen, wegen beperken, inknippen of zelfs tunnels afsluiten. Dat is geen verleiden, maar dat is bewust hinderen. En voorzitter, u hoort het al, we zijn in Dordt en daar vertellen we elkaar graag waar dingen gewoon beter moeten. En zo wordt het ook een flinke kluif om onze stad in de toekomst schoon en veilig te houden. De aanpak van Dordt-West is positief, maar vergeten we de rest niet? Onze Dordtse wijken vergrijzen. Kijk ook eens naar Stadspolders en Dubbeldam, Sterrenburg. Minder dan één op de vier inwoners maakt nog deel uit van een werkende middengroep. En in Dordt-Oost maken inwoners zich zorgen om de verloedering, overlast en verkeersveiligheid. We horen dit ook als we daar wekelijks de deuren langs gaan. Worden deze drie zorgen ook meegenomen in de gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's? En wat gaan we doen met die doorstroommakelaar? We zien dat daar nog niets op is gebeurd bij deze motie. Wat gaat daarop gebeuren? En we lezen voor het eerst in een begroting over de voorbereiding op de invoer van diftar. Het betalen per zak. We weten dat in de vorige periode een planning is afgesproken met een uitvoeringsprogramma. En we maken ons al jaren grote zorgen dat door de invoering hiervan meer afval op straat komt te liggen, terwijl onze boa's daar al de handen aan vol hebben.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Met het laatste deel van die zin wil ik toch graag een vraag stellen aan de VVD. Want in 2021 is het Grondstoffenplan vastgesteld door deze raad, tot 2030. Daar is toen een amendement ingediend om diftar eruit te halen. De VVD heeft destijds tegengestemd. Het voordeel is natuurlijk van diftar dat je de kosten van het afval in de handen van de inwoner zelf legt. En die kosten kunnen laag blijven. Door diftar af te schaffen, verhogen we juist weer die afvalstoffenheffing voor alle Dordtenaren. Waar de VVD het net had over lastenverlichting, willen ze hem hier verzwaren, in de hoop dat het effect heeft tegen de afvaldumping. En dan vraag ik me eigenlijk af, wat is er bij de VVD gebeurd dat ze nu wel tegen de diftar zijn en heel makkelijk de link hebben gelegd met de afvaldumping? En waarom moet dat dan volgens de VVD nu hier bij de begroting en nemen we niet eventjes de ruimte om goed te kijken, waar komt die afvaldumping vandaan?

Gaan we er echt op achteruit met diftar? Of is het juist lastenverlichtend voor de meeste Dordtenaren? En daar laat ik het even bij, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Mevrouw Van Engelen heeft een aantal vragen aan mij gesteld, die ook in mijn amendement beantwoord worden. Daar zou ik ook graag naar verwijzen. Dat moment komt er. Dat is juist waar wij in het amendement om vragen. En de aanleiding is dat tussentijds, tot 4,5 jaar geleden, inderdaad dit besluit is genomen, de wereld niet stil heeft gestaan. En het is niet de VVD die verzonnen heeft dat mensen afval op straat gaan gooien. Het is niet de VVD die verzonnen heeft dat in andere steden, waar per zak betaald moet worden of per kilo betaald moet worden, dat de afvalproblematiek toe is genomen. En het lijkt ons verstandig dat je eerst dat eens goed in kaart brengt. En bezint eer je begint. We sluiten niet uit dat je daarmee alsnog overgaat tot de invoer van diftar, maar het lijkt me alleszins redelijk dat we dat eerst laten bepalen met een voorstel waarin in ieder geval dit soort risico's in kaart worden gebracht, nog los van de andere risico's die hieraan kleven.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, een kleine vervolgvraag, als het mag? Want de heer Den Heijer bevestigt eigenlijk wat ik net ook zei van, laten we het dan breed bekijken en goed aanpakken. Nu is het plan van de VVD om halsoverkop met een amendement via de begroting het grondstoffenbeleid, wat eindelijk bijna tot ze eind lopen... We zijn nu bij de laatste stap. We zien in de evaluaties dat het positief heeft uitgepakt. Om nu via dit amendement het volledig om zeep te helpen. Terwijl in Q4, dat is straks of daar zitten we nu al zo'n beetje in, gaan we dat als raad weer allemaal bespreken. Kunnen we daar weer keuzes in maken. En dan kunnen we keuzes maken met elkaar als raad vanuit dezelfde technische kennis. De kennis waar de VVD om vraagt, is de vorige keer ook al gedeeld bij het opstellen van het Grondstoffenplan. En toen is de VVD op deze keuze gekomen. Ik zou de VVD voorstellen, loop dat traject nog een keer. Er staat een agenderingsverzoek voor een technische sessie over afvaldumping, maar ook over de manier waarop we inzamelen. En diftar hoort daar ook bij. En in Q4 gaan we het ook politiek met elkaar bespreken. Nogmaals de vraag, waarom nu?

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Voorzitter, staat u mij toe, ook dat heb ik zojuist gezegd. Omdat het voor de eerste keer de invoer en de voorbereiding daarvan ook in de begroting vermeld staat als zodanig. Dat is die afgelopen 4,5 jaar niet gebeurd. En het is ook maar net hoe je hiernaar kijkt. Je kunt inderdaad door een keukenrol kijken of hij tussentijdse pilots geslaagd zijn. Als je inderdaad kijkt naar de kosten die HVC maakt bij de verwerking van het afval, dan kun je daar misschien een vink achter zetten. Maar waar het gaat om bijvoorbeeld afvaldumpingen, waar het gaat om bijvoorbeeld mensen die afval bij hun buurman of buurvrouw gaan aanbieden, waar het gaat om de groepen die niet zomaar zware zakken kunnen aanbieden, zoals ouderen in de afvalbak, waar het gaat om gemeentes die bijvoorbeeld op grote schaal camera's hebben neer moeten zetten, daar worden allemaal kosten gemaakt.

En ik weet dat het verwijt is van de GroenLinks naar de VVD soms dat wij alleen maar naar de kosten kijken, maar dit heeft ook heel veel maatschappelijke gevolgen. En het zou inderdaad goed zijn, en daar kunt u ook aan meedoen, dat we niet vanuit één perspectief daarnaar kijken, maar breder. En daar helpt dit amendement volgens mij juist bij.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, nog een antwoord dat ik echt nodig heb. Waar heeft de VVD deze informatie op gebaseerd? Want er wordt nu een verhaal geschetst wat blijkbaar ergens vandaan komt, terwijl in Dordrecht is de diftar nog niet doorgegaan. Hoe komt de VVD aan deze informatie?

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ik zou bijna zeggen, het is bijna onmogelijk om het niet gezien te hebben. Maar bijvoorbeeld een buurgemeente als Zwijndrecht heeft het ingevoerd. Daar wordt door sommigen over gezegd dat dat positief is. Als wij daar de resultaten van zien, daar slaan wij niet steil van achterover. En nogmaals, er komen echt veel aspecten bij kijken. En als wij dit daadwerkelijk gaan invoeren en niet goed kijken naar bijvoorbeeld de andere prikkels die we kunnen toevoegen, het voorkomen van afvaldumpingen, het zo laagdrempelig maken, ook bijvoorbeeld voor de groepen, dat noemen we dan de mensen die kwetsbare groepen zijn met een kwijscheldingsregeling, daar zitten ook heel veel voorwaarden nog aan verbonden hoe je dat goed kunt doen. Want als je diftar, het betalen per zak, invoert, dan zou bijvoorbeeld voor deze groep gelden dat ze gewoon bij moeten gaan dragen of dat je zegt, iedereen in de stad die afvalstoffenheffing betaalt, kan die zak aanbieden en betaalt gewoon per zak, behalve de mensen die van de kwijschelding gebruikmaken. En ook dat zijn maatschappelijke aspecten waar je volgens mij gewoon nog een keer goed over na moet denken. De wereld heeft, nogmaals, de afgelopen 4,5 jaar niet stilgestaan. De voorbeelden in andere steden zijn te vinden. Ik heb net het voorbeeld van Enschede gebruikt, waar 20 camera's bij afvalbakken geplaatst zijn, omdat er zoveel naastplaatsingen waren na de invoering van betalen per zak dat dat helemaal uit de klauwen liep.

Mevrouw Van Engelen: Voorzitter, voordat we van Dordrecht naar Zwijndrecht naar Enschede gaan, toch even iets rechtekken. Dat de vergelijking met Zwijndrecht misschien niet helemaal eerlijk is, want daar is het tarief hoog gebleven plus de diftar. En dat gaan we in Dordrecht anders doen. En daarnaast staat heel duidelijk in de evaluatie dat de Dordtenaar het erg serieus neemt, het erg goed doet op de afvalscheiding en er zelf op vooruit zal gaan. Laten we niet de grote groep die nu zelf control neemt over hun afvalkosten straffen, omdat er een kleine groep is die zich er niet aan kan houden.

De heer Den Heijer: Dat vind ik een interessant gegeven. En ik denk dat het verstandig zou zijn om dat ook in het voorstel te verwerken dat waar het gaat om de tarifiering dat mevrouw Van Engelen daar misschien meer over weet dan ik. En dat het goed zou zijn om dat inderdaad met elkaar goed vast te stellen.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Struijk: Voorzitter, ik had ongeveer gelijk met mevrouw Van Engelen ook een paar vraagjes. Zou ik die mogen stellen?

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Eerste vraag is dan, mevrouw Van Engelen constateerde dat bij de VVD kennelijk er een omslag in denken is gekomen.

De voorzitter: Maar de vraag is voor de heer Den Heijer, neem ik aan?

De heer Struijk: Uiteraard, hij is voor de heer Den Heijer. Maar dit is naar aanleiding van wat mevrouw Van Engelen zei. Er is een omslag gekomen blijkbaar in het denken van de VVD, die in 2021 nog zo dachten en nu zus dachten. En dat komt volgens de heer Den Heijer door ontwikkelingen. En dan doelt hij op die bijplaatsingen. Dan is mijn eerste vraag, beschikt de Dordtse VVD over gegevens waaruit blijkt dat het aantal bijplaatsingen nu veel hoger is dan in 2021? En de tweede vraag, het standpunt van de VVD in 2022 was, wij vinden het eerlijker als huishoudens die minder afval hebben ook minder afvalstoffenheffing betalen. En wij steunen de zoektocht naar een verfijnder systeem. Als diftar niet het verfijnde systeem is, wat is dan volgens de Dordtse VVD wel een verfijnder systeem, waarbij de lasten eerlijk terechtkomen bij degene die veel afval heeft?

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Om met dat laatste beginnen, dat valt nog maar te bezien onder welke voorwaarden we aan de slag gaan met diftar. Het is niet zomaar gezegd dat de VVD betalen per zak per definitie bij het afval parkeert, om maar even in het thema te blijven. Maar wij zeggen wel, en u vraagt naar voorbeelden, dat is eerder ook gewisseld, de stad is nog niet schoon, verre van. En het kost klauwen met geld om alle boa's en alle mensen van de reinigingsdienst de wijken weer in te sturen om de boel schoon te krijgen. Bij herhaaldelijke verzoeken en vragen van de VVD om camera's te plaatsen bij afvalbakken is tot nu toe dat nog niet mogelijk gebleken of in ieder geval niet gebeurd. Dan hebben wij wel serieuze zorgen. En je ziet ook nu dat de raad tussentijds probeert bij te sturen. Bijvoorbeeld de aangenomen motie van, naar afvalZen. Daar zie je dat het openstellen van een pilot voor afvalbakken, zodat we iedereen de ruimte geven om hun afval aan te bieden, dat druist al een beetje in tegen het grondstoffen beleid, wat we nu ruim vier jaar geleden hebben vastgesteld. Je ziet ook dat deze raad daar allerlei verschillende ideeën over heeft, die het op een manier wil doen waar je in ieder geval op het gebied van afval goed rekening houdt met de effecten die optreden. En andere gemeentes zijn gelukkig eerder geweest, waardoor we daar na die 4,5 jaar ook een hoop van kunnen leren.

De heer Struijk: Voorzitter, ik heb heel goed geluisterd naar de heer Den Heijer, maar ik heb geen antwoord gekregen op mijn vragen. Beschikt de VVD over gegevens waaruit blijkt dat de afgelopen drie jaar de bijplaatsingen en de hoeveelheid zwerfafval toegenomen zijn, zodat hun zorg terecht is?

En het tweede, wat voor een verfijnd systeem zou de VVD dan graag willen zien, waardoor de lasten terechtkomen bij degenen die het meest afval heeft? Ik heb die antwoorden niet gehoord.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Nogmaals, de VVD is gewoon van het begin af aan niet een uitgesproken voorstander geweest van betalen per zak. Laten we dat even allereerst met elkaar opmerken. En waar het gaat om de exacte gegevens van de naastplaatsingen, op dit moment zijn er volgens mij nog handhavers in de wijk bezig om afvalzakken te

controleren en te kijken waarom die naast geplaatst zijn. Het is niet dat wij erg veel brieven binnenkrijgen van bewoners die zeggen, VVD, wat is het ontzettend schoon in onze staten. En wat fijn dat dat allemaal zo goed voor elkaar is. Ik denk dat we hier een van de grootste uitdagingen van onze stad te pakken hebben. En als het gaat om de naastplaatsingen, daar maken wij ons zorgen om. Daar krijgen we ook veel berichten over. En dat vinden wij alleszins redelijk, als je dan zo'n ingrijpend systeem invoert, dat je dan nog een keer even een adempauze neemt, nog eens even naar de feiten kijkt die zich de afgelopen 4,5 jaar hebben voorgedaan.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter.

De heer Den Heijer: Ik vind uw suggestie met die ontwikkeling overigens ook een terechte om daarbij mee te nemen. Maar kijk ook naar de effecten die hebben opgetreden bij gemeentes, want ik ben bekend van het voorbeeld dat bijvoorbeeld ook aan het begin naastplaatsingen behoorlijk omhooggaan en dan later iets afvlakken.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Van Vugt.

De heer Struijk: Een laatste opmerking, als het mag?

De voorzitter: Dan de laatste opmerking, anders dan denk ik, er komt ook nog en tweede termijn.

De heer Struijk: Klopt. Maar het betalen per zak heb ik niet genoemd. Ik heb het gehad over een verfijnder systeem. En dat heb ik gewoon, misschien weet de heer Den Heijer het niet, maar ik denk het wel, letterlijk uit hun verkiezingsprogramma gehaald. Ik ben heel benieuwd hoe hij dat dan ziet. En daar heb ik echt het antwoord niet op gehad. En ik maak me met hem zorgen over de bijplaatsingen, laat dat helder zijn. Dat is ons ook een doorn in het oog.

De voorzitter: Dan mevrouw Van Vugt-Roose.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ook wij maken ons zorgen over de bijplaatsingen. Maar we vragen ons af, ligt dat aan het systeem... Die vraag wil ik eigenlijk aan de heer Den Heijer stellen. Ligt het volgens u aan het systeem of ligt het aan de mensen? En wat is dan vervolgens de oplossing? Maar dat hoeft niet verder beantwoord te worden. Gewoon systeem of mensen?

De heer Den Heijer: Dat zou aan beide aspecten kunnen liggen, wat mij betreft.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, de heer Den Heijer heeft het over zwerfafval, waar wij ons natuurlijk ook erg zorgen over maken. En dat heeft hij uit eigen onderzoek gezien. Dat klopt. Zien wij ook. Maar is de heer Den Heijer op de hoogte van het onderzoek dat uitgevoerd is door onderzoeksbureau IPR Normag in 2021? Waar is gekeken naar de effecten van diftar op zaken als afvalscheiding, afvalstoffenheffing, openbaar ruimte, zwerfafval. En dat de onderzoeken aantonen dat diftar een succesvol instrument is om dit allemaal te verminderen. Kent de heer Den Heijer dit onderzoek?

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Mijnheer Den Heijer kent dit onderzoek niet. We hebben eerder wel een sessie in de commissie gehad, waar het ging over nascheiding. En daar kwam het aspect van betalen per zak, diftar, ook nadrukkelijk aan de orde. En de mensen die daar erg veel verstand van hebben, hadden uiteenlopende opvattingen hierover.

De voorzitter: Gaat u verder, mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter. Het voorstel is inderdaad dat we dan nu, 4,5 jaar en een aantal ervaringen in andere gemeenten rijker, voordat er daadwerkelijk gestart wordt met het betalen per zak, een voorstel willen ontvangen waarin de effecten in andere steden zijn opgenomen, met name op het gebied van afvaldumpingen. Voorzitter, het geld voor de openbare orde en overlastbestrijding is wat onze fractie betreft onmisbaar, maar helaas tijdelijk. En het geld en de middelen voor de extra handhavers ook. Terwijl we ze alle zeventig minimaal zouden willen behouden en nog zichtbaarder in onze straat. Ook de SP en GroenLinks, als we hun moties lezen, steunen deze opvatting. Het aantal verkeersongelukken is in Dordrecht helaas opgelopen. Het afgelopen jaar het hoogste aantal sinds 2012. En laat net verkeersveiligheid een van de topprioriteiten zijn van het Integraal Veiligheidsplan. En zelfs die cruciale middelen, waar ook nog eens de lokale aanpak voor criminaliteit en ondermijning uit wordt betaald, zijn tijdelijk. Welke mogelijkheden ziet het college om de middelen voor de uitvoering van het IVP structureel op te nemen vanaf 2026, om deze wettelijke taak gewoon uit te kunnen blijven voeren?

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter. Deze kant.

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: De heer Den Heijer vraagt aan het college welke mogelijkheden zij zien. En welke mogelijkheden ziet de VVD?

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: De VVD vindt het opmerkelijk. En dat zou eigenlijk wat ons betreft gewoon een apolitieke keuze zijn. Een Integraal Veiligheidsplan is wettelijk verplicht om eens in de vier jaar vast te stellen. En dat is eigenlijk alles wat je doet op het gebied van veiligheid in de stad. Met name hebben we als raad toegevoegd verkeersveiligheid. En het is in ieder geval in de veertig grootste gemeenten van Nederland al dat niet gebruikelijk dat dat structureel in je begroting belegd is. Dat is een opmerkelijke constatering in onze begroting dat dat niet zo is. Gelukkig hebben we dat incidenteel weten te regelen. Maar aangezien we met een ombuigingsopgave bezig zijn, waar het woord buigen in zit, zien wij mogelijkheden om dat toch te doen, omdat het logisch zou zijn bij de uitvoering van een wettelijke taak. Dat was wel een antwoord, maar misschien niet het antwoord wat u beviel. Dan preventief fouilleren. Als je ziet wat er wordt aangetroffen bij preventieve fouilleeracties in de wijken, daar word je gewoon stil van. Messen, vuurwapens, illegaal vuurwerk en zelfs geïmproviseerde wapens. Het aantal

zware geweldsincidenten nam zelfs toe. En er zijn verschillende explosies geweest. Niet normaal.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De heer Den Heijer: Wat ook niet normaal is, voorzitter, is dat we onze agenten met twee handen op de rug de straat opsturen.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, het is af en toe moeilijk om de heer Den Heijer een punt te zien zetten achter zijn zinnen. Dat is VVD een beetje eigen, denk ik. Maar met preventief fouilleren moet ik natuurlijk wel even reageren, omdat GroenLinks recent wat vragen naar het college heeft gestuurd omtrent het preventief fouilleren. Want datzelfde wil ik eigenlijk aan de heer Den Heijer vragen. Hij noemt nu vele wapens, vuurwapens en messen en dergelijke. Terwijl als je kijkt naar preventief fouilleren, is er een enkele keer een vuurwapen ontdekt en een enkele keer wat messen. En ik heb eens een beetje gezocht op internet, voorzitter. Precies tien jaar geleden heb ik meegelopen, dat was in 2014, met preventief fouilleren, omdat er toen ook zoveel reuring was, met name vanuit de VVD, dat er veel meer messen en wapens op straat waren. Ik vraag me dan ook af, en misschien kan de heer De Heijer mij toch overtuigen waarom dat het zo belangrijk is, wat er nu veranderd is? Want we blijven in dezelfde vorm zitten met preventief fouilleren. Dat moet het middel zijn om het veiliger op straat te brengen. Terwijl we blijven in dezelfde modus zitten. Ik kan zeggen, veertig jaar geleden hadden we juist bij de uitgaanscentra metaaldetectorpoortjes. Dat was het begin van preventief fouilleren. En sinds die tijd is er niks veranderd. Moet er niet toch meer aan de preventiekant, het opvoeden van onze kinderen, het opvoeden van de maatschappij, zitten om het veiliger te maken. Er verandert niets. Wat ziet de heer Den Heijer wat er mogelijk wel verandert?

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Allereerst, ik bied u een lidmaatschapskaart aan van de VVD, want u bent er ook erg goed in om hele lange zinnen te formuleren.

Mevrouw Kruger: Dank, voorzitter. Ik heb het geleerd.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Dat is positief. En ik hoop dat u van het volgende wat ik hier ga zeggen ook leert, want dat is eigenlijk precies het punt wat ik wilde gaan maken. Want is het normaal dat we onze agenten met twee armen op de rug de straat op sturen? Je ziet namelijk dat verreweg de meeste wapens, in bijvoorbeeld Krispijn, werden aangetroffen door meldingen en niet door preventief fouilleren. En dat komt niet omdat fouilleren niet werkt, zoals sommige tegenstanders dan roepen, maar doordat twee agenten tijdens hun reguliere rondje niet eens meer mogen preventief fouilleren. Er moet namelijk altijd een derde waarnemer aanwezig zijn, met als gevolg dat er alleen maar geplande fouilleeracties zijn. En dan is de verrassing er natuurlijk al snel af en hebben criminelen vrij spel. Onze vraag aan de burgemeester is, kunnen we...

Mevrouw Kruger: Voorzitter, ik zou toch graag van de heer Den Heijer willen horen wat er nu veranderd is in, pak hem beet, 40, 45 jaar door inmiddels preventief fouilleren? Want de heer Den Heijer kan wel roepen over agenten met de handen op de rug en dergelijke. Het is een beetje afdwalen van het fenomeen preventief fouilleren, denk ik.

De voorzitter: Dan zou ik de heer Den Heijer willen vragen terug te gaan, vijftig jaar.

Mevrouw Kruger: Het wordt, denk ik, een beetje lastig, voorzitter. Toen was hij nog niet eens in de maak. Maar dat geeft niet.

De voorzitter: Maar daarom net. De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Dan moet ik toch de geschiedenisboeken even hier de ruimte in slepen. Ik vind dat een interessante vraag, want daar kan ik met mijn leeftijd niet zomaar op ingaan. Maar wat we wel zien, is dat de manier hoe we nu preventief fouilleren, hoe we dat nu vragen van onze mensen bij de politie, dat dat gewoon op zo'n slechte manier geregeld is en zo ineffectief is en we het op een veel effectievere manier zouden kunnen doen als we dat op een andere manier doen. En dat is ook de vraag die wij willen stellen aan de burgemeester, kunnen dit soort slechte ideeën uit Amsterdam voortaan daar blijven? Dat is onze eerste vraag.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De heer Den Heijer: En kunt u het stoppen hiervan bespreken in de driehoek, zodat we ook weer ad hoc aselechte controles toestaan, waardoor, wat GroenLinks terecht opmerkte, de pakkans daardoor vergroot wordt en we meer wapens kunnen vinden, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, ik vind het een beetje kwalijk dat de heer Den Heijer nu zou uitroepen dat GroenLinks tegen preventief fouilleren zou zijn, net als dat in Amsterdam het afgeschaft is. Dat zijn wij zeker niet.

We zijn niet tegen preventief fouilleren. We vragen ons wel degelijk af of dit middel, want het is een vrij zwaar middel om mensen te fouilleren, welke mensen dan ook, opweegt ten opzichte van wat er gevonden wordt. En de heer Den Heijer geeft wel aan het ad hoc of zo gaan preventief fouilleren. Volgens ons mag dat niet eens vanwege de wet. Maar daar zal de burgemeester denk ik straks, of de portefeuillehouder wel een antwoord op geven.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Den Heijer: Voorzitter, we zijn ook in dit huis aanwezig om elkaar op enkele punten wel te vinden. En laat ik dan vaststellen dat GroenLinks en de VVD het met elkaar eens zijn dat preventief fouilleren ingezet wordt in deze stad. Dat is gewoon een positief punt.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De heer Den Heijer: En het tweede punt, dat aselect preventief fouilleren niet mogelijk zou zijn per wet, dat is gewoon onwaar. Dat zou de burgemeester kunnen bevestigen.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ik maak toch een beetje bezwaar dat de heer Den Heijer mij woorden in de mond legt als zijnde dat wij het allebei... Natuurlijk ik heb gezegd, we zijn niet tegen preventief fouilleren. Maar we vragen ons wel degelijk af of dit middel opweegt tegen de impact wat het heeft. En dat hoor ik de heer Den Heijer dan niet zeggen. Want daar verschillen wel wat degelijk van mening. En wij vinden dit niet de oplossing voor de problemen die er zijn.

De voorzitter: Ik denk dat dit uitgebreid gewisseld is. Ik stel voor dat de heer Den Heijer zijn verhaal vervolgt.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter. Anders treden we in herhaling. Want naar mijn opvatting heb ik het echt drie keer gezegd. Dan tot slot, voorzitter, het valt ons op dat het college bij herhaling, soms met wat vage bewoordingen, zoals structurele baten of de onbenutte belastingcapaciteit, de mogelijkheden om de lokale belastingen te verhogen als een soort praalwagen bij het bloemencorso naar buiten blijft rijden. En ondanks het op 0 zetten van de hondenbelasting zijn de lokale lasten sinds 2018 met 300 euro gestegen. Met daarbovenop straks de waterschapsbelasting die ook dit jaar weer tientallen euro's stijgt. En veel van onze stadsgenoten met een koophuis komen rond van een bescheiden salaris, hebben we eerder in de stukken kunnen lezen. En de bestemmingsreserve van 7 miljoen euro vinden wij heel positief. Vinden wij een hele goede maatregel van het college. Het is echter naar onze smaak net iets te veel gericht op overheidsvoorzieningen en taken en net te weinig op de portemonnee van onze inwoners, instanties, organisaties en ondernemers. En daarom willen we de effecten hiervan, met de motie bewaken van financiële ruimte, beperken.

Alle andere voorstellen, tot slot, voorzitter, van onze collega's zullen we vanavond met een positieve blik bekijken en beoordelen. En we hopen op veel punten samenwerking te kunnen vinden. Dank, voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Meer, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Over die motie over de lokale lasten heb ik de volgende vraag. In die motie staat dat lokale lasten wat u betreft de laatste knop is waaraan gedraaid kan worden. Ik neem aan dat u bedoelt, de laatste knop waaraan u wilt draaien. Maar wanneer gebeurt dat? Wanneer wordt er in uw visie aan die knop gedraaid? Als het de allerlaatste knop is, dan denk ik daarbij aan alles wat meer is dan onze financiële verplichtingen en wettelijke taken. Als we de rest allemaal geschrapt hebben en we hebben dan nog geld te kort, dat we pas dan aan de belastingen gaan sleutelen.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Van der Meer: Is dat wat u bedoelt?

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Wat wij bedoelen, is dat de belastingknop de allerlaatste knop is die aangeraakt kan worden inderdaad. Dat heeft u terecht gelezen. Ik denk dat dat ook verstandig is, omdat wij ook bij de vaststelling van de Perspectiefnota met elkaar hier ook gewisseld hebben dat wat ons betreft het echt de volgorde is van eerst snijden in eigen vlees. Kijken hoe we binnen onze eigen gemeente orde op zaken kunnen stellen. We geven als gemeente gewoon te veel geld uit. En we willen eerst daar iets aan doen. En als daarmee helemaal aan het einde, ultimum remedium, dan het toch nodig is om de lokale lasten te volgen, dan vinden wij het alleszins redelijk dat de bestemmingsreserve, die terecht door het college is ingericht, omdat we het afgelopen jaar dat geld overhielden, ook gebruiken om dan die stijgende lasten te dempen, zodat de effecten minder gevoeld worden in de portemonnee van de Dordtse inwoners, organisaties en ondernemers. Dat is ons voorstel.

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Ik heb de heer Den Heijer allerlei dingen, mooie ambities horen verwoorden in zijn verhaal. Evenementen, veiligheid op straat, andere zaken. En daar is geld voor nodig, als je dat wil realiseren. Dat zijn geen verplichtingen voor de gemeente, maar het is wel een knop waaraan je kunt draaien. Daar draaien we eerder aan. We schaffen subsidies voor evenementen af. We schaffen de Dordtpas af. En pas daarna kunnen we eventueel in uw visie, als ik het goed begrijp, over aanpassing van de lokale lasten praten. Waarom nemen we dat niet gewoon integraal mee in de discussie die we over bezuinigingen moeten voeren.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Omdat wij toch met elkaar gekozen zijn om prioritering aan te brengen. En mijn verhaal zit ook precies zo in elkaar. En het verhaal van mijn fractie, de vorige Perspectiefnota zat ook precies zo in elkaar. Als het gaat om veiligheid, woningbouw, de parkeervoorzieningen, de lastenknop, dat zijn punten waar wij herhaaldelijk op terugkomen, die voor ons gewoon ongelooflijk belangrijk zijn. En ik hoorde u ook al een aantal voorstellen doen. En ik vind dat die integraal meegewogen moeten worden. Maar ik denk wel dat het belangrijk is om met elkaar klare wijn te schenken en te zeggen, daar waar het gaat om de lastknoppen, dat is de makkelijkste knop om aan te draaien. Die is zo om. Dat is zo gebeurd. Maar dat geldt niet voor alle andere zaken. Als we nu al zien hoe moeilijk het is om de gemeenschappelijke regelingen, gewoon bezuinigingsvoorstellen naar deze kant toe te laten krijgen, hoelang dat dat duurt, daar zijn we al jaren mee bezig. En het lukt niet. En wat we dan gaan krijgen, is dat op allerlei facetten die wat langer duren, waar we verordeningen moeten aanpassen, beleid moeten gaan aanpassen, die knop is heel moeilijk om om te draaien. En dan zien wij het enorme risico om dat maar gewoon dicht financieel dicht te lopen, dat we die lastenknop omhoog draaien. En ik moet zeggen, als je de begroting erop naleest, het zijn volgens mij nog geen dertig pagina's waarin helemaal beargumenteerd wordt hoeveel onbenutte belastingcapaciteit beschikbaar is. Er wordt al erg naar die kant gekeken. En mijn partij zegt, ho even, eerst naar jezelf kijken. En als er helemaal op het

eind nog iets nodig is, dan kan dat. Maar besteed dan ook die bestemmingsreserve daarvoor. Want het kan niet zo zijn dat je alles integraal meeneemt bij het ombuigingsproces, maar als je de effecten daarvan wil dempen dat je dan de lasten buiten beschouwing laat. Dat lijkt ons volstrekt onredelijk.

De voorzitter: Ga u verder. U heeft nog drie seconden.

De heer Den Heijer: Voorzitter, ik was al klaar.

De voorzitter: Dan dank ik zeer voor uw inbreng. En geef ik het woord aan de VSP, aan mevrouw Stolk. Gaat uw gang, mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Voorzitter, allereerst complimenten aan eenieder die aan deze begroting heeft bijgedragen. Even los van de politieke inzichten is het een doorwrocht en compleet overzicht van de verwachte financiële situatie en het beleid van Dordrecht voor 2025. Deze begroting is politiek gezien nog altijd gebaseerd op in 2018 geformuleerde beleidsuitgangspunten, dat er in 2030 zo'n 140.000 inwoners zullen zijn in Dordrecht en dat daar 10.000 woningen gerealiseerd zullen worden. Voorzitter, ook de regionale afspraken dat Dordrecht en Zwijndrecht duurdere woningen gaan bouwen en de overige regiogemeenten goedkopere woningen is nog steeds de basis van de toenmalige afspraken. Maar voorzitter, sinds 2018 heeft de wereld niet stilgestaan. Maar toch houdt het college bij de begroting van 2025 en de jaren daarna nog steeds onverkort vast aan de doelstellingen uit 2018. Dit alsof er niets is veranderd in de wereld en om ons heen. Hoe overleef je als mens, land of gemeente nu het best? Standvastig vasthouden aan het in het verleden bedacht beleid of met de kennis van nu je aanpassen aan de huidige werkelijkheid? De VSP is van mening dat je aanpassen aan onmiskenbare veranderingen een kracht is en zeker geen zwaktebod. Welke omstandigheden zijn dan die een aanpassing van het huidige coalitiebeleid vragen?

Hoe haalbaar zijn de geprognostiseerde aantallen inwoners, 140.000, en woningen, 10.000, in 2030 nog? Naar aanleiding van de monitor komt Dordrecht in 2024 op ongeveer 122.000 inwoners, inclusief de Oekraïense opvang. Vooralsnog zijn dat 18.000 inwoners minder dan gepland in 2030. Hoe realistisch acht het college nog dat de doelstelling van 140.000 inwoners in 2030 gehaald kan worden? En op basis waarvan? 10.000 extra woningen in 2030. De ontwikkelingen op de Middenzone liggen stil en de ontwikkelingen op het Maasterras moeten nog starten. Daarbij komt dat de woningbouw in heel Nederland stagneert en Dordrecht daarop geen uitzondering zal zijn. En hoe realistisch acht het college het nog dat de doelstelling van 10.000 extra woningen in 2030 gehaald kan worden? Op basis waarvan? Past het bouwbeleid in Dordrecht in het landelijk bouwbeleid? Nee. Landelijk wordt primair ingezet op sociale woningbouw en bouw voor de middengroep. Waarbij overheidssubsidies gericht zullen zijn op zo goedkoop mogelijk bouwen voor lage en middeninkomens. Dordrecht heeft gekozen voor het dure segment en blijft daar tot op heden onverkort de nadruk op leggen.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer, VVD.

De heer Den Heijer: Deze doet gewoon pijn. Want hiermee legt mevrouw Stolk gewoon de pijn bloot van mijn fractie of van onze fractie, omdat wij juist bij de Perspectiefnota hebben gezegd, is het wel zo verstandig om 45 procent sociaal te realiseren, het komende jaar? Dat is namelijk wat in de stukken van de Perspectiefnota stond. En het resultaat daarvan is namelijk dat je dan de middeninkomens wegduwt uit alle bouwplannen. Is dat dan het alternatieve voorstel van mevrouw Stolk op dit probleem op te lossen?

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Als ik daarop mag reageren, voorzitter. En dat hebben wij... En dat is niet de eerste keer dat u dat van ons hoort, voorzitter, richting de heer Den Heijer. Wij kiezen eerder voor het lage segment en de middeninkomens. U haalde het net al aan. Het gaat juist pijn doen bij de mensen die maar net rond kunnen komen, waar uw partij de lasten voor wil verlagen. En wij zeggen gewoon, pas je beleid aan, aan het landelijk beleid, want daar zijn ook de subsidies op gericht. En als je dan kijkt waar het vastgestelde beleid uit 2018 gewoon doorgezet wordt, terwijl de wereld echt veranderd is. En dat zal u ook aan het hart gaan, dat de kinderen van ouders nog steeds op een zolderkamertje zitten. We hebben het vanmiddag gehad over de opvang van de Oekraïners.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

Mevrouw Stolk: We hebben gewoon een woningbouwtekort.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ik begin me nu echt zorgen te maken. Want als het pleidooi van mevrouw Stolk is om meer in lijn te gaan lopen met het beleid van landelijk, dan heb ik hier naast me iemand zitten die dan echt bijna door zijn stoel heen zakt. Want het resultaat daarvan is namelijk dat de hele middenhuur leeggelopen is. Mensen die tegen een echtscheiding aanlopen of gewoon willen huren. Ook in onze stad zien we in de begroting staan, dat gaat gierend achteruit, de beschikbaarheid daarvan. En mevrouw Stolk heeft een heel fanatiek verhaal over sociale woningbouw, waar we inmiddels bijna op een realisatie van 45 procent zitten. En denkt ook dat de middengroepen daar dan in komen te zitten, terwijl die niet in aanmerking komen voor een deel voor de sociale huurwoningen. Wat is het antwoord van mevrouw Stolk dan op die mensen?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, we hebben nog steeds een groot tekort aan woningen. En de Dordtse VVD zet nog steeds in op het duurdere segment. En dat blijft onverkort doorgaan. En het is gewoon een politieke keuze, de heer Den Heijer, via de voorzitter, dat wij kiezen voor sociale en de middeninkomens.

De heer Den Heijer: Voorzitter, tot slot. Dat is inderdaad een politieke keuze, die de partijen zoals de VSP aanzwengelen, waardoor er meer sociale woningbouw gerealiseerd wordt dan dat we oorspronkelijk van plan waren. Namelijk 45 procent in plaats van 30

procent. Dat is ook niet in lijn met wat landelijk beleid is, waar mevrouw Stolk naar verwijst. En om dat te kunnen betalen, omdat de grondkorting wordt uitgegeven bij de realisatie van dat soort woningen, moet dat betaald worden door duurdere huizen te bouwen. Ergo, de middengroepen worden er gewoon uitgeduwd. En mevrouw Stolk staat het hier nog bijna te vieren ook.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dan verschillen wij toch echt van mening op dit vlak, want dat is gewoon niet waar wat u zegt. Dat kan zo zijn, maar dat is gewoon niet waar. We komen gewoon huizen te kort. En de VVD kiest gewoon voor het duurdere segment. Ik weet niet welke mensen u spreekt op straat, maar wij spreken waarschijnlijk een andere categorie dan die u spreekt. En waarschijnlijk is dat in de wat duurdere wijken, zoals De Hoven en de Wilgenwende en noem al die wijken maar op. Wij kiezen voor een andere route, voorzitter. En voorzitter, het is dan toch dat er jarenlang meer sociale huurwoningen, en dan zeg ik dat ook even richting de heer Den Heijer, gesloopt dan gebouwd zijn. Het nieuws van de sociale huurwoningen in de plus in 2023, jongens, dat is toch wel heel diep triest. Dat je dan 93 in de plus bent. En dan staat er in de media van, we hebben er 93 bijgebouwd. Maar wat doen we met die overige duizenden woningzoekenden?

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter. Ook hier doet mevrouw Stolk aan uitlokking. En ik kan me gewoon niet bedwingen om daar toch tegenin te gaan, omdat inmiddels uit de cijfers van het Kadaster en het CBS blijkt dat als je de meeste betaalbare woningen beschikbaar wil krijgen, dan moet je bouwen in het midden- en de onderkant hogere segment. Zodat er veel meer woningen beschikbaar komen, doordat er een verhuisbeweging op gang komt. En mevrouw Stolk, ontkent u dan de cijfers die door het CBS en door het Kadaster gewoon gepubliceerd worden? En dat heeft toch helemaal niets te maken met wie u op straat spreekt? Dat is gewoon precies de behoefte die er is in deze stad waar u van zegt dat u het niet belangrijk vindt.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk. En dan stel ik voor dat we dit gewisseld hebben. Gaat uw gang.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dat zijn niet de woorden die ik gezegd heb. Er is de laatste jaren, vanaf 2018, genoeg gebouwd in het duurdere segment. Dan kunt u nee schudden, maar dat is gewoon wel waar. En het college zet nog steeds verder daarop in. Wij maken daarop een andere keuze. Voorzitter, en denkt het college dat de duizenden wachtenden op een sociale huurwoning nu licht aan het einde van de tunnel zien? Werkt de regionale samenwerking nog op het gebied van bouwen? De regionale samenwerking tussen de Drechtsteden is inmiddels gedaald naar nul. Het bouwen van duurdere woningen in Dordrecht en Zwijndrecht en goedkopere woningen in de overige regiogemeenten is niet meer aan de orde. Ieder gaat zijn eigen weg. Dordrecht moet zelf zorgdragen voor

huisvesting voor haar duizenden woningzoekenden, met veelal lage inkomens. Dit zou overigens in lijn zijn met het landelijke bouwbeleid, dat met name gericht is op woningbouw, sociale en middeninkomens. De beeldvorming rond bouwprojecten in Dordrecht wordt rooskleurig voorgesteld. De VSP leest in de begroting dat het Maasterras wonen in een groene omgeving zal zijn. Maar de werkelijkheid is ook wonen tussen de A16, het treinverkeer met gevaarlijke stoffen en de enorm vervuilende scheepvaart langs zij. En dat gaf volgens mij de heer Burggraaf ook vandaag aan. Dit alles in ogenschouw nemend is het huidige beleid op woningbouwgebied losgeraakt van de huidige werkelijkheid. Een signaal daarvan is de geforceerde wijze...

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ik ga toch weer een poging wagen. Want mevrouw Stolk gebruikt gewoon echt grote woorden, losgezongen van de werkelijkheid. En mevrouw Stolk begint eerst met een heel verhaal over dat we aan moeten sluiten op het Rijk en dat we daarmee middelen vrij kunnen spelen om betaalbaar te kunnen bouwen. Dat lijkt me helemaal niet zo'n gek verhaal. En vervolgens spreekt mevrouw Stolk zich volstrekt tegen door de enige manier om dat enigszins voor elkaar te krijgen, namelijk via regionale samenwerking en een vuist te maken naar Den Haag... Daar plaats mevrouw Stolk vervolgens vraagtekens bij. Kan mevrouw Stolk voor mij iets aan elkaar vastknopen, wat voor mij gewoon echt niet meer duidelijk is nu?

Mevrouw Stolk: En wat begrijpt u niet dan?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

De heer Den Heijer: Dat juist door de regionale samenwerking de kans het allergrootste is dat we gewoon rijkssubsidies binnen kunnen halen om de betaalbare huizen te bouwen die onze partij en uw partij juist zo belangrijk vinden. En door dat nu in de uitverkoop te zetten of op zijn minst ernstig te betwijfelen, maakt dat ons gewoon minder effectief om dat voor elkaar te krijgen. En bent u daarmee de woningzoekenden in Dordrecht ook minder van dienst.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dat denk ik niet. Want als je kijkt, want ik ben namelijk van mening dat je dat bouwen... Als we het hebben over de Spoorzone, ik hoorde de oud-wethouder Sleeking nog zeggen, jongens, laten we gezamenlijk optrekken als het gaat om Zwijndrecht, laten we elkaars hand vasthouden. En als je nu al kijkt wat er gebeurt op het Maasterras, dat we gewoon lijnrecht tegenover elkaar staan, heb ik het nog niets over de brug, wat er allemaal moet gebeuren? U weet zelf wat er allemaal in de media gespeeld heeft als we het hebben over het Maasterras. We staan gewoon lijnrecht tegenover elkaar, voorzitter. Als we het samen kunnen doen, zeg ik ja. Moeten we het samen doen? Dat betwijfel ik, want niet alles moet. Maar de dingen die effectiever zijn of beter kunnen zijn, moet je altijd met elkaar doen als het efficiënt en goedkoper is. Daar vindt u ons wel aan uw zijde.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Voorzitter. Dank u wel. Voorzitter, ik vraag me af waar dan die woningen moeten komen? We willen het graag samen doen, maar we moeten ook

betaalbaar kunnen bouwen. Niet alleen betaalbaar wonen. Welke polder wordt er opgeofferd?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik heb het helemaal al niet gehad over waar. En u weet ook dat wij tegen het bouwen in de polder zijn. En wij zijn nu niet in de positie om te zeggen, en dat heb ik u volgens mij al eens eerder aangegeven, wat dat aangaat houdt de coalitie de gelederen gesloten en is er totaal geen ruimte. Op sommige onderdelen, maar op belangrijke onderdelen, als we het hebben over woningbouw, en ik heb vanmiddag nog gezegd, ik ben blij met GroenLinks en het CDA in deze coalitie, dat er nog enigszins sociale woningbouw en gebouwd wordt voor de middeninkomens. Ik zou dat eerder in uw zak steken dan dat u...

De voorzitter: Voordat u verder gaat.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel. Die steek ik in mijn zak. Maar mijn vraag is niet beantwoord. En we zitten alsnog ook met uw oplossing met een groot probleem dat we de huizen die we moeten bouwen nergens kwijt kunnen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ook wij, via de voorzitter, hebben gezegd dat we binnenstedelijk moeten bouwen. En binnenstedelijk bouwen is niks mis mee. Alleen de keuzes die je maakt om te bouwen, dat zijn die keuzes. En daar zegt de heer Den Heijer, we zitten op 45 procent. No way, want dat staat misschien allemaal in de harde planvoorraad, maar vooralsnog zitten we echt niet op die 30 procent. Als we kijken naar het Maasterras, waar 17 procent sociale woningbouw komt. We hebben het vanmiddag gehad over Crownpoint. Daar komen over het algemeen allemaal dure woningen. Ik hoop dat ik het CDA en GroenLinks daar aan onze zijde vind, om daar een vuist tegen te maken. Maar, voorzitter, als ik door mag gaan.

De voorzitter: Gaat uw gang. Ga verder.

Mevrouw Stolk: En voorzitter, hopelijk gaan de Dordtse kiezers inzien dat er een mismatch ontstaat tussen wat het college wil en doet met de woningbouw en wat goed is voor de Dordtenaren. Want zij, de Dordtse kiezers, bepalen uiteindelijk hoe hun stad eruit moet gaan zien en hoe de woningbouw aangestuurd moet worden. Voorzitter, dan oog voor ouderen. De VSP is van mening dat er te weinig aandacht is voor onze Dordtse ouderen. De groep ouderen is al groot en neemt in rap tempo toe. De behoefte aan levensloopbestendige woningen, verzorgingstehuizen en knarrenhofjes is groot. Helaas zien we op dit gebied weinig ontwikkelingen. Voor het realiseren van een Knarrenhof doen we dan ook een dringende oproep aan het college. Het initiatiefvoorstel van de VSP en het CDA is enthousiast ontvangen door het college en in oktober 2022 unaniem vastgesteld in de raad. En voorzitter, laat het Didam-arrest geen struikelblok worden. Er zijn genoeg voorbeelden in andere gemeenten waarbij, ondanks het Didam-arrest, de gunning heeft plaatsgevonden aan het Knarrenhof. Een dergelijke procedure is toegestaan, alleen de politieke wil moet daarvoor wel aanwezig zijn. Vraag aan het college, heeft u de politieke wil een knarrenhofje te realiseren door middel van een

gunning aan Stichting Knarrenhof? En voorzitter, om dan over te gaan naar de digitale vaardigheden van ouderen. Niet alle ouderen zijn digitaal vaardig of hebben geen netwerk om hen te helpen bij het inwinnen van informatie met betrekking tot inkomensregelingen en subsidies. Dat is de reden dat mijn collega, mevrouw Striebeck, de motie informatie bestaande regelingen per post, dit zodat ook zij hiermee hun voordeel kunnen doen. Voorzitter, dan de structurele kosten vervanging en onderhoud van investeringen...

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Ik ben het met mevrouw Stolk eens, voorzitter, dat sommige mensen de informatie per post moeten krijgen, omdat ze geen digitale vaardigheden of geen digitale apparatuur hebben. Het lijkt mij een goed idee dat mensen, waar dat voor geldt, dat op een of andere manier kunnen aangeven en voortaan per post dingen krijgen. Maar er wordt in feite in de praktijk heel veel post door de gemeente gestuurd. Ik krijg zeker tien brieven per jaar, die ik liever op mijn email zou hebben. Ik wil vragen of u niet A, het een beter idee vindt om mensen die het nodig hebben de post per post te laten krijgen en AOW'ers, ik ben er een, ik ben een van uw doelgroepen...

Mevrouw Stolk: Dat betwijfel ik, voorzitter.

De heer Van der Meer: Die het liever digitaal willen, digitaal laten krijgen. Dat is goedkoper en effectiever. Hoe denkt u daarover?

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, het is mij om het even. Als mensen aangeven dat ze het liever digitaal hebben, dan zou dat wat mij betreft digitaal kunnen. Maar ik denk als je dat uit moet gaan zoeken dat dat alleen maar meer geld gaat kosten dan dat het op gaat leveren. Maar het is mij om het even. Het is mijn fractie om het even. Als mensen aangeven dat het digitaal, dan digitaal. En de mensen die niks zeggen, daar komt het gewoon per post. Dat is eigenlijk de oproep van mevrouw Striebeck en namens de VSP. Nou weet ik even niet meer waar ik gebleven ben. De kosten voor vervanging en onderhoud van investeringen, voorzieningen structureel begroot moeten worden. Laten we leren van foute keuzes uit het verleden, waarmee we nu en in de toekomst keihard geconfronteerd worden. Denk hierbij aan de kade, sportaccommodaties en onderwijshuisvesting. Het geeft een juist beeld van de begroting. De tijd van toevallige, incidentele meevallers om de gaten te dichten, lijkt wel achter ons te liggen. Het doet recht aan een gedegen financieel beleid en daarvan is, zoals u weet, de VSP altijd een groot voorstander geweest.

De voorzitter: Wil u afronden?

Mevrouw Stolk: Jazeker, voorzitter. Tot slot, de VSP gaat de begroting 2025 alleen maar goedkeuren als het college akkoord gaat dat het huidige beleid, waaronder nadrukkelijk het woningbouwbeleid, onderdeel wordt van de besparingen die in 2026 en de jaren daarna moeten worden doorgevoerd. De toekomst van Dordrecht moet gebaseerd

worden op de huidige realiteit en niet langer op luchtkastelen. En ik ga de motie, ik heb er alleen geen nietje in, aan u overhandigen.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan geef ik dadelijk het woord aan de fractievoorzitter van GroenLinks. Maar daarvoor even de ingediende moties en amendementen van VVD aan u benoemen. Amendement 3, ingediend door de VVD, geen diftar of recycletarief in Dordrecht. Dan motie 13, ingediend door de VVD, bewaken van financiële ruimte voor onze inwoners. En de motie 14, ingediend door de VVD, de Dordtse vlag kan, tussen haakjes, weer uit. Dan ga ik naar de moties, ingediend door VSP-fractie, Van Leeuwen, DENK en SP Dordrecht, informatie bestaande regelingen per post. En dat is motie 15. Ik geef het woord aan de heer Uysal. Gaat uw gang.

De heer Uysal: Voorzitter, allereerst een woord van dank aan de leden van het college en de ambtelijke organisatie voor alle inspanningen om te komen tot deze begroting. En dank aan onze griffie voor de ondersteuning van de gemeenteraad. Voorzitter, wij zijn allemaal Dordtenaren. Waar je ook vandaan komt, van wie je houdt, hoe je je identificeert, we vormen samen de gemeenschap die Dordrecht heet. En deze gemeenschap is niet ontstaan door het toevallige gegeven dat we met elkaar in dezelfde stad wonen, maar omdat we samen de stad en het leven erin vormgeven.

We blijven daaraan bijdragen als we elkaar de ruimte geven om onszelf te zijn en we diversiteit als kracht zien. Ieder van ons draagt geheel op eigen wijze, samen met anderen, bij aan het verhaal en de identiteit van onze stad. Een mooi voorbeeld hiervan vinden we in de familie Dicke. Otto Dicke, kunstenaar en gedreven tekenaar, liet met zijn werk niet alleen zijn artistieke talent zien, maar ook de schoonheid en het karakter van Dordrecht. Hij groeide uit tot een landelijk icoon. Zijn vader Carel Matthijs Dicke diende de stad eerst als gemeenteraadslid en vervolgens bijna twee decennia lang als wethouder van financiën. Maar de rol van de Dicke's in de Dordtse geschiedenis reikt verder dan kunst en politiek. Otto's zus Lenie, lid van het verzet, bracht tijdens de Tweede Wereldoorlog enorme persoonlijke offers voor een vrije, gelijkwaardige en vreedzame samenleving. Wat Lenie van het Nederland van nu zou vinden, ik citeer haar zoon. "De oorlog had haar heel sterk antiracistisch gemaakt. Ze zou het gevoel hebben dat dit niet het Nederland is waar ze voor gevochten heeft." Ironisch genoeg begon deze indrukwekkende familiegeschiedenis met Heinrich Adolf Dicke, die zich als immigrant uit Duitsland in Dordrecht vestigde. Kortom, voorzitter, de Dicke's tonen ons dat nieuwkomers niet alleen deel kunnen worden van onze gemeenschap, maar juist onze gemeenschap kunnen versterken en verrijken. Met de opvang van vluchtelingen en asielzoekers blijft de gemeente trouw aan de geschiedenis van Dordrecht, ondanks het landelijk sentiment. Wij laten hier zien dat het anders kan. Onze stad is een open, vrije en gemoedelijke stad. Dat is Dordrecht waar wij in geloven. Voorzitter, GroenLinks is blij dat deze begroting opnieuw bevestigt dat Dordrecht een stad wil zijn waar iedereen zich thuis voelt en waar gelijke kansen en inclusie centraal staan. Alleen zo halen we het beste in mensen naar boven. En om onze samenleving nog inclusiever en toegankelijker te maken, dienen wij een motie in. Voorzitter, de begroting die nu voorligt, is sluitend voor het aankomend jaar. Maar het financieel perspectief voor de jaren erna is minder rooskleurig. Van ons wordt verwacht een toekomstbeeld van Dordrecht te schetsen, om vervolgens prioriteiten te stellen. Het toekomstbeeld van GroenLinks is een stad waar het voor iedereen weer mogelijk is om een passende woning te vinden. Iedereen heeft

het recht op een duurzame en betaalbare woning. GroenLinks zet zich in op echte volkshuisvesting, als een van de belangrijke taken van de overheid. En Dordrecht pakt de wooncrisis met lef aan. Voor het eerst in jaren zijn er in onze stad meer sociale huurwoningen gebouwd dan gesloopt. Dit is een mijlpaal om trots op te zijn. In een tijd waarin de woningmarkt onder druk staat en veel nieuwbouwprojecten uitgesteld of afgelast worden, zetten wij door. We trekken zes miljoen uit om honderd extra sociale huurwoningen te realiseren op het Gezondheidspark. In het kader van gemengde wijk is dat belangrijk, want GroenLinks vindt dat iedereen overal in de stad moet kunnen wonen. Het toekomstbeeld van GroenLinks is een stad waarin we de bestaanszekerheid van onze inwoners garanderen. Hoewel fundamentele veranderingen op het gebied van armoedebestrijding vooral vanuit Den Haag zullen moeten komen, kunnen wij als gemeente niet stilzitten. En gelukkig doen we dat ook niet. We voeren het grootste armoedebeleid ooit uit en proberen de situatie van mensen in armoede te verbeteren. Maar alleen met financiële ondersteuning komen we er niet. Het is onze plicht om iedereen een eerlijke kans te bieden om mee te doen in de samenleving. Dit betekent investeren in kwetsbare wijken, zoals dat nu gebeurt met het Nationaal Programma Dordt-West, om de sociale ongelijkheid terug te dringen. GroenLinks dringt aan op blijvende en gerichte ondersteuning voor deze gebieden.

Want ook de inwoners van Krispijn, Crabbehof en Wielwijk hebben het recht op eerlijke en gelijke kansen in het leven. Het toekomstbeeld van GroenLinks is een klimaatneutraal Dordrecht in 2040. We dragen een verantwoordelijkheid om de problemen van nu niet door te schuiven naar de volgende generaties. Dat betekent dat we nu keuzes moeten maken die bijdragen aan de transitie naar een duurzame stad. Om Dordrecht gezonder en aantrekkelijker te maken, zijn een aantal goede stappen gezet. Denk aan het Mobiliteitsplan, waarmee we de stad zo willen inrichten dat wandelen en fietsen vooropstaan. Of de verduurzaming van ons vastgoed, zoals scholen en sportvoorzieningen. Maar als we onze stad echt klaar willen maken voor de toekomst, dan vergt dat een langdurige financiële inzet. En mede door wispelturig en onzinnig landelijk klimaatbeleid wordt geen perspectief geboden. En dat baart GroenLinks grote zorgen. We moeten ervoor waken dat de bezuinigingen van vandaag niet leiden tot extra kosten voor de toekomst. En dat gaat echter wel gebeuren als we geen klimaatadaptieve maatregelen treffen, zoals het vergroenen van onze wijken en onderhouden van onze bomen. Bovendien kan een groeiende stad toch ook niet zonder een groene stad. Dordrecht is een stad van kunst en cultuur. Dat wordt ook buiten de stadsgrenzen erkend en gewaardeerd. De maximale vijf sterren in Trouw voor de tentoonstelling Liberté in het Dordrechts Museum kan geen toeval zijn. Cultuur bindt mensen en brengt ze bij elkaar. Juist in deze roerige tijden helpen kunstenaars ons de wereld om ons heen beter te begrijpen. Net zoals Otto Dicke dat ook deed in zijn tijd. Daar waar het kabinet ervoor kiest om de cultuursector, die het al zo moeilijk had, nog verder in het nauw te drijven, kiezen wij in Dordrecht ervoor om juist extra te investeren in kunst en cultuur. Zo versterken we de sociale cohesie, brengen we levendigheid in onze stad en stimuleren we creatief denken. Precies de eigenschappen die we hard nodig hebben om de uitdagingen van deze tijd aan te kunnen gaan. Afsluitend, voorzitter, onze stad is als een groot weefwerk. Een zorgvuldig geweven geheel, waarin elke Dordtenaar een unieke draad vormt. Iedere draad, of die nu dik of dun is, fel van kleur of juist ingetogen, heeft een eigen rol en plek in dat weefsel. En wanneer iedere draad stevig en verbonden is, ontstaat een krachtig, warm geheel dat ons allemaal beschermt en bij elkaar houdt.

Maar als de draden loslaten of verzwakken, ontstaan er gaten. En dan verliest het weefsel zijn kracht en samenhang en wordt het kwetsbaar. En juist daarom hebben we iedereen nodig. Het is tijd om de schouders eronder te zetten voor een menselijk, eerlijk en duurzaam Dordrecht. Dank u wel.

De voorzitter: Ik Dank u zeer. Binnen de tijd ook. Dat is knap. Ik zou de fractievoorzitter van de Partij voor de Dieren nu het woord willen geven, omdat er een wisseling is. En dan ga ik door naar de coalitie. En dan doe ik recht aan de afspraak die u met elkaar gemaakt heeft. Ik geef het woord aan de heer Venderbos-Lambinon. Gaat uw gang. Ik zal even voorlezen de ingediende motie van GroenLinks, mede ondertekend door CDA, DENK. De motie alleen samen krijgen wij onze stad toegankelijk, die krijgt het nummer, motie 17. Waarvan akte. Gaat uw gang.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, in onze fractie verdelen wij met plezier de taken. En daarom doe ik nu het woord en niet onze fractievoorzitter. Voorzitter, dit is de derde begroting waar de Partij voor de Dieren een oordeel over mag vellen.

Kijken we terug naar onze eerdere bijdrage, dan moeten we helaas constateren dat er weliswaar verbeteringen te zien zijn, maar op veel punten stagneert dat nog steeds. Ik ga in op de onderwerpen die wij willen aansnijden. En dat is vergroening. Het is belangrijk om onze stad te vergroenen, om hittestress tegen te gaan en de luchtkwaliteit te verbeteren. Dordrecht heeft een aantal projecten in gang gezet, zoals de vergroening van de Aardappelmarkt, de Spuiboulevard en Stadspark XXL. Mooie projecten, die goed zijn voor onze gezondheid en aantrekkelijkheid van de stad. Maar voorzitter, het stopt niet bij de oplevering van het project. Ook daarna is onderhoud noodzakelijk. En als we groen niet goed onderhouden, zijn de gevolgen groot. Zoals teveel dode takken, overwoekering met wortelonkruiden en verdringing van beplanting. Zodra een tak verrot genoeg is, zal hij afknappen door het eigen gewicht. En dit levert een gevaar op voor passanten, auto's en gebouwen. Jaarlijks vallen er in Nederland meerdere doden door vallende takken. Ook ontstaat er schade aan beschoeiingen, wat kan leiden tot erosie en instabiliteit van de oevers. Bij schade aan straten door oprukkende wortels ontstaat gevaar voor voetgangers en wielrijders, met ongelukken tot gevolg. Een gemeente heeft een zorgplicht voor goed onderhoud van groen en moet gevaarlijke situaties voorkomen of oplossen. Schade levert een aansprakelijkheidsrisico op voor de gemeente. In december 2023 is een gegunde opdracht aangekondigd voor een aansprakelijkheidsverzekering voor onder andere Dordrecht. De Partij voor de Dieren vraagt de wethouder ons te informeren of ongevallen, zoals eerder omschreven, in de aansprakelijkheidsverzekering zijn inbegrepen? Gemeenten kunnen met investeringen in groen, de gezondheid en het welzijn van inwoners een grote boost geven. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt en is gebleken dat groen een positief effect heeft op de fysieke en mentale gezondheid van mensen. Groen is het aantal bewegingen, heeft een verkoelende werking, zorgt voor minder eenzaamheid en voor sneller herstel van stress en vermoeidheid. Deze vier, en mogelijk nog meer, mechanismen maken dat in een groene omgeving mensen gezonder zijn. Voorzitter, om te voorkomen dat er onvoldoende budget is om onderhoud aan groen te kunnen garanderen en op het gewenste niveau te houden, dienen wij onze motie in om onderzoek te doen naar de

onderhoudskosten van groen. Groen is in de ogen van de Partij voor de Dieren ook kapitaal. We gaan verder met dierenwelzijn.

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Een vraag over die kosten van groenonderhoud. Vindt de Partij voor de Dieren niet, voorzitter, zou mijn vraag zijn, dat die kosten in belangrijke mate afhankelijk zijn van hoe je het groene onderhoud inricht? Hoe vaak maai je? Hoe vaak snoei je? En waar maai je? En waar snoei je? En erg afhankelijk is van hoe je het organiseert? Want een deel van het groene onderhoud, we hebben het daar eerder over gehad, kan ook heel goed door vrijwilligers, door bewoners, enzovoort gedaan worden. Moeten we het niet eerst hebben, zou mijn vraag zijn, over de vraag wat we willen aan groenonderhoud en hoe we dat willen doen, voordat we naar de kosten gaan vragen? Want anders lijkt het net alsof we de financiën sturend laten zijn. En we moeten sturend laten zijn, lijkt mij, en ik hoop dat u dat met me eens bent, wat we willen.

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, voor kapitaalgoederen bestaat de nota Onderhoud Kapitaalgoederen. En de Partij voor de Dieren vindt dat groen ook kapitaal is. Wat de heer Van der Meer zegt over maaien, zijn we het helemaal mee eens. Maaien is ook goed voor diversiteit. En als je niet maait, dan groeit er veel meer, waardoor insecten en andere dingen gewoon zich beter tot hun recht voelen. Ik ben het met hem eens dat we daar zeker op kunnen bezuinigen. Dan op een gegeven moment de participatie, laat ik het zo zeggen, van bewoners in groenonderhoud, die is er al.

De heer Struijk: Voorzitter.

De heer Venderbos-Lambinon: Er zijn heel veel mensen die zich inzetten voor het onderhoud van boomspiegels. De plantenbakken in de stad, die er nu staan, worden onderhouden door de bewoners en de winkeliers. En er zijn ook bedrijven die rotondes onderhouden. Weliswaar mogen ze reclame neerzetten, maar zij onderhouden wel de rotondes. De Partij voor de Dieren is van mening dat er al genoeg gedaan wordt. Maar op basis van het feit dat er een nota Onderhoud Kapitaalgoederen is, denken wij dat die nota er ook moet komen voor groenonderhoud en dat dit groen goed onderzocht moet worden. En daarna kunnen we kijken wat de kosten zijn. Voorzitter, ik ga verder met dierenwelzijn.

De heer Struijk: Voorzitter, deze kant.

De voorzitter: Mijnheer Struijk, gaat uw gang, ChristenUnie/SGP.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik hoorde een hele interessante opmerking van de heer Venderbos. Zij zien, zijn partij ziet groen als kapitaalgoederen. En dat is leuk. Een beetje econoom zal zeggen, kapitaalgoederen, daar moet je op afschrijven. Nou weet ik dat bij er de gemeente Dordrecht dat soms weleens fout gegaan is bij kapitaalgoederen. Maar ik hou toch wel vast dat er op kapitaalgoederen moet

worden afgeschreven. Hoe ziet de heer Venderbos dat? Hoe gaan wij dat dan met groen doen?

De voorzitter: Mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Dat is een goede vraag van de heer Struijk. Kapitaalgoederen schrijf je af om die te vervangen. Als je groen goed onderhoudt, is vervangen nauwelijks noodzakelijk. Is afschrijving ook in mijn ogen niet noodzakelijk.

De heer Struijk: Korte vervolgvraag. Er zijn bomen die heel oud kunnen worden. Maar u zult, net zo goed als ik denk ik, weten dat er bomen zijn, en ook op het eiland van Dordrecht, die worden echt niet zo heel oud. Die moet je na dertig, veertig jaar gewoon vervangen. Dan blijft toch staan dat je daar eigenlijk direct al voor zou moeten gaan reserveren.

De heer Venderbos-Lambinon: Ik ben het met de heer Struijk eens. En ook dat kan in het onderzoek meegenomen worden, dat je kan kijken hoelang een boom blijft staan, twintig, dertig, veertig jaar, en hoeveel afschrijving je daarover kan hebben om die boom na veertig jaar te kunnen vervangen.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, ik ga verder met dierenwelzijn. Dieren zijn wezens met gevoelens, die pijn, angst en stress kunnen ervaren. Nog steeds worden dieren massaal afgeknald, vergast, doorboord en geplet, maar ook mishandeld. Nog steeds bepalen de jagers het aantal dieren dat afgeknald moet worden. De slager keurt zijn eigen vlees. Dordrecht heeft het jachtrecht voor 12 jaar verleend aan de Wildbeheereenheid Hoeksche Waard. Een organisatie, opgericht door jagers en bestaande uit jagers. De onpartijdigheid is hier ver te zoeken. Dordrecht wordt door Sportvisserij Zuidwest-Nederland gebruikt om de jeugd het plezier van sportvissen te leren. Dat is uiteraard niet, zoals de Partij voor de Dieren dit zou verwoorden. Midden in het historische havengebied hangen vlaggen die oproepen om al op jonge leeftijd dieren te mishandelen. Gezien de mishandeling van vissen, kan dit, naar de mening van de Partij voor de Dieren, niet onder sport verstaan worden. Ik ga over een vuurwerkverbod. Al een aantal jaren signaleert en registreert onze partij vuurwerkoverlast. Ook in Dordrecht. Het aantal incidenten neemt jaarlijks toe, van 210 meldingen in 2022 naar 349 in 2023. Ook voor 2024 zijn al tientallen meldingen ontvangen. Meldingen die ook afkomstig zijn uit de vuurwerkvrije zones, zoals de binnenstad. Naar alle waarschijnlijk is het aantal meldingen het topje van de ijsberg. Knalvuurwerk kan letsel opleveren aan ogen en gehoor of het verlies van ledematen. In het ergste geval kan vuurwerk de dood tot gevolg hebben. Dieren raken in angst en gestrest. Niet alleen huisdieren, maar ook dieren die in het wild leven.

De heer Safranti: Voorzitter.

De heer Venderbos-Lambinon: Soms vallen letterlijk de vogels dood uit de lucht. Bij het afsteken van vuurwerk...

De voorzitter: Mijnheer Safranti, DENK.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ik heb ruim vier minuten zitten luisteren. Ik heb alleen maar over bomen gehoord, dieren gehoord. Ik dacht, misschien komt mijnheer Venderbos wel zo meteen over de huidige actualiteit wat binnen onze stad speelt. Maar komt mijnheer Venderbos zo meteen nog over de mensen in onze stad of over de financiën over de stad vertellen?

De heer Venderbos-Lambinon: Ik kom zo meteen te praten over financiën en ook bijvoorbeeld over afvalscheiding.

De voorzitter: Mijnheer Venderbos, gaat u verder.

De heer Venderbos-Lambinon: Bij het afsteken van vuurwerk komt fijnstof vrij, dat zorgt voor luchtvervuiling en is schadelijk voor de natuur, maar ook de gezondheid voor mens en dier. Ook zorgt vuurwerk voor bodem- en watervervuiling. Ik ga verder met afvalscheiding, waar de heer Safranti het zo graag over wil hebben. De Partij voor de Dieren is voorstander van diftar. Dat zorgt voor een goede afvalscheiding, afname van de berg restafval en recht doet aan het principe, de vervuiler betaalt.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De heer Venderbos-Lambinon: In opdracht van het ministerie...

De voorzitter: Mevrouw Pichel, gaat uw gang.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Nog even een vraag aan de heer Venderbos op zijn vorige onderwerp. Want hij had het over vuurwerk. In die zin zijn we denk ik bijna gelijk aan elkaar, want wij kunnen ons er wel in vinden dat, althans wat ons betreft, het vuurwerk gewoon beperkt tot oud en nieuw. We weten dat dat natuurlijk niet zo is. Er wordt op andere momenten afgestoken. Maar wat zijn de ideeën van Partij voor de Dieren, natuurlijk wel een beetje met oog op deze begroting? En op welke manier zou Partij voor de Dieren daar dan iets aan willen doen? Behalve simpelweg zeggen, het mag niet. Want het mag natuurlijk al grote gedeeltes niet. Maar wat zijn dan andere oplossingen of ideeën?

De heer Venderbos-Lambinon: Het mag inderdaad in sommige gebieden niet. Maar in diezelfde gebieden is er ook gewoon nog steeds vuurwerkoverlast. En dat blijft altijd een probleem. Dat ben ik met mevrouw Pichel eens. En helaas zullen we moeten wachten op een nationaal vuurwerkverbod, vermoed ik, waar wij als Partij voor de Dieren niet op zitten te wachten. Laten wij als Dordrecht gewoon een lokaal vuurwerkverbod in gaan stellen, net als andere gemeenten het ook al gedaan hebben. Maar helaas denk ik dat we zullen moeten wachten op een nationaal vuurwerkverbod.

Mevrouw Pichel: Mag ik een vervolgvraag stellen?

De voorzitter: Vervolgvraag.

Mevrouw Pichel: Want dat is denk ik juist het punt. Want dat verbod is één ding. En er is natuurlijk al grotendeels een verbod dat het op bepaalde plekken en op heel veel momenten gewoon niet mag. En toch gebeurt het. En wellicht dat het antwoord er nu

natuurlijk ook gewoon niet is. Maar dat vind ik wel interessant ook aan de discussie, want wat zijn dan de andere mogelijkheden, behalve gewoon het verbod opleggen? Want verbod opleggen alleen heeft niet het gewenste effect. Dat zijn we denk ik wel met elkaar eens. En daarom zeg ik, misschien is nu niet het antwoord hier, maar is er een manier waarop je daarover zou willen nadenken. Dat is eigenlijk meer de vraag, gewoon puur uit interesse.

De voorzitter: De heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Ik begrijp de vraag. En wij worstelen ook met dit probleem. Ik weet wel dat er binnenkort een actie komt vanuit de boa's om in gesprek te gaan met zeker de jongeren, die over het algemeen de oorzaak zijn van dit probleem. En dat is een oplossing, om in gesprek te gaan met de mensen die vuurwerk afsteken. Alle andere oplossingen, ik kan ze ook helaas niet bedenken, want het is een mentaliteitsverandering, net als bij afval. Het is een mentaliteitsverandering. En die is niet zo één, twee, drie te veranderen.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De heer Venderbos-Lambinon: Dan kom ik inderdaad op afvalscheiding. De Partij voor de Dieren is voorstander van diftar. Dat zorgt voor een goede afvalscheiding, afname van de bergen restafval.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann, VVD.

De heer Kuhlmann: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde zojuist de Partij voor de Dieren, zeg de heer Venderbos, een warm pleidooi houden voor het betalen per zak, voor diftar. En dan ben ik toch benieuwd, want de ervaringen in andere steden zijn dat er dan best veel extra afvaldumping is, wat is het antwoord van de Partij voor de Dieren op dat probleem? Welke effectieve, bewezen manieren zou u toepassen om dat probleem van die extra afvaldumpingen te tackelen? Heeft u daar ideeën bij?

De voorzitter: Mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: De heer Kuhlmann is net iets te snel, want ik ben nog niet klaar. Ik ben net begonnen met mijn woordvoering erover. Zoals ik al zei, wij zijn voorstander van een goede afvalscheiding, omdat dan de berg afval, de restafval verminderd wordt. En het principe, de vervuiler betaalt. Ik heb de vraag ook al gesteld aan de heer Den Heijer. In opdracht van het ministerie Infrastructuur & Waterstaat en Rijkswaterstaat is een onafhankelijk onderzoek naar de voor- en nadelen van diftar uitgevoerd. In dit onderzoek, uitgevoerd in 2021, door onderzoeksbureau IPR Normag, is gekeken naar de effecten van diftar op zaken als afvalscheiding, afvalstoffenheffing, openbare ruimte, zwerfafval en de kwaliteit van deelstromen. De onderzoeken tonen aan dat diftar een succesvol instrument is om de hoeveelheid restafval te verminderen. Op basis van een analyse van afvalbeheerprestaties van gemeenten in Nederland blijkt diftar effectief in de reductie van restafval en een toename van de hoeveelheid ingezamelde recyclebare grondstoffen. De landelijke afvalcijfers van diftar als

beleidsinstrument bij huishoudelijk afvalbeheer tonen aan dat bij inwoners in niet diftar gebieden gemiddeld 182 kilo fijn huishoudelijk restafval per persoon is ingezameld en inwoners in de diftar gemeenten gemiddeld 94 kilo fijn huishoudelijk restafval. Dat is een verschil van bijna 88 kilo per persoon. En wij baseren ons heel graag op deze onderzoeken.

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dan ben ik toch benieuwd hoe de Partij voor de Dieren kijkt naar alle berichten die na dat onderzoek zijn ontstaan, die te vinden zijn in allerlei verschillende kranten, over problemen met afvaldumping in steden, in gemeenten die dit hebben ingevoerd? Want ik hoor eigenlijk geen antwoorden op van hoe bepaalt welke effectieve manieren er dan zijn om die afvaldumping tegen te gaan? Vindt u het dan niet een goed idee dat we daar nog eens even heel goed naar kijken, voordat we in Dordrecht die stap zouden zetten?

De voorzitter: Mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Ik ben het met de heer Kuhlmann eens dat afval op de straat een groot probleem is in Dordrecht. Een van de oplossingen is, net als bij het vuurwerkoverlast, heropvoeding, als ik het zo mag zeggen, van de bewoners. Maar daar moeten we inderdaad eens over na gaan denken hoe we dat precies kunnen gaan doen en hoe we dat in het werk kunnen gaan stellen, om de bewoners ervan te doordringen dat afval op straat gooien gewoon niet kan. In onze omringende landen zie ik heel weinig afval op straat liggen. En ik denk dat we dat voorbeeld zouden moeten volgen.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, ik wil verder vooruitkijken naar de nota Participatie. In begin jaren 80 kregen burgers inspraak in ambtelijke procedures en werden gehoord door de overheid. In praktijk kwam het veelal erop neer dat overheidsdiensten de wettelijk verplichte inspraakronde hielden, waarbij ze de burger aanhoorden, zonder dat ze op enige wijze verplicht waren daadwerkelijk consequenties eraan te verbinden. Daarom werd de term participatie gelanceerd. Mensen wilden structureel actief meedoen, niet slechts een recht op verbale kanttekening mogen plaatsen, waardoor veel inspraakprocedures al snel waren verworpen. Ik zal hem even wat sneller doen, gezien de tijd. Inwoners mogen nu meepraten over het profiel van de burgemeester, maar de inwoners hebben de indruk dat hun stem er niet toe doet. Bij de ontwikkeling van projecten in hun leefomgeving zijn ze vaak de laatste die op de hoogte gebracht worden of moeten zij dit uit de media vernemen. Een recent voorbeeld hiervan zijn de flexwoningen voor Oekraïners. Inspraak heet nu participatie, maar structureel actief meedoen is nog niet ingeburgerd. Voorzitter, ik sluit af met een oproep aan de collega-raadsleden en de wethouders. Het ravijnjaar 2026 nadert met rasse schreden. En voor Dordrecht betekent dit 26 miljoen aan bezuinigingen. Inmiddels is bekend dat de minister geen extra geld beschikbaar stelt. Raadsleden hebben zich in december 2023 verenigt in het actiecomité Raden in Verzet, om tegengas te kunnen geven aan de voorgenomen bezuinigingen. In oktober dit jaar hebben ook wethouders aangegeven in

zet komen, omdat men met steeds minder budget meer moet doen. In het uiterste geval willen de wethouders zelfs staken of zelfs taken teruggeven. De Partij voor de Dieren raadt raadsleden en wethouders aan, die nog niet bij deze comités zijn aangesloten, dit snel te doen. Immers hoe sterker het verzet, hoe meer invloed wij kunnen hebben in Den Haag. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan geef ik het woord aan de ChristenUnie/SGP. Het woord wordt gevoerd door de heer Struijk. Ontvangen is de motie groenonderhoud goed te regelen, motie 16. Ik dank u zeer. Mijnheer Struijk, gaat uw gang.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, laat ook ik beginnen met een woord van dank richting allen die aan de samenstelling van die begroting hebben bijgedragen. Het is dankzij hen dat deze begroting gepresenteerd en besproken kan worden. Het is dankzij hen dat het een fraai vormgegeven en leesbaar document is geworden. Dank daarvoor. Voorzitter, vorige week was ik elders, vakantie. En ik had me voorgenomen echt vakantie te houden en nergens anders aan te denken, zeker niet aan politiek. Maar dat lukte niet, want ik moest terugdenken aan eerdere vakanties. En wel aan mijn allereerste vakantie. En dat was heel lang geleden, dat begrijpt u, in de gemeente die nu Rijssen-Holten heet. Daar was een stukje bos, het Hollands Schwarzwald. En het meest ruige deel vond ik spannend, dat heette de Ravijntjes. En toen was mijn vakantiegevoel geheel verdwenen, voor even, vanwege de schaduw die boven deze begroting hangt. Voorzitter, het is juist vanwege het sombere perspectief dat ik wil beginnen met aandacht te vragen voor het feit dat op lange termijn de overheid niet overal voor de oplossing kan zorgen. Daarom moet ingezet worden op cohesie, moeten we inwoners faciliteren in plaats van alles zelf te willen doen. Aandacht ook voor vrijwilligers. Landelijk loopt het aantal terug. Luister daarom naar vrijwilligersorganisaties en help ze waar mogelijk. We hebben echt een gigantisch probleem als deze terugloop doorzet. Voorzitter, laten we aandacht hebben voor weerbaarheid van de samenleving. En daarbij denken we, zonder anderen uit te sluiten, toch in de eerste plaats aan jongeren. Zij zijn immers de toekomst. Mede daarom dienen wij twee moties in. Eén samen met het CDA en de Partij van de Arbeid, waarin aandacht wordt gevraagd voor maatschappelijke diensttijd. En één waarin we vragen naar de mogelijkheden te onderzoeken tot versterking van de preventieve schuldenaanpak. En dat doen we samen met de Partij van de Arbeid en de SP. En dan gaat het over schuldenaanpak onder jongeren. En de stijgende kosten van de jeugdzorg baren ook ons zorgen. Tegelijk verdient de jongere met problemen wel aandacht en hulp. Dat is een spanningsveld. Dat wel. Mogelijk zijn preventieve maatregelen te bedenken die kunnen helpen de kosten te drukken. En ook wij vragen aandacht, het is al eerder gebeurd vanavond, zelfs vanmiddag al eventjes, voor de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid van onze handhavers, elle 69, en de wijkagenten. De eerlijkheid gebiedt dat het op dat punt, ons inziens, niet in elke wijk goed lijkt te gaan. Ze kunnen niet overal tegelijk zijn. Dat snappen wij ook. Maar in elk deel van de stad zou je ze toch regelmatig moeten zien. Ik las dat ook in een artikel in Dordt Centraal, ze moeten bekend zijn in de wijk. En dat zijn ze niet overal. Ik hoor ook bij de doelgroep van de Verenigde Senioren Partij. Ik heb veel vrije tijd daarom. Ik loop heel veel in de wijk en ik zie ze nooit. Misschien dat de ervaren fysieke verloedering, wordt over gesproken, ook zo'n punt van zorg, dan af zou nemen. Twee zaken die mij tijdens de vakantie in Duitsland weer opvielen. Vrijwel iedereen die zijn hond uitlaat, gebruikt keurig een zakje om de rommel op te ruimen. Gevolg, de straten zijn schoon.

Waarom lukt dat in Dordrecht niet? Wordt er eigenlijk wel op gecontroleerd en gehandhaafd? Ook wat afval betreft een hemelsbreed verschil. Nauwelijks zwerfafval, geen bijplaatsingen. Het kan wel.

Vanaf deze plaats overigens een woord van waardering voor de medewerkers die iedere keer de troep opruimen die anderen veroorzaken. Maar wel jammer dat het nodig is. En wij staan open voor elke maatregel die voor verbetering zorgt. In ieder geval verwacht de burger een daadkrachtige overheid. Ter illustratie, zonder dat onderwerp zelf aan de orde te willen stellen, preventief fouilleren kreeg van de lezers van De Dordtenaar massaal steun.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De heer Struijk: Dat zegt niet alles, maar ik vond het eigenlijk best wel opmerkelijk.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer, VVD.

De heer Den Heijer: Nu stipt de ChristenUnie/SGP een ander interessant onderwerp aan. Maar even nog terug naar het vorige, waar het gaat om de inzet van de handhavers. Wat is eigenlijk de ChristenUnie/SGP bereid om daar dan voor in te zetten? Gezien het belang wat daarbij onderstreept wordt en de taken die ook de ChristenUnie/SGP verwacht en de zichtbaarheid die daaraan gekoppeld wordt.

De voorzitter: Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel. Voorzitter, de ChristenUnie/SGP is gewoon bereid alle 69 handhavers in te zetten, daar waar ze voor aangenomen zijn. Om even een voorbeeld te noemen, u kon niet vergelijken met 40 jaar geleden. Dat kan ik wel. Het percentage mensen wat betrokken was bij handhaving, toen waren dat nog agenten, was echt relatief lager dan nu. Maar als je een keer zonder licht fietste, misschien had ik pech, maar je was gelijk de Sjaak. En in het Sterrenburgpark werden regelmatig controles gehouden of er niet gefietst werd, want dat hoort niet in een park. Daar mag je alleen wandelen. Ik zou zo graag zien, en volgens mij moet dat met de 69 huidige handhavers best wel lukken, dat zulke acties wat vaker plaats gaan vinden in elke wijk in de stad. Sterrenburg schijnt 4 vaste handhavers te hebben. Ik zie ze nooit.

De heer Den Heijer: Ik mag daaruit dan concluderen dat de ChristenUnie/SGP het handhaven van het huidige handhaversaantal als inzet pleegt richting de Perspectiefnota 2026?

De heer Struijk: Ik denk dat we elkaar daar wel in kunnen vinden, op dit moment in ieder geval. Maar dan wel wil ik verbetering zien en meer zichtbaarheid. Fietsen, lopen, zo wil ik de handhavers zien. Op de step mag ook overigens. Als het maar geen elektrische is.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Ook in de krant las ik dat de wethouder blij was te kunnen melden dat er dit jaar, het is eerder genoemd, eindelijk weer eens meer

sociale huurwoningen gebouwd zijn dan gesloopt. Dat is mooi, want de woningnood is echt een groot probleem.

We roepen het college met klem op om alles te doen wat mogelijk is om dit probleem te verkleinen. En ik heb er ook alle vertrouwen in dat ze hun uiterste best doen. Maar als er nog meer creativiteit is, graag. Voorzitter, het was best schokkend om te lezen in de begroting dat het ov-gebruik echt bizar laag is. Zelfs bij het verplaatsen naar de opleiding wint de auto het van het ov. Dat vind ik beschamend. Wel fijn overigens dat AOW'ers met een krappe beurs, dankzij de Dordtpas, een positieve uitzondering vormen. En dat fiets en voet wel goed scoren. En dat is iets waar de gemeente invloed op kan uitoefenen en ook uitoefent. Voorzitter, de staat van onderhoud van de walstroomkasten is zorgelijk. Slechts 35 procent is in orde. Gevolg is geluidsoverlast in verband met gebruik aggregaten. Hopelijk komt hier snel verandering in. Iets heel anders. Ook de Essenhof wordt genoemd in de begroting. Onlangs woonde ik op uitnodiging een sociale uitvaart bij. Jaarlijks overlijden enkele tientallen mensen in Dordrecht, waarbij er niemand is die de uitvaart kan of wil regelen. Dan neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid. Het was heel mooi om te zien hoe respectvol en inventief de betrokken ambtenaren, in samenwerking met de medewerkers van de Essenhof, zorgden voor een sobere, maar waardige uitvaart. Tegelijk bepaalt het ons bij de nood van eenzaamheid. Hoe triest is het als je niemand hebt die zelfs aan het einde van je leven naar je omziet. Voorzitter, ten slotte, ondanks de sombere perspectieven, is er heel veel om dankbaar te zijn. Het wereldnieuws van een dag zou voldoende moeten zijn om ons daarvan te overtuigen. En wat ons betreft is het heel toepasselijk dat we de begroting behandelen in de week dat in de kerk de jaarlijkse Dankdag gehouden wordt. En een bekend vers van de apostel Paulus, waar dan weleens over gepreikt wordt, is, dankt God in alles. En dat wil zeggen, in voor- en tegenspoed. En wij wensen iedereen vanaf deze plaats die dankbaarheid toe. Ik dank u.

De voorzitter: Dank u zeer, mijnheer Struijk. Ik geef graag het woord aan de fractievoorzitter van DENK. De heer Safranti. Is motie 18, ingediend door ChristenUnie/SGP en CDA. Kan niet van Partij van de Arbeid, want die neemt niet deel aan de beraadslagingen. En dan motie 19, ingediend ChristenUnie/SGP. En dat is het. Gaat uw gang, mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ook vanuit ons een woord van dank richting onze ambtelijke organisatie. De begroting voor 2025 toont aan dat de financiële positie van Dordrecht solide blijft, met een sluitende begroting en een gezonde vermogenspositie. Voorzitter, de wereld is momenteel vol onzekerheid, vol crisis, zoals de oorlog in Oekraïne en de onrust in het Midden-Oosten. Deze situaties hebben een directe invloed op onze samenleving en economie. Ook in Dordrecht voelen we de effecten. En het is belangrijk dat we daarop inspelen. Voorzitter, een punt van zorg is de bevolkingsgroei. Er is geen duidelijkheid over hoeveel van de groei te danken is aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Deze bevolkingsgroei is een belangrijke pijler voor Agenda Dordt 2030. Maar we zien veel woningen die worden bijgebouwd nodig zijn voor zowel jonge mensen, die op zichzelf willen wonen, anders voor de ouderen die behoefte hebben aan een passend huis. Maar alleen huizen bouwen, zorgt niet voor meer inwoners. Wat verwacht het college voor de komende jaren als het gaat om de groei van het aantal inwoners?

We vragen het college om te zorgen dat er meer doorstroming komt in de bestaande woningen, zodat jongeren op de zolderkamers, zoals mevrouw Stolk dat een paar keer heeft aangegeven, en de ouderen hun woonwensen kunnen vervullen. Voorzitter, daarnaast blijkt uit de cijfers dat meer dan 60 procent van de bedrijven in Dordrecht uit eenmanszaken of zzp'ers bestaat. We vragen ons af of dit goed is of dat dat juist problemen kan opleveren? Hoe kijkt het college hiernaar? En hoe realistisch is het om naar 140.000 inwoners te groeien? We vragen het college om te kijken hoe deze groep ondernemers beter ondersteund kan worden, bijvoorbeeld via het Ondernemersloket. Voorzitter, vooruitkijkend naar 2026 zien we mogelijke bezuinigingen. We benadrukken dat als er overschotten zijn in 2024 en 2025 deze moeten worden gebruikt om tekorten in 2026 op te vangen en essentiële voorzieningen, zoals jeugdzorg en Wmo, te beschermen. Het behoud van deze voorzieningen is van fundamenteel belang voor het welzijn van onze inwoners, vooral de meest kwetsbaren. We vragen het college om zorgvuldig af te wegen waar eventueel kan worden bezuinigd, zodat de impact op de kwaliteit van leven in Dordrecht minimaal blijft. We willen ook aandacht vragen voor de toekomst van onze regio. Het idee om 1 Drechtstad te vormen is iets wat we goed moeten overwegen. We moeten nu al stappen zetten en samenwerken met andere gemeentes om de regio sterker te maken, in plaats van te wachten tot de problemen groter worden. Dit vraagt om vooruitdenken en samen plannen maken voor de toekomst. Ook willen we specifiek weer aandacht vragen voor Dordt-West, waar de situatie echt beter moet worden. Vroeger waren er projecten, zoals project Achter de voordeur, Kennen en gekend worden, de inzet van de wijkverpleegkundige en de werkmakelaar. En die werkten goed. We willen dat deze projecten opnieuw worden opgepakt en dat we weer investeren in de wijk. Samen met steun van het Nationaal Programma, zodat er blijvende verbeteringen komen. Tot slot, voorzitter, wij zijn blij met de witgoedregeling. Deze regeling is erg belangrijk voor gezinnen die moeite hebben om rond te komen. Vooral nu de kosten blijven stijgen. Het helpt hen om een koelkast in huis te vervangen. Daarnaast zorgt het voor verduurzaming, omdat de mensen oude, energievretende apparaten kunnen vervangen door nieuwe, zuinige apparaten. Dit is goed voor de mensen zelf, maar ook voor de stad en haar doelen op het gebied van duurzaamheid. Wethouder, nogmaals dank hiervoor. Kortom, deze begroting biedt veel mogelijkheden. Maar het blijft belangrijk om gericht te investeren in onze stad en in de mensen die hier wonen. We vragen het college om goed te blijven opletten op de behoefte van alle inwoners en om samen te werken aan een sterker Dordrecht. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer, mijnheer Safranti.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Den Heijer, VVD.

De heer Den Heijer: Ik miste persoonlijk een aantal punten uit het betoog van de fractie van DENK. Want u heeft ook altijd een warm hart voor ondernemers. Ik heb u niet gehoord over veiligheid, ook niet over doorrijden, autobezitters. Zijn dat punten die voor u helemaal niet van belang zijn dan in de toekomst?

Want ik heb u alleen maar andere punten horen aanstippen. Of zegt u, ik vind die punten ook belangrijk? En kan het college dat ook meenemen bij de uitwerking?

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ik roep vanuit hier, richting VVD, dat ik dat juist heel erg belangrijk vind. Maar ik moest me natuurlijk beperken tot zeven minuten, in dit geval. En ik heb me ook moeten beperken op deze punten. Maar qua veiligheid en verkeersdrukte, daar heeft u ons naast u.

De voorzitter: Ik dank u. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Vugt-Roose, namens het CDA. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Ik heb het genoemd, mens red jezelf. In de afgelopen weken was ik ziek. Die ervaring was niet leuk, maar wel verhelderend. Binnen enkele dagen sta je buiten datgene waarmee je in normale omstandigheden steeds weer druk bent. Gezin, werk, kerk, politiek, familie en vrijwilligerswerk. Het werd voor mij een tijd van reflectie op het mensbeeld dat vrijwel altijd bepalend is voor wat we vinden van en hoe we denken over de ander. Ik kom daar straks op terug. Eerst gaat het over de begroting. Deze is in ieder geval sluitend. Dank voor alle inzet daarvoor. Goed gedaan. We hebben er vertrouwen in dat het debat rondom de bezuinigingen beter gevoerd wordt nu de kaders zijn verdiept. We vinden het wijs om een bestemmingsreserve te vormen. En over de zes begrotingsprogramma's wil ik kort wat dingen aanstippen. De eerste, bouwend en bereikbaar. Vorige week lasen we dat wethouder Van der Kruijff bekendmaakte dat voor het eerst sinds jaren in Dordrecht meer sociale huurwoningen gebouwd zijn dan er gesloopt zijn. Dat gaven al meer fracties aan, dat is goed nieuws. Naast de sociale huur willen we woningbouw voor de betaalbare koop. De ontwikkelingen ten aanzien van het Maasterras volgen we op de voet. We zijn benieuwd naar de plannen die in het voorjaar aan ons worden voorgelegd. We zien graag voldoende aandacht voor het bouwen van woningen voor ouderen, zoals een knarrenhof, zodat ook de doorstroming op gang komt. Volgens ons draagt namelijk het bouwen van woningen voor ouderen bij aan het vinden van woningen door jongeren. Dat kan een van de bouwstenen van het seniorenbeleid zijn. Het tweede programma, groen, duurzaam en ruimtelijk. In een aantal wijken is de leefbaarheid verbeterd, doordat er bijvoorbeeld sprake is van vergroening, zoals de groenblauwe schoolpleinen. Onlangs werd duidelijk dat Dordt opnieuw te maken heeft met oude problemen, zoals bodemdaling en funderingsproblematiek. We zien graag dat naast de genoemde samenwerking met Rijk, provincie en Waterstaat er ook gebruik gemaakt wordt van de kennis die in andere steden op deze gebieden is opgedaan. We zien natuurlijk ook uit, als CDA, naar de uitvoering van de motie over de transformatorhuisjes, nu er binnenkort in Dordt enkele honderden van die noodzakelijke huisjes geplaatst worden. In andere steden is er al heel veel gemopper over de lelijke huisjes. En dat kunnen wij in Dordt voorkomen. Derde programma, lerend en ondernemend. Het hoger onderwijs in Dordt kent helaas wat tegenvallers of zelfs veel tegenvallers. We hebben van de wethouder onderwijs wel een moedgevende raadsinformatiebrief ontvangen. Daar klampen we ons aan vast.

Uit cijfers blijkt dat het aantal werkenden bij Dordtse bedrijven in de afgelopen jaren fors is toegenomen en dat de werkloosheid in vergelijking met zeven jaar geleden bijna is gehalveerd. Daar zijn we blij mee. In het mbo zien we een overvloed aan opleidingen. Wij zien liever een toename in kwaliteit dan in de kwantiteit. De programma's die er mede voor zorgen dat vroegtijdige schoolverlaters alsnog aan het werk kunnen komen, zijn qua insteek goed. Toch maken we ons wel zorgen over de werkenden die geen diploma's

hebben. Staan zij straks als eersten op straat als het economisch tegenzit? Zoals vaker aangegeven, vinden wij het belangrijk dat onze inwoners kunnen meedoen. Dat geldt zeker voor opgroeiende kinderen. Als raad moeten we blijven nadenken over hoe we kinderen met dezelfde talenten dezelfde kansen kunnen geven. Het vierde programma, levendig, leefbaar en veilig Dordrecht. In dit programma is de aandacht vooral op de binnenstad gericht. Dat vinden we te beperkt. Ook in andere wijken mag het levendiger, leefbaarder en veiliger. In enkele wijken wordt meer woonoverlast ervaren dan in andere wijken. Veiligheid betreft onder meer de gevaarlijke stoffen die door Dordrecht worden vervoerd. De zichtbare aandacht hiervoor zakt wat weg. In de afgelopen week misten we de expliciete lobby voor de veiligheid van Dordt. Met onze motie goederenvervoer door Dordrecht willen we onze wethouder een steun in de rug geven om hierover aan de landelijke tafels goed door te kunnen spreken.

De heer De Feijter: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer De Feijter, ChristenUnie/SGP, gaat uw gang.

De heer De Feijter: Dank u wel. Over die motie met betrekking tot railgoederenvervoer en vervoer van gevaarlijke stoffen door onze stad heen. Wat dat betreft, vindt CDA Dordrecht ook zeker de ChristenUnie/SGP aan haar zijde. Wij vragen hier sinds 2009 in ieder geval al aandacht voor, met een motie toen bij de begrotingsbehandeling van 2010. En we hebben zo recent als in afgelopen september nog, samen met GroenLinks, Op Ons Eiland en Partij voor de Dieren, ook artikel 40-vragen gesteld over de toekomst van railgoederenvervoer en het vervoer gevaarlijke stoffen hier in de binnenstad. Nu lees ik de motie van het CDA. En in het dictum zie ik eigenlijk twee dingen staan. Dat is ten eerste de vraag om een halfjaarlijkse update. En ten tweede een vraag om de samenwerking met andere gemeenten hierin op te zoeken richting het Rijk in de lobby en de gesprekken naar het Rijk. Nu kan ik me niet helemaal aan de indruk onttrekken dat beide eigenlijk al gebeuren. Er wordt geregeld een update gegeven, zij het niet halfjaarlijks, wat misschien ook een beetje vaak is. Hoe snel ontwikkelen zich dingen daar ook in? En ten tweede, die samenwerking met andere gemeenten, ik heb het idee dat die al heel goed loopt en dat die lobby al heel goed op gang is. Zij het niet dat het goed is om er blijvend aandacht voor te vragen. Het punt is, wat voegt deze motie specifiek toe aan het huidige collegebeleid?

Mevrouw Van Vugt-Roose: Wat voegt deze motie toe? Het is echt bedoeld als steun in de rug. We hadden hem eerst wat anders opgesteld, maar we zijn ook echt in overleg met de wethouder gegaan over, hoe kan dit bijdragen? Er zijn al heel veel fracties, ik weet ook van Beter voor Dordt die er al zich geregeld voor hebben ingespannen. En ik denk dat het veel verder teruggaat dan 2009, dat er vaak aandacht voor gevraagd is. Het was voor ons gewoon het ijkpunt dat we wat berichtgevingen zagen, waarin we dit misten. We hebben niet een geregelde, laat ik het maar zo zeggen, met regelmaat terugkerende update. En die willen we graag zien. Of een half jaar te veel is, dat dat hoor ik dan straks graag. Die samenwerking zal er vast zijn, maar ik zou ook graag weten, hoe ziet die er dan uit en met welke steden trekken we op? Gewoon wat specifieker. Dat kan in zo'n update gedaan worden. En hoe wordt die samenwerking gezocht? Ik hoop dat we u aan onze zijde vinden, met deze motie.

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann, VVD.

De heer Kuhlmann: Dank u. Ook over die motie rondom goederenvervoer. Want het CDA constateert inderdaad terecht dat er een probleem is met de giftreinen. Zoals eerder juist ook gezegd, daar is het CDA vandaag niet de eerste in. Maar ik ben toch benieuwd, vindt het CDA eigenlijk de motie, zoals die nu is voorgesteld, door het probleem te signaleren en daarover in gesprek te gaan, eigenlijk niet een beetje te slap? Zeker als je hem vergelijkt met een motie die we twee maanden geleden, GroenLinks en VVD indertijd, hebben voorgesteld? En die ook is aangenomen, overigens met steun van het CDA. Waarin heel concreet wordt gezegd, laten we ook aandringen op alternatieve buisleidingen om die gevaarlijke stoffen door te voeren, in plaats van door het spoor hier vervoer over water in plaats van over het spoor langs onze Dordtse wijken. Is dat niet een sterker signaal?

De voorzitter: U heeft uw punt nadrukkelijk al gemaakt. Mevrouw, gaat uw gang.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Uiteraard hebben we ook die motie gesteund, om naar alternatieven te zoeken. En los daarvan is ook die steun in de rug nodig om gewoon die samenwerking heel expliciet te maken en daarin op te zoeken en op die manier aan de landelijke tafels te zitten. Of die voor u genoeg toevoegt, is aan uw beoordeling. Wij vonden dat het echt nog een toegevoegde waarde had. En daarom hebben we hem ook ingediend. Zal ik verder gaan? Het CDA dient bovendien de motie respecteer het historisch verleden in. En ik wil college en raad vragen om straks op het vernieuwde dictum te letten. Het doel is uiteindelijk dat de historie van de Stadswerven niet langer wordt miskend in onderzoeken die over dit stadsdeel gaan. Het vijfde programma, bestuurlijk en ondersteunend. Heel kort. De evaluatie van de bedrijfsvoering van de Servicegemeente Dordrecht laat zien dat de ambities naar beneden moeten worden bijgesteld. Er werd veel gezegd over communicatie die nog een betere plek kan krijgen. En dat vinden wij ook belangrijk, gezien wat we in het akkoord hebben opgeschreven over de nabije overheid. Dan het zesde programma, gezond, sociaal en zorgzaam Dordrecht. Mooi dat het actieplan Meer kinderen sporten, dat door het CDA is ingebracht, een uitwerking heeft gekregen. Meedoen, hebben we al eerder gezegd, vinden wij belangrijk. En dat geldt ook voor de maatschappelijke stages. Alle onderzoeken zijn er juichend over. Mensen komen uit de eigen bubbel en jongeren komen in aanraking met nuttig, dienstbaar maatschappelijk werk. Het liberale beleid in Den Haag richt zich helaas slechts op het individu, als het met mij maar goed gaat. Een weerbare samenleving van relationele, verantwoordelijke mensen staat hiermee onder druk. En dat is zorgelijk.

Daarom ook de motie duidelijkheid voor maatschappelijke diensttijd in Dordrecht, is voor ons belangrijk. De gemeente is al als gesprekspartner betrokken bij de genoemde organisaties in de motie. Het is dan ook goed om met deze organisaties uit te zoeken of projecten kunnen worden ondergebracht in bestaande programma's of dat de stekker er definitief uit gaat. Maar duidelijkheid is nodig. Voorzitter, wij maken ons zorgen over de mentale gezondheid van veel jongeren. En er zijn oorzaken te vinden. Eenzaamheid en prestatiedruk verpesten veel jonge levens. Onze maatschappij heeft een te onrealistisch, te veeleisend mensbeeld. Velen kunnen niet voldoen aan de verwachtingen. Het is mij en ons veel waard dat we leren naar de ander te kijken zonder het waardeoordeel over diens falen of diens succes. Het kan formeel tijd zorgen in deze verkillende samenleving. Onze tijd, en Dordrecht ook, heeft oog, oor en hart nodig. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u zeer, mevrouw. Twee moties. En dan geef ik het woord aan mevrouw Koene, Gewoon Dordt. Motie 20, ingediend door het CDA, ondersteund door GroenLinks, DENK en Forum voor Democratie, goederenvervoer door Dordrecht. En motie 21, respecteer het historisch verleden van Stadswerven, ingediend door CDA, DENK en Forum voor Democratie. Maken deel uit van de beraadslagingen. Mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Uiteindelijk komt het altijd goed, voorzitter. Voorzitter, ik liep een week of twee geleden, denk ik, naar het station. En toen stak ik over, over het regenboogzebrapad. Toen keek ik ernaar en dacht ik, jemig, wat ziet dat eruit? En op dat moment schoten me de woorden te binnen, de klad zit in de stad. Want als je zo in de rondte stompt, zijn er namelijk wel meer dingen die wat shovel ogen. Op veel plaatsen ziet de berm eruit alsof er vooral onkruid staat. Door vrijwel de hele stad zie je zwerfafval. De banken op het Statenplein zien er echt heel slecht onderhouden uit. En wat te denken van veel straten die open zijn geweest voor werkzaamheden en waar de bestrating, die daarna weer wordt aangebracht, de schoonheidsprijs niet verdient. Of recentelijk misschien de graffiti over de Tour de France en later over de Cultuurnacht. Als wij dat met Gewoon Dordt doen, dan wordt dat niet op prijs gesteld. En dat terwijl voor de meeste mensen in de stad de klassieke thema's schoon, heel en veilig, ik hoorde de heer Den Heijer het ook al noemen eerder op de dag, de meeste invloed hebben op de leefbaarheid in onze stad. Tenminste, dat is wat wij in gesprekken met de inwoners en ondernemers terughoren, de klad in de stad. En toen ik dit noemde in een appje richting onze webmaster, reageerde zij met een foto van een ouderwets kladblok. Ik dacht, dat is het inderdaad. Zo'n blok kan je gewoon op schrijven en tekenen, maar echt mooi wordt het eigenlijk nooit. En dat komt met name door dat grauwe, grijzige papier. Maar toch is het functioneel en kan een beetje gekrabbel het begin zijn van iets moois. En daarom, voorzitter, heb ik bij alle zes de wethouders voor het begin van de vergadering een kladblok neergelegd, en wat kleurtjes. En dat heeft al een aantal aardige resultaten opgeleverd. De aanzet tot iets moois is er al. De bijdrage die zij daaraan kunnen leveren. Hoe willen we met elkaar dat de stad erbij ligt namelijk? En regelmatig roepen partijen in de raad hier op tot het verbeteren van juist alles wat met schoon, heel en veilig te maken heeft. En toch laat het te wensen over. En niet dat alleen uiterlijk van belang is natuurlijk, maar een eerste indruk telt. Het is ook een gevoel wat je erbij krijgt als alles er netjes uit ziet.

En de vraag is aan de wethouders wat zij daarvan vinden en gewoon eens te starten met het opschrijven of tekenen. Ik bedoel, wat ze willen. Vandaag is het allemaal mogelijk. Van wensen in die richting en misschien zelfs idealen voor de stad, welke kansen ze zien. En dat allemaal even los van een portefeuille of coalitieakkoord. Weet je, gewoon even uit de doos. Of andere belemmerende factoren, door de samenwerking met partijen binnen het college. Ga gewoon eens uit van jezelf. Wat zou ik graag zien? En dat is misschien best wel een uitdaging. Maar zij zijn net als raadsleden allemaal aan deze klus begonnen om het verschil te gaan maken. En we zijn nieuwsgierig wat er uitkomt. We zullen de opbrengsten overigens innemen en anoniem verwerken. Komen we later op terug. Maar naast idealen hebben we ook de realiteit. En het is al eerder voorbijgekomen vandaag, het per se willen groeien naar 140.000 inwoners. Eigenlijk tegen de trend in, want het is vooral ook op dit moment in het land zo dat er sprake is van krimp. En om niet zover te verdichten dat iedereen het benauwd krijgt en de leefbaarheid wordt

aangetast, denk ik dat het misschien tijd wordt voor de discussie, en ik weet niet meer wie het eerder op de dag noemde, een discussie over bouwen in de polder. Of anders de politieke keuze maken om misschien niet verder te groeien. Het is het een of het ander, volgens ons. Fundamentele keuzes maken. En dat om de regie te houden op toekomstige ontwikkelingen in de stad. En naast de woningbouw zijn er veel onderwerpen waar we eens naar willen kijken vanuit wat er in de basis nodig is. Ik heb bijvoorbeeld al eerder een opmerking gemaakt in de commissie om eens een keer met elkaar te gaan praten over, wat zou er gebeuren als we stoppen met de jeugdzorg? Dat kan natuurlijk niet. Maar je kan weleens een keer gaan kijken, als we het helemaal zouden stoppen en we zouden het helemaal opnieuw in gaan richten, hoe gaat dat er dan uitzien? Wat valt er het eerste om? Wat moeten we het eerste regelen? En dat hoeft je niet alleen bij dit onderwerp te doen. Dat kan je met meerdere onderwerpen doen. Ga eens niet blijven wrijven in een vlek. Ga eens gewoon kijken hoe het systeem veranderd kan worden. En van een andere schaalgrootte, voorzitter, en ik schakel echt ineens over op totaal iets heel anders, want jeugdzorg heb je het over weet ik veel hoeveel miljoen, en bij RTV Dordrecht heb je het gewoon over een relatief kleine subsidie, wat toch wel een groot bedrag is, al met al. Er lag een toezegging vanuit het college dat voor de begrotingsbehandeling de stand van zaken rond de omroep geschetst zou worden in een raadsinformatiebrief. Er zou aangegeven worden wat de stand was, hoe de ontwikkeling van de streekomroep was, enzovoort. Daar hebben we nog niets op gehoord. En wij willen toch wel graag weten of de omroep inmiddels aan die voorwaarden, die we gesteld hebben in die motie die is aangenomen, of ze daaraan voldoen. En heel voorzichtig zeg ik daarbij natuurlijk van niet, maar ik word graag tegengesproken door de wethouder. Het is ook weer iets, waar geef je geld aan uit? Welke keuzes maak je? En dat geldt ook over laaggeletterdheid, voorzitter. En daar word ik dan direct misschien streng op aangesproken, want tegenwoordig moet het hebben over basisvaardigheden, wat ik nog steeds een categorie vind van, het kan ook zijn dat je veters dan niet kan strikken. Maar het gaat om mensen die moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. En dat zijn overigens niet alleen ouderen, mevrouw Stolk. In de begroting staat een fors bedrag dat uitgegeven wordt. En een groot deel daarvan komt van het Rij, de WEB-gelden, Wet educatie en beroepsonderwijs.

En om geen technische vraag te stellen, maar toch wat meer informatie te krijgen van de wethouder, de nieuwe wethouder op dit thema, kan deze wethouder bij ons het idee wegnemen dat zo'n 80, 90 procent van de 1,8 miljoen, die het ongeveer is, naar NT2 gaat? Oftewel mensen die de Nederlandse taal als tweede taal hebben. Dat zou namelijk niet in verhouding zijn tot het aantal laaggeletterden die Nederlands wel als moedertaal hebben. Dat is twee derde van het totale aantal van circa 18.000. En dat gaat oplopen met jongeren, enzovoort. Maar waar we wel blij mee zijn, is de komst van een taalpanel. Vorig jaar een motie ingediend om te onderzoeken of dit haalbaar was. En zonder dat erover gerapporteerd is aan de raad, is alles al in werking gesteld. Dank daarvoor aan de vorige wethouder op deze portefeuille. Dat was hem even, voorzitter.

De voorzitter: Ik dank u zeer. En exact binnen de tijd.

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Ik wilde vragen of ik ook een kladblokje mag.

Mevrouw Koene: Zeker, mijnheer Van der Meer. Dat ga ik gelijk regelen.

De voorzitter: Uw dag kan ook niet meer kapot. En voor het college, ik verheug me er al op dinsdag, we hebben toch niet veel te doen, dan beginnen we met een kleurenwedstrijdje. Maar dat terzijde. Mevrouw Koene, dank voor uw inbreng en de aangeboden creativiteit aan het college. Ik geef het woord aan Op Ons Eiland, aan de heer Gündogdu. Ik mag ook mijnheer Aydin zeggen. Het woord is aan mijnheer Aydin.

De heer Gündogdu: Voorzitter, ik wil om te beginnen alle mensen, betrokkenen die de totstandkoming van deze begroting hebben verzorgd, dat is inderdaad het college en de ambtelijke organisatie, de gemeentesecretaris, de griffier, iedereen enorm bedanken. Er is wederom heel veel werk verzet. Voorzitter, om met de deur in huis te vallen, het college geeft aan dat we naarstig op zoek zijn naar betaalbare woningen. En daar werkt men ook hard aan. Maar we komen er helaas niet, voorzitter. En dat heeft een eenvoudige reden. Op dit moment, zoals de plannen van het college zijn, zouden we naar 1.500 betaalbare woningen moeten toewerken. En betaalbaar is in dit geval 390.000 euro. Voorzitter, ik moet helaas velen van jullie, en inclusief mezelf, teleurstellen, want 390.000 euro is absoluut niet betaalbaar. Heel veel Dordtenaren kunnen dat bedrag niet financieren. En het is gewoon een gegeven... Dat bedrag overigens stijgt ook ieder jaar, omdat het wordt geïndexeerd. Maar wij denken daar een mogelijke oplossing voor gevonden te hebben. En in dat kader doe ik, ook namens mijnheer Van der Meer, een oproep. Wij denken namelijk dat mogelijk erfpacht, althans uitgifte van woningen op erfpacht, een alternatief zou kunnen zijn. We denken om een soort werkgroepje in het leven te roepen, met een aantal van deze collega's. Voelt u zich vrij alstublieft om aan te melden. Maar om gewoon eens even vrijuit met elkaar van gedachten te wisselen. En mocht het zo zijn dat het geen alternatief is, dan zijn we ook eerlijk om te zeggen, we stoppen ermee, dit blijkt financieel niet haalbaar te zijn. Maar in ieder geval een oproep.

Voorzitter, reeds bij de Perspectiefnota hebben we een oproep gedaan aan de wethouder destijds om het huurloket dan wel het Meldpunt Ongewenst Verhuurgedrag onder de aandacht te brengen van onze inwoners. Mijnheer Heijkoop is er weliswaar niet, maar hij heeft wel een toezegging gedaan. Hij zei, op het moment dat per 1 juli de nieuwe wet ingaat, en dan moet ik het even goed lezen, Wet betaalbare huur, er een campagne zou komen om zowel de huurders als de verhuurders te wijzen op hun rechten en plichten. In de begroting zien we nergens een stukje onderbouwing dan wel financiering van deze campagne. Hoe rijmt het met de toezegging van het college destijds. Voorzitter, de winter is aanstaande. En bij vele gebruikers van het warmtenet of van een cv-ketel om een huis warm te houden druppelt nu al de zweet van hun voorhoofd. Dat komt niet van het warme huis, maar door de prijs die zij moeten betalen om hun woning warm te krijgen. We hebben warme ontmoetingsplekken gekend in deze stad voor allen die bijeen wilden, vanwege eenzaamheid die ze ervaren en soms zelfs noodgedwongen, omdat zij hun woning niet warm kunnen krijgen. Deze ontmoetingsplekken zijn opgehouden met bestaan. Maar de vraag aan het college is of deze voorziening niet meer nodig is en waarom dan niet? Hebben we het dan opeens allemaal warm en zijn we niet meer eenzaam? Voorzitter, recent hebben we ook de Huisvestingsverordening vastgesteld. Is een mooie eerste stap. Maar we zijn ook wel benieuwd naar de concrete uitwerking. Ook

ik ben op vakantie geweest, voorzitter. Vorige week zat ik in de buurt van Harderwijk. En in Hierden, plekje Hierden, aanrader. Is een mooie omgeving. En we zijn een dagje Apeldoorn gaan doen. Voorzitter, ik heb een tiener van 13. Die wilde graag shoppen. Het was een teleurstelling, voor mij in ieder geval. Leegstand, verpaupering in de binnenstad, niet om aan te zien. Voorzitter, onze binnenstad dreigt ook die kant op te gaan. En daar maken we ons ernstig zorgen over. De Primark gaat binnenkort weg. En we hebben gisteren ook nog eens gelezen dat de Blokker uitstel van betaling heeft gevraagd, met als gevolg dat ook zij vertrekken. En nu lezen wij, en we hebben een hele actieve wethouder die op LinkedIn heel veel post, en hij is naarstig op zoek naar invulling voor de Primark. In ieder geval voor de Primark. Als hij ook nog eens een post doet op LinkedIn wat nu de resultaten zijn, dan zijn we op de hoogte. Voorzitter, we willen echt een levendige binnenstad. En dat is een programma wat al jaren loopt. Maar hoe staan we er nu echt voor? Is naar onze binnenstad die stappen aan het zetten richting echt een levendige binnenstad? Graag een korte reflectie daarop. Voorzitter, het onderwijs.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De heer Gündogdu: We hebben de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het onderwijs.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Ziet de heer Gündogdu voor zichzelf misschien ook een rol in de bijdrage die deze partij levert over de binnenstad, dat dat ook effect heeft naar de buitenwereld, hoe wij onze binnenstad verkopen? En als de heer Gündogdu ergens in het land geweest is waar het nog veel slechter is dan hier. En dan daaruit concludeert dat dat juist heel negatief is voor hier, omdat we naar die situatie toegaan, dat dat ook weer verder bijdraagt aan het negatieve beeld wat mensen kunnen hebben van onze binnenstad.

Terwijl bijvoorbeeld het aantal passanten toeneemt. Het aantal bezoekers van onze binnenstad, wat daaruit geconcludeerd wordt, toeneemt. Nog geen jaar geleden met allerlei nieuw beleid gestart zijn, waar ook op geïnvesteerd wordt. Met parkeergarages bezig zijn, waardoor beter geparkeerd wordt. Met de binnenstadondernemers en vastgoedontwikkelaars aan tafel wordt gezeten, waardoor er geïnvesteerd wordt in de binnenstad. Is het misschien niet mooi dat de partij van de heer Gündogdu ook misschien aan die kant meetrekt, zodat we samen die binnenstad wat vooruit kunnen helpen?

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Voorzitter, u heeft mij aan uw zijde als u zegt dat wij alles moeten doen om onze binnenstad te verbeteren. Wat het dan ook moge zijn. En dat zeg ik niet zomaar. We hebben de afgelopen jaren heel veel geïnvesteerd in onze binnenstad. Maar ik denk dat datgene wat wij tot nu toe hebben gedaan niet voldoende is. Kijk maar naar die verpaupering en die leegstand van al die winkelruimtes. Ik heb bewust de Huisvestingsverordening genoemd, waarbij een van de alternatieven was om juist die combinatie te maken met woon-werkunits. Dat we bijvoorbeeld winkels transformeren naar woon-werkruimtes. Daar zijn we met name op zoek naar, hoe we juist die levendigheid, of het gaat om het wonen, het winkelen, de uitstraling, de beleving, nog

meer vorm te geven. En alle goede ideeën in dat kader omarmen wij, want wij moeten onze historische binnenstad natuurlijk wel koesteren. En dat is ook een van onze mooie unique selling points, om het zo te zeggen, in den lande. Maar het is met name de vrees die ik aangeef. Ik kom niet zo vaak in Apeldoorn. Maar vorige week had ik echt het idee, hier wil ik niet zijn. Het heeft geen sfeer, geen schwung. Die winkels zien er niet uit. Heel veel leegstand. En ik wil alleen maar waarschuwen dat die beeldvorming voor mij als toerist in Apeldoorn voor heel veel toeristen van onze stad ook zou kunnen gelden. Vandaar een noodoproep richting het college, laten we echt de handen ineen steken. En wat voor resultaten behalen we op basis van al die programma's? Voorzitter, ik vervolg mijn verhaal. Ik heb nog anderhalve minuut. Voorzitter, we hebben heel veel geïnvesteerd in het onderwijs. En daar zijn we uiteraard heel blij mee. Alleen een punt van aandacht, voorzitter. De afgelopen maanden zijn wij ook geschrokken door het aantal incidenten wat zich voordoet op scholen. Ik pak er ook eentje. Dank u wel. Voorzitter, en dat gaat ook over een stukje beeldvorming. Een steekincident, recent nog een neppistool op school. Een school, met politie, man en macht is ingevallen. Dat moeten wij niet tolereren. Ook hierbij het verzoek aan het college, wilt u alstublieft in gesprek gaan met zowel de onderwijsinstelling als de studenten en leerlingen, hoe zij die veilige leeromgeving op dit moment zien? Is dat nu een goede leeromgeving, een veilige leeromgeving waar zij echt het onderwijs goed kunnen volgen?

Mevrouw Koene: Voorzitter. Mag ik een bitterbal?

De voorzitter: Mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Was ik wel eerder. Ik dacht dat mevrouw Van Vugt had gewonnen. Die is aan het eten. Voorzitter, ik wil graag aan de heer Gündogdu vragen...

Want hij doet wel een oproep van dat het college moet gaan praten op de scholen. Maar volgens mij is dat helemaal geen taak van de overheid. Waarom zegt hij dat?

De heer Gündogdu: Mooie vraag, mevrouw Koene. Het is namelijk wel zo dat heel veel zich ook buiten de school voordoet. Als we het hebben over bijvoorbeeld het Leerpark, daar is heel veel hangjeugd. Er wordt gedeald. Dat weten we. En tegenwoordig wordt er namelijk ook gedeald met illegale vapes. En dat is natuurlijk wel een verantwoordelijkheid van de gemeente, want het gaat over een stukje openbare orde. En dan trek ik de lijn ook richting het college. Als je toch in gesprek gaat, neem dan het onderwijs mee. En juist ook die leerlingen. Want zij zijn degenen die ons kunnen adviseren hoe juist die veilige omgeving gecreëerd kan worden.

Mevrouw Koene: Voorzitter, begrijpen doe ik het niet, want volgens mij is er gewoon een grote taak hier juist voor de politie ook, voor de driehoek. Maar afijn, laat maar even.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Gündogdu: Voorzitter, een ander zorgpunt is het personeelsbeleid van de gemeente. We hebben veel ambitie als stad en we willen heel veel van onze ambtenaren. Ik heb daar volle respect voor. Maar waarom is het verloop van ons personeel zo hoog? Waarom gaan al onze gekwalificeerde mensen zo snel weg? En wordt het niet tijd om echt een taskforce over het personeelsbeleid en externe inhuur op te

zetten. Want we betalen ook nogal eens wat geld aan externe inhuur, terwijl we juist die kennis moeten willen borgen in onze organisatie.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De heer Gündogdu: Graag een reactie van het college.

Mevrouw Koene: Ook daarover wil ik dan alvast een voorschot nemen, dat we dat vooral moeten laten bij de gemeentesecretaris en de organisatie zelf.

De heer Gündogdu: Voorzitter, daar ben ik het niet mee eens. We hebben namelijk hier een wethouder verantwoordelijk voor het personeelsbeleid. Ter afsluiting, voorzitter. En als het goed is komt Clark nu met een foto. Voorzitter, binnenkort kunnen bezoekers van onze binnenstad, om het maar positief af te sluiten, genieten van de decemberdagen en de verdwaalsporen en mooie foto's maken van onze binnenstad. Maar laten we er alsjeblieft voor waken dat we dit soort foto's van toeristen die op pad zijn, met een DIXI op de achtergrond, de wereld in slingeren, want dat is natuurlijk geen goede promotie voor onze binnenstad. En hierbij wil ik het laten, voorzitter.

De heer Stam: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Stam.

De heer Stam: Soms moet je dingen ook wat luchtig benaderen. Ik heb tegen de heer Gündogdu twee keer horen zeggen dat hij eigenlijk liever niet meer naar Apeldoorn gaat, omdat het een saaie stad is. Heb ik een tip voor hem, je schijnt ze ook goed te kunnen bellen.

De voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Pichel, namens Forum voor Democratie. Gaat uw gang, mevrouw.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Heb ik mijn kaartje verkeerd? Daar gaat hij. We hebben blijkbaar allemaal moeite met het kaartje vandaag. Ik weet niet wat het is. Goedenavond. Dank u wel, mijnheer Katif. Ik wacht altijd op inspiratie om een stuk te schrijven. En meestal komt er wel een ingeving, maar dit keer kwam er niks binnen.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Misschien ben ik dan weer een schooljuf of wat dan ook, maar ik zou het wel fijn vinden als iedereen een beetje rustig is, want anders kan ik het echt niet volgen.

De voorzitter: Ik heb net met de hamer... Het is aan u allen om daar een beetje de rust in te hebben. Ik stel voor dat u verder gaat met uw verhaal.

Mevrouw Pichel: Dank u wel. Om even te herhalen voor mevrouw Koene, er kwam bij mij niks binnen. En dat was wel bijzonder voor mij. Ik heb nu een aantal begrotingen gedaan, Kadernota's, Perspectiefnota's. En ook elke keer kreeg ik te horen, maar jij gaat helemaal niet in detail in op de begroting. En dat klopt, want sommige details zijn namelijk helemaal niet zo belangrijk. En zeker in het geval dat er al een koers is gezet, dan heeft het weinig zin om te wisselen in de marge. Je gaat elkaar vinden op het grotere plaatje. Deel je een visie over wat een fijn leven is. Voor de één hoort hardlopen erbij, voor de ander hoort schilderen erbij. De grote gedeelde visie om dit te doen, in gezondheid en in vrede. En voorzitter, wat ik al meerdere keren heb ervaren, en collega's met mij, is dat onze inwoners vanwege bepaalde beleidskeuzes flinke buikpijn ervaren. Tot zover, in gezondheid en vrede. Denk hierbij aan de bewoners van de Weeskinderdijk of de marktondernemers of, zoals we vandaag hebben gezien, de bewoners van het Rudyard Kipling-erf. En zijn we het er niet allemaal over eens dat dit niet het effect is wat we willen bereiken? Blijkbaar zit er nog een gat tussen het resultaat wat we beogen en het resultaat wat we daadwerkelijk behalen. En dat de inwoners, hoe klein de groepjes ook zijn, per incident stress ervaren en zich aangetast voelen in hun persoonlijke levenssfeer is een serieus punt. En we weten nu ook allemaal dat het geen incidenten zijn. Het lijkt meer een patroon te zijn geworden. En hoe doorbreek je een patroon? Verandering kan alleen maar tot stand komen als de bereidheid er is. Ik kan bijvoorbeeld willen dat u door deze deur gaat. Maar als u daar niet toe bereid bent, dan gaat u niet. En ik zou u kunnen dwingen, ik zou u met iets kunnen lokken, ik kan u overtuigen met argumenten om het te doen, maar als de bereidheid er niet is, dan zal het niet met gemak gaan.

Maar wanneer u intrinsiek gemotiveerd bent om door die deur te gaan en bereid bent om te bewegen, dan gaat het met gemak. En ik had het net inderdaad ook over dat stukje inspiratie en wat komt er toe en waar wil ik het over hebben? En dan komen we toch op het stukje begroting. En begroting heeft te maken met geld. En geld heeft dan weer te maken met keuzes. Ik gooi deze er toch in. Geld is voor vele mensen een reden om iets te kiezen of om iets niet te kiezen. En het gebrek aan geld is in veel gevallen een reden om iets niet te kiezen. Maar wat als geld het probleem niet is? En ik kom nu met een voorbeeld aan wat wellicht vele mensen kennen. Wanneer we spreken over het aanbidden van idolen, denken velen dat dit te maken heeft met het aanbidden van beelden of andere goden. Maar wat een idool werkelijk is, is alles wat niet God is. Wanneer we een keuze maken die niet gebaseerd is op de wil van God, maar bijvoorbeeld vanwege het gebrek aan geld, dan maken we het concept geld belangrijker dan de wil van God. En een reden om iets wel of niet te kiezen, mag nooit geld zijn. Een reden om iets te kiezen, is omdat de keuze datgene gaat creëren wat voor je hoogste goed is. Keuze is in mijn beleving ook geen actie of een handeling. Keuze is je bereidheid om de energie te leven, zoals je wil dat je leven is. En als u zich dan afvraagt hoe, dan zeg ik u dat de bereidheid om het te kiezen de sleutel is. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Ik dank u zeer. Dan geef ik tot slot het woord aan de heer Stam, namens de Fractie van Waardhuizen. Gaat uw gang, mijnheer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Ik zal even de tekst erbij pakken, als dat lukt. Voorzitter, ook onze dank allereerst aan de organisatie en andere betrokkenen voor het opstellen van deze begroting. En de begroting is niets meer en minder dan een handboek voor het doen van uitgaven en realiseren van doelstellingen in het

desbetreffende jaar. Punt is dat op basis van de regelgeving de begroting voor een normale burger eigenlijk niet meer te lezen is. En daar zitten we toch uiteindelijk voor hier. En dat is best wel jammer. Zo blijft het een speeltje in het gesloten systeem binnen gemeenteraad voor grotendeels een selecte groep. De vele technische vragen die inmiddels zijn gesteld, zijn keurig beantwoord. In het voortraject heeft de raad zijn kaders meegegeven via moties en amendementen. En als het goed is, zijn die allemaal keurig verwerkt in de begroting. Tenminste, daar gaan we vanuit. Daarbij is natuurlijk meer dan moeilijk om binnen een begroting en een meerjarenperspectief een echte koerswijziging aan te brengen. Wat dat betreft is het toch grotendeels een log zeeschip. Uitgaven en inkomsten staan grotendeels vast. En in feite staat alles in de begroting wat we willen en wat er nodig is om de stad in stand te houden. Van grijs, sociaal tot groen. Reservepositie is oké, of dit nu komt door de Eneco-middelen of niet. Het gaat echter om de wijze van uitvoering, die ook in 2025 ongetwijfeld tot discussie zal leiden op basis van verschillende politieke opvattingen. Op zich geen probleem. En de instrumenten zijn hiervoor bekend bij elke partij, via moties of amendementen. Wat ons betreft gaat het nu in ieder geval om een stukje financieel realisme binnen de politiek, om enigszins terughoudend te zijn met vragen om extra middelen. Vanaf 2024 heeft onze fractie grote voorzichtigheid betracht met het inbrengen van geld, kosten en moties, omdat we afstevenen op een ravijnjaar. En de rijksinkomsten blijven te lang onduidelijk om een zogenaamde investeringsbegroting te maken. Het moet allemaal even wat behoudender. Daarom brengen wij nu ook een motie in die geen geld kost, maar een toekomstige besparing kan opleveren. Het stopzetten van de aankoop van de woning aan de Weeskinderendijk door de gemeente. Dit scheelt behoorlijk in de investeringen en zeker in de kapitaallasten. Daarnaast zouden wij toch graag nog verder onderzoek willen en een pilot willen opstarten met betrekking tot nascheiding.

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Een vraag daarover, over het stoppen met die Wet voorkeursrecht gemeenten op de Weeskinderendijk. Dat is een keuze die we in het verleden hebben gemaakt. Daar hebben we een besluit over genomen. Dat is staand beleid. Over een paar maanden komt het bestemmingsplan Maasterras. Dat zou een moment kunnen zijn waarop het logisch is misschien om over de zinvolheid of de zinloosheid daarvan te praten. Waarom begint u daar nu over.

De voorzitter: Mijnheer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de vraag van de heer Van der Meer. Ik hoor hier continu een aantal zaken over tafel gaan die wellicht ook een 2025 of op andere momenten zouden kunnen bespreken met elkaar. In die zin hebben wij ervoor gekozen om nu op tafel te leggen van, wij willen iets met die Weeskinderendijk wat anders is dan het huidige besluit. Maar u kunt daar gewoon voorstemmen of tegenstemmen, wat u wilt. En als de volgende bespreking komt, dan zullen wij het weer op tafel leggen.

De voorzitter: Gaat u verder, mijnheer Stam.

De heer Stam: Ik was gebleven bij dat we nog graag een onderzoek willen naar wellicht een pilot opstarten met betrekking tot nascheiding van afval. De vele bakken voor de deur leidt bij velen tot irritatie en in veel gevallen is van echte scheiding ook geen sprake meer. Vol is vol en door naar de volgende bak. Dit hoeft naar onze mening niet te betekenen dat dit extra middelen gaat kosten. Als laatste vragen wij aandacht voor beroepsopleidingen. We zien in en horen van de markt dat er een tekort is aan vakmensen. Naast de al bestaande opleidingen zouden wij op basis van onderzoek, in samenhang met de werkgevers, willen zien of er meer behoefte is bij het bedrijfsleven. Wat overigens niet betekent dat we geen voorstander zijn van universitaire opleidingen. Voor nu concluderend, er is een begroting... Dat geloof ik graag. Voor nu concluderend, er is een begroting onder lastige financiële omstandigheden opgesteld. Inhoudelijk is er al voldoende discussie gevoerd bij de Kadernota, waardoor wij deze nu niet meer willen overdoen. De technische beoordeling laten wij over aan de toezichthouder. Wij zullen in ieder geval instemmen met de begroting, omdat het werken zonder begroting niet goed is voor de stad en het helemaal onwerkbaar is om alles te doen wat we willen en moeten doen. Maar natuurlijk kunt u mij inhoudelijk allerlei vragen stellen. Dan gaan wij daar het komende jaar op basis van de begroting 2025 graag met u over in debat.

De voorzitter: Dank u zeer. Ik geef het woord aan de wethouders, college, wethouder Van der Kruijff. Het voorstel is vijf minuten schorsing voor het college. De beraadslagingen worden vijf over half elf hervat. Vergadering is geschorst. Mag ik vragen de plaatsen in te nemen? Het woord is aan wethouder Van der Kruijff. Die krijgt als portefeuillehouder middelen met andere taken nog tien minuten. En de overige wethouders vijf minuten spreektijd. Ik wil trachten, als het kan, dat we vanavond tot een afronding komen, ook omdat vier fracties niet vertegenwoordigd zijn. En dat betekent dat dat het voor morgenavond, in mijn beleving, ook wat ingewikkeld maakt. In die zin, het kan. Maar ik zou streven vanavond als het kan op een verantwoord tijdstip tot een afronding te komen. En met ieders inzet en discipline en tegelijkertijd toch politieke scherpste, en dat bezit u allemaal, moet dat lukken. Ik geef het woord aan wethouder Van der Kruijff.

De heer Van der Kruijff: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, hartelijk dank voor alle complimenten die gemaakt zijn over de begroting. Ik zal het overbrengen aan de ambtelijke ondersteuning, die dat allemaal voor elkaar gebokst heeft, voor zover ze het zelf al niet van u gehoord hebben vanavond. Wat betreft het aantal vragen en opmerkingen wat u gemaakt heeft over de financiële kant van de begroting, valt het eigenlijk reuze mee. En dat is ook helemaal niet zo vreemd, want deze begroting is een redelijke een-op-een vertaling van de Perspectiefnota, die u een half jaar geleden ongeveer heeft vastgesteld. Het enige nieuwe wat in het voorstel staat, is het instellen van een bestemmingsreserve van 7 miljoen euro, ten behoeve van de toekomstige ombuigingen en daar de effecten af en toe van te kunnen dempen en opvangen. Toch zijn er wel een paar opmerkingen gemaakt, die de begroting dan wel de financiën rechtstreeks raken. Die zal ik even met u doornemen. Dat is onder andere bij Beter voor Dordt. Motie 9 ging er ook over, over de begrijpelijke begroting. Nou is een heel deel van de begroting gewoon voorgeschreven in het besluit BBV, zoals dat zo mooi in de afkorting heet. Besluit, Begroting en Verantwoording, om het even volledig te zeggen, want u wilde het begrijpelijk hebben. En daar staan 4 onderdelen in. De inleiding, de beleidsbegroting, de paragrafen en de financiële begroting. En een aantal dingen is daar

gewoon echt in voorgeschreven. Wat er niet in voorgeschreven is vooral de beleidsbegroting, met de doelen en de activiteiten die allemaal uitgebreid staan beschreven. En dat zagen we ook gebeuren. Daar komen ook vragen en opmerkingen over. Daar komen zelfs amendementen over. Terwijl als je feitelijk kijkt, dat je ziet dat heel veel van die beschrijvingen eigenlijk verwoordingen zijn van reeds genomen besluiten in allerlei raadsvoorstellen, reeds vastgelegd en ook door uw raad besloten. Dat kun je ook korter doen of gewoon naar verwijzen dat ze bestaan of helemaal niet noemen, als u zegt dat wisten we allemaal al. Dat is voor ons niet nodig om dat in de begroting ook allemaal weer terug te lezen. Tegelijkertijd hebben we met elkaar natuurlijk ook allerlei indicatoren afgesproken, die daar wel weer aan hangen, waar je dan wel wat op wil. Ons advies is vanuit het college, als je het al wat compacter zou willen hebben... En daar is de motie zelf af en toe wat dual in, want af en toe klinkt het, het moet wat korter en wat bondiger. Maar aan de andere kant staat er, er moet niets verloren gaan. Dat gaat natuurlijk niet helemaal samen. Als je het korter maakt, raak je ook teksten kwijt. Maar om met name op de beleidsbegroting te onderzoeken of je het daar wat beknopter en leesbaarder kan maken, op dat stuk.

Want de rest is ook voorgeschreven. Als we dat met elkaar willen gaan doen, is dat denk ik ook iets om goed met elkaar te gaan bespreken in de Auditcommissie, want dat is ook een redelijk technisch vraagstuk. Dat kunnen we komend jaar, in 2025, prima in gang zetten. Of we dat helemaal gaan halen richting de begroting van 2026 kan ik niet één, twee, drie toezeggen aan de voorkant. Het hangt namelijk ook af van de uitkomst die daar met elkaar bepaald wordt. Maar ik zeg er ook eerlijk bij, we hebben het komend half jaar ook heel veel te doen in het project van de ombuigingen. En dat vergt grotendeels van dezelfde mensen ook tijd en energie. En dat zou ik dan toch voorrang willen geven als dat met elkaar in de knel komt. Met die toezegging kan ik deze motie in behandeling nemen, met die uitleg, als dat de bedoeling is. Dan hebben we nog ook een motie van de VVD. Motie, moet ik het goede nummer zeggen, 13. De bestemmingsreserve, op weg naar de ombuigingen. En de VVD, en ik denk wel meer mensen in deze raad, maken zich niet alleen zorgen over de ombuigingen, die gaan vast ook de stad raken, maar ook over eventuele belastingverhogingen die excessief zijn en die ook de inwoners in deze stad kunnen raken. Het zijn wel allemaal knoppen waar we aan kunnen draaien. En als u zegt, de bestemmingsreserve willen we ook kunnen gebruiken om de belastingverhoging een zachte landing te laten maken, als hij excessief zou zijn, dan vind ik dat prima. Om het doel toe te voegen onder de noemer, zoals nu voorgesteld wordt, de laatste knop, dat vind ik een discussie die we moeten voeren als we het met elkaar over het ombuigingsprogramma gaan hebben. Dat heeft niets te maken met de begroting van 2025. Want dat suggereert al een keuze die je gaat maken bij de ombuigingen. En dat moet je niet op dit punt, bij een bestemmingsreserve, al vast willen leggen. Laten we die integraal afwegen. Maar ik kan u wel toezeggen, en daar kunnen we ook wel mee akkoord gaan, om ook die bestemmingsreserve te kunnen gebruiken om belastingverhogingen waarvan we zeggen, die worden toch wel een beetje te gortig, een zachte landing te kunnen laten geven voor de inwoners, net zoals dat we dat ook richting andere partners en instellingen in de stad doen als je zegt, het effect is te groot of we willen het niet of het kost meer tijd, et cetera. Als je dat met elkaar wil doen, er staat nu in het raadsvoorstel dat we maximaal deze reserve 7 miljoen laten zijn, als je ook dit doel na wil streven, dat geef ik u dan ook maar mee, vind ik dat je vanuit financiën ook de ruimte moet hebben om die reserve meer dan 7 miljoen te laten zijn. Want als je

doelen toevoegt, moet je ook meer middelen hebben. Dat strookt overigens ook wel met de opmerking die de fractie van DENK maakte. Die zei, als we in de toekomst overschotten hebben, laten we die dan ook in die reserve stoppen. Ik geef u dat wel mee. Als u dit aanneemt en als u dit wil, wil het college ook graag meer ruimte om die reserve verder te vullen om het allemaal te kunnen doen. Dat is denk ik het meeste allemaal over het financiële stuk.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Dat laatste roept bij ons de vraag op, waar de wethouder financiën de reserve dan mee denkt te gaan vullen? Omdat we denk ik allemaal niet de overschotten voorzien, zoals misschien de heer van DENK dat wel zo ziet en u wellicht ook. De vraag is, hoe ziet u dat dan?

En terugkomend op uw eerste punt, waar deze motie vandaan komt, is juist op basis van deze begroting. Want het is juist het college geweest wat in heel veel pagina's erg de suggestie wekt, op zijn minst en ook met alle analyses die zijn gedaan met de benchmark, structurele belastingen, om de deur open te zetten om juist wel naar die knop toe te grijpen. Het college op zijn minst geen terughoudendheid betracht om die knop in beeld te brengen. En dan is het niet gek dat als je met elkaar aan de vooravond staat van zo'n zware exercitie, dat de raad daar in ieder geval met elkaar een uitspraak over doet. En ook die bestemmingsreserve zijn we u heel erkentelijk voor, dat je de bestemmingsreserve daaraan kunt besteden.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, dat het u zo opvalt, heeft misschien ook wel te maken met een bril hoe u de begroting leest. Iedereen leest op een andere manier en iedereen valt andere dingen op. En van de VVD is bekend dat ze altijd alert zijn op, de belasting mag niet te veel stijgen. Als u dan deze begroting gaat lezen, leest u vast ook overal terug, de belasting gaat stijgen. Maar we hebben het echt bedoeld in balans te doen. En uiteindelijk gaat u straks als raad ook zelf over de belastingverhogingen en het besluit wat we daarover nemen. En het is helemaal niet een doelstelling, integendeel, van dit college om de belastingen excessief te gaan verhogen. Maar in het hele palet van maatregelen wat we hebben, is het wel een van de knoppen die we hebben. Daar komen we bij de ombuigingen op terug. Ik kan u op voorhand al zeggen, er staat echt niet bovenaan het lijstje, we gaan eerst eens de belasting verhogen, dan hoeven we minder ombuigingsmaatregelen te gaan zoeken. Maar aan het eind is het ook een knop waar je aan kunt draaien. En dat moeten we in die discussie met elkaar tot een goed einde brengen.

De voorzitter: Gaat u verder, wethouder.

De heer Van der Kruijff: Dank u, voorzitter. Dan zijn er ook nog een heel aantal fracties geweest die het over wonen hebben. Daar is het eerder op de avond ook al over gegaan. En dan zie je dat ook de doelgroepen waar we iets voor willen betekenen over elkaar struikelen. En dat is ook wel begrijpelijk, want we hebben te weinig woningen in

Dordrecht. Wat je ook kiest, je doet altijd een groep te kort, omdat we niet genoeg hebben voor iedereen. Of dat geldt voor starters, voor ouderen, voor jongeren, voor stelletjes, voor daklozen, voor beschermd wonen, ik kan nog wel even doorgaan, maar ik ben al een heel eind, het is een verdelingsvraagstuk. Eén ding, in de korte tijd dat ik nu bezig ben, heb ik wel gezien, is dat er echt een sleutel ligt, en daar geloof ik ook wel in, in de doorstroom. En dat we zien dat die deels vanzelf gaat, maar ook niet op alle momenten en bij alle groepen vanzelf gaat. Ik weet dat er bij Trivire nu met een doorstroommakelaar gewerkt wordt. En Trivire is daar positief over. Uw raad heeft eerder ook al een motie aangenomen over de doorstroommakelaar. En ik wil graag verkennen, ook met name zeggen wij, heel specifiek gericht op de groep van ouderen. Want we zien hen vaak ook wel ertegenaan hikken van, hoe moet het dan en waarheen moet ik dan en wat betekent dat? En niet iedereen heeft iemand in zijn netwerk die iemand daarbij helpt.

Of daar ook een doorstroommakelaar, of hoe je zo iemand ook wil gaan noemen, mensen die in een koopwoning zitten te kunnen helpen om door te stromen naar een andere woning die past bij hun levensfase. Maar ook als opbrengst dat daar ruimere woningen, doorgaans, natuurlijk niet altijd, beschikbaar komen voor anderen, al die doelgroepen die ik net zei, die ook een woning zoeken. Ik zie daar echt perspectief in. Of het gaat werken, dat weet ik niet. Ik ga er wel mee aan de slag. Ik ben net begonnen. Ik kan niet één, twee, drie nu een tijdspad noemen wanneer het allemaal rond is. Maar u gaat er wel van horen. Het komt misschien ook wel bij de Huisvestingsverordening langs, als we het over de Woonzorgvisie gaan hebben. Maar ik ga dat doen. En de VSP zie op een gegeven moment, ziet u dan licht aan het eind van de tunnel? Ik zie op het moment wel licht aan het eind van de tunnel, maar we zijn nog niet aan het eind van de tunnel. Misschien is dat voldoende antwoord. Ik ben wel positief over de ontwikkelingen en wat er nu allemaal gebeurt qua woningbouw. U ziet ook statistieken in de begroting over hoe het aantal woningen stijgt. Je ziet dat het de laatste 2 jaren eerst tussen de 350 en de 400 stijgt. Het laatste jaar ongeveer tussen de, wat was het, ik geloof 600 en 700 stijgt. En als ik zie wat er allemaal in het vat zit, ook in sociale huur, ook in het Witte Dorp, ook wat we bij de Middenzone van plan zijn, ook bij het Maasterras, even los van percentages, maar daar gaat echt allemaal sociale huur komen. Maar ook andere woningen. Voor de goede orde, voor starters die moeite hebben iets te betalen, is een bestaande woning vele malen haalbaarder dan een nieuwbouwwoning. Ook in dat punt is echt doorstroming van levensbelang, want dan komen er bestaande woningen vrij en die zijn betaalbaarder, doorgaans. Voorzitter, dat over wonen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: De wethouder daagt me toch een beetje uit om daarop te reageren. Ik heb ook een vraag gesteld over de knarrenhofjes. Kunt u daar een reflectie opgeven, voorzitter?

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, op het moment is het grootste vraagstuk bij het knarrenhof even de gebiedsontwikkeling. Waar ga je het doen en hoe kan dat? En we hebben afgesproken, aangezien dat in de portefeuille van collega Burggraaf zit, dat hij daar antwoord op gaat geven.

De voorzitter: Gaat u verder, wethouder.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter. Deze kant.

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Dank u wel. De wethouder wil naar het volgende kopje gaan. En wij hadden nog een motie over het wonen bij de gemengde bestemming. Wonen boven winkels.

De heer Van der Kruijff: Ook het wonen boven winkels zal wethouder Burggraaf meenemen. Sommige portefeuilles raken elkaar en overlappen elkaar. Zo hebben we het verdeeld. Maar hij komt voorbij. Ik zie collega Burggraaf ja-knikken. We hebben het goed afgestemd. Je weet maar nooit. Voorzitter, dan nog een paar moties die voorbij zijn gekomen, ook van de VSP. De informatie bestaande regelingen per post, of dat kan voor ouderen? Dat gebeurt al deels overigens, zal ik zeggen eerlijk. Bijvoorbeeld als het gaat over ouderen met beginnende schulden, wordt in het kader van de wettelijke vroegsignalering, is gewoon een taak die we hebben reeds, per post geïnformeerd. U snapt, dat is niet preventief, maar het gaat wel per post. Ook gedrukte media, en we weten dat ouderen doorgaans ook de Dordt Centraal goed lezen, worden gebruikt om specifieke regelingen voor ouderen, over de ov-regeling gaande of minimaregeling of andere dingen, te publiceren. Dat komt ook door de bus en kun je gewoon op papier lezen. Bij alle regelingen is het ook mogelijk het met een fysiek aanvraagformulier te doen. Dat hoeft niet allemaal digitaal. Dan snap ik dat je nog wel aan het aanvraagformulier moet zien te komen, maar niet alles hoeft digitaal. We hebben het ook weleens eerder geprobeerd. Bij de ontvangers van de energietoeslag in 2022 zijn ook brieven gestuurd. Een heel hoog bereik, 97 procent, met name onder ouderen. En we hebben toen toch ook gemerkt dat die actie niet heel veel resultaat heeft opgeleverd. Blijkbaar zit de oorzaak ergens anders dan of het op papier gaat of anders. En dat zit meer in zachtere aspecten als bewustwording, schaamte. Mensen die nooit om hulp gevraagd hebben en dat voor het eerst moeten gaan doen. En wij willen hen gaan helpen. En we zullen dan ook mensen die bijvoorbeeld met pensioen gaan in een speciale actie gaan benaderen, omdat dat vaak ook wel een moment in het leven is dat je financiële situatie verandert.

De voorzitter: Wilt u de tijd in de gaten houden, wethouder?

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van der Stolk.

Mevrouw Stolk: Mevrouw Van der Stolk. Nee hoor, dat geeft niet voorzitter. Voorzitter, zoals u weet, het huis-aan-huisblad Dordt Centraal wordt niet altijd overal in de brievenbussen gestopt. En ook niet altijd in verzorgingshuizen of dat soort dingen. Hoe kijkt u daar dan tegenaan? Zou je dan niet een schifting kunnen maken de mensen die dingen digitaal willen dat ze digitaal kunnen krijgen en de mensen die het per post willen het per post kunnen krijgen? Mijnheer Van der Meer gaf daar vanavond een mooi voorbeeld van. Hoe kijkt u daar tegenaan?

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, vooralsnog zijn we er helemaal niet op ingericht. We benaderen heel vaak niet mensen in generieke campagnes individueel. Het wordt altijd generiek gedaan of via websites of anderszijds, maar niet altijd met een-op-een berichten. Ik ben het met u eens, als je een e-mail verstuurt aan mensen, zou je ook het alternatief kunnen bieden dat ze schriftelijk een bericht krijgen in plaats van via e-mail. Maar dan moet dat toch gaan om persoonlijke berichten.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, ik hoor de wethouder de motie ontraden.

De heer Van der Kruijff: Ik zeg altijd, half onderraden, want we doen het deels wel per post en dat zullen we ook blijven doen. En een aantal dingen doen we wel, maar we kunnen niet alles per post gaan doen.

Mevrouw Stolk: Maar dat vragen we ook niet.

De heer Van der Kruijff: Ik heb net u antwoorden gegeven, wat we kunnen doen en wat we doen, dat kunnen we doen. En ik heb ook uitgelegd dat het vaak niet zit in de communicatie per post. Maar bij de energietoeslag gold dat je ziet ook als je dan iedereen per post benadert, dat toch iedereen er niet op reageert. Wij hebben ook niet het idee dat daar de grootste bottleneck zit om mensen te bereiken. Dat het meer zit in het mensen meenemen in de verandering waarin ze zitten en hulp te aanvaarden. Je moet ze echt persoonlijk bereiken. En daar wordt veel op ingezet.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, nog even daarop reflecterend. Dat is de beleving van de wethouder. Maar de werkelijkheid is anders. En dat valt me een beetje tegen dat ik juist van deze wethouder nu te horen krijg dat hij die motie gaat ontraden. Vind ik erg jammer.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, het is overigens niet de mening van de wethouder, al vertel ik hem wel. Het is de ervaring vanuit eerdere trajecten die we gedaan hebben, waar hebben we gezegd, dat blijkt niet de oplossing om te bereiken wat u zoekt. En je kunt het ook jammer vinden dat u dat dan weer niet gelooft.

De voorzitter: Ik ga naar mijnheer Van der Meer, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Voorzitter, ik denk dat de discussie die we eerder hadden ook ging over de vraag, wie hebben post nodig en wie hebben een voorkeur voor digitaal? Ik denk dat een grote meerderheid van de mensen voorkeur voor digitaal heeft. Kunnen we niet meer zoeken naar in feite per saldo veel minder post sturen als gemeente, maar de mensen die het echt nodig hebben, om wat voor reden, dan wel per post te bereiken.

Dat lijkt me goedkoper. Dat is circulairder, want je bespaart papier. En je bedient er mensen mee. Wat vindt u daarvan?

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik heb ook in de beantwoording naar mevrouw Stolk van de VSP aangegeven, waar het een-op-een communicatie betreft, kun je overwegen in plaats van de e-mail een brief te sturen. Ik heb gezegd, generieke campagnes per post is een ander verhaal. Dat wordt dan met hagel schieten, naar wie stuur je het wel? Dat is anders.

De voorzitter: Wethouder, gaat u door.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, een paar punten. Meer preventie schulden onder jongeren, is motie 19 van de ChristenUnie/SGP, als ik het wel heb. Alles wat daar staat, doen we al. We hebben recent een bijeenkomst gehad over schuldhulpverlening. Het plan wordt geactualiseerd. De commissie heeft input kunnen leveren. Dit is ook in de commissie voorbijgekomen. En in het geactualiseerde Beleidsplan Schuldhulpverlening, wat volgend kwartaal naar u toekomt, zult u ook gaan zien dat dit erin terugkomt, om focus te hebben op preventie bij schulden met jongeren.

De heer De Heer: Voorzitter.

De heer Van der Kruijff: Dat aan de ene kant. In 2024 is het ook al begonnen met de campagne, misschien kent u hem, Ik word 18. Over geldzaken, veranderingen in je leven. En ook dat is ontwikkeld, samen met het JongerenNetwerk en de jongeren zelf.

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Voorzitter, volgens mij zijn we het in deze raad heel erg met elkaar eens dat er veel aandacht nodig is voor jongeren, voor preventie en zeker ook voor schuldhulpverlening en die combinatie. We hebben inderdaad een commissievergadering gehad waarin we hebben geluisterd naar een presentatie, waarin we hebben gesproken over een informatienotitie, maar eigenlijk de aandacht voor jongeren nihil of afwezig was. Inderdaad in de slotseconden van de blesuretijd is er vanuit de commissie zelf nog gevraagd, kunnen we ook straks iets terug gaan zien over jongeren? Dat vinden we op dat moment, terugkijkend, gewoon erg dun. Deze motie probeert te borgen dat wat we eigenlijk qua aandacht hadden willen zien tijdens de commissievergadering, in de aanloop naar wat we hopen te krijgen straks met de herijking. Ik denk van de wethouder te horen dat hij het eigenlijk heel erg eens is met de inhoud van deze motie. En dat we met deze motie denk ik daarmee ook dat wat we hopen te bereiken op deze manier borgen. Dat geeft ons een stukje meer comfort.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van der Kruijff: U comfort kan ik niet over oordelen. Dat is echt aan uzelf. Ik kan u aangeven, als deze motie niet ingediend zou worden of aangenomen wordt, gaan we het ook doen. Het is aan u wat u met de motie doet voor de rest. Hij zit ook niet de weg. Dat is de andere kant. Maar als hij niet aangenomen wordt, doen we het ook. U loopt het risico als hij niet wordt aangenomen dat we moeten denken, doen we het wel?

De voorzitter: Wethouder.

Mevrouw Striebeck: Voorzitter.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, de laatste.

Mevrouw Striebeck: Mevrouw Striebeck. Ik kom toch nog even terug op de motie bestaande regelingen per post. Voor ons gaat het erom dat in ieder geval de eerste keer een schrijven per post naar de mensen gaat, de doelgroep. En daar kunnen ze dan aangeven dat het voortaan, als ze dat zouden willen en ze kunnen dat, dat het per mail zou kunnen. En ik heb u in de vergaderingen horen zeggen, de commissievergaderingen, we doen eigenlijk al heel veel, buurthuizen, Dordt Centraal. Maar we kunnen nou eenmaal niet iedereen bereiken, heeft u gezegd. En per post is dat natuurlijk toch makkelijker.

De voorzitter: Ik denk dat de wethouder, binnen alles wat hij al gezegd heeft, en ik denk dat het straks aan de afweging is van u als raad om dat de waardering te geven. Wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, de laatste was motie M21, respecteer het historisch verleden van Stadswerven. Voorzitter, het is aan het CBS en het Kadaster zelf hoe zij dat doen. En we kunnen als gemeente een brief sturen, maar die is dan wel gebaseerd op een mening. Want het is helemaal niet inhoudelijk vanzelfsprekend dat Stadswerven hoort bij de Staart. Je kunt evengoed beargumenteren waarom de Stadswerven hoort bij de Noordflank, met het Wantij in het midden. Het is meer een mening dan een feit. Dat is de inhoudelijke afweging. En meningen mag je allemaal hebben. Maar op basis van een mening het CBS gaan bewegen... En ook het Kadaster trouwens hanteert deze indeling. Daar zou je dan ook wel een brief naartoe moeten sturen, want anders lopen ze uit de pas. Denken wij niet dat dat zinvol is om te gaan doen. Die motie ontraden wij.

De heer Oostenrijk: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Oostenrijk.

De heer Oostenrijk: Is de wethouder echt van mening als je de Staartenaar zou vragen, hoort Stadswerven bij de Staart of niet, wat dan de uitkomst zou zijn? Het is het verloochenen van de historie. En dat houdt ons bezig.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, ik begrijp de mening. En een mening mag u hebben. En misschien heb ik nog wel dezelfde mening ook. Maar het CBS is niet zozeer geïnteresseerd in een mening van de Staartenaar of van uw of van mij. Die hebben gewoon hun eigen indelingen die ze maken. En wij gaan daar helemaal niet over.

De heer Oostenrijk: Maar voorzitter, het is toch niet te veel gevraagd om opheldering te vragen aan het CBS op welke gronden zij deze afweging heeft gemaakt? Met de verwijzing van de historische geschiedenis van Stadswerven.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, nog één keer en dan rond ik af. We hebben aangegeven dat het een mening is. U onderbouwt die mening niet, anders dat u zegt, we hebben het aan een Staartenaar gevraagd en die vindt het ook. Dat is vrij dun. Als je gewoon heel feitelijk kijkt, vinden we nergens informatie waarop het een of het andere waar zou zijn.

Het is op meningen gestoeld en niet op een of andere wetenschappelijke onderbouwing of een onderzoek of weet ik veel wat als het college zegt, daarmee gaan we niet naar het CBS en het Kadaster.

De voorzitter: Ik geef het woord aan wethouder Burggraaf.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: Toch nog kort terugkomend op hetgeen wat de wethouder aan het begin stelde in de woordvoering. Het is inderdaad wel waar dat de Dordtse VVD met een kritisch pennetje door die ruim tien pagina's heen is gegaan, waar allerlei benchmarks en ruimtes werden geschetst met zinnen als, onbenutte belastingcapaciteit kan worden ingezet door de lokale lasten te verhogen. Of verderop staat er, ingezet worden voor de verbetering van de exploitatie. Dat is ook echt het enige stukje in de begroting waar ik dit soort zinnen heb zien staan. Ik heb dat niet gezien bij middelen voor de Veiligheidsregio, voor onderhoud van het groen of de middelen voor de Dordtpas, dat de bezuiniging erop bijvoorbeeld zou kunnen bijdragen aan de exploitatie. En als de prioriteit van het college daarop benoemd wordt, vinden we, besluit van de bestemmingsreserve twijfelt dan bij ons of dat dan een goede voorbode is geweest. Want daarin is in ieder geval de lokale lasten überhaupt niet meegenomen. En daarom is deze motie ingediend. Ik vraag toch aan de wethouder of hij dat ook mee kan nemen in zijn beoordeling bij deze motie.

De voorzitter: Nog een korte reactie van de wethouder.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, volgens mij had ik zelfs al toegezegd dat we zeer openstaan om dit doel toe te voegen. Volgens mij wordt u helemaal bediend. Misschien heb ik een andere lijn van argumenteren, maar we komen op hetzelfde punt uit.

De heer Den Heijer: Dan zullen we de motie ongewijzigd indienen, voorzitter.

De voorzitter: Met dank. En dan geef ik het woord aan wethouder Burggraaf.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. En dat is voor mijn deel 2 moties en wat opmerkingen, die allemaal gerelateerd zijn aan het bouwenonderdeel en de realisatie. En een andere, nog even een vraag over de binnenstad. Veel heeft mijn collega hiervoor al gezegd, waar het gaat over de bouwrealisatie. Als je kijkt naar hoe we daar staan in de realisatiecijfers, een harde planvoorraad. Waar kan je bouwen in het bestemmingsplan? Dan zitten we nu inmiddels al samengevat op 7.000 woningen. En hebben we een zachte planvoorraad van 5.000. Daarmee kan je voldoen aan die 11.000, die u als doelstelling ons heeft meegegeven. Of je die woningen ook allemaal in 2030 hebt gerealiseerd, ik

acht die kans niet zo groot. In de zin dat je gewoon ziet dat er momenten zijn dat de markt even moeite heeft om projecten te realiseren. U heeft waarschijnlijk in de krant ook gelezen dat er weer 7 projecten volgend jaar vlot zijn getrokken, met 330 woningen.

Daar kijken we dan ook flexibel in mee als gemeente om te kijken, hoe kunnen we binnen de uitgangspunten die we hebben ook het bouwtempo elke keer daarin faciliteren en versnellen. Maar daarmee zijn we wel echt goed op weg in die aantallen. Een specifieke doelgroep waar de VSP aandacht voor vraagt, de knarrenhof, kan ik u verzekeren, maar dat hebben we ook al eerder aan u gecommuniceerd rondom Amstelveen, dat we die heel serieus nemen. En dat we die ook in die fase een plek gaan bieden. En ik ken het artikel waar u naar verwijst. In de zin van, daar was u vraag, kan je hem dan toekennen specifiek aan Stichting Knarrenhof? En daar is wel de voorwaarde van het Didam-arrest dat het onwaarschijnlijk moet zijn dat zich naast dat initiatief een vergelijkbaar initiatief meldt. En een feit is dat bij ons bij de gemeente zich inmiddels al vergelijkbare initiatieven gemeld hebben. Die moeten we een gelijke kans bieden. We gaan de grond wel aanbieden, op basis van kwaliteitscriteria die aansluiten bij het initiatief, zoals Stichting Knarrenhof. Daarmee hebben ze meer kans. Maar er zijn, nogmaals, meer vergelijkbare initiatieven die ook een gelijke kans moeten krijgen. Maar nogmaals, de hoge prioriteit die uw raad geeft aan het realiseren van een Knarrenhof, die nemen wij zeer serieus en geven we uitvoering in de realisatie binnen Amstelveen. Dan was er een motie van Beter voor Dordt, M10, over het stimuleren van woningbouw boven winkels. Het is iets wat echt al enorm veel gebeurt in de binnenstad. En ik heb wat in de historie zitten kijken. En sinds 1990 wordt er in Dordrecht al beleid gedaan om te stimuleren. In het verleden hebben we ook een vergelijkbare stimuleringsregeling gehad. En wij zien geen noodzaak op dit moment om nog weer subsidies te moeten verstrekken om die transformatie van woningen te realiseren. En een bedrag van 5.000 euro, wat u noemt, niet het verschil gaat maken of dat wel of niet gerealiseerd gaat worden. Dat zit hem veel meer in de planologische randvoorwaarden waarin je kijkt, hoe kan je zo'n ingang en opgang inpassen? En daar zijn we al maximaal op aan het opereren. We onderschrijven de enorme potentie die er zit. Zien we dat die er ook continu is. En zijn we er ook kort op de bal om dat goed te faciliteren. En zien wij geen noodzaak om daar nog weer een stimuleringsfonds voor in te richten, los van het feit dat daar nu ook geen dekking op geleverd is in deze motie. En zien we ook niet wat dat verder nog gaat opleveren als we dan dat nog weer in kaart gaan brengen waar de bestemming gemengd is, want dat is voornamelijk in het centrum. Daarmee ontraden we deze motie. Voor wat betreft de tweede motie op dit vlak, die van de Fractie van Waardhuizen, M22, over het Maasterras. Ik heb hem ook al in de raad horen zeggen, het is niet nu het moment om fundamenteel daar de discussie over te voeren. Laten we dat vooral doen op het moment dat we het over het bestemmingsplan hebben. En tegelijkertijd zien wij ook niet de argumentatie, zoals die hier wordt verwoord, dat het een financieel voordeel zou opleveren voor de gemeente. Daarmee ontraden we ook deze motie. Dan het laatste blokje. Ik ben hard door de tijd gegaan, zie ik al. De binnenstad. Ik ben erg blij met die vraag in ieder geval. En de gelegenheid om ook nog even te laten horen dat de binnenstad er echt in Dordrecht aantoonbaar op vooruitgaat. Er is een vitaliteitsbenchmark geweest voor centrumgebieden. Die is eind van de zomer uitgekomen. En daar wordt Dordrecht als een vitaal centrumgebied geclassificeerd. Zaten we bij de top 5 stijgers. En behoren we, samen met Hilversum en Maastricht, ook tot de 3 centra waarbij een verbetering op de kwaliteit van de leefomgeving zichtbaar en

aantoonbaar is. Absoluut, de binnenstad is goed op weg. Met het Binnenstadsbedrijf wat we hebben, is die samenwerking ook goed.

En tegelijkertijd zijn we ook ongeduldig en hoop ik inderdaad, wat u zegt, heel snel eens een keer te kunnen melden dat we weer eens een hele mooie nieuwe winkelketen naar Dordrecht weten te halen. Want er zijn er nog genoeg te bedenken die echt zouden passen bij onze stad. En wij hebben daar een acquisitieteam op zitten, samen met de ondernemers in het Binnenstadsbedrijf. En ik heb van de vastgoedeigenaren echt al een paar gehoord die zeggen, we waren in het begin wat sceptisch, maar eigenlijk dat acquisitieteam, we zijn heel blij dat die nu binnen het Binnenstadsbedrijf meeloopt. Want daardoor merken we dat we ook makkelijker bij dat soort ketens het verhaal kunnen vertellen en de potentie van de stad kunnen laten zien. Ik heb ook echt veel vertrouwen dat we met deze werkwijze naar de toekomst toe voor de binnenstad nog veel meer kunnen betekenen. Dat was hem, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik geef het woord aan wethouder Benschop.

Mevrouw Benschop: Voorzitter, dank u wel. Toen ik daarnet zat en de oproep hoorde van mevrouw Koene van Gewoon Dordt om eens op een papiertje te krabbelen, wat zijn je dromen, hoe zie je dingen, wat is de visie, toen dacht ik, dat is een heel goed idee. Ik kan alleen niet tekenen. En ik bedacht me tegelijk, eigenlijk heb ik dat voor een deel al een keer gedaan. En dat zit hem op arbeidsmarkt en menselijk kapitaal en op de Wmo. Hebben we samen met de teams van de ambtelijke organisatie een visietekening laten maken, hoe kijken wij naar de toekomst van die 2 beleidsterreinen? Wat hebben we dan nodig, wat hebben we al en wat zouden we nog beter kunnen doen? En eigenlijk raakt dat ook direct een beetje aan de motie die is ingediend voor het beroepsonderwijs. Nu ben ik natuurlijk kwijt welk nummer dat was. Motie 23 van Fractie van Waardhuizen en de VSP, dacht ik. Die wat mij betreft, als het gaat over de constatering en de overwegingen, voor een deel echt wel uit mijn hart gegrepen is. Vaak hebben we het over hoger opgeleiden, universitaire opleidingen. En hier wordt de aandacht gevraagd voor die doelgroep, voor die studenten eigenlijk die zo ongelooflijk belangrijk zijn voor het laten draaien van onze economie en zeker in deze regio binnen de maakindustrie. Ik onderschrijf een heel groot deel van de motie. Feit blijft wel dat het mbo-onderwijs, als het gaat over het ROC, niet door ons bekostigd wordt. Dat gebeurt via het ministerie. En dat geldt ook voor de licenties die voor opleidingen afgegeven worden. Daar gaan wij niet over. Dat doet het ministerie. Dat betekent niet dat we niet in gesprek zijn met het mbo. We zijn sowieso in gesprek met het ROC, met Yuverta. Maar we zijn ook inmiddels in gesprek met bedrijven die een eigen bedrijfsschool hebben opgericht. Dat is eigenlijk door de krapte op de arbeidsmarkt steeds meer ontstaan dat bedrijven zeiden, we willen gewoon onze eigen mensen opleiden, wat aansluit bij dat wat we zoeken. Maar ze zijn inmiddels ook tot de conclusie gekomen dat daar best wel heel veel talent weglekt. Want niet iedereen die zo'n opleiding volgt bij zo'n bedrijfsvakschool blijft vervolgens ook bij dat bedrijf hangen. Daarom zijn we in gesprek om te kijken hoe we dat breder kunnen ontsluiten. Daar zeggen we ook iets over in de begroting. Het Regionaal Werkcentrum wat er moet komen per 1 januari 2026. We beginnen daar al mee in 2025. En hoe we die opleidingen in de breedte kunnen ontsluiten. We hebben daarom ook een aanvraag gedaan in de Regio Deal voor een scholingsfonds, zodat we onze inwoners en die

werknemers met een cofinanciering vanuit ons, middels de Regio Deal, ook zo'n opleiding kunnen aanbieden.

Dat kan zijn op het ROC, kan een speciaal traject zijn, precies voor een bepaalde doelgroep, een bepaald vakgebied wat nodig is. Kan ook via zo'n bedrijfspvakschool. Dat zijn we nu aan het vormgeven. Die Regio Deal is gevallen. Daar hebben we 8 ton uit gekregen om dit scholingsfonds op te zetten. Daar zitten wel degelijk wat linkjes. Maar zoals de motie er nu staat, wordt er ons eigenlijk gevraagd om een onderzoek te doen en overleg te voeren. En dat doen we al. Ik kan het alleen niet specifiek op een lijstje zetten wat daar de uitkomsten van zijn, omdat het op heel veel verschillende niveaus speelt. Maar weet dat deze motie, de strekking daarvan, wel degelijk iets is waarvan wij in ieder geval zeggen, dit is belangrijk voor onze regio. En dan heb ik nog een vraag gekregen binnen het sociaal domein. Dat gaat over de warme ontmoeting. En de warme ontmoeting is, dat was volgens mij een vraag van Op Ons Eiland, in die zin gestopt dat het project wat we de warme ontmoeting hebben genoemd gestopt is. Maar een groot deel van die ontmoeting hebben we voort kunnen zetten. Dat bestond eigenlijk uit het breder openstellen van de buurtlocaties, van de huiskamers van de wijk. Dat we die ook langer konden openstellen en meer dagen. En dat hebben we met de SPUK voor de eenzaamheidsmiddelen... Daar hebben we geld gevonden om dat langer voort te kunnen zetten. Ze zijn nog wel degelijk open. Het heet alleen niet meer de warme ontmoeting. En ik bedacht me net nog even, om daar weer toch op te komen, over die visietekeningen dat het misschien wel goed is en leuk is als we die visietekeningen die we op arbeidsmarkt en op Wmo hebben ook gewoon met de raad delen. Als praatplaat om eens te kijken, hebben we allemaal dat gedeelde beeld? Dan wil ik het daarbij laten.

De voorzitter: Dank u zeer.

De heer Gündogdu: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Gündogdu: Een vraag, voorzitter, aan de wethouder. Ik heb het zojuist gehad over een veilige leeromgeving op scholen. En ik ken u als iemand die heel nauw betrokken is bij het onderwijs in het Dordtse. En niet alleen vanuit ouders, maar ook van jongeren komen bij ons echt signalen dat er onveilige situaties zijn. En mevrouw Koene is van mening dat het gemeentebestuur daar niet voor verantwoordelijk is, maar onveiligheid vindt ook buiten het schoolplein of buiten plaats. Oproep aan u of aan het college is, wilt u met leerlingen en met schoolbesturen in gesprek gaan waar dit allemaal over gaat en welke ervaring zij hebben? Wellicht dat de gemeente daar iets in kan betekenen.

De voorzitter: Wethouder.

Mevrouw Benschop: Voorzitter, is goed dat u die nog eventjes benoemt. Wij hebben regulier overleg met het onderwijs, waar het niet alleen gaat over die brede vaardigheden waar wij als gemeente wel verantwoordelijk voor zijn of wat we aanbieden, maar waar het wel degelijk ook gaat over veiligheid op scholen en daarbuiten. Waarbij we ons allebei heel bewust zijn, zowel het onderwijs als de gemeente, van de taak en de rol die we daarin hebben. Ik denk dat collega Merx zo nog iets meer kan zeggen.

Ik hoorde in de bijdrage van de heer Gündogdu ook over het Leerpark. Daar loopt ook het een en ander. Daar kan collega Merx dadelijk wat meer over zeggen. En als het gaat over die overleggen, die zijn er al. Ook in de visie op het voortgezet onderwijs hebben we natuurlijk aandacht gegeven aan het welbevinden van jongeren. Wat dat betreft kan ik zeker toezeggen dat die gesprekken gevoerd worden. En mocht er aanleiding zijn dat we daarop in moeten zetten, omdat er in de openbare ruimte iets gebeurt we daar ook niet terughoudend in zullen zijn om te kijken wat we daar kunnen.

De voorzitter: Dank u zeer. Het woord is aan wethouder Van der Linden.

De heer Safranti: Voorzitter.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ik weet niet of ik deze wethouder hierbij nodig heb. Maar ik had een vraag gesteld over de zestig procent van de bedrijven in Dordrecht dat dat eenmanszaak of zzp'ers waren en hoe het college hiernaar keek en of er samenwerking was richting het Ondernemersloket?

Mevrouw Benschop: Dat is meer een vraag voor collega Burggraaf, die hier nu niet zit. Maar nu moet ik er iets van zeggen. Ik denk dat het goed is als collega Burggraaf daar iets over zegt. Behalve dat we natuurlijk wel via Dordt Onderneemt contact hebben met al onze ondernemers die een vraag hebben rondom wat dan ook op het gebied van ondernemen.

De heer Safranti: Voorzitter, het ging niet om de vragen van de ondernemers. Maar wij maakten juist ons zorgen dat zestig procent van de bedrijven in Dordrecht eenmanszaken zijn. En dat heeft wel kansen, maar ook nadelen in de maatschappij. En ik was benieuwd hoe het college daarnaar keek.

Mevrouw Benschop: Ik moet eerlijk zeggen dat ik de vraag niet helemaal begrijp. Hij is ook heel breed. Hoe kijkt het college daarnaar? Ik stel dan even de vraag terug, gaat dat vooral over de kwetsbare positie van zzp'ers financieel? Ik heb iets meer nodig om te begrijpen wat de vraag precies inhoudt.

De heer Safranti: Ik zal hem nog even herhalen, voorzitter. Ik had aangegeven, we vragen ons af of dit goed is of dat het juist een probleem kan opleveren voor de toekomst, zeker voor de ondernemers zelf, maar ook voor de ondernemingen straks in Dordrecht?

Mevrouw Benschop: Voorzitter, ik denk dat die aantallen moet je natuurlijk in perspectief zien. Als het gaat over het aantal bedrijven in onze regio, in Dordrecht, maar eigenlijk kijken we vaak ook regiobreed, dan zijn we heel hard bezig om ruimte te creëren door schuifoperaties om meer bedrijven naar onze regio te kunnen halen. Daar willen we meer banen toevoegen. We richten ons daar niet voornamelijk op zzp'ers, maar juist op het mkb, waar we mensen, onze inwoners op een fatsoenlijke manier een baan kunnen laten krijgen. Zzp'ers is sowieso een punt waar de landelijke politiek zich ook mee bezighoudt. Er is een enorme toename geweest van zzp'ers, met name ook in de zorg.

Ik denk dat daar voor ons lokaal weinig invloed op uit te oefenen is of er wel of niet veel zzp'ers zijn. Want het gaat niet zozeer over vestigingslocatie, maar dat gaat natuurlijk

veel meer over, schrijf je je zo in bij de Kamer van Koophandel? Maar als het gaat over het economisch beleid wat we als college, als deze gemeente voeren, dan richten we ons vooral op het toevoegen van toekomstbestendige banen op de terreinen die we hebben, op de locaties die we hebben, op zakelijke dienstverlening, op de maakindustrie, op de maritieme industrie. En dan ligt de focus niet op het binnenhalen van zzp'ers.

De voorzitter: Met dank. Dan geef ik het woord aan wethouder Van der Linden.

De heer Van der Linden: Dank u wel, voorzitter. Ik heb in de loop van de afgelopen uren een paar korte vragen mijn kant op horen komen. En ik heb twee moties langs kregen. De eerste is al behandeld in de commissie. Dat is die motie van Beter voor Dordt, behoud parkeerplaatsen in de binnenstad. Daar hebben we in de commissie al uitvoerig over gedebatteerd. En de motie roept op om onmiddellijk te stoppen met het verder opheffen van bestaande parkeerplaatsen, te stoppen met herinrichting en het opheffen van parkeerplaatsen op de Aardappelmarkt. En hiermee bovenstaande punten uit te voeren tot de bouw van parkeergarage Spuihaven compleet is. Vorig jaar hebben we in deze ruimte, in de Raadzaal, een amendement aangenomen bij de behandeling van de hoofdlijnen van de Mobiliteitsnota, die we afgelopen oktober hebben vastgesteld. En dat amendement ziet erop toe dat we het afbouwen van parkeerplaatsen laten meelopen met het afbouwen van het aantal parkeervergunningen voor bewoners. Tweede vergunningen zijn dat. Dat is ook onderwerp geweest van het debat wat we hier een paar maanden geleden hebben gehad. Toen kon het, want achttien plaatsen wilden we opheffen. En er waren toen iets meer dan twintig vergunningen ingeleverd. Als zich nu zo'n gelegenheid zich zou voordoen, zou die rekensom niet zo uitpakken. Dat doen we nu niet. En zo lopen we steeds op met wat er kan. Ik zou deze motie willen ontraden, omdat hij ingaat tegen het beleid dat we hebben vastgesteld. De volgende motie gaat over het goederenvervoer. Er wordt verwezen naar de Smart Delta Drechtsteden bijeenkomst van een paar weken geleden. Hele mooie bijeenkomst, waarin we voor een aantal Kamerleden ook aandacht hebben kunnen vragen voor de ontwikkeling van ons gebied, als het gaat dan wonen, mobiliteit en nog een aantal dingen. Daarbij is ook gesproken over goederenvervoer, wat natuurlijk die ontwikkeling wel belemmert. Dat is niet in de berichtgeving teruggekomen, maar dat is wel benoemd. U weet dat we hier al een aantal jaren echt de aandacht voor vragen. En dat kun je niet alleen. Dat kun je alleen doen met alle andere steden die door dezelfde thematiek geraakt worden. Die samenwerking helpt ook, want alleen zo kun je een geluid maken richting Den Haag. Wat natuurlijk niet helpt, is dat we in de afgelopen jaren heel veel regeringswisselingen hebben gehad. Het is een complex en technisch dossier, waar niet ontzettend vaak over vergaderd wordt. Als de gelegenheid zich voordoet, bemoeien we ons daarmee. Dat blijven we doen. In die zin zie ik de motie inderdaad ook als steun voor wat we aan het doen zijn. En dat geldt natuurlijk ook voor de voorgaande moties die we hierover hebben besproken. En ik wil graag toezeggen, en dat is inderdaad wel een tijdje geleden al, dat we daar binnenkort weer eens een RIB over sturen. De frequentie van een half jaar lijkt me net iets tekort, want soms is er een paar maanden waarin gewoon bijna niks gebeurt op dit dossier en soms ook wel weer eens een half jaar twee keer.

Ik zou willen kijken of het in ieder geval eens per jaar zou kunnen, maar als het nodig is, wil ik er best vaker op terugkomen. Af te dwingen een half jaar vind ik een beetje ingewikkeld, omdat er soms wat weinig te melden is. Dan zijn er nog een paar vragen

gesteld of opmerkingen gemaakt die tot een vraag kunnen leiden. De heer Schalken vroeg aandacht voor de meterkastkaart. Weet u dat nog, mijnheer Schalken? Jazeker, het is alweer enige tijd geleden. We hebben onder andere een hele schaal bitterballen achter de kiezen inmiddels. Ik wel. Ik heb er vijf gehad. Dank u. Ik laat me niet afleiden. Het gaat over een meterkastkaart. Zo is het. Dat is op zich een interessant idee. Gaan we gewoon eens even goed naar kijken. Even kijken hoor. De heer Den Heijer vroeg even aandacht voor het fenomeen bouwen van parkeergarages. We hebben net een RIB toegestuurd met de schuifoperatie die we hebben van plan zijn uit te voeren, waar we natuurlijk heus wel beseffen dat je nu niet al helemaal kunt voorspellen hoe het op 1 januari 2032 is, enzovoorts, maar het ritme zit er wel in. Dat willen we echt gaan handhaven. Volgend jaar komt het voorstel voor de realisatie van de Spuihaven. Het realiseren van Steegoversloot en Grote Markt zit in '29 en '30. En daaraan voorafgaand heb je natuurlijk wel een voorstel nodig en ook de afweging, hoe gaan we dit betalen, kunnen we überhaupt de positie verwerven om het te bouwen, enzovoorts. Daar gaan we wel nu al mee beginnen. Of dat in '25 leidt tot een kredietaanvraag en/of een raadsvoorstel, kan ik u nu niet met zekerheid zeggen. Maar ik hoop wel dat u beseft dat we die gebouwde parkeervoorzieningen gewoon keihard nodig hebben. En daar werken we, ook in het kader van de hele binnenstadontwikkeling, hard aan met elkaar. Daar komen we zeker op terug, ook omdat u begin volgend jaar nog een voorstel langs krijgt over tariefdifferentiatie, waarbij we het straat- en garage parkeren qua prijsverschil wat willen vergroten.

De voorzitter: Denkt u aan de tijd?

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De heer Van der Linden: Ik denk aan de tijd.

De heer Den Heijer: Ik moet zeggen, de toon van het college op dit punt bevalt onze fractie goed. De wethouder straalt uit dat hij door wil pakken op dit punt. En dat is ook iets wat erg belangrijk is voor de ontwikkeling van onze stad en binnenstad. Maar aan het einde raakt hij precies volgens mij de crux waar dit waar ook om draait. Is namelijk dat je enerzijds de plannen maakt voor de parkeerplaatsen en parkeergarages, om die te gaan realiseren richting '29, als ik de wethouder goed versta. Maar dat hij daarvoor wel met een voorstel komt voor tariefdifferentiatie. En hoe komt het dat wij eerder dit jaar dan in een presentatie zijn meegenomen, waarin die twee componenten precies aan elkaar gekoppeld zijn. Namelijk enerzijds de ambitie en anderzijds hoe we dat gaan betalen. En dat we dan toch op verschillende momenten met voorstellen geconfronteerd worden, terwijl toch juist als je je ambitie en de kosten naast elkaar kunt leggen met elkaar daar ook een veel steviger verhaal op hebt. En de wethouder ook misschien tot snellere realisatie kan komen. Kan de wethouder daarop ingaan?

De heer Van der Linden: We hebben het over twee ontwikkelingen die horen bij dezelfde grote ontwikkeling.

Namelijk dat we hebben geconstateerd dat elke nacht, ook nu weer, er honderden plekken in de parkeergarages niet gebruikt worden. Terwijl we ook weten dat om ons heen in de binnenstad op dit moment waarschijnlijk niet heel veel plekken op staat nu beschikbaar zijn. Dat vinden we jammer, want we willen die straat laten ademen. We

willen hem op allerlei manieren gebruiken. Het zou mooi zijn dat vooral het kort parkeren zich meer in de richting van de garages gaat begeven. En daar heb je een beetje tariefdifferentiatie voor nodig. En naarmate je nog meer capaciteit in de garages hebt, kan die tariefdifferentiatie nog wat toenemen. Tegelijkertijd zijn we natuurlijk bezig met het ruimtelijke programma. Het is niet zo dat we overal grondpositie hebben. Het is ook niet zo dat we dat meteen makkelijk kunnen invoeren. Ik hoor u ook zeggen, parkeergarages bouwen onder water. Dat is natuurlijk een heel aantrekkelijke optie als je kijkt naar, wat levert dat aan plaatje op voor de stad? We weten ook dat ondergronds bouwen, en onder water nog meer, factor acht tot tien keer zo duur is per plek, die je vervolgens wel vijftig jaar moet exploiteren. Los van het de vraag hoe realistisch het is om het in sommige delen van de Dordtse binnenstad te kunnen. Die ontwikkelingen houden we heus in de gaten. En ik wil echt tempo maken met de voorstellen ontwikkelen om tot de bouw van verdere voorzieningen te komen.

De heer Den Heijer: En tot slot voorzitter, heb ik het dan goed begrepen dat de wethouder en het college zich uitsluitend kadert met de differentiatie op de schuif van straat naar de parkeergarage, zodat de optimalisatie behaald wordt in de nachturen? En dat er verder in dat voorstel geen andere zaken staan qua tariefdifferentiatie?

De heer Van der Linden: Wij denken dat we heel snel aan de gang kunnen met straat parkeren, met het tariefverschil daarin groter maken. Onderdeel van de hele Investeringsagenda, onderdeel van het hele parkeerverhaal gaat ook wel zijn hoe we om willen gaan met abonnementstarieven. We willen ook een aantal nieuwe vormen van abonnementen introduceren. We willen het ook aantrekkelijker maken om, als je een abonnement hebt, Weeskinderdijk te gebruiken. Daar horen natuurlijk wel verschillende prijzen bij. Die ontwikkeling zetten we daarin wel op de kaart. En dan kunnen we daar natuurlijk vervolgens het gesprek over hebben.

De heer Den Heijer: En dan ga ik toch terug naar de eerste vraag. Dat is precies de reden waarom ik die vraag namelijk snel, omdat dat dat best nog wel verstrekkende gevolgen kan hebben als zo'n voorstel wordt gedaan.

De heer Van der Linden: Zeker.

De heer Den Heijer: Zonder dat er tegelijkertijd het lonkend perspectief op tafel ligt, waar dan die extra kosten, die we van onze inwoners vragen, toe gaan leiden. Als dat tot veel meer parkeerplaatsen gaat leiden, is dat natuurlijk een hartstikke goed idee. Als het ambitieniveau daardoor veel hoger kan worden dan het nu realiseerbaar is, is dat natuurlijk een goed idee. Maar als je dat niet naast elkaar kunt wegen, dan lijkt ons dat onverstandig. Maar ik stel voor dat we met de wethouder dan een moment creëren, de aankomende periode, om dat verder met elkaar te bediscussiëren. Want ik denk dat dit tijdstip tot weinig gaat leiden.

De voorzitter: Lijkt me buitengewoon verstandig.

De heer Van der Linden: Ik denk dat we het daarover eens zijn. Heel goed. Ik heb nog een vraag.

De voorzitter: Heel kort.

De heer Van der Linden: Inderdaad, dat kan kort. Mevrouw Koene wees ons er allemaal op dat er een toezegging gedaan was aan de hand van het debat van eind vorig jaar. Over twee weken spreken we in commissieverband over het mediabeleid. En het lijkt mij heel goed mogelijk om u dan ook een memo te hebben gestuurd met de huidige stand van zaken ten aanzien van RTV Dordt. Dank u wel.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan wethouder Merx.

De heer Merx: Voorzitter, dank u wel. Ik zal 3 moties behandelen. Te beginnen met motie M7, groenonderhoud. Daar kunnen wij prima mee werken. En ook een goede suggestie om in raadsvoorstellen op te nemen als er iets gebeurt met groenaanleg en dergelijke hoe dat zit met het beheer en onderhoud daarvan en de kosten die daarvan gedekt zijn. Als we het over groen hebben, er zijn ook een paar opmerkingen gemaakt.

De heer Van der Meer: Voorzitter.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer zie ik van GroenLinks.

De heer Van der Meer: Een vraag over dat groenonderhoud. Ik wil de wethouder dezelfde vraag stellen als die ik aan de Partij voor de Dieren heb gesteld. Zijn de kosten van groenonderhoud niet erg afhankelijk van hoe je dat onderhoud inricht en door wie je het laat doen, als in onderdelen?

De heer Merx: Daar is het antwoord ja op.

De heer Van der Meer: Dan kunnen we het daar later nog over hebben.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam Timmers.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, ook op dit punt een vraag. Ik hoor de wethouder vrij snel een toezegging doen dat dit een heel goed plan is. Maar ik heb er toch nog wel een vraag over, omdat waar deze motie om vraagt dat kan best wel ook in de papieren lopen als je dat allemaal moet gaan analyseren en in kaart gaat brengen. Ik vroeg me toch wel even af aan de wethouder hoe dat dan zit op dit thema? Want ik weet niet hoeveel ambtenaren er ook nodig zijn om dit ten uitvoer te brengen. Daar was ik wel bezorgd over.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Merx: Dan ga ik proberen die zorgen bij u weg te nemen, omdat wij elk jaar natuurlijk sommige bestekken weer opnieuw aanbesteden. Daarvoor brengen we behoorlijk precies in kaart hoe groot het oppervlakte groen is, wat voor soort groen het is, wat de opbomen zijn, hoe de grote omtrek is en dat soort zaken. We kunnen die informatie niet al te ingewikkeld opleveren. Ik maak me daar nog niet zo heel veel zorgen over. In die zin kan ik dat ook wel toezeggen.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: De wethouder heeft het over motie M7, maar het is motie M16.

De heer Merx: Excuses, M16. Dan heb ik ergens een verkeerd lijstje gehad. Maar het ging in ieder geval over uw motie.

De voorzitter: Ditzelfde?

De heer Merx: Ja. Hoop ik van wel in ieder geval. Voor wat betreft de vragen die gesteld zijn over participatie in het kader van groenonderhoud, verwijs ik naar de woordvoering van de heer Venderbos, die daar een keurig verhaal over hield wat eigenlijk mijn verhaal zou zijn geweest. En misschien dat de heer Venderbos, voorzitter, even met de buurvrouw, mevrouw Koene, kan praten over, is onkruid nu onkruid of is dat iets anders? Dan ga ik door naar een motie over het MDT. Ik ga maar geen nummers meer noemen. Dat is een motie die we op zich in die zin kunnen uitvoeren dat wij in gesprek zouden willen gaan met deze drie partijen. U vraagt om hen duidelijkheid te geven. Deze partijen hebben een rechtstreekse relatie met het ministerie van OCW. En het kabinet heeft besloten die MDT te stoppen. Die duidelijkheid hebben ze. Ze krijgen op enig moment geen geld meer voor de uitvoering van deze projecten. Waar ik beducht voor ben, maar dat wil ik u wel graag meegeven, is dat we ook op moeten passen dat we geen verwachtingen gaan scheppen bij deze partij dat op moment dat de gemeente of de wethouder belt van, we willen eens met u gaan praten, wat doet u eigenlijk, dat zij denken, wacht even, het kan doorgaan, want de gemeente heeft geld. Dat is juist het probleem, we hebben geen geld. En ook in Glansrijke Toekomst hebben we... Dat geld wordt echt heel nuttig besteed, onder andere aan een MDT-project wat we zelf doen. En dat is voor hele kwetsbare jongeren, die een intensieve begeleiding krijgen en ook echt heel erg hard nodig hebben. Daar betalen wij zelf 150.000 euro aan. We hebben weer opnieuw een subsidieaanvraag gedaan bij het ministerie voor 3,5 ton. We hebben goede hoop erop dat we die gaan krijgen en dat we in ieder geval nog tot en met 2027 daarmee door kunnen gaan. En dat is wel een heel belangrijk instrument, waar we toevallig ook nog vorige week, gezamenlijk met een aantal andere gemeenten die een soortgelijk project doen, een brief aan de staatssecretaris hebben gestuurd of ondertekend ook van, luister, pas op dat je dit niet weggooit.

Maar we gaan in gesprek met die andere partijen. Maar ik hoop echt met u dat we geen valse verwachtingen gaan scheppen.

De heer De Heer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer De Heer.

De heer De Heer: Ik ben blij dat de wethouder dat zelf zegt, want er is niets zo lelijk als valse hoop. En zeker niet als dit soort organisaties met bloed, zweet en tranen zich inzetten voor deze doelgroep, dan wil je inderdaad geen valse verwachtingen wekken. Tegelijkertijd zijn we ons er heel erg van bewust dat deze organisaties ook signalen

hebben afgegeven dat ze echt behoefte hebben aan het goede gesprek met de gemeente, zonder dat er inderdaad verwachtingen worden geschept. We zijn blij met de reactie van de wethouder hierop. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Gaat u verder, wethouder.

De heer Merx: Dan de laatste motie. Die gaat over toegankelijkheid, van GroenLinks. Die gaan we deels overnemen en deels ook willen we hem eigenlijk ontraden. Handhaving zal mensen aanspreken die hun fiets, als ze dat op dat moment zien, parkeren op een plek, waardoor mensen met bijvoorbeeld een rolstoel of een rollator niet meer verder kunnen of sowieso een stoep wordt geblokkeerd. Het zal niet veel verder gaan dan aanspreken, want we kunnen ze niet bekeuren. En het tweede deel van uw motie gaat over het ophangen van een briefje. En daar hebben wij wat moeite mee. De suggestie vinden we wel aardig, maar we zijn zo bang dat dat briefje vervolgens verfrommeld wordt en op straat wordt gegooid. En dan hebben we weer een ander probleem, want dan moeten onze handhavers weer op... In die zin willen we dat onderdeel ontraden, maar laat ons even creatief nadenken over hoe we dan wel dat kunnen doen. Ik dat de heer wil interrumpen.

De voorzitter: De heer Uysal, gaat uw gang.

De heer Uysal: Voorzitter, steun voor het aanspreken van mensen. Want dat is juist ook waar deze motie over gaat, namelijk een bewustzijns campagne opzetten. Maar ook waar deze motie over gaat, is... Ik snap heel goed dat we niet brieven kunnen achterlaten misschien, vanuit duurzaamheidsoverwegingen. Maar we kunnen wel de tekst op de brief aanpassen, dat mensen ook moeten letten op dat ze niet dingen op een verkeerde plek moeten neerzetten. Maar het kan ook zo zijn dat de gemeente in haar communicatiemiddelen dit verspreidt. Een foto maken, plaatsen op Facebook, Twitter of welk andere kanaal dan ook, puur gewoon om te laten zien dat dit niet zo hoort en wat bewustzijn te creëren bij mensen.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Merx: Jazeker, voorzitter. Dank u wel. Laat ons creatief nadenken en met elkaar kijken hoe we daar aandacht aan kunnen geven. Dan kom ik tot een aantal vraagpunten die zijn gesteld. Ik hoop dat ik het red binnen die 1 minuut 25. De handhaving.

Er is nogal wat gezegd over de zichtbaarheid. We hebben inmiddels zo'n 70 handhavers in dienst. We begonnen met 40, begin deze periode. Maar dat zijn ook mensen die bezig met brugbediening, cameratoezicht, parkeercontroleurs, toezichthouders. Ze doen allerlei taken. Tussen de 1.100 en 2.000 Fixi-meldingen per maand. Het zijn 2 tot 4 handhavers per wijk. Die zijn 70 procent van hun tijd daar aanwezig. En de rest zijn ze bezig met andere zaken. Maar dat zijn wel 2 tot 4 vaste handhavers. Die mensen zijn ook eens een keer vrij. Die hebben een keer een avonddienst. Het kan zijn dat u ze niet treft. Tegelijkertijd krijg ik gelukkig ook van anderen signalen dat de handhavers veel meer zichtbaar zijn. We hebben inmiddels nog maar 1 auto. De rest doen ze alles op de fiets. Ik ben wat positiever gestemd dan anderen. Tegelijkertijd moet ik ook wel erkennen, het zijn in veel wijken maar 2 handhavers. En de wijken zijn groot. Je moet wel een beetje geluk hebben, wil je ze tegenkomen. Maar ze zijn druk bezig en ze lopen geen duimen te

draaien. We zullen de motie die niet is ingediend... Maar we zullen wel begin volgend jaar met een raadsinformatiebrief komen, omdat ik gewoon merk dat er heel veel onduidelijkheid is over wat precies handhaving doet, hoe vaak ze in de wijk aanwezig zijn, enzovoort. Daar wil ik de raad graag ook een keer in meenemen. Ook met het verzoek om het dan wel te agenderen.

De voorzitter: De heer Struijk, ChristenUnie/SGP.

De heer Struijk: Voorzitter, dank u wel. Ik heb het de wethouder al eens eerder gezegd en ik ga het nog een keertje zeggen, ik ben echt heel benieuwd naar die handhavers. Ik zou heel graag gewoon een keer, ik heb toch de tijd, een dagdeel met ze meelopen. Ik heb dat verzoek al twee keer eerder ingediend. Het is ook toegezegd. Alleen ik krijg nooit een reactie. En dat vind ik een beetje jammer. Geef het nog een keer door dat er iemand heel graag kennis wil maken en mee wil kijken. Dan weet ik ook wat ze doen.

De heer Merx: Ik kijk even in de camera, want ik weet dat de hoofd handhaving zit mee te kijken en die heeft dit gehoord. Ik verwacht gewoon dat u morgen een telefoontje krijgt wanneer u kan beginnen en wanneer het uniform kan worden aangemeten.

De heer Struijk: Dank u wel.

De heer Merx: Zonder dollen, dat moet gewoon geregeld worden.

De heer Struijk: Dank u wel. Ik wil wel uitslapen morgenochtend.

De heer Merx: Iets later dan. Dat heeft hij ook gehoord. Dan ga ik verder met de veiligheid op de scholen. Collega Van Benschop heeft er al iets over gezegd. Het Leerpark zijn we intensief aan het samenwerken met de bestuurders. En we hebben sinds het begin van het schooljaar ook officieel afgetrapt. Naar aanleiding van allerlei signalen zijn we daar gestart, in samenwerking met de scholen, maar ook Suswacht hebben we daar inmiddels op onze eigen kosten neergezet. De jeugdboa's, daar zijn ze weer, de boa's, lopen daar regelmatig rond. Het Jeugdpreventieteam. En die werken met elkaar samen, ook in een overleg om met elkaar signalen te bespreken. Wat gebeurt er om grip te krijgen op die situatie?

En ik kan u toezeggen dat ergens begin volgend jaar, dat zal maart, april zijn, we u daar verder over willen informeren wat we gedaan hebben en hoe het ervoor staat. De externe inhuur heeft hij ook genoemd. Dat pakken we zeker ook op met de bezuinigingen. Het is al wat teruggelopen, maar het mag misschien nog wel een tandje meer, omdat inderdaad een externe kost gewoon veel meer geld dan een mens die we gewoon in dienst hebben. Afval is ook een en ander over gezegd. Blijft een doorn in het oog, terwijl we wel successen bereiken. Maar ook daar gaan we uw raad verder over informeren. En daar komen we ook op een later moment op terug. Dan tot slot, het hondenbeleid. Ik zie dat ik daar mijn tijd heen ben. In ieder geval de hondendoep ging het over. Er wordt zeker op gehandhaafd. Enkele tientallen bekeuringen per jaar. Dat is misschien niet veel, maar je moet ze ook wel echt op heterdaad betrappen. En dat maakt het een beetje ingewikkeld. Je kunt niet zomaar elke willekeurige hondenbezitter opschrijven als die toevallig voorbij een hondendrol komt lopen. En het hebben van een zakje, daar had u het ook over, is in Dordrecht niet verplicht. Daar kun je niet op

handhaven. En u maakte de vergelijking met Duitsland. En ik had het er even met mijn collega over, ik denk toch ook dat daar een ander soort mentaliteit is. Ik ben toevallig van de week daar helemaal doorheen gereden. Als daar een bordje 80 staat, dan gaat iedereen keihard in de ankers en houdt ook keurig, totdat je weer harder mag rijden, die snelheid vast. Als wij samen op de N3 rijden, dan houden we even in bij de flitspaal en daarna gaat het gas er weer op. Het is toch ook een kwestie van mentaliteit, denk ik, verschil tussen Duitsers en in Nederlanders in zijn algemeenheid. Daar laat ik het even bij, voorzitter.

De voorzitter: En deze wethouder doet dat natuurlijk niet. Het woord is aan wethouder De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Dank u wel. Voorzitter. Vanuit mijn portefeuille zijn er een amendement en motie ingediend rondom de grondstoffen en een motie met betrekking tot de vlaggenmast. Laat ik even beginnen met de grondstoffen. Eind 2020, het is al een paar keer ook gezegd, stelde uw raad in meerderheid het Grondstoffenplan '21 tot 2030 vast. En dat was na een gedegen proces van meerdere onderzoeken naar de afvalinzameling, pilots in de wijken, sessies op allerlei inhoudelijke aspecten die daarbij komen kijken. En uiteindelijk natuurlijk ook een debat in uw raad. En uiteindelijk besloot u om over te gaan op bronscheiding en op diftar. En dat met slechts enkele stemmen tegen. Het college heeft deze opdracht ter hand genomen en is conform het plan de fasen uit gaan voeren, of ze zijn nog in uitvoering. En na de fysieke maatregelen die we in fase 1 hebben genomen, volgt nu de financiële maatregel vanuit fase 2 van dit plan. En dat doen we, omdat het steeds duurder wordende restafval, dat willen we gewoon naar beneden gaan brengen. Het is gewoon aanzienlijk duurder dan grondstoffen die we op andere manieren weten in te zamelen. We willen ook de afvalstoffenheffing beheersbaar houden voor onze inwoners, want het restafval gaat echt doortellen. Maar we willen ook de mensen belonen die het goed doen met grondstoffen en die apart weten in te leveren. We hebben recent van HVC een onderzoek... Zij hebben het onderzoek gedaan. Wij hebben hun gegevens daarvan gekregen. En we krijgen ook door, 90 procent van de mensen die de enquête invulden, begrijpen waarom we afval moeten scheiden. En we hebben ook een ruime 7 gekregen voor onze inzamelmethode. Zoals ik in de commissie ook al heb aangegeven, bereidt het college op dit moment een voorstel voor, voor de raad, waarover we in het begin van '25 met elkaar het gesprek aan kunnen gaan over de diftar. En dan ligt ook alle informatie voor over de diverse aspecten van ons Grondstoffenplan in relatie tot het recycletarief wat al is aangekondigd. En kunnen we op dat moment ook met elkaar de goede dialoog hebben. Dan heeft iedereen dezelfde informatie. En daar gaan we natuurlijk ook oog hebben voor het aspect wat in het amendement genoemd staat, dat er ook negatieve effecten kunnen zijn. Die onderkennen we. Daar moet je mee omgaan. Je moet ook kijken, wat kun je daaraan doen met maatregelen, om te voorkomen dat dat er is of te lang er is. Wij zijn ons er ook terdege bewust van dat dit een traject is met communicatie, met hele goede begeleiding om ervoor te zorgen dat het goed gaat landen in Dordrecht. En dat kunnen we ook doen met de voorgangers, want al diverse gemeenten zijn ons voorgegaan. Daar leggen we ook zeker ons oor te luister van, wat moeten we vooral wel of niet doen? We hechten als college zowel waarde aan een goede inzameling van grondstoffen als aan die schone buitenruimte. Wat ons betreft is dan ook het amendement A3 op dit moment iets te

voorbarig. En spreken wij uit dat we met jullie samen het hele proces van fase 2 willen doorlopen.

De heer Kuhlmann: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Ik hoor de wethouder zeggen, wij spreken uit dat we samen met jullie dit proces gaan doorlopen. Het amendement vraagt eigenlijk niet veel meer dan om met een voorstel te komen, om precies dat te doen, om die punten uit te werken. Waarom omarmt de wethouder dit goede amendement niet.

Mevrouw De Jonge: Voorzitter, dank u wel. Iets wat we aan het doen zijn, dat hoeft ik niet te omarmen, want dat doe ik al. Een motie, dan roept u mij op iets te gaan doen wat ik nog niet aan het doen ben, wat het college nog niet aan het doen is. En ook al in de commissie aangegeven, wij hebben juist de actie ingezet om de eerste stap te gaan nemen. Dat is het goed in kaart brengen. Naar u toe te komen om met u te gaan spreken over de verschillende vormen en wat er allemaal bij komt kijken en wat de voor- en nadelen zijn. Om juist het gezamenlijke gesprek te gaan houden. Ik heb al gezegd, het amendement is niet nodig. We gaan het al doen. In die zin is het op dit moment een amendement wat niet nodig is.

De heer Kuhlmann: Voorzitter, toch even voor alle duidelijkheid. Komt het college nu met een voorstel of niet?

De voorzitter: U heeft de wethouder gehoord.

Mevrouw De Jonge: Volgens mij heb ik al meerdere keren gezegd dat wij met een voorstel komen om samen met uw raad begin '25 te bespreken.

De voorzitter: Ik denk dat dat meer dan helder is. Dan is het aan u om de afweging te maken of u uw amendement staande houdt of niet. Ik denk dat dit voldoende gewisseld is. Gaat u verder.

Mevrouw De Jonge: Dank u wel, voorzitter. Uw raad koos voor de bronscheiding. En dat deden we ook op basis van onderzoek dat er was geweest rondom de nascheiding. Het bleek dat bij de nascheiding we de grondstoffen niet goed eruit kunnen halen. En dat zorgt voor meer restafval. En dat het daardoor ook weer een duurdere optie was. Toen is de keus gemaakt voor de bronscheiding. En ook hiervan blijkt dat het best goed gaat met onze bronscheiding. Van de Dordtenaren die de enquête invulden, zagen we dat de tevredenheid tussen 2018 en 2024 van 50 procent naar 63 procent is gegaan. Tevredenheid over hoe wij hier het plastic inzamelen. En het moet echt gezegd worden, en ik vind ook echt dat we die complimenten aan onze Dordtenaren moeten geven, dat zij gewoon goed bezig zijn met het scheiden van hun afval. Als we kijken, we zijn een hele compacte stedelijke gemeente. En als je ons vergelijkt met vergelijkbare gemeenten in Nederland, dan scoren wij daar gewoon heel goed op. We doen het echt netjes. Dat wil ik ook gezegd hebben, want daarmee weten onze inwoners zelf ook hun rekening laag te houden. En ik heb het al gezegd, dat vinden wij ook als college belangrijk. De afvalstoffenheffing moet beheersbaar blijven. De restafval moet zo laag

mogelijk gekregen worden. We zijn bezig met de laatste fase van fase 1. In de loop van '25 is dat afgelopen. Daarmee hebben we alle voorzieningen beschikbaar gesteld. Alle investeringen zijn gedaan. En ook hiervan zegt het college, laten we het Grondstoffenplan, zoals we dat vastgesteld hebben, erin houden, laten we het inzamelsysteem houden. Het bewijs ligt erin dat we de doelen aan het bereiken zijn en dat we dat doen onder gunstige financiële omstandigheden. Een jaar geleden heeft u nog een commissie gehad over de nascheiding. Vandaar dat wij zeggen bij motie 24 dat wij deze nu ontraden. Als laatste, voorzitter, had ik nog de motie 14 over de vlaggenmasten. We hebben even nagevraagd wat de mogelijkheden zijn. Daardoor komen we ook op deels omarmen van deze motie. We kunnen inderdaad gaan kijken of een van de vlaggenmasten bij het Stadkantoor beschikbaar gesteld kan worden. En we hebben ook even overleg gehad met de bouwdirecteur van het Dordthuis. Sowieso om te kijken wat daar de mogelijkheden zijn om daar die vlaggenmast te gaan realiseren. We ontraden wel het deel om nog naar meer gebouwen te gaan zoeken. We denken straks, met weer het einde van het stormseizoen, dat ze weer mooi ook wapperen op ons Stadskantoor en boven op de Grote Kerk. Dat we daarmee voor Dordrecht dan een heel mooi statement maken, op de meest mooie plekken die we hebben in Dordrecht. Dat is half ontraden en half omarmen. En dat was het.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan wil ik de heer Schalken vragen even plaats te nemen. Hij heeft dan de handicap dat hij niet kan interrumpen, maar dat kan tegelijkertijd ook wel. Mag ik u even vragen?

De plaatsvervangend voorzitter: Gaat uw gang, portefeuillehouder.

De heer Van der Velden: Er is een vraag gesteld met betrekking tot de verplaatsing van een coffeeshop van de binnenstad naar de rand van de stad. De informatie die ik heb, is dat het ruim acht jaar geleden is geweest dat het college een oproep heeft gekregen van de raad, kijk eens welke mogelijkheden er zijn tot verplaatsing en om nieuwe coffeeshops uit de Dordtse binnenstad te weren. En welke locaties zouden als alternatief kunnen dienen? De conclusie van dat onderzoek was dat de positieve effecten van de verplaatsing van een deel van de coffeeshops naar locaties buiten het centrum opwegen tegen de nadelen. Gezien de gedateerdheid van dat onderzoek... En in zijn algemeenheid denk ik dat het nuttig is om even te kijken, hoe ervaren we het coffeeshopbeleid in deze gemeente? Want de afgelopen jaren heeft op dat gebied het beleid ook niet stilgezeten. En ook de ontwikkelingen. Denk ik dat het nuttig is om een nieuw onderzoek te doen. Ik heb daar zelf wel oordelen over met betrekking tot enige zorg. Want als je naar de randen van de stad gaat of een bedrijventerrein, kan dat gepaard gaan met. Maar het lijkt mij buitengewoon nuttig A, om eens goed te weten, waar staan we met elkaar? Om dat onderzoek te doen. Ook het gesprek aan te gaan met de coffeeshophouders, hoe ervaren zij het beleid? En of onze criteria rondom alles wat wij doen met betrekking tot coffeeshops nog van deze tijd is. En ik zie dat ook als een mogelijkheid om het gesprek aan te gaan met u als raad c.q. de commissie. Dan heb ik nog het Integraal Veiligheidsplan. Ik omarm de motie. Het Integraal Veiligheidsplan krijgt van 2023 tot 2026 jaarlijks 375.000 euro. Dat komt nu uit de bestemmingsreserve sociale veiligheid. Dat is zo georganiseerd. Dat is incidenteel geld. Ik denk dat het goed is dat we het gesprek ook hebben met de raad, hoe kijken wij aan tegen het totale Integraal

Veiligheidsplan, wat zijn de materies, wat zijn de ontwikkelingen van deze tijd en hoe willen we dat borgen? En dan heb ik het over de ondermijning, alles wat wij weten, wat we hebben voor veiligheid in de meest ruime zin. Dat is een integraal verhaal. Ik heb overigens daar ook, met name met wethouder Merx, de afgelopen weken over gesproken, hoe kunnen we dat verder verstevigen, uitbouwen en aandacht geven? En in die context zeg ik, wij kunnen door tot 2026. Maar het getuigt van wijsheid om tijdig de bakens te verzetten, om te kijken hoe we dat gaan organiseren. Dat in relatie met de opmerking tot de integrale veiligheid. Dan het preventief fouilleren. Er is gekozen voor een aanpak. Dat is overgekomen, het model, vanuit Amsterdam, Rotterdam, ook vanwege de discriminatoire aspecten die beleefd zijn. Dat moeten we niet onderschatten. Ik denk dat het goed is dat ik een moment heb om dat ook eens met de driehoek te evalueren hoe dat het verloopt. Wat wel belangrijk is, ik ben een voorstander van preventief fouilleren. Ook ik heb geleerd in de loop der jaren tijdens mijn bestuurlijke loopbaan, ik ben een van de mensen die zeer overtuigd is van de noodzaak en inzet van middelen voor repressie. Zelfs de mensen die zeer voor repressie zijn, moeten ook tegelijkertijd aangeven dat de preventie een steeds zwaardere rol is. Interessant is om journalisten, die met name de misdaadcrime volgen, zeggen, als je nog wat wil, investeer in preventie. Maar tegelijkertijd gaat van de preventieve werking wel het een en ander uit. Ik ben onder de indruk, afgelopen jaren, hoe mensen met messen rondlopen soms, incidenten binnen de huizen, ook in deze stad kan ik u melden. En ieder incident is er één te veel. Ik zeg, repressie met preventie samen, maar goed kijken dat je dat op die manier doet dat dat ook geapprecieerd wordt. Met name ook het preventief fouilleren.

En dat is ook de reden dat ik denk dat als het gaat over de integrale publieke veiligheid, dat ik met u de komende maanden nog eens het gesprek willen hebben hoe u een aantal zaken beleeft, hoe u dat ziet, welke accenten we moeten leggen. En ik denk dat dat belangrijk is dat ik dat dan ook samen doe met wethouder Merx. Gewoon eens even het net opnieuw ophalen en kijken wat dat betekent, ook voor de komst van de nieuwe burgemeester, in welk gesternte zij of hij wil gaan acteren. Dat zeg ik u toe over het Integraal Veiligheidsplan. En de coffeeshops gaan we ook oppakken. En tot slot, dank de VVD voor het royale cadeau, de vlag. Ik zal hem met trots dragen, want, dat wil ik u wel zeggen, u vertegenwoordigt wel een stad waar u allen en wij ook trots op moeten zijn. En als wij dat uitdragen, dan nemen mensen dat ook mee. En daarom herken ik wat wethouder Burggraaf zei, ik heb dat vernomen toen ik in een andere stad werkzaam was, dat in Dordrecht echt bijzondere dingen gebeuren. En dat moet een inspiratie zijn, ook vanuit het positieve. Dank u wel.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank, portefeuillehouder. Kort maar krachtig. En volgens mij zijn er geen vragen. Ik geef het woord weer terug.

De voorzitter: Dan een punt van orde. Het is twaalf uur geweest. Wil u doorgaan? Even met hand opsteken. Wie is voor doorgaan? Dan zie ik dat dat nagenoeg unaniem is. Dan gaan we naar de tweede termijn. Ieder krijgt vijf minuten. En ik vraag u te reageren op de reacties die u gekregen hebt van het college en wat gewisseld is. Probeer niet weer de zaak opnieuw... Het gaat nu om de appreciatie van moties, zodat we dan verantwoord snel naar de stemming kunnen. Ik begin nu bij Beter voor Dordt. De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel. Kort en krachtig die tweede termijn. Dank ook voor de reacties vanuit het college. En vooral ook dank voor de toezegging met betrekking tot de meterkastkaart. En onze moties brengen we in stemming. En eigenlijk wil ik het daarbij laten, voorzitter.

De voorzitter: Dan dank ik u. Ik denk dat dat meer dan helder is. Ik ga naar de heer Den Heijer, VVD.

De heer Den Heijer: Dank, voorzitter. Ik blik terug op een toch vlotte en inhoudelijke beraadslaging. Iedereen ook dank daarvoor. Ook het college. Laten we met de deur in huis vallen. Het amendement van diftar trekken we in. En wel met name, omdat de wethouder ook met een voorstel komt over tarifiering. En daarbij het component van de effecten van de naastplaatsingen en de effecten die dat ook heeft op andere steden daaraan wil gaan verbinden. Daar maken we ons nog steeds zorgen om. In Bunschoten is het teruggedraaid. Arnhem is het niet doorgegaan om die reden. Ik denk dat we het daar toch echt nog met elkaar over moeten hebben. Maar het amendement moet wel iets toevoegen op het proces wat we hebben met elkaar. En als de wethouder zegt, wij komen met een voorstel, dan over twee maanden zullen we met elkaar dat gesprek daarover voeren. Dan merken we op dat er toch steun is op veiligheid. En het aantal handhavers en het huidige niveau, dat een aantal partijen gelukkig ook zegt, dat vinden wij belangrijk. En dat ook de aanpak van verloedering bijvoorbeeld een punt is. Niet alleen in het centrum, maar ook in alle buitenwijken. Dat steunen wij van harte.

En ook de toezegging van de burgemeester om eens nader door te gaan over de resultaten van een Integraal Veiligheidsplan en hoe bakens daarop verzet kunnen worden, dat vinden wij heel positief. En overigens vonden we bijna alles wat de burgemeester zei heel positief, ook het einde. Dat sprak erg aan. Dank daarvoor. Dan bij de inbreng van de wethouder mobiliteit ziet onze fractie toch echt wel een risico om het eerst te hebben over de tarieven van het parkeren en de amendementen van het parkeren en dan niet gelijktijdig een voorstel te hebben over het ambitieniveau en waar dat geld dan precies naartoe gaat. Daar willen we op een ander moment over door, want daar voelen wij ons niet heel comfortabel bij op dit moment. Maar daar gaan we het, het komende jaar vast nog een keer over hebben. De motie van de coffeeshop dienen wij mede in met Beter voor Dordt. Bij de vlaggenmotie, M14, vraag ik eigenlijk de griffie, kunt u dan de laatste bullet gewoon wegstrepen? Want het was kennelijk een heikel punt over dat we een verkenning gaan doen naar andere overheidslocaties waar de vlag gehesen zou moeten worden. Als dat de dealbreaker zou zijn, laten we dat vooral niet doen. Dan hebben we groenonderhoud van de Partij voor de Dieren, M16. Zal de VVD voorstemmen, maar wel met de opmerking dat het geen spelbreker moet zijn bij de totstandkoming van ontwikkelingen. Maar dat het op zich nuttig is om het in kaart te brengen en ook de risico's daarvan met elkaar te overzien. En verder zullen wij voor de motie stemmen van het CDA over het goederenvervoer. En de rest zult u zien bij de stemmingen.

De voorzitter: Dat betekent, amendement 3 wordt ingetrokken. En dan voor de vlaggenmast is dat de laatste bullet, uit mijn hoofd, de Quickscan? En dan wordt hij 14A. Dan ga ik door naar de VSP. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Korte tweede termijn. Voor wat betreft de handhaving zijn we wel een beetje overstag als het gaat over de beantwoording van de wethouder. En ook sluiten wij aan bij de VVD. Onze motie over informatie bestaande regelingen per post, hebben we even overlegd ook met GroenLinks. Die hebben aangegeven om dit dan eenmaal in een schrijven te doen en per post en waar men kan aangeven ook per email. Die hebben we aangepast en hebben we er even bijgeschreven, want anders duurt het te lang om... Die ga ik gewijzigd even aan uw geven. En daar wil ik het even bij laten.

De voorzitter: Motie 15. Als je dat doet... De verrichte werkzaamheden. Dan ga ik naar de fractie van GroenLinks. De heer Uysal.

De heer Uysal: Dank, voorzitter. Ook heel kort namens ons de tweede termijn. Wij hadden een motie ingediend om onze stad nog inclusiever en toegankelijker te maken. We horen van de wethouder dat het plaatsen van brieven vanuit duurzaamheidsoverwegingen niet een heel goed idee is. Dat snappen wij. We hebben het tweede bullet point van het dictum aangepast. En hebben we de brief weggehaald. En in plaats daarvan stimuleren wij het college om op creatieve wijze op te merken om onze stad nog toegankelijker te maken. Voor de rest, voorzitter, zijn wij ook heel blij met de uitleg van de portefeuillehouder over hoe om te gaan met misstanden in de samenleving. We zijn in ieder geval blij dat daar een evenwichtige balans in wordt gezocht en niet alleen maar op repressie wordt ingezet.

Maar ook om te kijken hoe we misstanden tegen kunnen gaan door preventieve inzet. Daar hou ik het voor nu bij, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Vraag voor alle helderheid, wel of niet de aanpassing van motie 17?

De heer Uysal: We trekken die in en we dienen een nieuwe motie in.

De voorzitter: En die komt nu naar ons toe?

De heer Uysal: Ja, klopt.

De voorzitter: Dan geef ik het woord aan de ChristenUnie/SGP. De heer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, we vinden het jammer dat in de aanloop naar de actualisatie van de schuldhulpverlening zo weinig aandacht was voor preventie onder jongeren. Maar we willen de belofte van de wethouder ook op waarde schatten, dat we hier in het nieuwe beleidsplan toch veel over terug gaan lezen. Om die reden en met die verwachting trekken we de motie over preventie schuldhulpverlening, en dat is M19, in. Verder zijn we blij met de reactie van de wethouder op de motie over MDT. Die brengen we dan ook graag in stemming ter bevestiging. Dank u.

De voorzitter: Dan kom ik bij fractie Partij voor de Dieren. De heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank. Ook wij houden het kort. We zijn blij dat het college onze motie groenonderhoud omarmt en dat onze wijzigingen goed zijn geland.

De voorzitter: Dat was het, mijnheer Venderbos? Dank u. Dan kom ik bij de fractie CDA. Mevrouw Van Vugt-Roose.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel. Een paar opmerkingen. Motie M20 hebben we aangepast. Dat is nu motie 20A. Het woordje halfjaarlijks is veranderd in jaarlijks, op advies van de wethouder. Motie 21 over de Stadswerven trekken we in. We gaan ons huiswerk even opnieuw doen. En even kijken of er wel echt goede redenen zijn. 21 trekken we in. Overigens beide moties is overlegd met de mede-indieners. Motie m18. Wij zijn niet bang voor valse verwachtingen. Deze organisaties weten heel goed waar ze aan toe zijn, maar ze willen wel graag het gesprek hebben om gewoon te zoeken naar, zijn er nog mogelijkheden, zonder dat dat geld kost? Laten we daar vooral gewoon in meedenken. De aangepaste motie van GroenLinks, waar we ook mede-indiener van zijn, daar gaan we natuurlijk in mee. En motie M14 over de vlag van VVD. Nu het punt over de Quicksan eruit is, kunnen we daar ook in meestemmen. Voor. Dat is het.

De voorzitter: Ik dank u zeer. Dan ga ik naar de fractie van DENK. De heer Safranti.

De heer Safranti: Dank u wel, voorzitter. Ik heb geen inbreng voor de tweede periode.

De voorzitter: Dank u zeer. Dan Gewoon Dordt, mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Ik heb nog een antwoord tegoed van de heer Van der Kruijff. Dat hoor ik graag in zijn tweede termijn. En ik begrijp wat wethouder Van der Linden zegt met betrekking tot RTV Dordt. Maar ik wil nog wel even benadrukken dat ik het wel spijtig vind dat we daar nu geen duidelijkheid over hebben.

De voorzitter: Kunt u nog mogelijk herhalen welke vraag u aan de wethouder gesteld had? RTV?

Mevrouw Koene: Met betrekking tot laaggeletterdheid. Maar ik zie mijnheer Van der Kruijff al heel lief naar mijn lachen. Hij weet precies waar het over gaat.

De voorzitter: Prima. Dan ga ik naar de fractie Op Ons Eiland. De heer Aydin.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Bedankt dat het college een aantal vragen vanuit Op Ons Eiland heeft beantwoord. Er staat nog een vraag open. En dat is ook richting wethouder Van der Kruijff. En dat was naar aanleiding van een toezegging bij de behandeling van de Perspectiefnota door de heer Heijkoop, rondom de Wet betaalbare huur en een campagne te starten om huurders als verhuurders te wijzen op hun rechten en plichten.

De voorzitter: Dan ga ik naar de fractie Forum voor Democratie. Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Geen tweede termijn nodig, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Fractie van Waardhuizen.

De heer Stam: Voorzitter, motie M22 trekken wij in, omdat die later in discussie komt bij de bestemmingsplanprocedure. En motie 23, de beroepsopleidingen, trekken wij in op basis van de woorden die de wethouder heeft gesproken.

De voorzitter: Er is nog een vraag voor de VSP. De griffier. Dan geef ik even het woord aan de wethouders. Wethouder Van der Kruijff, gaat uw gang.

De heer Van der Kruijff: Dank u wel, voorzitter. Even drie punten. De vraag van Gewoon Dordt. Die hadden inderdaad nog een antwoord tegood over laaggeletterdheid. Mevrouw Koene vroeg, kan het zo zijn dat ook in Dordt tachtig, negentig procent van de deelnemers aan NT2 deelneemt? Oftewel mensen die Nederlands niet als moedertaal hebben. Dat wist ik niet. Mevrouw Koene weet veel meer van laaggeletterdheid dan ik. Maar ondertussen is wel de informatie tot mij gekomen dat het zomaar zou kunnen kloppen, want er zijn wel landelijke onderzoeken gedaan, en dat weet mevrouw Koene zelfs ook nog, in december 2023, die aangeven dat het in Nederland zo ongeveer wel in elkaar zit qua percentages. Dat zou in Dordt ook zomaar zo kunnen zijn. Dan nog de vraag van Op Ons Eiland. Die had de vraag over het Meldpunt Ongewenst Verhuurgedrag. De toezegging die mijn voorganger Heijkoop heeft gedaan, of ik dat wist? Ik zal eerlijk antwoorden, daar wist ik niks van. Ik heb nog wel even gekeken in de lijst met toezeggingen, zoals die circuleert en af en toe ook met de raad gedeeld wordt. Daar stond hij ook niet in. Daar heb ik hem ook niet uit op kunnen vissen.

Dan moet ik er nog een keer opnieuw naar gaan kijken wat we daar eventueel mee kunnen doen. Daar komen we nog op een later tijdstip wel op terug.

De heer Gündogdu: Voorzitter, het staat in de notulen van de behandeling Perspectiefnota.

De heer Van der Kruijff: Voorzitter, maar ik ben niet alle notulen gaan lezen, bij mijn aantreden, van alle raadsvergaderingen. Ik heb gewoon in de lijst toezeggingen gekeken.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Dank, voorzitter. Toch wel een vraag richting de heer Van der Kruijff. Dat we dan even samen gaan nadenken hoe we op korte termijn het daar een keer over kunnen hebben, zodat hij wat meer informatie heeft, maar wij wat meer comfort hebben bij het feit dat NT1 wel voldoende aandacht gaat krijgen.

De heer Van der Kruijff: Ik ga het daar graag een keer met mevrouw Koene over hebben. En wellicht ook een van de beleidsadviseurs erbij, want dan hebben we het ook meteen ambtelijk geborgd. Voorzitter, en het laatste punt kwam nog in de laatste seconde van mijn eerste termijn beantwoording. Motie 13 van de VVD. Die roept op een bestemmingsreserve, ook de uitdaging lokale last, als allerlaatste knop toe te voegen. Ik heb gezegd, inhoudelijk wil ik dat wel, maar ik ga het niet onder die noemen doen. De tweede bullet bij van mening dat, dat is waar ik achter sta. Namelijk dat als het toch noodzakelijk is de lasten te verhogen, dat staat er letterlijk, de genoemde reserve ook te

besteden aan het beperken van de effecten van deze maatregelen voor onze inwoners, ondernemers en organisaties. Daar wil ik voor gaan. Maar ik ga niet die titel erboven zitten die u vraagt. Als die u heilig is, zou ik hem moeten ontraden. Maar als u zegt, een andere titel vinden we ook goed, neem ik hem over.

De voorzitter: Dan denk ik dat we alle termijnen hebben gehad en wil ik over gaan naar de stemmingen. We stemmen over de amendementen...

De heer Den Heijer: Voorzitter. Er is vanuit het college gevraagd om een aanpassing op een motie. Daar wil ik wel over nadenken, maar dan wil ik daar ook even een korte schorsing op.

De voorzitter: Dat is goed.

De heer Den Heijer: Ik weet dat mijn collega's er niet blij van worden, maar ik vraag wat respijt.

De voorzitter: Vijf minuten?

De heer Den Heijer: Ja, ik hoop vijf minuten. Dan kunnen we ons snel even terugtrekken.

De voorzitter: Vijf minuten. Het is tot tien voor half één. De beraadslagingen worden heropend. En wij gaan over tot het stemmen over het voorstel en dan de moties. Het amendement is ingetrokken. Er zijn verder geen amendementen. Ik stel aan de orde de stemming over de begroting. Motie 13 is ingetrokken en motie 13A komt eraan. Als iemand een signaal heeft dat het ontvangen is, dan heeft u uw leespauze, maar dan weet ik dat u het heeft. Want dat zie ik hier niet. Ik stel voor dat we alvast stemmen over het voorstel. En daar gaat het om. Wie van u wil een stemverklaring afleggen?

De heer Den Heijer: Voorzitter, kan ik de nieuwe motie nog toelichten, die zojuist ingediend is van M13A?

De voorzitter: Ja, licht dat maar even toe. Dat is heel goed.

De heer Den Heijer: Zojuist is een andere versie ingediend, voorzitter. We hebben ook goed naar het college geluisterd. Eendachtig met wat de wethouder voorstelt, die zegt van, de titel die ook het dictum vraagt, kan ik niet zo overnemen. Die titel hebben we ook gewijzigd in het lokale lastenniveau. En het lijkt ons wel goed om gewoon een heldere uitspraak van de raad te hebben. En daarom brengen we de motie in stemming. En ook op verzoek van mijn fractie, die gehoord heeft van andere fracties, het betreft hier expliciet ook de bestemmingsreserve en hoe daarmee om te gaan. En het betreft ook het principe van hoe we omgaan met het lokale lastenniveau. En daar willen we ook graag een uitspraak op hebben, voorzitter.

De voorzitter: Als het goed is, zou de motie er nu in moeten staan. Dat we nu het voorstel in stemming brengen. En ik zou u willen vragen, wie wenst een stemverklaring af te leggen rondom het voorstel begroting. Niemand een stemverklaring? Dan gaan we over tot stemming, of u voor of tegen het voorstel bent. U kunt nu stemmen. Voor de begroting hebben gestemd 28 leden van uw raad. Tegen de begroting hebben gestemd

6 leden van uw raad. Tegen de begroting heeft gestemd de fractie van de Partij voor de Dieren en de fractie VSP. Daarmee is de begroting aangenomen, de begroting 2025. We gaan nu over tot de ingediende moties. Aan de orde is de motie van Beter voor Dordt, motie 9, meer vereenvoudiging en toegankelijkheid van de begroting. Wie wenst een stemverklaring af te leggen? U kunt stemmen. Voor hebben gestemd 20 leden van uw raad. Tegen 14 leden. Tegen hebben gestemd CDA, GroenLinks. En voor de overige fracties. Daarmee is de motie aangenomen. Aan de orde de motie Beter van Dordt, motie 10, stimulering van woningbouw boven winkels. Behoeft tot het afleggen van een stemverklaring? De heer Den Heijer, gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Interessant punt om echt nog weleens een keer over door te gaan. Vinden we oprecht een heel belangrijk onderwerp. En daarmee ook jammer dat er gewoon niet een dekking voorzien is. Als die mogelijkheden wel ontstaan, wil de VVD graag daar een keer over doorpraten. We stemmen voor nu tegen.

De voorzitter: Waarvan akte. U kunt nu stemmen. Gaat uw gang, mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: We sluiten ons bij die stemverklaring aan.

De voorzitter: Dan kunt u stemmen. Voor hebben gestemd 9. Tegen 25. Voor hebben gestemd Beter voor Dordt, DENK, Op Ons Eiland en de VSP. De motie wordt geacht te zijn verworpen. Aan de orde Beter voor Dordt, motie behoud parkeerplaatsen in de binnenstad, motie 11. Is er behoefte tot het afleggen van een stemverklaring?

De heer Kuhlmann: Ja, voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Kuhlmann: Deze motie raakt belangrijke punten die we ook herkennen eerder van het amendement op het Mobiliteitsplan, om gelijke tred te houden waar het gaat om het verwijderen van parkeerplaatsen en vergroenen. Er zit alleen een onderdeel in deze motie, waardoor we het niet kunnen steunen. Dat heeft betrekking tot de Aardappelmarkt, waar eerder die afweging is gemaakt, waar we ook wel een besluit over hebben genomen. En het gaat ons te ver om dat nu per motie terug te draaien. Vandaar dat we vanwege dat onderdeel deze motie niet kunnen steunen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kuhlmann. Andere leden nog van raad?

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Bijna dezelfde opmerkingen als de heer Kuhlmann. Alleen uiteindelijk stemmen wij wel voor.

De voorzitter: Dank u zeer. Voor hebben gestemd 12. Tegen 22. Voor hebben gestemd Beter voor Dordt, DENK, Forum voor Democratie, Op Ons Eiland, de Fractie van Waardhuizen en de VSP. De motie wordt geacht te zijn verworpen. Aan de orde verplaats een coffeeshop van de binnenstad naar de rand van de stad, ingediend door Beter voor

Dordt, VVD, CDA, DENK. Motie 12. Behoeftte aan het afleggen van een stemverklaring?
Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter, ondanks dat u zelf heel enthousiast was om een onderzoek te gaan doen hebben wij in het verleden daar diverse dingen over besproken dat wij geen aanleiding zien om deze te steunen.

De voorzitter: Waarvan akte. Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, dank u wel. In tegenstelling tot wat mevrouw Koene zegt, zijn wij juist wel overtuigd door de woorden van de portefeuillehouder om het coffeeshopbeleid, wat toch al een tijd geleden is dat het doorgelicht is, opnieuw te bekijken, met alle mogelijkheden die er zijn.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

De heer Struijk: Voorzitter.

De voorzitter: Eerst mijnheer Van Dam Timmers en dan kom ik bij de heer Struijk.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Dat geldt ook voor de CDA-fractie. Belangrijk om hierover na te denken.

De voorzitter: Mijnheer Struijk.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Het zal voor de meesten geen verrassing zijn dat wij het liefst alle coffeeshops zouden zien verdwijnen. Maar we zijn ook realistisch en we vinden dit in ieder geval een stap in de goede richting. Dank u. En we gaan voorstemmen.

De voorzitter: Nog andere leden van uw raad? Dan kunt u stemmen. Voor 33. Tegen 1. Tegen heeft gestemd Gewoon Dordt. De motie wordt geacht te zijn aangenomen. Aan de orde is motie 13A, bewaken van financiële ruimte voor onze inwoners, ingediend door de VVD. Wie een stemverklaring? Mijnheer Struijk, ChristenUnie/SGP.

De heer Struijk: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, wij zijn niet van mening dat de stijging van lokale lasten de allereerste knop is waar je aan moet draaien. We zijn eigenlijk ook niet van mening dat het de allerlaatste is. Maar we kunnen wel leven met het dictum. En daarom zullen we toch uiteindelijk voor deze motie stemmen.

De voorzitter: Dan mijnheer Van der Meer, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Voorzitter, er staat in de overwegingen nog steeds dat het de laatste knop moet zijn waaraan gedraaid moet worden. Dat vinden wij niet het goede signaal. Dat moet integraal meegenomen worden. Daarom zullen wij tegenstemmen.

De voorzitter: Andere leden van uw raad? U kunt stemmen. Voor hebben gestemd 26 leden. Tegen 8 leden. Tegen hebben gestemd GroenLinks, Partij voor de Dieren. De

motie wordt geacht te zijn aangenomen. Dan gaan we naar, de Dordtse vlag kan weer uit, ingediend door de VVD. Motie 14A. Wie wenst een stemverklaring af te leggen? U kunt stemmen. Voor hebben gestemd 32 leden. Tegen 2. De motie wordt geacht te zijn aangenomen. Tegen was de Partij voor de Dieren. Dan kom ik bij de motie, informatie bestaande regelingen per post, ingediend door de VSP, DENK Dordrecht. Motie 15. Wie wenst een stemverklaring af te leggen? Mijnheer Van der Meer, de heer Den Heijer. Mijnheer Van der Meer, GroenLinks.

De heer Van der Meer: Voorzitter, we vinden het een goed signaal dat mensen die het nodig hebben per post de informatie moeten krijgen die voor hen van belang is. Tegelijkertijd gaat het in de motie nog steeds alleen over mensen die AOW gerechtigd zijn. Dat is niet de doelgroep van dit probleem. Die is breder en smaller dan dat. Dat vinden we niet juist.

We gaan er in elk geval vanuit dat het college probeert om zo weinig mogelijk per post te sturen, maar wel post te sturen naar mensen die niet een andere manier hebben om de informatie te ontvangen. Dat signaal willen we graag geven. Maar in deze vorm kunnen we de motie niet steunen.

De voorzitter: U kunt stemmen. Sorry, mijnheer Den Heijer, VVD. Gaat uw gang.

De heer Den Heijer: Voorzitter, een aantal elementen vanuit de voorwaardes van GroenLinks, dat inderdaad iedereen gewoon die post wil ontvangen post kan ontvangen. En dat we dat belangrijk vinden. Dat we niet moeten doorslaan generiek om een hele groep te doen. Dat we ook de overweging van het college wel begrijpen. Maar desondanks vinden we dat signaal juist doorslaggevend om wel voor te stemmen. De VVD zal voor deze motie stemmen.

De voorzitter: Nog andere leden van uw raad? U kunt stemmen. Voor hebben gestemd 21. Tegen 13. Tegen hebben gestemd ChristenUnie/SGP, GroenLinks, Partij voor de Dieren. De motie wordt geacht te zijn aangenomen. Aan de orde is motie 16, groenonderhoud goed regelen, ingediend door de Partij voor de Dieren. Is er behoefte aan een stemverklaring? Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Voorzitter, in deze motie worden verschillende dingen gezegd. Er wordt gevraagd om het onderhoud goed mee te begroten. Dat is een prima punt. Er wordt ook gevraagd om van het onderhoud de kosten te schatten. Zowel de indieners als de wethouder hebben duidelijk aangegeven dat dat afhankelijk is van de invulling. Wij zullen de motie steunen, onder de veronderstelling dat we over die invulling dan nog goed met elkaar van gedachten kunnen wisselen en dat we ons niet laten leiden door de financiën.

De voorzitter: U kunt stemmen. Voor hebben gestemd 34. Tegen 0. Dat betekent dat de motie unaniem is aangenomen. Alleen samen krijgen we onze stad toegankelijk, ingediend door GroenLinks, CDA, DENK. Motie 17A. Is er behoefte tot het afleggen van een stemverklaring? U kunt stemmen. Voor hebben gestemd 29. Tegen 5. Daarmee is de motie aangenomen. Tegen hebben gestemd Forum voor Democratie en de VSP. Aan de

orde is motie 18, ingediend door ChristenUnie/SGP, CDA, duidelijkheid voor maatschappelijke dienstplicht in Dordrecht. Wie wil een stemverklaring afleggen? U kunt stemmen.

De heer Den Heijer: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: De VVD stemt voor een gesprek. En verder stemt de VVD eigenlijk voor verder niks. Maar we zijn wel benieuwd naar de resultaten en kunnen dat meenemen in het verdere proces.

De voorzitter: U bent eens met wat het college verzocht wordt. U kunt stemmen. Voor hebben gestemd 28. Tegen 6. Tegen hebben gestemd DENK, Gewoon Dordt en de VSP. De motie wordt geacht te zijn aangenomen. Dan de motie goederenvervoer door Dordrecht, motie 20A, ingediend door het CDA, GroenLinks, DENK en Forum voor democratie. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen? Mevrouw Koene, gaat uw gang.

Mevrouw Koene: Dank voorzitter. Eerste reactie op deze motie was, een verschrikkelijk open deur motie. Daar blijf ik nog steeds bij. Desondanks zal ik hem wel steunen.

De voorzitter: Dank u wel. U kunt stemmen. Voor 34. Tegen 0 leden van uw raad. De motie is met algemene stemmen aangenomen. Dan kom ik bij motie 24, ingediend door de Fractie van Waardhuizen, VSP en DENK Dordrecht. Motie geen woorden ..., maar nascheiding. Een hele mooie kop. Gaat uw gang, mijnheer Kuhlmann.

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Wij vinden nascheiding een heel interessant alternatief, waar we goed naar moeten kijken, wat we de moeite waard vinden om daar onderzoek naar te doen. Het enige punt is waar we wel zorgen over hebben, is of je dan een hogere, hoe heet het, restafvalbelasting moet gaan betalen. Vandaar dat we op dat onderdeel van die pilot wat terughoudend zijn de complete motie, met alle onderdelen van het dictum, niet kunnen steunen. Maar wel steun voor de gedachte om naar nascheiding te kijken. Nu geen steun voor deze motie.

De voorzitter: Andere leden van uw raad?

Mevrouw Koene: Voorzitter, daar sluit ik me bij aan.

De voorzitter: Mevrouw Koene. Dan kunt u stemmen. Voor hebben gestemd 10 leden van uw raad. Tegen 24. Voor waren Beter voor Dordt, fractie DENK, fractie Op Ons Eiland de Fractie van Waardhuizen en de VSP. De motie wordt geacht te zijn verworpen. Daarmee hebben we alle moties behandeld.

HAMERSTUKKEN

De voorzitter: Aan de orde hamerstukken. Ik loop ze een voor een langs. En dan hoor ik of u behoefte hebt aan een stemverklaring.

8. Meicirculaire 2024 - Raadsvoorstel

De voorzitter: Ik kom bij 8, Meicirculaire.

9. Vaststellen Bestuursrapportage 2024 - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan 9, vaststellen Bestuursrapportage.

10. Vaststellen Heffingsverordening Essenhof 2025 met bijbehorende Tarieventabel Essenhof 2025 - Raadsvoorstel

De voorzitter: 10, vaststellen Heffingsverordening Essenhof 2025 met bijbehorende Tarieventabel Essenhof 2025.

11. Vaststellen Verordening op de heffing en invordering van leges 2025 - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan vaststellen Verordening op de heffing en invordering van leges 2025.

12. Vaststellen Verordening op de heffing en invordering van logiesheffing - Raadsvoorstel

De voorzitter: Vaststellen Verordening op de heffing en invordering van logiesheffing.

13. Vaststellen Verordeningen op de heffing en invordering van onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing 2025 - Raadsvoorstel

De voorzitter: 13, vaststellen Verordening op de heffing en invordering van onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing 2025.

De heer Groenewege: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege, Partij voor de Dieren.

De heer Groenewege: De Partij voor de Dieren stemt op dit moment in met dit voorstel. Desondanks staat er wel een element in waar we het niet mee eens zijn. En dat is het plafond voor de rioolheffing voor groot verbruikende bedrijven. Dat plafond is er op aanvraag van Chemours in gezet, hebben wij begrepen. En wij willen daarvan af. En we gaan in de loop van het komende jaar met de raad in gesprek om te kijken of we dat plafond kunnen afschaffen.

De voorzitter: Waarvan akte.

14. Vaststellen Verordeningen op de heffingen en invordering van precariobelasting, marktgeld en reinigingsrecht 2025 - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan 14, vaststellen Verordening op de heffingen en invordering van precariobelasting, marktgeld en reinigingsrecht 2025.

16. Vaststellen Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP) Sportvelden (hybride en natuurgras) 2024-2041 - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan vaststellen Meerjaren Onderhoudsplan, het MJOP, Sportvelden, 16. Ik heb nu aan de orde 16. Kunt u daarmee instemmen? Gaat uw gang, mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, de Partij voor de Dieren is tegen het toepassen van kunstgrasvelden. Kunstgrasvelden passen niet in de intentie van vergroening, duurzaamheid na te streven en hittestress tegen te gaan. De Partij voor de Dieren wordt geacht tegengesteld te hebben.

De voorzitter: Die aantekening wordt u gegeven.

15. Vaststellen financieringsstatuut 2024 (aangepast raadsvoorstel) - Raadsvoorstel

De voorzitter: En dan ga ik terug naar punt 15, vaststellen financieringsstatuut 2024, aangepast raadsvoorstel. Wie van u? Daar was net al instemming mee.

17. Vaststellen 21^e wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Dordrecht, invoering voerverbod - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan kom ik bij de vaststelling 21^e wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Dordrecht, invoering voerverbod. Wenst u een stemverklaring?

18. Instemmen met Aanvullende lening voor grootschalige renovatie Stichting ckv Oranje Wit Hal - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan 18, instemmen met de Aanvullende lening voor de grootschalige renovatie Stichting ckv Oranje Wit Hal.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

De voorzitter: Gaat uw gang, mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam Timmers: De CDA-fractie stemt van harte in met deze grootschalige renovatie en ook de lening daarvoor. En we hopen dat dat een goede uitvoering geeft voor Dordrecht. En we hopen ook dat de BOSA-subsidie uiteindelijk wordt toegekend.

De voorzitter: Waarvan akte.

19. Indienen zienswijze op de wijziging Gemeenschappelijke Regeling GEVUDO - Raadsvoorstel

De voorzitter: Dan krijg ik punt 19, indienen zienswijze op de wijziging Gemeenschappelijke Regeling GEVUDO. Wie van u een stemverklaring? Ik ben erover gestruikeld. Niemand? U kunt instemmen. Daarmee zijn we aan het einde van de beraadslagingen gekomen. U heeft acht uur vandaag gewerkt. Mijn complimenten. Goed afgerond. Ik wil mijn dank uitspreken naar de mensen, de ambtenaren die de begroting

hebben voorbereid, de mensen van de griffie en de mensen die voor dit huis heel goed zorgen. Dank voor u allen. Wel thuis en een goede nachtrust.

De heer Struijk: Voorzitter, dank u wel dat u ervoor gezorgd heeft dat Bart zijn verjaardag verder thuis kan vieren.

De voorzitter: Dank u wel.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2024.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden